МИХАЕЛ ЕНДЕ

ПРИКАЗКА без край

Дамян Яков

Annotation

„Приказка без край“ е фентъзи роман от Михаел Енде, за първи път публикуван в Германия през 1979. По книгата са направени филмови и други адаптации.

Бастиян Балтазар Букс е мечтателно момче на 10–11 години, което силно обича да чете и да си фантазира. След смъртта на майка му, баща му се затваря в себе си и почти не общува със сина си. Бастиян няма приятели. Пълен, блед, нерешителен и слаб ученик, той често е жертва на присмех и груби шеги от връстниците си. Един ден, преследван от група съученици, Бастиян попада в антикварната книжарница на Карл Конрад Кореандър. Той пожелава книгата („Приказка без край“), която господин Кореандър чете и я открадва, тъй като недружелюбният антиквар му заявява, че не обича децата и е ясно, че не би могъл да я получи по друг начин. Когато стига до училище, Бастиян открива, че е закъснял, качва се на училищния таван и започва да чете.

Източник: [[http://bg.wikipedia.org/wiki/Приказка_без_край?oldid=1888276|Уикипедия, свободната енциклопедия]]

[[http://bg.wikipedia.org/wiki/Приказка_без_край|Статията „Приказка без край“ от Уикипедия]] се разпространява при условията на [[http://bg.wikipedia.org/wiki/GNU_FDL|Лицензa за свободна документация на ГНУ]]. (Можете да разгледате [[http://bg.wikipedia.org/wiki/Приказка_без_край?action=history|историята и авторите на статията]].)

Михаел ЕндеПриказка без край

АНТИКВАРНА КНИЖАРНИЦА
Собственик: Карл-Конрад Кореандер

Този надпис стоеше върху стъклената врата на едно малко магазинче и, разбира се, изглеждаше така само ако човек гледа от вътрешността на полутъмното помещение към улицата.

Навън беше сив, студен ноемврийски ден и валеше като из ведро. Капките се стичаха по стъклото и по изписаните с много заврънкулки букви. През вратата се виждаше само зидът от другата страна на улицата, целият в мокри петна от дъжда.

Внезапно вратата се отвори така рязко, че висящият над нея грозд от малки месингови звънчета тревожно задрънча и дълго не можа да утихне.

Виновникът за тази тупурдия беше едно пълно момченце, на около десет-единайсет години. Мокрите кичури на тъмнокестенявата коса падаха върху лицето му, палтото му беше подгизнало и от него капеше вода, а ученическата му чанта висеше, преметната през рамо. Прebледняло и задъхано, то стоеше като приковано на прага на отворената врата, сякаш не беше тичало така бясно допреди малко.

Пред него се откриваше дълго и тясно помещение, чийто край се губеше в сумрака. Лавиците по стените достигаха до тавана и бяха претъпкани с книги с каква ли не щеш форма и размери. По пода се издигаха камари от грамадни томове, на няколко маси бяха натрупани купчини от по-малки книги с кожена подвързия, които блестяха със златните си кантове. В другия край на помещението, иззад стена от книги, висока човешки бой, проникваше светлина от лампа. Кръгчета дим пресичаха от време на време хвърляния от нея сноп лъчи, разширяваха се и изчезваха нагоре в тъмнината. Наподобяваха сигналите, с които индианците си предават съобщения от хълм на хълм. Явно, че там седеше някой, и действително в този момент момчето чу иззад стената от книги един доста троснат глас:

— Можете да се чудите вътре или вън, но затворете вратата! Става течение.

Момчето послушно и тихо затвори вратата. След това се доближи до стената от книги и надзърна предпазливо иззад ъгъла. Един пълен, набит човек седеше в протритото кожено кресло с висока облегалка. Беше облечен в смачкан черен костюм, който изглеждаше изтъркан и някак си прашен. Жилетка на цветенца придържаше корема му. Мъжът беше плешив, само зад ушите му стърчеше по един кичур бели коси. Лицето му беше червено и напомняше зъл булдог. Върху носа с форма на патладжан се мъдреха малки златни очила. Освен това мъжът пушеше крива лула, която висеше в единия ъгъл на устата му, провисила се на една страна. Той държеше на коленете си книга, явно я беше чел допреди малко, защото при затварянето беше оставил дебелия показалец на лявата си ръка пъхнат между страниците — като знак докъде е стигнал.

Сега той свали с дясната ръка очилата си, огледа от главата до петите застаналото пред него пълничко момче, от което капеше вода, присви очи, като това направи вида му още по-зъл, и само промърмори:

— Я гледай ти!

После отново разгърна книгата и продължи да чете.

Момчето просто не знаеше какво да прави, затова остана на мястото си, зяпнало мъжа с ококорени очи. В края на краищата той отново затвори книгата — както преди, с пръст между страниците, и изръмжа:

— Слушай, момчето ми, не мога да търпя деца. Макар днес да е на мода целият свят страшно да се превзема с вас, аз няма да се променя! Нищо не може да ме накара да обикна децата. За мен те не са нищо друго, освен ревльовци, душевадци, които рушат всичко, цапотят книгите с мармалад и късат страници, без да ги е еня, че и възрастните имат свои грижи и тревоги. Казвам ти го, за да знаеш с кого си имаш работа. Освен това при мен няма никакви книги за деца, а други няма да ти продам. Така, надявам се, че се разбрахме!

Той каза всичко това, без да изважда лулата от устата си.

После отново разгърна книгата и продължи да чете.

Момчето кимна мълчаливо с глава и понечи да си тръгне, но някак си му се струваше, че не бива да приема тези думи, без да отвърне, затова се обърна още веднъж и каза тихо:

— Не всички са такива.

Мъжът вдигна бавно глава и пак свали очилата си:

— Ти още ли си тук? Какво всъщност трябва да направи човек, за да се отърве от такъв като тебе? Какво толкова важно имаш да

ми кажеш?

— Нищо особено — отговори още по-тихо момчето, — само исках да кажа, че не всички са такива, каквито твърдите.

— Така било значи! — Мъжът повдигна вежди в престорено учудване. — Тогава ти може би си голямото изключение, тъй ли?

Пълното момче не знаеше какво да отговори. Сви леко рамене и се обърна към изхода.

— Ама че обноски… — чу то зад гърба си боботещия глас, — обноски нямаш и за пет пари, иначе щеше първо да се представиш.

— Името ми е Бастиан — каза момчето, — Бастиан Балтазар Букс.

— Доста странно име — изръмжа мъжът, — с тези три Б-та. Е, разбира се, ти не си виновен за това, не си се кръстил сам така. Аз се казвам Карл-Конрад Кореандер.

— Но това са три К-та — обади се момчето със сериозен глас.

— Хм! — изръмжа старият. — Вярно!

После изпусна няколко облачета тютюнев дим.

— Е, все едно как се казваме, нали и без друго няма де се видим пак. Сега ми се ще да узная само още едно нещо — защо нахлу преди малко така в магазина ми. Човек неминуемо ще си помисли, че бягаш от някого. Така ли е?

Бастиан кимна. Кръглото му лице стана изведнъж още по-бледо, а очите му се ококориха още повече.

— Може би си обрал касата на някой магазин — предположи господин Кореандер — или пък си пребил някоя стара жена, или каквото вършите там още. Да не би полицията да е по петите ти, детето ми?

Бастиан поклати глава.

— Хайде, признай си — каза господин Кореандер, — от кого бягаше?

— От другите.

— От кои други?

— От децата в моя клас.

— Защо?

— Те… не ме оставят на мира.

— Е, и какво правят?

— Причакват ме пред училище…

— И после?

— После ми подвикват какви ли не глупости. Бутат ме и ми се подиграват.

— И ти търпиш това?

Господин Кореандер наблюдава известно време момчето с неодобрение и после попита:

— А защо не им цапнеш един по носа?

Бастиан го погледна учудено.

— Не обичам тези работи. Освен това не мога да се боксирам добре.

— И да се биеш ли не можеш? — полюбопитства господин Кореандер. — А да тичаш, да плуваш, да играеш футбол и гимнастика? Нито едно ли от тези неща не умееш да правиш?

Момчето поклати глава.

— С други думи, ти си един слабак, така ли? — каза господин Кореандер.

Бастиан повдигна рамене.

— Но да говориш все пак можеш — продължи господин Кореандер. — Защо не им отвърнеш, когато ти се подиграват?

— Веднъж го направих…

— Е, и…

— Те ме пъхнаха в една кофа за смет и вързаха капака. Виках два часа, докато някой ме чуе.

— Хм — изръмжа господин Кореандер, — и сега вече не смееш.

Бастиан кимна с глава.

— Значи си пъзлъо — установи господин Кореандер.

Бастиан сведе глава.

— Ти да не си някой зубрач, а? Отличникът на класа, само шестици, любимецът на учителите, истина е, нали?

— Не — отговори Бастиан и продължи да гледа надолу, — миналата година останах да повтарям класа.

— Боже мой — извика господин Кореандер, — значи за нищо не те бива. Бастиан мълчеше. Той продължаваше да стои, отпуснал безпомощно ръце, и от палтото му капеше вода.

— А какво ти викат, когато се заяждат с тебе — поинтересува се господин Кореандер.

— А! Какво ли не.

— Например?

— „Дебеланко, дебеланко, седнал на дебела сянка,

леко сянката потрепна, дебеланко се сепна:

Ех, че тежичко било това мое свръхтегло!“[1]

— Не е особено остроумно — каза господин Кореандер. — И какво друго? Бастиан се поколеба, преди да изброи:

— Фантазьор, глупак, самохвалко, лъжец…

— Фантазьор ли? Че защо?

— Понякога си говоря сам.

— И какво си говориш например?

— Съчинявам си приказки, измислям имена и думи, каквито не е имало досега, и разни други неща.

— Та ти туй ли намери да си разправяш сам на себе си? Че защо?

— Ами никой друг не се интересува от това.

Господин Кореандер се замисли и известно време мълча.

— И какво е мнението на родителите ти по този въпрос?

Бастиан не отговори веднага. Едва след малко той промълви:

— Татко не казва нищо. Никога не говори. На него всичко му е все едно.

— А майка ти?

— Нея я няма вече.

— Родителите ти разведени ли са?

— Не, тя почина — каза Бастиан.

В този момент звънна телефонът. Господин Кореандер се надигна с доста усилия от креслото и влезе, като влачеше краката си, в един малък кабинет. Там вдигна слушалката и Бастиан неясно долови как господин Кореандер казва името си. След това вратата на кабинета се затвори и вече не се чуваше нищо друго, освен приглушен говор.

Бастиан стоеше и просто не можеше да проумее какво бе станало с него, та беше казал и признал всичко това. Той мразеше да го разпитват. Внезапно го жегна мисълта, че много ще закъснее за училище — да, точно така, трябваше да побърза, да хукне веднага, обаче той дори не се помръдна от мястото си, просто не можеше да се реши да тръгне. Нещо го задържаше, но не знаеше какво.

От кабинета продължаваше да се чува приглушеният глас. Разговорът по телефона се беше проточил много.

Бастиан осъзна изведнъж, че през цялото време е гледал вторачено книгата, която преди беше държал в ръцете си господин Кореандер и която сега лежеше на фотьойла. Той просто не можеше да откъсне очи от нея. Тя сякаш излъчваше някаква сила и тази сила го привличаше непреодолимо като магнит.

Той се приближи до креслото, бавно протегна ръка и докосна книгата… в този момент нещо в него каза „щрак“, сякаш се беше затворил някакъв капан. Обзе го смътното чувство, че с това

докосване е започнало нещо неизбежно, което отсега нататък ще се намеси в живота му.

Той повдигна книгата и я огледа от всички страни. Корицата беше от коприна с цвят на стара мед. При всяко движение тя проблясваше. Докато я прелистваше набързо, видя, че е напечатана в два различни цвята. Илюстрации май нямаше, но затова пък — прекрасни големи начални букви. Когато Бастиан се вгледа още веднъж по-внимателно в корицата, откри върху нея две змии — една светла и една тъмна. Те си бяха захапали опашките и по този начин образуваха елипса. В тази елипса със странни заврънкулки беше изписано заглавието:

Приказка без край

Странно нещо са човешките страсти, а децата не са по-различни в това отношение от възрастните. Онези, които са обхванати от тях, не могат да ги обяснят, а другите, които никога не са изпитвали подобно нещо, не могат да ги проумеят.

Има хора, които рискуват живота си, за да покорят един планински връх. Никак, дори и самите те, не могат точно да обяснят защо правят това. Други се погубват, за да спечелят сърцето на дадена особа, която не ще и да знае за тях. Трети пък се провалят, защото не могат да устоят на насладите на търбуха или на шишето. Някои затриват цялото си състояние, за да спечелят в хазарта, или жертват всичко за фикс идея, която никога не може да стане реалност. Други мислят, че могат да бъдат щастливи само ако са някъде другаде, и цял живот обикалят по света. Има и такива, които не могат да си намерят покой, преди да се доберат до властта. С две думи, колкото хора — толкова страсти.

За Бастиан Балтазар Букс това бяха книгите.

Само който никога не е прекарвал по цели следобеди над една книга и не е чел с пламнали уши и разрошена коса, забравил къде се намира, без да усеща ни глад, ни студ…

Само който никога не е чел на светлината на фенерче, завит презглава с одеялото, защото татко или мама, или някоя загрижена персона е загасила лампата с добронамереното обяснение, че вече е време за сън, защото утре трябва да се става рано…

Само който никога не е проливал явно или тайно горчиви сълзи,

защото една прекрасна приказка е свършила и трябва да се раздели с героите, с които е преживял толкова приключения, които е обичал и на които се е възхищавал, за които е треперил и се е надявал и без които животът му се е струвал празен и безсмислен…

Само който не е изпитвал подобно нещо, вероятно не ще проумее онова, което направи сега Бастиан.

Той се беше вторачил в заглавието на книгата и ту го обливаше гореща пот, ту го побиваха студени тръпки. Точно за това беше мечтал толкова пъти досега, желал го беше, откакто живееше с тази страст — приказка, която никога да не свършва! Книга на книгите!

Трябваше да притежава тази книга, каквото и да струваше!

Каквото и да струваше? Лесно беше да се каже! Дори и да можеше да предложи повече от трите марки и петнайсет пфенига джобни пари, които имаше в себе си… Този недруželюбен господин Кореандер му беше дал твърде ясно да разбере, че няма да му продаде нито една книга. А за подаряване и дума не можеше да става. Работата беше безнадеждна.

И все пак Бастиан знаеше, че не ще може да си тръгне без книгата. Сега му стана ясно, че изобщо беше дошъл тук само заради тази книга, тя го беше повикала по някакъв тайнствен начин, защото е искала да бъде при него, защото всъщност му е принадлежала открай време!

Бастиан се вслуша в разговора, който, както и преди, се чуваше от кабинета.

Докато се усети, бързо мушна книгата под палтото си и я притисна с две ръце към тялото си. Без да вдига какъвто и да било шум, той тръгна заднишком към вратата на магазина, гледайки страхливо другата, която водеше към кабинета. Предпазливо натисна дръжката. Искаше да избегне шума на месинговите звънчета, затова отвори стъклената врата само колкото да се провре. После тихо и внимателно я затвори отвън.

Едва сега хукна да бяга.

Тетрадките, учебниците и кутията с писалките подскачаха в чантата и тракаха в такт със стъпките му. Нещо го прободе в хълбока, но той продължи да бяга.

Дъждът и влагата проникваха през палтото на Бастиан, но той не усещаше нищо. Беше му горещо, ала не само от бягането.

Съвестта му, която преди това в книжарницата хич и не беше проговорила, сега внезапно се обади. Всички онези причини, които му

се бяха стрували толкова убедителни, станаха изведнъж съвсем несъстоятелни, топяха се като снежни човеци, докоснати от огнения дъх на някой змей.

Той беше откраднал. Той беше крадец!

Онова, което беше извършил, бе дори по-лошо от обикновена кражба. Втора такава книга положително нямаше. Навярно тя беше и най-голямото богатство на господин Кореандер. А да откраднеш на един цигулар цигулката или на един цар — короната, е все пак нещо по-друго от това, да вземеш пари от една каса.

И както бягаше, той притисна още по-силно книгата към тялото си. Не искаше да я загуби, независимо от това какво щеше да го сполети. Тя беше за него всичко, което все още притежаваше на този свят.

Опита се да си представи как баща му седи в голямата, обзаведена като лаборатория стая и работи. Около него бяха пръснати гипсови отливки на човешки челюсти, защото беше зъботехник. Бастиан никога не се беше замислял дали всъщност татко му обича тази работа. За пръв път му идваше наум, но ето че вече не можеше да го попита.

Ако се върнеше сега вкъщи, баща му щеше да излезе от лабораторията, с бяла престилка, държейки може би в ръка някакъв гипсов модел на челюст, и да попита:

— Вече се връщаш?

— Да — щеше да отговори Бастиан.

— Днес нямахте ли училище?

Той видя безмълвното, тъжно лице на баща си и разбра, че е невъзможно да го излъже. Но пък и истината не би могъл да му каже. Не, единственото, което можеше да направи, е да отиде някъде другаде, някъде далече. Баща му не биваше да узнае, че синът му е станал крадец. А може би той няма и да забележи, че Бастиан е изчезнал. Тази мисъл дори малко го успокои.

Бастиан беше престанал да тича. Сега ходеше бавно и съзря в дъното на улицата сградата на училището. Без да усети, беше минал по обичайния път. Въпреки че тук-там се мяркаха хора, улицата му се видя безлюдна. На закъснелия все му се струва, че животът около училището е замрял. С всяка следваща крачка Бастиан усещаше как страхът му расте. Той и бездруго изпитваше страх от училището, мястото на всекидневните му поражения, страх от учителите, които бащински апелираха към съвестта му или изливаха яда си върху него, страх от другите деца, които му се присмиваха и не пропускаха

случай да му покажат колко е непохватен и беззащитен. Училището винаги му се беше струвало един безкраен затвор, едно наказание, което продължава, докато пораснеш, и просто трябва да бъде излежано мълчаливо и покорно.

Но сега, когато вървеше по кънтящите коридори, миришещи на паркетин и мокри палта, когато дебнещата тишина на сградата изведнъж запуши ушите му с тапи от памук и когато най-накрая застана пред вратата на класната стая, боядисана също като околните стени в цвят на стар спанак, на него му стана ясно, че отсега нататък тук нищо не го задържа. Та той трябваше да се махне. Тогава защо да не го направи веднага.

Но къде?

Бастиан беше чел в книгите с приказки за момчета, които отиват да служат на някой кораб и тръгват по широкия свят да търсят щастието си. Едни стават пирати или герои, други се връщат след' много години в родината си като богати мъже, без някой да се досети кои са.

Но Бастиан не смяташе, че това е по силите му. Той изобщо не можеше да си представи, че ще го вземат юнга на някой кораб. Освен това нямаше и понятие, как да се добере до пристанищен град, където има параходи, позволяващи подобни смели начинания.

И така, накъде?

Изведнъж се сети за едно подходящо място, където единствено, поне сега-засега, никой нямаше да го потърси и да го намери.

Таванът беше голям и тъмен. Миришеше на прах и нафталин. Не се чуваше никакъв друг звук, освен лекото трополене на дъжда по медната ламарина на грамадния покрив. Почернелите от времето огромни греди се подаваха на равни разстояния от дъсчения под, срещаха се по-нагоре с други греди от покривната конструкция и се губеха някъде в тъмнината. Тук-там висяха паяжини, големи колкото люлка, и тихо и призрачно се поклащаха от течението. От една капандура горе проникваше млечнобяла светлина.

Единственото живо същество тук, където сякаш времето бе спряло, беше едно мишле, което трополеше по дървения под и оставяше в праха мънички следи с крачетата си. Там, където влачеше опашката си, между отпечатъците на лапичките му оставаше тънка линия. То изведнъж се надигна и се ослуша, после побягна — и хоп! — шмугна се в една дупка между дъските.

Чу се шум от пъхането на ключ в бравата. Таванската врата се

отвори бавно и със скърцане, дълъг сноп светлина освети за няколко секунди помещението. Бастиан се вмъкна, после вратата отново се затвори със скърцане и хлопна. Отвътре той пъхна един голям ключ в бравата и го превъртя. След това даже пусна резето и въздъхна с облекчение. Сега наистина никой не можеше да го открие. Кой би се сетил да го търси тук.

Знаеше със сигурност, че на това място твърде рядко идват хора, но дори и да се случеше точно днес или утре някой да има работа на тавана, той щеше да намери вратата заключена. А ключът го нямаше вече. Пък даже и да успееха да отворят вратата по някакъв начин, Бастиан щеше да има достатъчно време да се скрие сред вехториите.

Постепенно очите му започнаха да свикват със сумрака.

Той познаваше това кътче. Преди половин година домакинът на училището го беше накарал да му помогне да пренесе на тавана голям кош с формуляри и документи. Тогава именно той видя къде се съхранява ключът от вратата — в едно шкафче на стената при най-горната площадка на стълбището. От този ден не се беше сещал за това скришно място, но ето че сега отново си спомни за него.

На Бастиан му стана студено, защото палтото му бе подгизнало, а тук, на тавана, беше хладно. Първо трябваше да си намери място, където да се устрои малко по-удобно. В края на краищата му предстоеше да остане тук по-дълго време. Докога? Поне сега-засега той не мислеше за това, също не му минаваше и през ум, че много скоро може да огладнее и ожаднее.

Той пообиколи помещението.

Какви ли не вехтории бяха струпани наоколо: лавици, пълни с класьори и отдавна вече ненужни папки, складирани един върху друг чинове с омазани с мастило плотове, един статив, на който висяха цяла дузина остарели географски карти, няколко черни дъски с олющена боя, ръждясали железни печки, изхвърлени от употреба гимнастически уреди, като например една коза с толкова разкъсана кожена тапицерия, че пълнежът се подаваше, изтърбушени медицински топки, камара от стари, изцапани гимнастически дюшеци, освен това няколко препарирани животни, наполовина изядени от молци, сред тях голяма кукумявка, скален орел и лисица, куп пукнати химически колби и стъклени съдове, електростатична машина, един човешки скелет, който висеше на нещо като окачалка, и множество сандъци и кашони, пълни със стари ученически тетрадки и учебници. Бастиан реши накрая да провъзгласи за свое седалище

камарата от стари гимнастически дюшеци. Изтегнат върху тях, човек се чувстваше едва ли не като на канапе. Той ги придърпа под капандурата, където беше най-светло. Наблизо бяха наредени едно върху друго няколко сиви войнишки одеяла, вярно, много прашни и скъсани, но спокойно можеха да се използват. Бастиан ги взе. Съблече мокрото си палто и го закачи на окачалката до скелета. Костите се заклатиха напред-назад, но Бастиан не се уплаши. Може би защото беше свикнал да вижда вкъщи подобни неща. Събу и подгизналите си ботуши. Останал по чорапи, той седна по турски върху гимнастическите дюшеци и се наметна със сивите одеяла като индианец. До него лежеше чантата му… и книгата с цвят на стара мед.

Сети се, че долу в класната стая другите тъкмо имат урок по немски език. Може би трябваше да пишат съчинение на някаква ужасно скучна тема.

Бастиан погледна книгата.

— Да можех да разбера — промърмори той — какво всъщност става в една книга, докато е затворена. Разбира се, вътре има само букви, отпечатани върху хартията, но въпреки това… там все пак трябва да става нещо, защото, като я отворя, всички те изведнъж се превръщат в приказка. В нея има герои, които още не съм срещал, какви ли не случки, приключения и боеве… понякога дори се развихрят морски бури или пък човек попада в непознати страни и градове. Нали всичко това по някакъв начин съществува в книгата. Е, естествено, трябва да я прочетеш, за да го изживееш, но то се намира вътре още отпреди. Ше ми се да разбера в какъв вид.

И изведнъж го обзе едва ли не тържествено настроение.

Той се разположи удобно, взе книгата, разтвори първата страница и започна да чете

Приказка без край

ПЪРВА ГЛАВА Фантазия в беда

Абсолютно всички животни в Чуруликащата гора се бяха скрили в бърлогите, гнездата и дупките си.

Беше полунощ и по върховете на прастарите грамадни дървета свистеше и бушуваше вихърът. Дебелите като кули стволове скърцаха и стенеха.

Една слаба светлина се стрелна внезапно на зигзаг между дърветата, поспря тук-там, трептейки, после полетя нагоре, приседна на един клон и веднага забърза по-нататък. Беше светещо кълбо с размерите на детска топка. Придвижваше се с големи подскоци, от време на време докосваше земята и пак политаше нагоре. Това обаче не беше никаква топка.

Беше една блуждаеща светлинка, която на всичко отгоре бе объркала пътя. Така че всъщност имахме работа с някаква заблудена блуждаеща светлинка, а това дори и във Фантазия се среща доста рядко. Обикновено тъкмо блуждаещите светлинки карат другите да се заблудят…

Във вътрешността на светещото кълбо се виждаше малко, подвижно създание, което скачаше и тичаше колкото сили има.

Не беше нито от мъжки, нито от женски пол, защото при блуждаещите светлинки не съществуват такива различия. В дясната си ръка държеше миниатюрно бяло знаменце, което се вееше след него. Следователно ставаше дума за пратеник или посредник.

Нямаше опасност по време на големите си подскоци в тъмнината да се блъсне в някой дънер, защото блуждаещите светлинки са невероятно чевръсти и бързи, дори умеят да сменят посоката и по време на скоковете си. Оттам произлизаше и зигзагообразната й траектория, въпреки че тези същества винаги се движат в определена посока.

Така продължи до момента, когато подмина една издадена скала и уплашено се върна назад. Квичейки като кученце, блуждаещата светлинка се настани в хралупата на едно дърво и премисли малко, преди да се реши да излезе и предпазливо да погледне иззад ръба на скалата.

Пред нея се простираше малка горска полянка и там, осветени от неголям огън, седяха три създания, различни на вид и по ръст. По корем се беше излегнал един великан, дълъг почти три метра, който изглеждаше така, сякаш всичко по него е направено от сив камък. Той

се беше опрял на лакти и гледаше огъня. Пред набразденото му от вятъра каменно лице — някак неестествено малко на фона на грамадните рамене — стърчаха подредени като стоманени длета зъби. Блуждаещата светлинка разбра, че той е от рода на каменоядите. Това бяха същества, които живееха в една планина на невероятно голямо разстояние от Чуруликащата гора, но те не само живееха в тази планина, те живееха от нея, защото малко по малко я изяждаха. Препитаваха се със скали. За щастие се задоволяваха с малко и им стигаше веднъж на няколко седмици или месеца да поемат една-единствена хапка от тази много питателна за тях храна. Пък и нямаше кой знае колко каменояди, а освен това планината беше голяма. Обаче, тъй като тези същества живееха там от дълго време и достигаха далече по-дълбока старост от повечето други създания във Фантазия, в течение на годините планината беше придобила доста странен вид. Осеяна с дупки и пещери, тя наподобяваше голямо парче сирене емментал. Затова и се наричаше Прояденатa планина.

Но каменоядите не само се хранеха със скалите, те правеха от тях всичко, което им е нужно — мебели, колиби, обувки, инструменти, та дори и часовници с кукувички. Затова не бива да се учудваме, че зад този каменояд стоеше велосипед, който изцяло беше направен от въпросния материал и притежаваше две колела, наподобяващи грамадни воденични камъни. По външен вид той май повече приличаше на парен локомотив с педали.

Второто същество, което седеше вдясно от огъня, беше един добър нощен дух. Той бе най-много два пъти по-голям от блуждаещата светлинка и наподобяваше черна като катран, покрита с козина гъсеница, приседнала на земята. Докато говореше, оживено размахваше двете си мънички розови ръчички, а там, където под черната чорлава коса вероятно се криеше лицето, грееха като месечина две кръгли очи.

Във всички краища на Фантазия имаше различни по форма и големина добри нощни духове, така че не можеше веднага да се отгатне дали този идва от близо или от далече. Той, изглежда, обаче също беше тръгнал на път, защото нощните духове обикновено яздят прилепи, а на клона зад него с главата надолу висеше един голям прилеп, увит в крилата си като събран чадър.

Блуждаещата светлинка откри третото същество от лявата страна на огъня едва след известно време, защото то беше толкова малко, че трудно можеше да се види от такова разстояние. Спадаше към рода на дребосъците и беше доста фино създание с шарено костюмче и червен

цилиндър на главата.

Блуждаещата светлинка не знаеше почти нищо за дребосъците. Само веднъж беше чувала, че този народ строял цели градове по клоните на дърветата, като къщичките били свързани помежду си с въжени и дървени стълби и пързалки. И все пак тези същества живееха в съвсем друга част от безкрайния свят на Фантазия, много по-далече и от каменоядите. Толкова по-изумително беше, че присъстващото тук дребосъче бе дошло, яздейки не друго, а един охлюв. Той се намираше зад него. Върху розовата му къщичка блестеше малко сребърно седло, а юздата и поводите, прикрепени към рогцата му, просветваха като сребърни нишки.

Блуждаещата светлинка се учуди, че точно тези три толкова различни същества седяха така кротко едно до друго, защото във Фантазия съвсем не беше обичайно отделните народи и животински видове да живеят в мир и съгласие. Често се стигаше до боеве и войни, а между някои племена векове наред съществуваха раздори, не всички бяха честни и хрисими създания, имаше и разбойници, пакостници и злодеи. А и самата блуждаеща светлинка принадлежеше към едно семейство, което, що се отнася до хрисимостта и надеждността, също търпеше критика.

Едва след като наблюдава известно време сцената край огъня, блуждаещата светлинка забеляза, че всяко от трите същества там или имаше бяло байраче, или пък носеше бяла лента, преметната през гърдите. Следователно те също бяха пратеници или посредници, а това естествено обясняваше защо се държаха така миролюбиво.

Да не би пък накрая да се окаже, че те са тръгнали със същата мисия, както и самата блуждаеща светлинка?

От това разстояние не можеше да се разбере за какво говорят, понеже вятърът свистеше и бушуваше в короните на дърветата. Но след като те взаимно зачитаха неприкосновеността си на пратеници, може би щяха да приемат и блуждаещата светлинка по същия начин и нямаше да й направят нищо лошо. Пък и в края на краищата все някого трябваше да попита за пътя. Едва ли би й се удала по-благоприятна възможност насред гората и посред нощ. И така, тя събра смелост, излезе от скривалището си, развя бялото байраче и увисна, потрепвайки във въздуха.

Каменоядът, който беше обърнат с лице към нея, я забеляза пръв.

— Много свят се извървя тази нощ оттук — каза той с боботещ глас. — Ето че идва още нещо.

— Ау-ау, една блуждаеща светлинка! — промълви добрият

нощен дух и очичките му месечинки светнаха. — Радвам се, радвам се!

Дребосъчето стана, пристъпи няколко крачки към новодошлата и изписука:

— Ако правилно виждат очите ми, и вие сте тук в качеството на пратеник?

— Да — отговори блуждаещата светлинка.

Дребосъчето свали червения си цилиндър, направи лек поклон и изчурулика:

— О, заповядайте, моля ви. И ние сме пратеници. Седнете при нас.

И я покани, като посочи с шапчицата си свободното място край огъня.

— Много ви благодаря — каза блуждаещата светлинка и пристъпи свенливо, — ще си позволя да приема поканата ви. Разрешете ми да се представя, казвам се Флюп.

— Много се радвам — отговори дребосъчето, — наричат ме Пю-Пю.

Както седеше, добрият нощен дух се поклони.

— Името ми е Чорльо-Морльо.

— Приятно ми е! — избоботи каменоядът. — Аз съм Прас-Фрас-Трас.

И тримата погледнаха блуждаещата светлинка, която чак се извърна от стеснение. Блуждаещите светлинки се чувстват крайно неловко, когато са в центъра на вниманието.

— Няма ли да седнете, драга Флюп? — попита дребосъчето.

— Аз всъщност много бързам — отговори блуждаещата светлинка — и исках само да ви попитам дали можете да ми кажете в каква посока трябва да тръгна за Кулата от слонова кост.

— Ау-ау — възкликна добрият нощен дух, — да не би да отивате при Детската царица?

— Точно така — каза блуждаещата светлинка, — трябва да й предам важно послание.

— И какво е то? — избоботи каменоядът.

— Ами — блуждаещата светлинка пристъпи от крак на крак, — посланието е тайно.

— Ние тримата сме пратени със същата цел, ау-ау — отвърна нощният дух Чорльо-Морльо, — не се намирате сред случайни хора.

— Възможно е и посланията ни да са едни и същи — предположи дребосъчето Пю-Пю.

— Седни и говори — изръмжа Прас-Фрас-Трас.

Блуждаещата светлинка седна на свободното място.

— Моята родина — започна тя след кратко колебание — се намира доста далече оттук, не съм сигурна дали някой от присъстващите я знае. Името й е Тлеещото тресавище.

— Ауууу! — въздъхна възхитено добрият нощен дух. — Прекрасно кътче! Блуждаещата светлинка се поусмихна.

— Да, нали?

— И това ли е всичко? — избоботи Прас-Фрас-Трас. — За какво са те изпратили, Флюп?

— При нас в Тлеещото тресавище — продължи блуждаещата светлинка със запъване — се случи нещо… нещо непонятно… всъщност то продължава да се случва… трудно може да се опише… започна с това, че… И така, в източната част на страната ни има едно езеро… или по-точно го имаше… наричаше се Врящата вода. И така, всичко започна с това, че Врящата вода един ден изчезна… нали разбирате, ей така, няма я!

— Искате да кажете — осведоми се Пю-Пю, — че е пресъхнало?

— Не — отвърна блуждаещата светлинка. — В такъв случай то щеше да е именно едно пресъхнало езеро. Там, където по-рано беше езерото, днес вече няма нищо, нали разбирате, ей така, абсолютно нищо!

— Дупка ли? — изръмжа каменоядът.

— Не, и дупка няма — блуждаещата светлинка придобиваше все по-безпомощен вид, — дупката все пак е нещо, а там няма нищо.

Тримата други пратеници се спогледаха.

— И как изглежда това нищо, ау-ау? — попита добрият нощен дух.

— Точно туй е най-трудното да се опише — въздъхна тъжно блуждаещата светлинка. — Всъщност то изобщо никак не изглежда. То е… то е като… ах, няма думи, с които да го опишеш!

— То е сякаш си сляп, когато го гледаш, нали? — намеси се дребосъчето. Блуждаещата светлинка го зяпна с отворена уста.

— Точно така! — викна тя. — Но откъде… искам да кажа, как така… ама и вие ли знаете за това?…

— Момент! — избоботи каменоядът. — Я кажи, и дотук ли спря?

— Първоначално — да — обясни блуждаещата светлинка. — Ще рече, мястото постепенно ставаше все по-голямо. Някак си започна да изчезва все повече и повече от местността. Един ден изчезна внезапно и прастарият Жаб-Жабок, който живееше с народа си във Врящата вода. Другите жители почнаха да бягат. Но постепенно същото взе да

се случва и на други места в Тлеещото тресавище. Понякога в началото то беше съвсем малко, едно нищо, голямо колкото яйце на блатна кокошка. Но тези места се разрастваха. Ако някой, без да иска, стъпеше в тях, кракът му изчезваше… или пък ръката… или каквото беше попаднало вътре. Между другото то не боли… само дето изведнъж някаква част от тялото ти липсва. Имаше и такива, които дори нарочно се хвърляха в Нищото, когато то беше наблизо. То има притегателна сила, на която не можеш да устоиш. Колкото по-обширно е мястото, толкова повече те привлича. Никой от нас не можа да си обясни каква е тази ужасна работа, откъде ни дойде до главата и какво трябва да се направи срещу нея. И тъй като не изчезна от само себе си, а продължи да се разпростира, накрая взехме решение да изпроводим пратеник до Детската царица, за да я помолим за съвет и помощ. И аз съм този пратеник.

Другите трима гледаха мълчаливо пред себе си.

— Ау-ау! — отекна за известно време плачливият глас на добрия нощен дух. — Там, откъдето идвам аз, е съвсем същото. И мен ме пратиха с такава цел… ау-ау!

Дребосъчето извърна лице към блуждаещата светлинка:

— Всички ние идваме от различни краища на Фантазия — изписука то. — Срещнахме се съвсем случайно, но всички носим на Детската царица една и съща вест.

— И това ще рече — изпъшка каменоядът, — че цяла Фантазия е в опасност. Уплашена до смърт, блуждаещата светлинка погледна един след друг останалите.

— Но тогава — извика тя и подскочи — не бива да губим нито секунда повече!

— Ние и бездруго тъкмо искахме да тръгваме — обяви дребосъчето. — Спряхме само да починем заради непрогледната тъма в тази Чуруликаща гора. Но сега, когато и вие сте сред нас, Флюп, бихте могли да ни светите.

— Това е невъзможно! — извика блуждаещата светлинка. — Аз не мога да чакам някой, който язди охлюв. Съжалявам!

— Но той е състезателен охлюв! — каза дребосъчето малко засегнато.

— А освен това, ау-ау — прошепна добрият нощен дух, — иначе няма да ти покажем пътя!

— На кого говорите всъщност? — измърмори каменоядът.

И наистина, блуждаещата светлинка не беше чула последните думи на другите вестоносци, защото вече се отдалечаваше с дълги

подскоци през гората.

— Е, какво пък — обади се дребосъчето Пю-Пю и килна червеното си цилиндърче назад, — една блуждаеща светлинка и бездруго не е най-подходящото средство да си осветяваш пътя.

Докато казваше това, той се хвърли на седлото на състезателния си охлюв.

— Между другото и аз бих предпочел — съобщи добрият нощен дух и извика с леко „ау-ау“ прилепа си — да пътуваме поотделно. В края на краищата аз летя.

Фър… и той изчезна.

Каменоядът изгаси лагерния огън, ей така, като го тупна няколко пъти с дланта си.

— И за мен е по-добре — изтрополи той в тъмнината. — Сега поне няма да внимавам да не сгазя някое мъниче.

После се чу как с пращене и тропане той подкара огромното си колело право през гората. От време на време колелото се блъскаше с тъп звук в някое от дърветата великани и се чуваше как скърца и пука. Постепенно шумът се отдалечи в тъмата.

Дребосъчето Пю-Пю остана само. Хвана тънките сребърни юзди и каза:

— Е, добре, ще видим кой ще пристигне пръв. Дий, дърто, дий! И то зацъка с език.

След това не се чуваше вече нищо друго, освен виенето на вятъра, който бушуваше по върховете на Чуруликащата гора.

Наблизо часовникът на кулата удари девет.

Мислите на Бастиан се върнаха с неудоволствие към действителността. Той се радваше, че Приказката без край няма нищо общо с нея.

Не обичаше книги, в които се разказва за съвсем делнични неща от съвсем делничния живот на някои съвсем делнични хора. При това с мръщене и мърморене. Достатъчно ги имаше във всекидневието, защо трябва и да четеш за тях? Освен това мразеше, когато забележи, че се опитват да му натрапят мнението си. А в този род книги винаги малко или повече се опитват да те поучават.

Бастиан обичаше книги, които са увлекателни или смешни или които те карат да мечтаеш, книги, където измислени герои изживяват чудесни приключения и където можеш да дадеш воля на въображението си.

Защото именно там бе силата му, може би това беше

единственото, на което наистина бе способен — да си представя разни неща, и то така ясно, сякаш направо ги вижда и чува. Когато сам си разказваше приказки, той понякога дотолкова забравяше къде се намира, че накрая се пробуждаше като от сън. А тази книга беше точно като неговите собствени приказки! Докато четеше, той чу не само как пропукват дебелите дънери и как свири вятърът в короните на дърветата, но и различните гласове на четиримата странни вестоносци, дори си въобрази, че долавя мириса на мъх и горска почва.

Долу в клас скоро щеше да започне часът по природознание, който преминаваше най-вече в изброяване на съцветия и тичинки. Бастиан беше щастлив, че седи тук горе, в скривалището си, и може да си чете. Това беше книга точно като за него, тъкмо такава му трябваше!

След една седмица малкият нощен дух Чорльо-Морльо достигна пръв целта. Или по-скоро беше убеден, че е пръв, тъй като единствен пътуваше по въздуха.

Това стана на залез-слънце и облаците върху вечерното небе сияеха като разтопено злато, когато той съгледа, че приятелят му вече кръжи над Лабиринта. Така се наричаше обширната равнина, която се простираше от единия до другия край на хоризонта и всъщност представляваше грамадна цветна градина, изпълнена с омайни ухания и приказни цветове. Между храстите, живия плет, полянките и лехите с най-редки и причудливи цветове минаваха широки алеи и тесни пътечки, подредени така изящно и с толкова много разклонения, че образуваха един парк лабиринт с невиждани размери. Естествено, този парк лабиринт беше създаден само за игри и забавления, а не да изложи някого на сериозна опасност или пък да отблъсне евентуални нападатели. Той изобщо не беше пригоден за това, а и Детската царица хич и не се нуждаеше от подобна закрила. В целия безграничен фантазийски свят нямаше същество, от което тя да трябваше да се пази. Причината за това ще разберем скоро.

Докато малкият нощен дух се носеше върху гърба на прилепа си съвсем безшумно над този лабиринт от цветя, той успя да види и доста странни твари. На една полянка сред люляк и златен дъжд си играеха под лъчите на залязващото слънце група млади ликорни[2], веднъж дори му се стори, че зърна под една грамадна синя камбанка прочутата птица Феникс в гнездото й, но не беше съвсем сигурен, а да се върне и да провери, не искаше, за да не губи време. Защото в този момент пред него в центъра на Лабиринта изплува в искряща, феерична белота

Кулата от слонова кост, сърцето на Фантазия и мястото, където живееше Детската царица.

За онзи, който не я е виждал, думата „кула“ може да създаде погрешна представа, например за кула на църква или кула на крепост. Кулата от слонова кост беше голяма колкото цял град. Отдалече приличаше на остър, конусообразен планински връх, усукан по оста си като черупка на охлюв и толкова висок, че достигаше облаците. Едва когато приближиш, се виждаше, че тази грамадна захарна пръчка е съставена от безброй кули, кулички, куполи, покриви, еркери, тераси, сводове, стълбища и балюстради, които се застъпваха едни други ту отгоре, ту отстрани. Всичко това беше направено от най-бялата фантазийска слонова кост и всеки елемент беше украсен с толкова изящна резба, че наподобяваше фина дантела.

Във всички тези сгради живееха придворните, които заобикаляха Детската царица — камериери и прислужници, премъдри жени и астролози, магьосници и шутове, вестоносци, готвачи и акробати, въжеиграчи и разказвачи на приказки, глашатаи, градинари, стражи, шивачи, обущари и алхимици. Най-горе, на самия връх на огромната кула, живееше в един павилион Детската царица. Той имаше формата на пъпка от бял магнолиев цвят. В нощите, когато пълната месечина грееше особено красиво на звездния небосклон, листата от слонова кост се разтваряха широко и разцъфваше прекрасен цвят, в средата на който сядаше Детската царица.

Малкият нощен дух се приземи с прилепа си на една от най-долните тераси, там, където бяха оборите за животните, с които пристигаха ездачите. Явно някой беше съобщил за неговото пристигане, защото вече го очакваха пет царски стражи, които му помогнаха да слезе от седлото, поклониха се и мълчаливо му поднесоха да пие за добре дошъл. Чорльо-Морльо допря едва-едва устни до чашата от слонова кост, за да не наруши приетия обичай, и я върна. Стражите отпиха също по глътка, след това отново се поклониха и отведоха прилепа в обора. Всичко това стана при пълно мълчание.

Когато пристигна на определеното за него място, прилепът, без дори да хапне и да пийне нещо, веднага се уви като пашкул, увисна на краката си с главата надолу и напълно изтощен, потъна в дълбок сън. Малкият нощен дух беше попресилил нещастното животно. Стражите го оставиха да спи и си отидоха на пръсти.

В този обор впрочем имаше и много други животни за езда — розов и син слон, грамадна птица Гриф, чието тяло в горната част

наподобяваше орел, а в долната — лъв, бял крилат кон с име, известно по-рано дори извън пределите на Фантазия, но днес напълно забравено, няколко летящи кучета, а слон, грамадна птица Гриф, чието тяло в горната част наподобяваше орел, а в долната — лъв, бял крилат кон с име, известно по-рано дори извън пределите на Фантазия, но днес напълно забравено, няколко летящи кучета, а също и други прилепи, даже водни кончета и пеперуди за особено малките ездачи. Останалите животни, които не летяха, а ходеха, пълзяха, подскачаха или плуваха, бяха настанени в други обори. Всяко от тях си имаше специален гледач, който се грижеше за него.

Всъщност можеше да се очаква, че тук има голяма гюрултия и се чуват ревове, крясъци, чуруликане, писукане, квакане и крякане, но цареше пълна тишина.

Малкият нощен дух стоеше все още на мястото, където го бяха оставили стражите. Изведнъж, без да знае защо, се почувства опечален и унил. Той също беше много изтощен от тъй дългото пътуване. Не можеше да го ободри дори и фактът, че е пристигнал пръв.

— Хей, това не е ли приятелят Чорльо-Морльо? — чу той изведнъж едно пискливо гласче. — Колко хубаво, че най-сетне и вие сте тук.

Нощният дух се озърна и очите му грейнаха като месечини от учудване, защото на едно от перилата стоеше небрежно облегнато на саксия от слонова кост дребосъчето Пю-Пю и махаше с червения си цилиндър.

— Ау-ау! — възкликна слисано добрият нощен дух и след малко повтори още веднъж: — Ау-ау! — просто не знаеше какво да каже.

— Другите двама — обясни дребосъчето — не са пристигнали до този момент. Аз съм тук от вчера сутринта.

— Ами как, ау-ау, как успяхте да направите това? — попита нощният дух.

— Е — отвърна дребосъчето и се усмихна малко високомерно, — нали ви казах, имам състезателен охлюв.

Добрият нощен дух се почеса с малката си розова ръчица по гъстата черна козина на главата.

— Трябва веднага да отида при Детската царица — каза той с плачлив глас.

Дребосъчето го погледна замислено.

— Хм, е, аз се записах още вчера — въздъхна то.

— Записали сте се? — попита добрият нощен дух. — Не може ли да се явиш веднага пред нея?

— Боя се, че не — изписука дребосъчето. — Трябва дълго да чакаш. Как да кажа, има голям наплив от вестоносци.

— Ау-ау, а защо? — изстена нощният дух.

— Най-добре ще е — изчурулика дребосъчето — сам да видите как стоят нещата. Елате, драги Чорльо-Морльо, елате!

И двамата тръгнаха.

Главната улица, която се издигаше по една постепенно стесняваща се спирала около Кулата от слонова кост, беше претъпкана с множество странни същества.

Големи, украсени с тюрбани джинове, малки домашни духове, триглави планински демони, брадати джуджета, сияещи феи, фавни с кози крака, диви свине със златна къдрава четина, искрящи снежни духове и безброй други твари ходеха напред-назад по улицата, стояха на групички и разговаряха тихо или клечаха мълчаливо на земята и гледаха печално пред себе си.

Когато ги видя, Чорльо-Морльо се сепна и спря.

— Ау-ау — промълви той, — какво става тук? Защо се е насъбрал този народ?

— Всички те са вестоносци — обясни му тихо Пю-Пю. — Пратеници от различните краища на Фантазия. И до един носят същото послание, както и ние. Аз вече говорих с много от тях. Изглежда, че навсякъде се е появила същата напаст.

Нощният дух въздъхна дълбоко и жално.

— А знае ли се тогава — попита той — какво е това бедствие и откъде ни дойде до главата?

— Боя се, че не. Никой не може да го обясни.

— Дори и Детската царица ли?

— Детската царица е много, много болна — каза тихо дребосъчето. — Може би туй е причината за необяснимото нещастие, което сполетя Фантазия. Но досега никой от многото лекари, събрани там горе, в Магнолиевия павилион на двореца, не е открил от какво е болна и какво може да се направи срещу това. Никой не знае лек за тази болест.

— Та това е цяла катастрофа — промърмори глухо нощният дух.

— Да, така е — отвърна дребосъчето.

При тези обстоятелства Чорльо-Морльо се отказа на първо време да се записва в списъка на желаещите да посетят Детската царица.

Между другото два дни по-късно дойде и блуждаещата светлинка Флюп, която беше тръгнала, разбира се, в погрешна посока и поради това бе обикаляла напразно.

И накрая, след още три дни, пристигна и каменоядът Прас-Фрас-Трас. Той се дотътри пешком, защото във внезапен пристъп на глад беше изял каменния си велосипед вместо провизии, така да се каже.

По време на дългото чакане четиримата вестоносци се сприятелиха много и останаха и после заедно.

Но това е друга приказка и ще бъде разказана друг път.

ВТОРА ГЛАВА Изборът на Атрею

Благото и бедите на страната Фантазия се обсъждаха обикновено в голямата тронна зала на Кулата от слонова кост, която се намираше в двореца само няколко етажа под Магнолиевия павилион.

Сега това обширно кръгло помещение беше изпълнено с приглушена глъч. Там се бяха събрали четиристотин деветдесет и девет най-добри лекари от цялото царство и шепнеха и пгушукаха на по-малки и по-големи групи. Всеки от тях беше прегледал Детската царица — едни още преди време, други едва наскоро — и всеки се беше опитал да й помогне с изкуството си. Това обаче не се беше удало никому, никой не знаеше каква е болестта й и причините за нея, никой не знаеше как тя може да бъде излекувана. А петс-тотният, най-прочутият от всички лекари, за когото се говореше, че нямало билка, чудодейно средство и тайнство на природата, което да не познава, беше вече от няколко часа при пациентката и всички очакваха напрегнато резултата от прегледа му.

Е, естествено, не бива да си представяме този събор като конгресите на лекарите при хората Макар във Фантазия да имаше много същества, които по външния си вид наподобяваха човека, поне още толкова на брой бяха и другите, които приличаха на животни или пък бяха съвсем необикновени твари. Колкото многообразна беше тълпата на пратениците, които сновяха навън, толкова разнолико беше и обществото в залата. Имаше джуджета доктори с бели бради и гърбици, имаше лекарки феи с искрящи синкавосребристи одежди и блещукащи в косата звезди, имаше водни духове с дебели тумбаци и ръце и крака с плавателни ципи (за тях специално бяха поставили вани, за да седнат), но имаше и бели змии, които се бяха увили на кълбо върху бялата маса в средата на залата, имаше горски духове, приели образа на пчели, та дори и магьосници, вампири и призраци, които обикновено не се смятат за особено благоразположени и добронамерени към здравето.

Присъствието им може да се разбере само ако знаем следното.

Макар Детската царица — както издава и името й — да се смяташе за повелителка на всички онези безбройни земи на безграничния Фантазийски свят, тя в действителност беше много повече от владетелка, или по-точно казано, тя беше нещо съвсем друго.

Тя не царуваше, никога не беше упражнявала насилие, нито пък

се беше възползвала от властта си, не заповядваше и не съдеше никого, не нападаше, а и не й се бе налагало да се отбранява от нападатели, защото на никого не би му хрумнало да се надигне срещу нея или да й направи зло.

Тя просто беше част от тази стана, но не каква да е част — тя бе центърът на целия живот във Фантазия.

И всички твари, добри или лоши, красиви или грозни, весели или сериозни, глупави или мъдри, всички до една бяха на този свят само защото и тя беше там. Без нея не можеше да съществува нищо, също както не би могло да съществува и човешко тяло, което няма вече сърце.

Никой не беше в състояние да разбере напълно тайната й, но всички знаеха, че е така, тъй че всички жители на царството я тачеха и всички бяха еднакво загрижени за живота й. Защото смъртта й би означавала краят на всички тях и гибелта на безмерния свят Фантазия.

Мислите отведоха Бастиан другаде.

В спомените си той отново видя дългия коридор на болницата, в която оперираха майка му. Часове наред беше седял и чакал с баща си пред операционната зала. Лекарите и медицинските сестри сновяха напред-назад. Когато татко попиташе как е мама, все му отговаряха уклончиво. Изглежда, никой не знаеше какво точно е състоянието й, но накрая дойде един плешив мъж в бяла престилка и с изморен и тъжен вид. Той им каза, че всички усилия са останали напразни и че много съжалява. После стисна ръка и на двамата и измърмори: „Моите искрени съболезнования.“

След това отношенията между Бастиан и баща му напълно се промениха.

Външно — не. Бастиан имаше всичко, което би могъл да пожелае. Притежаваше колело с три скорости, електрическо влакче, петдесет и три книги, един златист хамстер, аквариум с топлолюбиви рибки, малък фотоапарат, шест джобни ножчета с най-различни остриета, пилички, шила и тирбушони и какво ли не още.

Бастиан помнеше как лудуваха преди с баща му. Понякога той му разказваше или му четеше приказки. Но след онзи ден всичко свърши. Не можеше вече да говори с татко си. Около него като че ли се издигаше невидима стена, през която никой не беше в състояние да проникне. Той никога не се караше и никога не хвалеше. Не каза нищо даже когато Бастиан остана да повтаря класа. Само го погледна

така унесено и тъжно, та Бастиан имаше чувството, че изобщо не е там. Това чувство често го обземаше, когато бе с баща си. Седнеха ли вечер пред телевизора, Бастиан усещаше, че баща му изобщо не гледа, а витае с мислите си някъде толкова далече, където той не може да го достигне. Или пък понякога, когато и двамата вземеха книга в ръка, Бастиан виждаше, че баща му изобщо не чете, защото гледаше часове наред в една и съща страница, без да я прелисти.

Е, Бастиан разбираше, че баща му е тъжен. И той самият беше плакал тогава по цели нощи, при това толкова много, че понякога чак повръщаше от хлиповете си, но постепенно скръбта отмина. Та нали той е тук. Защо баща му никога не говореше с него нито за мама, нито за важните неща, а само от немай-къде обелваше по някоя дума за най-нужното?

— Де да знаехме в какво се състои болестта й — каза един дълъг и слаб огнен дух с брада от червени пламъци. — Тя няма температура, нито отоци, обрив или възпаление. Всичко показва, че животът й гасне, а не знаем защо.

Докато говореше, след всяко изречение от устата му се издигаха малки облачета дим, които образуваха фигури. В случая това бяха въпросителни знаци.

Един стар проскубан гарван, който приличаше на голям картоф с тук-там стърчащи в различни посоки черни пера, промълви с дрезгав глас (той беше специалист по простудни заболявания):

— Тя не кашля, няма хрема. Това изобщо не е болест в медицинския смисъл на думата.

Той намести големите очила на клюна си и изгледа предизвикателно стоящите наоколо.

— Едно обаче е ясно — избръмча един скарабей (бръмбар, наричан понякога Аптекарят), — съществува тайнствена зависимост между болестта й и ужасите, за които ни съобщават пратениците от цяла Фантазия.

— Ама че сте — обади се подигравателно едно мастилено човече, — вие винаги и навсякъде виждате тайнствени зависимости.

— Вие пък никога не виждате по-далече от гърлото на мастилницата си — избръмча яростно скарабеят.

— Но, колеги — намеси се, като скимтеше, един дух с изпито лице, облечен в дълга бяла престилка, — не бива да допускаме препирни на непрофесионална и лична основа. И най-важното — говорете по-тихо!

Такива и подобни на тях разговори се водеха навсякъде из голямата тронна зала. Може би някому ще се стори чудно, че толкова различни твари изобщо могат да се разбират. Но във Фантазия почти всички същества, включително и животните, знаеха най-малко два езика: първо собствения, на който те говореха със себеподобните си, неразбираем за всеки чужденец, и второ, един общ, наречен книжовен фантазийски или свещен език. Владееха го всички, макар че някои го използваха по малко странен начин.

Залата внезапно утихна и очите на всички се обърнаха към голямата двукрила врата, която се отвори. Влезе Кайрон, прочутият и легендарен майстор на лечебното изкуство.

Той беше от животните, които в по-стари времена са били наричани кентаври. До кръста имаше човешки вид, а надолу — тяло на кон. Но Кайрон беше от тъй наречените черни кентаври. Дошъл бе от много далечен край, разположен някъде на юг. Човешката част от тялото му беше с цвета на абаносово дърво, само косата и брадата му бяха бели и къдрави, а конското му тяло бе на ивици като при зебрите. Той носеше странна шапка, оплетена от тръстика. Около врата му висеше на верижка голям златен амулет, на който бяха изобразени две змии, светла и тъмна, захапали една на друга опашките си и образуващи елипса.

Бастиан спря да чете от изненада. Той затвори книгата, като преди това предвидливо пъхна пръста си между страниците, и още веднъж внимателно разгледа корицата. Та там също имаше две змии, захапали опашките си и образуващи елипса! Какво ли означаваше този странен знак?

Нямаше жител на Фантазия, който да не знае какво представлява този амулет. Това беше знак, че Детската царица е възложила някому задача и той може да действа от нейно име, все едно че тя е с него.

Говореше се, че амулетът дава тайнствени сили на онзи, който го носи, макар никой да не знаеше точно какви. Името му беше известно на всички — ЗЛАТИН.

Мнозина, които се страхуваха да произнесат това име, го наричаха Съкровището или пък Амулета, или чисто и просто Сиянието.

Следователно и книгата носеше знака на Детската царица!

Вълна от шепот премина през залата, чуха се и възгласи на учудване. Отдавна не се беше случвало Съкровището да бъде поверено някому.

Кайрон тропна няколко пъти с копита, докато вълнението затихне, и после каза с плътен глас:

— Приятели, не се чудете прекалено много, аз само за кратко време ще нося Златин. В случая съм само преносител. Скоро ще предам Сиянието на по-достоен от мен.

В залата настъпи гробна тишина.

— Не искам да се опитвам да смекчавам с красиви думи поражението ни — продължи Кайрон. — Всички ние сме безпомощни пред болестта на Детската царица. Известно ни е само, че с тази болест дойде унищожението на Фантазия. Не знаем нищо повече. Дори и това, дали изобщо е по силите на лекарското изкуство да я спасим. Но е възможно — и аз се надявам, че никой от вас няма да се обиди, ако кажа открито, — възможно е ние, събраните тук, да не притежаваме достатъчно знания и достатъчно мъдрост. Това дори е последната и единствена моя надежда — дано нейде в този безграничен свят се намери същество, което е по-мъдро от нас, което да може да ни даде съвет и да ни окаже помощ. Но съвсем не съм сигурен дали е така. Където и да се крие възможността за спасение, едно е ясно — нейното търсене изисква следотърсач, който е в състояние да открива правия път и в безизходицата, който не бяга от опасности и трудности, с една дума — нужен е герой. И Детската царица ми назова името на този герой, комуто поверява своя и нашия жребий — той се казва Атрею и живее в Тревното море зад Сребърните планини. На него ще предам Златин и ще го пратя да търси спасение по света. Сега вече знаете всичко.

След като каза това, старият кентавър изтрополи и напусна залата.

Останалите се спогледаха объркани.

— Как се казваше този герой? — попита един.

— Атрею или нещо от този род — отговори друг.

— Никога не съм чувал за него — каза трети.

И всичките четиристотин деветдесет и девет лекари поклатиха загрижено глави.

Часовникът на кулата удари десет. Бастиан се учуди колко бързо беше минало времето. В клас часовете сякаш продължаваха цяла вечност. Там сега имаха история при господин Дрьон. Той беше

слаб, вечно намусен мъж, обичаше да прави Бастиан за смях на всички, задето не помни годините, в които са станали разни битки, рожденните дати и времето, през което са управлявали някакви си хора.

Тревното море се намираше зад Сребърните планини и беше на много, много дни път от Кулата от слонова кост. Става дума за една прерия, която беше толкова обширна, необятна и равна, че приличаше на море. Сочна трева растеше на човешки бой и когато духнеше вятър, тя се разлюляваше на вълни и започваше да шуми като вода.

Хората, които живееха там, се наричаха Тревните хора или Зелените кожи. Те имаха синкавочерни коси, които дори и мъжете носеха дълги, а понякога хванати и на плитка; на цвят кожата им бе тъмнозелена с кафеникав оттенък — като на маслина. Водеха извънредно скромен, суров и тежък живот, а децата си — и момчетата, и момичетата — възпитаваха да бъдат смели, великодушни и горди. Те трябваше да се научат да понасят зной и пек, студ и големи лишения и да доказват своята храброст. Това бе необходимо, защото Зелените кожи бяха хора ловци. Всичко, което им беше нужно, за да живеят, те или произвеждаха от коравата, жилава прерийна трева, или го получаваха от пурпурните бизони, които преминаваха на грамадни стада през Тревното море.

Пурпурните бизони бяха приблизително два пъти по-големи от обикновените бикове и крави, имаха дълга, лъскава като коприна пурпурночервена козина и мощни рога с върхове, остри и твърди като кинжали. Те по принцип бяха мирни животни, но когато подушеха опасност или усетеха, че ги нападат, ставаха по-страшни и от необузданите природни стихии. Никой друг освен Зелените кожи не смееше да тръгне на лов за тези животни, при това те ходеха само с лък и стрела. Предпочитаха да се бият рицарски и така често умираше не само животното, а и човекът. Зелените кожи обичаха и тачеха пурпурните бизони и смятаха, че право да ги убива има само онзи, който и сам е готов да умре от тях.

До тази страна все още не бе достигнала вестта за болестта на Детската царица и за злата орис, надвиснала над цяла Фантазия. В становете на Зелените кожи отдавна не бяха идвали пътници, тревата растеше по-сочна от всякога, дните бяха ясни, а нощите — осеяни със звезди. Всичко вървеше на добре.

Един ден обаче сред шатрите се появи беловлас стар черен кентавър. От кожата му капеше пот, имаше вид на изтощен до смърт и

брадясалото му лице беше слабо и изпито. На главата си носеше странна плетена шапка, а около врата — верижка, на която висеше голям златен амулет. Това беше Кайрон.

Той спря насред заобиколения от няколко реда шатри площад, там, където се съвещаваха старейшините и по празниците хората танцуваха и пееха стари песни. Докато чакаше, се оглеждаше, но наоколо му се трупаха само много стари жени и мъже и съвсем невръстни деца. Те любопитно се вторачваха в него. Той потропа нетърпеливо с копита.

— Къде са ловджиите и ловджийките? — изпръхтя Кайрон, свали шапка и изтри челото си.

Една белокоса жена с бебе на ръце отговори:

— До един са на лов. Ще се върнат едва след три-четири дни.

— И Атрею ли е с тях? — попита кентавърът.

— Да, чужденецо, но ти откъде го познаваш?

— Не го познавам. Доведете го!

— Чужденецо — отговори един стар мъж с патерици, — той едва ли ще иска да дойде, защото днес е неговият лов. Започва от залез-слънце. Знаеш ли какво означава това?

Кайрон разтърси грива и удари с копито.

— Не зная, но това е без значение, защото той сега има да върши по-важни дела. Нали ви е известен знакът, който нося. Доведете го!

— Ние виждаме Съкровището — каза едно малко момиченце, — и знаем, че идваш по поръка на Детската царица. Но кой все пак си ти?

— Името ми е Кайрон — измърмори кентавърът, — лекарят Кайрон, ако това ви говори нещо.

Една прегърбена старица си проправи път и извика:

— Да, вярно е. Сега виждам, че е той. Срещала съм го веднъж на младини. Той е най-прочутият и най-голям лекар в цяла Фантазия.

Кентавърът кимна:

— Благодаря ти, жено — каза той, — а сега може би все пак някой от вас ще бъде така любезен най-сетне да доведе Атрею. Спешно е! Животът на Детската царица е поставен на карта.

— Аз ще отида — извика едно малко момиченце, може би на пет-шест годинки.

То изтича и след няколко секунди го видяха как препуска между шатрите на един неоседлан кон.

— Е, най-сетне — изръмжа Кайрон и падна в несвяст.

Когато отново дойде на себе си, в началото не можа да разбере къде се намира, защото наоколо беше тъмно. Едва после той полека-

лека осъзна, че лежи в голяма шатра върху мека постеля от кожи. Изглежда, беше дошла нощта, защото през един процеп върху покривалото на вратата проникваше мъждукащата светлина на огъня.

— Кълна се в светите рога и копита, че съм се успал! — промърмори той, докато опитваше да се изправи. — Колко ли време съм спал?

Една глава надникна през покривалото на вратата и се скри обратно, после някой рече:

— Да, изглежда, че се е събудил.

Тогава покривалото на вратата се дръпна и вътре влезе момче на около десет години. То носеше дълги панталони и обувки от мека бизонска кожа. От кръста нагоре тялото му беше голо, а раменета му бяха загърнати с пурпурночервена мантия, която висеше до земята и явно беше изтъкана от бизонска вълна. Дългата му синкавочерна коса бе сплетена отзад с кожени шнурове в плитка. По маслинозелената кожа на челото и бузите му бяха нарисувани с бяла боя прости орнаменти. Тъмните му очи стрелкаха като светкавици неканения гост, но иначе нито една черта на лицето не издаваше настроението му.

— Какво искаш от мен, чужденецо? — попита той. — Защо си дошъл в шатрата ми и не ме остави да свърша лова си? Когато ме извикаха, лъкът ми беше вече опънат и ако днес бях убил големия бизон, утре щях да бъда ловец. Сега трябва да чакам цяла година. Защо бе нужно всичко това?

Старият кентавър го гледаше втренчено с неразбиращ поглед.

— Какво искаш да кажеш — попита той накрая, — че ти си Атрею ли?

— Да, чужденецо.

— Да не би да има някой друг, някой възрастен мъж, опитен ловец със същото име?

— Не, аз съм Атрею и няма друг със същото име.

Старият кентавър се отпусна в постелята и изпъхтя.

— Едно дете! Малко момче! Ама наистина трудно могат да се разберат решенията на Детската царица!

Атрею мълчеше и чакаше, без да помръдне.

— Извинявай, Атрею — каза Кайрон, който с мъка можеше да овладее възбудата си, — нямах намерение да те оскърбявам, но всичко дойде просто много ненадейно. Честно казано, не мога да го побера в главата си! Не знам какво да мисля вече! Сериозно се питам дали Детската царица е знаела добре какво върши, когато е избрала дете като тебе. Това е истинско безумие! И ако тя го е направила с пълно

съзнание, тогава… тогава…

Той поклати нервно глава и изстена:

— Не! Не! Ако знаех при кого ме праща, щях направо да откажа да ти предам поръчението й. Да, щях да откажа.

— Какво поръчение? — попита Атрею.

— Това е нечувано! — извика Кайрон в нов пристъп на раздразнение. — Вероятно дори и за най-големия и опитен герой ще бъде невъзможно да изпълни поръчението й, а за теб… Тя те праща да търсиш в неизвестността нещо, което никой не знае какво е. Никой не може да ти помогне, нито да те посъветва, никой не може да предвиди какво те очаква. И въпреки това ти трябва веднага, още сега, без никакво отлагане да решиш ще приемеш ли поръчението или не. Няма нито секунда за губене. Аз препусках десет дни и нощи без почивка, за да стигна при теб. Обаче сега… сега почти ми се иска изобщо да не бях идвал тук. Твърде стар съм, силите ми се изчерпаха. Дай ми, моля те, глътка вода!

Атрею донесе една стомна прясна вода от извора. Кентавърът пи на един дъх, после обърса брадата си и каза с по-спокоен тон:

— А, благодаря, хубаво ми дойде! Сега вече се чувствам по-добре. Слушай, Атрею, не е казано, че трябва непременно да приемеш поръчението. Детската царица ти оставя правото сам да решиш. Тя нищо не ти заповядва. Аз ще й обясня и ще се намери друг. Не е възможно да е знаела, че си толкова малко момче. Тя те е сбъркала с някого другиго, това е единственото обяснение.

— Какво е поръчението? — поиска да узнае Атрею.

— Да се намери лек за Детската царица — отговори кентавърът — и да се спаси Фантазия.

— Та тя болна ли е? — попита Атрею учудено.

Кайрон започна да разказва какво е състоянието на Детската царица и какво съобщават вестоносците от всички части на Фантазия.

Атрею задаваше все нови и нови въпроси, а кентавърът отговаряше, доколкото можеше. Разговорът им продължи до среднощ. И колкото по-добре Атрею разбираше какви размери е придобило бедствието, сполетяло Фантазия, толкова по-ясно върху първоначално непроницаемото му лице се изписваше истинско изумление.

— А аз нищо не съм чул за всичко това — измърмори накрая той с пребледнели устни.

Кайрон погледна момчето сериозно и угрижено изпод рунтавите си бели вежди.

— Сега знаеш как стоят нещата и може би ще разбереш защо

загубих самообладание, като те видях. И все пак Детската царица назова твоето име. „Иди и потърси Атрею! — каза ми тя и допълни: — Аз се уповавам единствено на него. Питай го дали би тръгнал да търси спасение за мен и Фантазия по широкия бял свят.“ Така ми каза. Не зная защо изборът й е паднал върху теб. Може би само едно момче като теб е в състояние да разреши тази непосилна задача. Това аз не знам, а и не мога да ти дам никакъв съвет.

Атрею седеше с наведена глава и мълчеше. Той разбираше, че го изправяха пред изпитание, което беше много, много по-голямо от лова му. То едва ли бе по силите на най-големите ловци и следотърсачи, а какво оставаше за него.

— Е? Ще тръгнеш ли? — осведоми се тихо старият кентавър.

Атрею повдигна глава и го изгледа.

— Ще тръгна — каза той твърдо.

Кайрон поклати бавно глава, след това свали верижката със златния амулет от врата си и я окачи на Атрею.

— Златин ти дава голяма власт — каза той тържествено, — обаче не бива да я използваш, както и Детската царица никога не се възползва от властта си. Златин ще те пази и насочва, но ти никога не бива да се месиш в хода на събитията, независимо какво ще видят очите ти, защото от този момент нататък твоето собствено мнение не е от значение. Затова тръгни без каквото и да е оръжие. Остави да стане онова, което трябва да стане. На теб всичко трябва да ти е еднакво скъпо — и лошото, и доброто, и красивото, и грозното, и глупавото, и мъдрото, също както е еднакво скъпо и на Детската царица. Позволено ти е само да търсиш и да питаш, но не и да съдиш по собствена преценка. Не забравяй това никога, Атрею!

— Златин! — повтори Атрею с благоговение. — Дано да съм достоен за Съкровището. Кога да тръгна?

— Веднага — отвърна Кайрон. — Никой не знае колко дълго ще трябва да търсиш. Възможно е още сега всеки час да е фатален. Сбогувай се с твоите родители, братя и сестри!

— Аз нямам родители — отговори Атрею. — И майка ми, и баща ми са били убити от бизон скоро след като съм се появил на този свят.

— А кой те е отгледал?

— Всички жени и мъже на племето. Затова ме нарекоха Атрею, на Свещения език това означава Син на всички.

Никой не би могъл да разбере по-добре от Бастиан какво означава това. Макар че баща му беше все пак жив, а Атрею нямаше

ни баща, ни майка. Затова пък Атрею бе отгледан от всички мъже и жени на племето и бе Син на всички, а той, Бастиан, всъщност си нямаше никого, да, той бе Ничий син. Все пак Бастиан се зарадва, че нещо го свързва с Атрею, защото иначе между тях не съществуваше особена прилика както по отношение на храбростта и решителността, така и на телосложението им. И все пак и той, Бастиан, беше тръгнал по следите на неизвестното и не знаеше нито къде ще го отведе това пътешествие, нито как ще завърши.

— Тогава е по-добре да тръгнеш, без да се сбогуваш — рече старият кентавър. — Аз ще остана и ще им обясня всичко.

Лицето на Атрею се изостри и придоби още по-решителен вид.

— Откъде да започна? — попита той.

— Отвсякъде и отникъде — отвърна Кайрон. — Отсега нататък ти си сам и така ще бъде, докато дойде краят на това дълго търсене, независимо как ще свърши то.

Атрею кимна.

— Сбогом, Кайрон!

— Сбогом, Атрею! И… на добър час!

Момчето се обърна и понечи да излезе от шатрата, но кентавърът го повика отново. Когато те се изправиха един срещу друг, старият положи двете си ръце на раменете му, погледна го в очите и с усмивка, свидетелстваща за уважението му, каза бавно:

— Мисля, че почвам да разбирам защо изборът на Детската царица е паднал върху теб, Атрею.

Момчето леко сведе чело и бързо излезе.

Отвън пред шатрата стоеше Артакс, неговият кон. Той беше петнист и дребен като дивите коне. Краката му бяха набити и къси, но това не му пречеше да бъде най-бързият и издръжлив кон нашир и надлъж. Все още беше със седло и юзда, тъй като се бе върнал от лова с Атрею.

— Артакс — прошепна Атрею и го потупа по врата. — Трябва да тръгваме. Трябва да отидем далече, много далече. Никой не знае дали ще се върнем и кога ще стане това.

Кончето кимна с глава и тихо изпръхтя.

— Да, господарю! — отговори то. — А какво ще стане с твоя лов?

— Ние отиваме на много по-голям лов — отвърна Атрею и се метна на седлото.

— Стой, господарю! — изпръхтя кончето. — Ти забрави

оръжията си. Нима ще тръгнеш без лък и стрели?

— Да, Артакс — отвърна Атрею. — Аз нося Сиянието и не бива да съм въоръжен.

— Така ли! — възкликна кончето. — И накъде ще тръгнем?

— Накъдето поискаш, Артакс — отвърна Атрею. — От този момент ние започваме Голямото търсене.

С тези думи те полетяха в галоп и тъмнината на нощта ги погълна.

По същото време на едно съвсем друго място във Фантазия се случи нещо, което никой не видя и за което не подозираха нито Атрею, нито Артакс, та дори и Кайрон.

Сред едно далечно поле нощната тъма се скупчи в грамадна призрачна фигура. Мракът се сгъсти така, че в непрогледната нощ от полето изплува огромно черно тяло. То все още нямаше ясни очертания, но вече беше стъпило на четирите си лапи и в очите на мощната му космата глава проблясваше зелен огън. Ето че чудовището надигна муцуна и започна да души. Дълго стоя така. После изведнъж май долови миризмата, която търсеше, защото от гърлото му се разнесе мощен тържествуващ рев.

Призрачното създание се втурна да бяга. Препускаше с големи безшумни скокове из беззвездната нощ.

Часовникът на кулата удари единадесет. Сега започваше голямото междучасие. От коридорите ехтяха виковете на децата, които тичаха надолу към училищния двор.

На Бастиан, който все още седеше по турски върху гимнастическите дюшеци, му бяха изтръпнали краката. Нали не беше свикнал. Той се изправи, взе закуската и една ябълка от чантата си и започна да ходи напред-назад из склада. По краката го боцкаха хиляди иглички, но постепенно изчезнаха.

После се покатери на козата и я възседна. Представи си, че е Атрею, който галопира с Артакс в нощта. Облегна се върху врата на кончето си.

— Дий, бягай, Артакс, дий! Дий! — завика той.

После се сепна. Твърде непредпазливо беше да вика така високо. Ами ако някой го е чул? Той изчака малко и се ослуша. Но до ушите му долиташе само многогласната глъч от училищния двор.

Той се смъкна малко засрамен от козата. Ей Богу, наистина се държеше като малко дете.

Разви закуската и отърка ябълката в панталона си, докато я

лъсна. Но преди да я захапе, се спря.

— Не — каза си той на глас, — трябва грижливо да разпределям провизиите. Кой знае докога ще трябва да изкарам с тях.

Със свито сърце Бастиан отново зави сандвича си и го пъхна заедно с ябълката в чантата. После се отпусна с въздишка върху гимнастическите дюшеци и отново взе книгата.

ТРЕТА ГЛАВА Прастарата Морла

В момента, когато чу тропота от копитата на Артакс, старият черен кентавър Кайрон отново се отпусна в постелята от меки кожи. Огромното напрежение беше изчерпало силите му. Жените, които го откриха на следващия ден в шатрата на Атрею, не вярваха, че ще оживее. Състоянието му не се подобри кой знае колко дори и когато след няколко дни ловците се прибраха по домовете си, но той все пак успя да им обясни защо Атрею е трябвало да отпътува и че няма да се върне скоро. И тъй като всички обичаха момчето, от този ден нататък те забравиха какво е веселие и непрекъснато мислеха с тревога за него. От друга страна, бяха горди, че Детската царица е натоварила именно Атрею да търси спасение, въпреки че никой не можеше да разбере как се е стигнало до това.

Между другото старият Кайрон никога вече не се върна в Кулата от слонова кост. Да не помислите, че е умрял или е останал при Зелените кожи в Тревното море. Съдбата му го поведе на друг, съвсем неочакван път. Но това е друга приказка и ще бъде разказана друг път.

Още същата нощ Атрею достигна до полите на Сребърните планини. Спря да си почине едва преди да се съмне. Артакс попасе малко и пи вода от едно бистро планинско поточе. Атрею се уви в червената си мантия и спа няколко часа. Но когато пукна зората, те вече отново бяха на път.

Първия ден пресякоха Сребърните планини. Тук и на двамата им бяха известни и най-малките пътечки и те бързо напредваха. Когато огладня, момчето изяде парче сушено бизонско месо и две малки палачинки от тревни семена, които носеше в един вързоп на седлото си и които всъщност бяха предвидени за лова му.

— Ето на — каза Бастиан, — от време на време човек все пак трябва да хапне нещо.

Той извади закуската си от чантата и внимателно я разчупи на две парчета, отново уви едното и го прибра, а другото изяде.

Междучасието бе свършило, Бастиан се замисли какво ли имат сега в клас. Да, вярно, география при госпожа Карге. Трябваше да изброяват реки и притоци, градове и броя на жителите им, полезни изкопаеми и видове промишленост. Бастиан сви рамене и продължи да чете.

При залез-слънце Сребърните планини бяха вече зад тях и те спряха да починат. Тази нощ Атрею сънува пурпурните бизони. Той ги видя как прекосяват в далечината Тревното море и се опита да се доближи до тях с коня си. Но напразно. Колкото и да пришпорваше животното, те си оставаха все така далече.

На втория ден преминаха през Страната на Пеещите дървета. Всяко от тях беше различно, имаше различни листа и различна кора. Тази страна се наричаше така, защото, докато растеше, всяко дърво издаваше нежна музика, тя звучеше от близо и далече и се сливаше в могъщ хор, чиято хармония нямаше равна на себе си по красота в цяла Фантазия. Смяташе се, че не е съвсем безопасно да минеш през тази област. Мнозина вече бяха останали там омагьосани и забравили всичко. И Атрею почувства силата на тези приказни звуци, но той не се остави да го подмамят и не спря.

През следващата нощ отново сънува пурпурните бизони. Този път той вървеше пеша и те минаха на голямо стадо покрай него. Бяха обаче извън обсега на неговата стрела, а когато понечи да се промъкне към тях, забеляза, че ходилата му сякаш са се сраснали със земята и не може да помръдне. Докато се мъчеше да се отскубне, се събуди. Слънцето все още не бе изгряло, но Атрею веднага потегли.

На третия ден видя стъклените кули на Ерибо, в които жителите на тази местност хващаха и събираха светлината на звездите. От нея те правеха приказно украсени предмети, обаче никой освен тях не знаеше за какво служат.

Той дори срещна някои от тези хора. Дребни на ръст, те самите изглеждаха като изваяни от стъкло. Нагостиха го извънредно любезно с храна и напитки, но на въпроса му кой би могъл да знае нещо за болестта на Детската царица, те отговориха с тъжно и безпомощно мълчание.

През следващата нощ Атрею отново сънува, че стадото на пурпурните бизони минава покрай него. Той видя как едно от животните, някакъв особено голям и снажен бизон, се отдели от другите и тръгна към него бавно, без никакви признаци на страх или ярост. Като истински ловец Атрею притежаваше дарбата веднага да съзира онова място при животните, което трябва да улучи, за да ги убие. Пурпурният бизон дори се извърна така, че направо беше лесно човек да го уцели. Атрею постави стрелата и с всички сили опъна мощния лък, но не можа да стреля. Пръстите му сякаш се бяха сраснали с тетивата и не я пускаха.

Същите или подобни сънища го спохождаха и през всички

следващи нощи. Атрею все повече се приближаваше до пурпурния бизон — това между другото беше именно онзи бизон, който той в действителност бе искал да убие, позна го и по бялото петно на челото, — но все се намираше някаква причина и той не можеше да пусне смъртоносната стрела.

Денем яздеше все по-нататък и по-нататък, без да знае къде отива, без да намери някой, който да му даде съвет. Всяко срещнато същество зачиташе златния амулет, който Атрею носеше, но никое не знаеше отговора на въпроса му.

Веднъж видя отдалече пламтящите улици на град Броуш, където живееха създания с огнени тела, но не пожела да се отбие там. Прекоси обширното плато на засафранийците, които се раждаха стари и умираха, когато станат кърмачета. Посети храма „Муамат“ в девствените гори, където без никаква подпора висеше голяма колона от Лунен камък, и разговаря с тамошните калугери. Но и от там трябваше да продължи пътя си, без да е научил нещо.

Вече се бе лутал почти цяла седмица надлъж и нашир, когато на седмия ден и последвалата нощ му се случиха две неща, които напълно промениха и него самия, и положението, в което се намираше.

Макар разказът на Кайрон за ужасните бедствия, сполетели всички краища на Фантазия, да му бе направил силно впечатление, все пак за него всичко това си оставаше само нещо чуто. На седмия ден обаче му се наложи да го види със собствените си очи.

Беше по обяд и той яздеше през една гъста и тъмна гора от огромни възлести дървета. Това бе Чуруликащата гора, в която преди известно време се бяха срещнали четиримата вестоносци. Атрею знаеше, че в тази местност живеят дървесни духове. Бяха му казвали, че те са грамадни юнаци, които също имат вид на възлести стволове. И ако стоят неподвижно, което те много обичат, човек наистина може да ги сбърка с дървета и без да подозира нищо, да си препуска покрай тях. Само когато ходеха, се виждаше, че имат клонести ръце и криви крака, наподобяващи коренища. Макар и невероятно яки, те не бяха опасни… най-много да си направят някоя шега със заблудили се странници.

Атрею тъкмо бе открил една горска полянка, през която лъкатушеше поточе, и бе слязъл, за да даде възможност на Артакс да се напие и напасе, когато изведнъж чу зад себе си странно пукане и пращене и се извърна.

От гората към него се приближаваха три дървесни духа. Тръпки го побиха, като ги видя. На първия му липсваха краката и долната част

от тялото, така че трябваше да ходи на ръце. Вторият имаше огромна дупка в гърдите, през която можеше да гледаш от другата страна. Третият подскачаше на десния си крак, защото цялата му лява половина липсваше, сякаш някой го беше разцепил по дължина.

Когато видяха амулета върху гърдите на Атрею, те се спогледаха и бавно приближиха.

— Не се стряскай! — каза този, който ходеше на ръце. Гласът му напомняше скърцане на дърво. — Видът ни положително не е особено приятен, но в тази част на Чуруликащата гора освен нас няма вече никой друг, който би могъл да те предупреди. Затова дойдохме ние.

— Да ме предупредите ли? — попита Атрею. — За какво?

— Чухме за теб — изхлипа онзи с пробитите гърди — и ни разказаха за какво си тръгнал на път. Не бива да яздиш повече в тази посока, иначе си загубен.

— Иначе ще ти се случи същото, което се случи с нас — въздъхна разполовеният. — Погледни ни! Желаеш ли това?

— Но какво се е случило с вас? — попита Атрею.

— Унищожението се разраства — изохка първият, — расте ли, расте и от ден на ден все повече се увеличава, ако изобщо за нищото може да се каже, че се увеличава. Всички останали избягаха навреме от Чуруликащата гора, но ние не искаме да напуснем родината си. И ето че то ни изненада по време на сън и ни превърна в това, което виждаш пред себе си.

— Много ли боли? — попита Атрею.

— Не! — отвърна вторият дървесен дух с дупката в гърдите. — Нищо не усещаш. Само дето губиш по нещо от себе си. А веднъж нападне ли те, с всеки изминал ден почваш да губиш все повече и повече. Скоро изобщо няма да ни има.

— А къде е онова място в гората, където започна това? — поиска да узнае Атрею.

— Искаш ли да го видиш? — попита третият дух, който бе останал наполовина, и въпросително погледна другарите си по съдба. Когато те кимнаха, той продължи: — Ние ще те заведем толкова близо, че да можеш да го видиш, но трябва да обещаеш, че няма да се приближаваш повече. Иначе ще те привлече така, че няма да можеш да му устоиш.

— Добре, обещавам ви — каза Атрею.

Тримата се обърнаха и тръгнаха към края на гората. Атрею взе поводите на Артакс и ги последва. Те повървяха малко между грамадните дървета, после спряха пред един особено дебел ствол. Едва

ли и петима възрастни мъже можеха да го обхванат с ръце.

— Покатери се докъдето можеш — каза безкракият дух — и после погледни към залязващото слънце. Там ще го видиш… или по-скоро не ще го видиш.

Атрею се изкачи нагоре по чеповете и издатините на ствола. После достигна най-ниските клони. Издигаше се на ръце, хващайки се за следващите клони, качваше се все по-високо и по-високо, докато престана да вижда земята. Продължи да се катери, стволът изтъня и клоните станаха повече, така че напредваше все по-лесно. Когато накрая се озова в най-високата част на короната, той обърна поглед към залязващото слънце и ето че го видя.

Коронite на най-близките дървета бяха зелени, но листата на следващите сякаш бяха загубили цвета си, сивееха. А още малко по-нататък те имаха някак си прозрачен, мъгляв или, по-точно казано, все по-нереален вид. И зад тях нямаше нищо, абсолютно нищо. Това не беше някакво оголено място, мрак, нито пък светло петно. То беше нещо, което е непоносимо за очите и ти създава усещането, че си сляп. Защото никое око не може да издържи да гледа в абсолютното Нищо. Атрею сложи ръка пред очите си и за малко не падна от клона. Той се хвана здраво и се спусна колкото можеше по-бързо надолу. Видя достатъчно. Едва сега разбра ужаса, който бе обхванал Фантазия.

Когато отново достигна подножието на грамадното дърво, трите дървесни духа бяха изчезнали. Атрею се хвърли на коня и полетя в стремителен галоп, оставяйки зад гърба си бавно, но неудържимо настъпващото Нищо. Той спря да почине едва когато се смрачи и Чуруликащата гора бе останала далече зад него.

Тази нощ го очакваше и второ преживяване, което щеше да го насочи по нова следа в Голямото търсене.

Атрею сънува, и то още по-ясно, отколкото досега, големия пурпурен бизон, който бе искал да убие. Този път беше изправен срещу него без лък и стрела. Чувстваше се нищожно малък, а лицето на животното изпълни цялото небе. И той чу, че бизонът му говори. Не можа да разбере всичко, но думите бяха приблизително следните:

— Ако ме бе убил, сега щеше да си ловец, но ти не го направи, Атрею, затова аз мога да ти помогна. Чуй ме! Има едно същество във Фантазия, което е по-старо от всички други същества. Далече, далече оттук на север се намират Блатата на скръбта. Сред тях се издига Роговата планина. Там живее прастарата Морла. Търси прастарата Морла!

След това Атрею се събуди.

Часовникът на кулата удари дванайсет пъти. Съучениците на Бастиан скоро щяха да слязат в гимнастическия салон за последния час по физкултура. Може би днес щяха да играят народна топка с голямата тежка медицинска топка, с която Бастиан винаги беше толкова непохватен… Затова не го искаше нито един от отборите. Понякога ги караха да играят с една малка топка, твърда като камък, от която ужасно болеше, когато те улучат. А Бастиан го улучваха винаги, и то с всичка сила, защото беше лесно да го уцелиш. Или пък днес беше ред да се катерят по въже — упражнение, което Бастиан особено ненавиждаше. Когато повечето от децата бяха вече горе, той с моравочервено лице все още висеше като чувал с картофи в долния край на въжето и целият клас цвилеше от смях, защото не можеше да се издигне дори на половин метър. А учителят по физкултура — господин Менге, хич не си скъпеше подигравките по адрес на Бастиан.

Какво не би сторил Бастиан да бъде като Атрею. Тогава щеше да им даде да разберат.

Той дълбоко въздъхна.

Атрею яздеше на север и все на север. Позволяваше на себе си и на коня само почивки за сън и храна, без които не можеше. Яздеше денем и нощем, в пек и дъжд, сред мълнии и бури. Не го интересуваше нищо и не питаше никого.

Колкото по на север отиваше, толкова по-тъмно ставаше. Дните бяха изпълнени с все същия оловносив здрач. Нощем Северните сияния играеха по небето.

Една сутрин, в чийто мъглив сумрак времето като че бе спряло да тече, Атрею съгледа от един хълм Блатата на скръбта.

Над тях се носеха талази мъгла, тук и там се показваха малки горички, където стволовете на дърветата завършвала долу е четири, пет или повече криви разклонения, така че приличаха на големи раци, стъпили с няколко крака в черната вода. От кафявия листак във всички посоки висяха оголени корени, наподобяващи неподвижни пипала. Невъзможно беше да се разпознае къде почвата между езерцата е твърда и къде има само покривка от плаващи растения.

Артакс тихо изпръхтя от ужас.

— Там ли трябва да отидем, господарю?

— Да, трябва да открием Роговата планина, която се намира сред тези блата — отговори Атрею.

Той подкара Артакс и кончето се подчини. Стъпка по стъпка то опитваше с копитата си здравината на почвата, но така се придвижваха много бавно. Накрая Атрею слезе и поведе Артакс за юздата. На няколко пъти конят затъваше, но все успяваше да се измъкне. Обаче колкото повече навлизаха в Блатата на скръбта, толкова по-трудно се придвижваше Артакс. Оклюма глава и закрета, без да подбира пътя напред.

— Какво ти е, Артакс? — запита го Атрею.

— Не зная, господарю — отговори животното, — мисля, че трябва да се върнем. Какъв смисъл има всичко това? Ние сме тръгнали да търсим нещо, което ти само си сънувал. Не ще намерим нищо. Може би вече и бездруго е твърде късно, може Детската царица вече да е умряла и всичко, което вършим, да е безсмислено. Нека се върнем, господарю!

— Никога не си говорил така, Артакс — рече учудено Атрею. — Какво ти става? Да не си болен?

— Може би — отвърна Артакс, — с всяка следваща стъпка сърцето ми се изпълва с все повече скръб. Загубих всякаква надежда, господарю. А и се чувствам толкова тежък, ужасно тежък. Струва ми се, че не мога да направя нито крачка повече.

— Но ние трябва да продължим! — извика Атрею. — Ела, Артакс!

Той дръпна юздите, ала Артакс не помръдна от мястото си. Беше потънал вече до корема. А и не правеше никакъв опит да се измъкне.

— Артакс, не се отпускай! — крещеше Атрею. — Хайде, ела! Излез, иначе ще потънеш!

— Остави ме, господарю! — отговори кончето. — Не е по силите ми. Продължи сам! Не се безпокой за мен! Не издържам повече тази скръб. Искам да умра.

Атрею отчаяно дърпаше юздата, но кончето потъваше все по-надолу. Нищо не можеше да се направи. Когато накрая над черната вода остана само главата на животното, Атрею я взе в ръце.

— Ще те задържа, Артакс — шепнеше той, — няма да те оставя да потънеш.

Кончето изцвили тихо още веднъж.

— Не можеш вече да ми помогнеш, господарю. С мен е свършено. И двамата не знаехме какво ни очаква тук. Едва сега разбрахме защо Блатата на скръбта носят това име. Скръбта ме направи толкова тежък, че потъвам. Няма избавление.

— Но нали аз също съм тук — каза Атрею, — защо не чувствам

нищо?

— Ти носиш Сиянието, господарю — отговори Артакс, — то те закриля.

— Тогава ще дам знака на теб — възкликна Атрею, — може би то ще закриля и теб.

Атрею понечи да свали верижката от врата си.

— Не, не прави това, господарю! — изпръхтя кончето. — Сиянието е дадено на теб и не ти е разрешено да го преотстъпваш другиму по своя воля. Трябва да продължиш да търсиш без мен.

Атрею притисна лицето си до главата на коня.

— Артакс, о, мой мили Артакс! — шепнеше сподавено той.

— Ще изпълниш ли последната ми молба, господарю? — попита животното.

Атрею безмълвно кимна.

— Тогава, моля те, върви си. Не искам да видиш края ми. Бъди така добър!

Атрею бавно се надигна. Главата на кончето вече бе потънала до половината в черната вода.

— Сбогом, Атрею, господарю мой! — каза то. — Благодаря ти!

Атрею прехапа устни. Не беше в състояние да каже нищо. Още веднъж кимна на Артакс, после се обърна и тръгна.

Бастиан изхълца. Не можеше да спре сълзите. Очите му се напълниха и той не беше в състояние да чете. Трябваше първо да извади кърпата си и да си избърше носа, чак тогава продължи.

Атрею не знаеше колко време вече шляпаше из блатото, ей така, все напред и напред. Сякаш бе ослепял и оглушал. Мъглата ставаше все по-гъста и той имаше чувството, че от часове се лута, обикаляйки в кръг. Вече не внимаваше къде стъпва, но въпреки това не затъваше повече от колената. Неизвестно как знакът на Детската царица го водеше по правия път.

После пред него изведнъж се изпречи висок и доста стръмен планински скат. Той се хващаше с ръце за грамадните скали и така се изкачи на заобления връх. В началото не забеляза какви са тези скали. Чак когато стигна най-горе и обхвана целия връх с поглед, видя, че това бяха грамадни рогови плочи, а пукнатините и цепнатините между тях бяха обрасли с гъст мъх.

Значи бе намерил Роговата планина!

Това откритие обаче никак не го зарадва. Краят на вярното му

конче го правеше почти безразличен към този факт. Сега му оставаше да разбере коя е прастарата Морла и къде се намира, щом като живее тук.

Докато размишляваше, усети, че планината неочаквано се разтърси леко, после чу ужасно духане, мляскане и някакъв глас, който сякаш идваше от глъбините на земята.

— Я виж, старо, нещо пълзи по нас.

Атрею се затича към края на планинския хребет, откъдето бяха дошли звуците. При това се подхлъзна на туфа мъх и полетя по скалата. Не успя да се задържи и продължи да се свлича все по-бързо и по-бързо, докато накрая се сгромоляса долу. За щастие падна на едно от дърветата, които растяха в подножието, и ударът се омекоти в клоните му.

Пред себе си в планината Атрею видя една грамадна пещера, в която черната вода се плискаше и кипеше, защото вътре нещо мърдаше и бавно започна да се подава. Имаше вид на скала, голяма колкото къща. Едва когато се показа напълно, Атрею разбра, че това е глава, която се мъдреше върху дълъг набръчкан врат — глава на костенурка. Очите й бяха големи колкото две малки черни езерца, устата й беше покрита с глина и водорасли. Изведнъж Атрею разбра, че цялата Рогова планина всъщност представлява едно животно с чудовищни размери, една гигантска блатна костенурка — прастарата Морла!

После пак прозвуча същият свистящ, гъргорещ глас:

— Какво правиш тук, малкият?

Атрею взе амулета от гърдите си и го насочи така, че голямото колкото езерце око на костенурката да може да го види.

— Познаваш ли това, Морла?

Мина известно време, преди тя да отговори:

— Я гледай, старо, Златин — отдавна не бяхме виждали знака на Детската царица, много отдавна.

— Детската царица е болна — добави Атрею. — Знаеш ли за това?

— Все ни е едно, нали така, старо? — отвърна Морла. Тя май говореше по този странен начин сама на себе си, защото кой знае откога не бе имала възможност да приказва с някого.

— Ако не я спасиш, тя ще умре — допълни Атрею с по-настойчив глас.

— Щом като трябва — отговори Морла.

— Но с нея ще загине и Фантазия — извика Атрею. —

Унищожението се шири вече навсякъде. С очите си го видях.

Морла го изгледа с огромните си безжизнени очи.

— Ние нямаме нищо против, нали, старо! — изгъргори тя.

— Тогава всички ще загинем! — изкрещя Атрею. — Всички ние!

— Виж, малкият — отвърна Морла, — какво ни интересува това? Вече нищо не е важно за нас. Всичко ни е безразлично, напълно безразлично.

— И ти ще бъдеш унищожена, Морла! — извика Атрею ядосано. — И ти! Или смяташ, че като си толкова стара, ще надживееш Фантазия?

— Виж какво, ние сме стари, малкият, твърде стари. Живели сме достатъчно дълго. Видели сме много. Който знае толкова, колкото нас, за него вече нищо не е важно. Всичко постоянно се повтаря, денят и нощта, лятото и зимата, светът е пуст и безсмислен. Всичко се върти в кръг. Онова, което се появява, трябва пак да си отиде, онова, което се ражда, трябва да умре. Нещата взаимно се унищожават — Доброто и Злото, Глупостта и Мъдростта, Красотата и Грозотата. Всичко е напразно. Няма нищо истинско. Нищо не е важно.

Атрею не знаеше какво да отговори. Необхватният тъмен и празен поглед на прастарата Морла парализираше всяка негова мисъл. След малко я чу отново да казва:

— Ти си млад, малкият. Ние сме стари. Ако ти беше стар като нас, щеше да знаеш, че на този свят няма нищо друго, освен скръб. И виж сега, защо да не умрем — ти, аз, Детската царица, всички, абсолютно всички? Нали всичко е илюзия, игра на фона на нищото. Всичко е все едно и също. Остави ни на мира, малкият, и си върви!

Атрею напрегна цялата си воля, за да се противопостави на парализиращия й поглед.

— Щом като знаеш толкова много — каза той, — ти ще знаеш и каква е болестта на Детската царица и дали има лек за нея?

— Знаем, нали така, старо, ние знаем — изсумтя Морла, — но все едно дали тя ще бъде спасена или не. Защо тогава да го казваме?

— Ако наистина ти е все едно — продължи да настъпва Атрею, — би могла също така и да ми го кажеш.

— И това бихме могли, нали, старо? — изгъргори Морла. — Но не ни се иска.

— Тогава *не ти е* наистина все едно! — извика Атрею. — Ти сама не вярваш на това, което казваш!

Дълго цари тишина, после той чу едно дълбоко гъргорене и уригване. Трябва да беше нещо като смях, ако прастарата Морла

изобщо беше способна да се смее. във всеки случаи тя каза:

— Хитър си, малкият. Виж ти. Хитър си. Отдавна не ни бяха забавлявали така, нали, старо? Виж какво. Ние действително можем и да ти го кажем. Няма разлика. Да му го кажем ли, старо?

Настъпи дълго мълчание. Атрею чакаше със затаен дъх отговора на Морла и не искаше да прекъсва дългите и безутешни ходове на мисълта й с въпроси. Най-накрая тя заговори отново:

— Ти живееш кратко, малкият. Ние дълго. Вече твърде дълго. Но ние живеем във времето. Ти кратко, ние дълго. Детската царица е преди мен на този свят. Но тя не е стара. Тя е вечно млада. Нейният живот не се мери с годините, а с имената й. Нужно й е ново име, тя постоянно се нуждае от все нови и нови имена. Знаеш ли името й, малкият?

— Не, никога досега не съм го чувал — призна Атрею.

— Та откъде да го чуеш — рече Морла, — дори и ние не можем да си го спомним. И все пак тя е имала много имена, но всички те са забравени. Всичко е безвъзвратно отминало. Защото, виж какво, без име тя не може да живее. На нея, на Детската царица, й е нужно ново име, едва тогава ще оздравее. Но дали това ще стане, нас не ни интересува.

Тя затвори големите си като езера очи и започна да прибира главата си.

— Чакай! — извика Атрею. — Откъде получава тя имената си? Кой може да й даде име? Къде ще намеря името?

— Никой от нас — чу той Морла да гъргори. — Нито едно същество от Фантазия не може да й даде ново име. Затова всичко е напразно. Ала не се притеснявай, малкият! Голяма работа!

— А кой? — Атрею беше извън себе си. — Кой може да й даде име, за да спасим и нея, и всички нас?

— Не вдигай такъв шум! — каза Морла. — Остави ни на мира и си тръгвай. Ние също не знаем кой може да направи това.

— Щом като ти не знаеш — извика Атрею още по-Силно, — кой може да знае тогава?

Прастарата Морла още веднъж отвори очи.

— Ако не носеше Сиянието — изпъшка тя, — щяхме да те изядем, за да настъпи най-сетне мир и покой. Я го виж ти!

— Кой? — продължи да настоява Атрею. — Кажи ми кой знае и аз ще те оставя завинаги на мира!

— И без това няма никакво значение — отговори Морла, — може би Уйулала в Южния оракул[3]. Може тя да го знае. Какво ни интересува

това.

— А как мога да стигна дотам?

— Там изобщо не можеш да стигнеш, малкият. И виж какво, дори и десет хиляди дни няма да са ти достатъчни. А животът ти е кратък. Ще умреш преди това. Далече на юг е. Много далече. Затова всичко е напразно. Още в началото ти казахме, нали така, старо? Остави тази работа, откажи се, малкият! И преди всичко — остави ни на мира.

С тези думи тя окончателно затвори безжизнените си очи и прибра главата си в пещерата. Атрею знаеше, че не може да научи нищо повече от нея.

По същото време призрачното създание, което се беше образувало от мрака на нощното поле, подуши следите на Атрею и тръгна към Блатата на скръбта. Нищо и никой във Фантазия не можеше да го отклони вече от тази следа.

Бастиан бе опрял глава на ръцете си и гледаше замислено.

— Странно, че нито едно същество във Фантазия не може да даде ново име на Детската царица — каза той на глас.

Ако работата беше само в това, да се измисли име на царицата, Бастиан лесно можеше да помогне. Доста го биваше за тези неща. Но за съжаление не беше във Фантазия, където явно се нуждаеха от способностите му и те може би дори щяха да му донесат уважение и почести. От друга страна, той се радваше, че не е там, защото за нищо на света не би посмял да влезе в местност като Блатата на скръбта. А и това чудовищно призрачно създание, което преследваше Атрею, без той дори да подозира! Бастиан на драго сърце би го предупредил, но това беше невъзможно. Не му оставаше нищо друго, освен да се надява и да продължи да чете.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА Игдрамул Мнозината

Глад и жажда започнаха да измъчват Атрею. Преди два дни се бе измъкнал от Блатата на скръбта и оттогава се луташе из една скалиста пустиня, в която нямаше жива душа. Малкото провизии, които имаше, потънаха с Артакс в черната вода. Напразно ровеше Атрею между камъните да намери поне някакъв корен. Тук нищо не растеше, дори и мъх и лишеи не се срещаха.

В началото се зарадва, че поне има твърда земя под нозете си, но полека-лека трябваше да признае, че положението му по-скоро се е влошило. Беше се заблудил. Не можеше вече да определи даже и посоката, в която се движи, защото навсякъде цареше здрач и той нямаше по какво да се ориентира. По скалните зъбери, които го обграждаха отвсякъде, непрекъснато духаше студен вятър.

Той се катереше по планински хребети и скални ридове, изкачваше се и слизаше, но не съзираше нищо друго, освен все по-далечни върхове, зад които се подаваха други планински вериги и така във всички посоки чак до хоризонта. И нито едно живо същество — ни бръмбарче, ни мравчица, нямаше ги дори и лешоядите, които иначе така търпеливо следват всеки обречен, докато се изчерпят силите му.

Нямаше съмнение, че се луташе из Мъртвите планини. Малцина бяха онези, чиито очи ги бяха виждали, и едва ли някой от тях се бе завърнал здрав и читав. Но в легендите на народа на Атрею се разказваше за тях. Той си спомняше един куплет от някаква стара песен:

За ловеца най-добре ще бъде
някъде в блатата да погине,
че отвъд, сред планините Мъртви,
бездна безпросветна се раззинва,
многолики Играмул там чака —
дебнещо чудовище във мрака.

Дори и да знаеше в коя посока да върви, вече беше невъзможно да се върне. Твърде навътре бе навлязъл. Не му оставаше нищо друго, освен да продължи напред. Ако се отнасяше само до него, той може би просто щеше да седне и спокойно да изчака смъртта в някоя скална пещера, както би направил всеки ловец от народа му, но той беше

пратен на Голямо търсене и трябваше да открие спасение за Детската царица и света Фантазия. Не му беше позволено да се отказва.

Тъй че Атрею продължи да се изкачва и да слиза по планинските върхове, осъзнавайки от време на време, че дълго е ходил като насън и духът му неохотно се е върнал от приказните полета на виденията.

Бастиан се стресна. Часовникът на кулата удари един. За днес часовете бяха свършили.

Той се заслуша в шума и глъчката на децата, които се блъскаха пред вратите на класните стаи и по коридорите. По стълбището се чуваше тропот от много крака. После за кратко време от улицата долитаха викове. Накрая тишината изпълни училището.

Тази тишина обви душата на Бастиан като тягостно, тежко покривало, което сякаш искаше да го задуши. Отсега нататък работата ставаше сериозна.

Другите си отиваха вкъщи да обядват. И Бастиан беше гладен, беше му студено, макар да се бе наметнал с войнишките одеяла. Изведнъж загуби всякаква смелост. Неговият план му се стори напълно безумен и безсмислен. Прииска му се да се върне вкъщи, и то веднага, на минутата! Все още не беше късно. До този момент баща му едва ли бе забелязал нещо. Дори нямаше да има нужда да признава, че е избягал днес от училище. Естествено, все някой ден щеше да се разбере, но дотогава имаше време. А и тази работа с откраднатата книга? Да, и това ще трябва някой ден да си признае. В края на краищата баща му все някак ще го понесе, също както бе понесъл всички разочарования, причинени му от Бастиан. Вероятно щеше да отиде без много приказки при господин Кореандер и да уреди въпроса.

Бастиан даже посегна към книгата с цвят на стара мед, за да я пъхне в чантата, но после се отказа.

— Не — отсече той изведнъж и гласът му проряза тишината на тавана, — Атрею не би се отказал толкова бързо само защото е станало малко по-трудно. Трябва да довърша това, което съм захванал. Вече отидох твърде далече, за да се връщам назад. Независимо какво ще излезе от всичко, мога да вървя напред.

Той се чувстваше много самотен и все пак в чувството му се таеше едновременно и нещо като гордост — гордост от това, че се е показал силен и не се е поддал на изкушението.

Все пак имаше, макар и малка, прилика с Атрею!

Дойде моментът, когато Атрею действително не беше в

състояние да продължи по-нататък.

Величието и ужасът на тази гледка не могат да бъдат описани с думи. Насред Мъртвите планини земята се бе разтворила в пукнатина, широка може би половин миля. Дъното й изобщо не се виждаше.

Атрею лежеше на ръба на пропастта върху една издадена скала и гледаше втренчено надолу в тъмнината, която сякаш стигаше чак до сърцето на земята. Взе един камък с размери на човешка глава и го хвърли с все сила. Камъкът пада ли, пада, докато мракът го погълна. Атрею се ослуша, но никакъв шум от удар не достигна до ушите му, въпреки че дълго чака.

И тогава направи единственото, което му оставаше — тръгна по края на дълбоката пропаст. При това всеки миг беше готов да срещне най-ужасното от всичките изчадия, за което се разказваше в старата песен. Той не знаеше що за създание е това, знаеше само, че името му е Играмул.

Дълбоката пропаст пресичаше планинската пустиня, като образуваше остри зъбери. По края, естествено, нямаше път, там се издигаха високи грамади, по които Атрею трябваше да се катери, а понякога те застрашително се люлееха под краката му. От време на време му се изпречваха огромни каменни късове и той с мъка ги заобикаляше или пък надолу по урвата се спускаха сипеи, които започваха да се свличат, щом минеше по тях. На няколко пъти като по чудо не падна.

Да знаеше, че по дирите му има враг, който с всеки час се приближава към него, може би щеше да се впусне в някоя необмислена постъпка и тя да му струва скъпо в този труден час. Става дума за създанието на мрака, което го преследваше, откакто бе тръгнал. Междувременно то се бе сгъстило дотолкова, че се виждаха очертанията на тялото му. Беше вълк, черен като катран и голям колкото вол. Той постоянно душеше следите на Атрею и тичаше през скалната пустиня на Мъртвите планини. Езикът му висеше, изплезен чак до земята, а в ъглите на полуотворената уста се белееха ужасните му зъби. От пресните следи разбираше, че жертвата е само на няколко мили. А преднината неумолимо се топеше.

Но Атрею не подозираше нищо за преследвача си и търсеше внимателно и бавно път между скалите.

Точно когато се намираше в една тясна пещера, която водеше като извита тръба през скалния масив, той внезапно чу някакво боботене, което не можа да си обясни, защото не приличаше на нито един от познатите шумове. Беше някаква смесица от бучене, рев и

звънтене. В същия момент Атрею усети как скалата, в която се намираше, започва да се тресе. Чу грохота на каменните блокове вън, които се свличаха с трясък от отвесните стени. Изчака малко да позатихне земетресението или каквото там беше и когато спря, продължи да пълзи, достигна накрая изхода и внимателно подаде глава.

И какво да види: над мрака на дълбоката пропаст, опъната от единия до другия й край, висеше чудовищна паяжина. А в лепкавите нишки на тази мрежа, дебели колкото въжета, се гърчеше един огромен бял Дракон на щастието, който размахваше лапи и опашка и така се оплиташе още по-безнадеждно.

Драконите на щастието са едни от най-редките животни във Фантазия. Те нямат никаква прилика с обикновените дракони или змейове, които както всички грамадни и гнусни влечуги живеят в дълбоките подземни пещери, издават неприятна миризма и пазят някакви истински или мними съкровища; тези изчадия на хаоса имат в повечето случаи проклет, сприхав и сърдит нрав, ципести криле като прилепите, с които тромаво и шумно се издигат във въздуха, и бълват огън и жупел. Противно на това, Драконите на щастието са творения на небето и топлината, творения на неукротимата радост и макар с грамадни тела, те са леки като летен облак. Затова нямат нужда от крила да летят. Те плуват из небесните висини така, както рибите в глъбините на морето. Когато ги гледаш от земята, приличат на бавни светкавици. Най-прекрасното в тях са песните. Гласът им звучи като медения звън на голяма камбана, а когато говорят тихо, ти се струва, че този камбанен звън долита отдалече. Онзи, който е имал щастието да чуе тези песни, не ги забравя през целия си живот и разказва и на внуците си за тях.

Но на този Дракон на щастието, който Атрею виждаше сега, наистина не му беше до песен. Дългото му гъвкаво тяло, чиито люспи с вид на седеф искряха в розово и бяло, висеше сгърчено и омотано в грамадната паяжина. Големите челюсти със ситни зъби, буйната грива и ресните по опашката и крайниците бяха оплетени в лепкавите въжета така, че почти не можеха да се движат. Само кръглите му очи блестяха с рубиненочервени пламъчета върху лъвската му глава и издаваха, че все още е жив.

Прекрасното животно беше покрито с много кървящи рани, защото там имаше още нещо, нещо гигантско, което като светкавица непрекъснато се стрелкаше към бялото тяло на дракона. Приличаше на тъмен облак и непрекъснато сменяше формата си. Веднъж

наподобяваше великански паяк с дълги крака и с множество очи като нажежени въглени, с дебело тяло, покрито с черна, сплъстена козина. После се превръщаше в една-единствена грамадна лапа с дълги нокти, която се опитваше да смачка Дракона на щастието, а в следващия момент се преобразяваше в огромен черен скорпион, който забива отровното си жило в нещастната жертва.

Страшна беше борбата между двете гигантски същества. Драконът на щастието все още се защитаваше, като бълваше синкави пламъци, които пърлеха четината на облакоподобното създание. Издигаха се кълба пушек и на талази се носеха през процепа в скалата. Атрею едва дишаше в тази смрад. Драконът на щастието успя дори веднъж да отхапе един от дългите крака на своя противник. Но откъснатата част съвсем не падна в дълбоката пропаст, а за миг се превъртя из въздуха сама, после се върна на предишното си място и отново се свърза с тъмното облачно тяло. И това постоянно се повтаряше — сякаш драконът захапваше празно пространство, когато попаднеше със зъбите си на някой крайник.

Едва тогава Атрею забеляза нещо, което досега му бе убягвало — тялото на това всяващо ужас създание не беше цяло и плътно, а се състоеше от безброй малки стоманеносини насекоми, които бръмчаха като разгневени стършели и образуваха с гъстия си рояк все нови и нови форми.

Това беше Играмул и Атрею чак сега разбра защо го наричаха още Мнозината.

Той изскочи от своето скривалище, сграбчи амулета на гърдите си и извика колкото му глас държи:

— Спри! В името на Детската царица! Спри!

Обаче ревът и фученето на борещите се животни заглушиха гласа му. И самият той едва го чу.

Без много да мисли, Атрею се затича по лепкавите въжета на паяжината към биещите се. Мрежата затрептя под нозете му. Той загуби равновесие и политна пред една от дупките, но успя да се хване с ръце и увисна над черните глъбини, после отново се покатери нагоре, залепна. Пак се освободи и бързо продължи към целта си.

Играмул почувства обаче, че нещо се приближава. Той светкавично се завъртя и се появи в още по-ужасен вид. Сега представляваше грамадно стоманеносиньо лице с едно-единствено око над носа, чиято отвесно разположена зеница се бе вторачила с невъобразима злоба в Атрею.

Бастиан изпищя от уплаха.

Вик на ужас огласи урвата и се обади като ехо още няколко пъти. Играмул завъртя окото си наляво и надясно, за да види дали не е дошъл и някой друг, защото парализираното от ужас момче, което стоеше пред него, надали можеше да извика. Наоколо обаче нямаше никой.

„Нима онова, което се разнесе накрая, беше моят писък? — помисли си Бастиан, дълбоко обезпокоен. — Но това съвсем не е възможно.“

Сега Атрею чу гласа на Играмул. Беше тънък, малко дрезгав и съвсем не подхождаше на грамадното му лице. Освен това той не движеше устата си, докато говореше. Думите му се образуваха от бръмченето на грамаден рояк стършели.

— Я, един двукрак! — чу Атрею. — След толкова много, много дни на глад — две лакомства наведнъж! Какъв щастлив ден за Играмул!

Атрею се овладя със сетни сили. Той показа Сиянието на едноокото чудовище и попита:

— Познавате ли този знак?

— Приближи се, двукраки! — изжужа многогласният хор. — Играмул не вижда добре.

Атрею пристъпи още една крачка към лицето. Сега то отвори уста. Вместо език имаше безброй трепкащи пипала, щипци и крачета.

— Още по-близо! — избръмча роякът.

Атрею направи втора крачка напред и вече се озова толкова близо до лицето, че ясно можеше да види безбройните стоманеносини животинки, които кръжаха безразборно. И все пак като цяло страшното лице не помръдваше.

— Аз съм Атрею — каза той. — Изпратен съм от Детската царица.

— Не си избрал подходящ момент — отвърна след малко гневното жужене. — Какво искаш от Играмул? Както виждаш, той си има работа.

— Искам Дракона на щастието — отвърна Атрею. — Дай ми го!

— За какво ти е, двукраки Атрею?

— В Блатата на скръбта загубих коня си. Трябва да отида в Южния оракул, защото само Уйулала може да ми каже кой ще даде

ново име на Детската царица. Ако не го получи, тя ще умре, а с нея и цялата Фантазия — вие също, Играмул, наречен още Мнозината.

— Аха! — измърмори проточено лицето. — Това ли е причината да се появят онези места, където вече няма нищо?

— Да — отвърна Атрею. — Значи и вие знаете, Играмул. Но Южният оракул е много далече и аз не мога да стигна до него за времето, което ми е отредено да живея. Затова искам от вас този Дракон на щастието. Ако той ме пренесе по въздуха, може би ще успея.

От кръжащия рояк, образуващ лицето, се дочу нещо, което приличаше на многогласно кикотене.

— Заблуждаваш се, двукраки Атрею. Ние не знаем нито за Южния оракул, нито за Уйулала, но знаем, че драконът вече не може да те носи. А дори и да не беше ранен, пътуването ви би продължило толкова дълго, че Детската царица междувременно ще умре от болестта си. Не трябва да изчисляваш колко ще продължи търсенето по твоя живот, двукраки Атрею, а по нейния.

Трудно можеше да се устои на поглед като този на око с отвесна зеница и Атрею сведе глава.

— Това е вярно — каза той тихо.

— Освен това — Продължи лицето, без да помръдне, — отровата на Играмул е в тялото на дракона. Остава му да живее най-много още един час.

— Тогава — промърмори Атрею, — няма никаква надежда нито за него, нито за мен, а и за вас, Играмул.

— Не — избръмча гласът. — Е, Играмул поне ще се наяде още веднъж до насита. А й все още не се знае дали това ще е последното му ядене. Докато се усетиш, той би могъл да те пренесе при Южния оракул. Въпросът е само дали ще ти допадне начинът, двукраки Атрею.

— За какво говорите?

— Туй е тайната на Играмул. И творенията на преизподнята си имат тайни, двукраки Атрею. Досега Играмул никога не я е издавал. И ти също ще трябва да се закълнеш, че никому няма да я кажеш. Защото това много би навредило на Играмул, охо… и още как би му навредило, ако се разбере.

Стоманеносиньото великанско лице се наведе малко напред и едва чуто прожужа:

— Трябва да се оставиш Играмул да те ухапе.

Атрею се сепна от ужас.

— Отровата на Играмул — продължи гласът — убива за един час, но тя едновременно с това придава на онзи, който я носи, силата да се премести на всяко място във Фантазия, където пожелае. Помисли си само какво би станало, ако се узнаеше! Всички жертви на Играмул щяха да му избягат!

— Един час? — извика Атрею. — Но какво мога да направя само за един час?

— Е — избъмча роякът, — все пак той е повече от всички часове, които ти остават на този свят. Решавай сам!

Атрею явно се бореше със себе си.

— Ще освободите ли Дракона на щастието, ако ви помоля за това от името на Детската царица? — попита накрая той.

— Не — отговори лицето, — ти нямаш право да молиш Играмул за това, макар и да носиш Златин, Сиянието. Детската царица ни оставя да бъдем такива, каквито сме. Затова и Играмул се прекланя пред знака й. И ти го знаеш много добре.

Атрею продължаваше да стои с наведена глава. Онова, което казваше Играмул, беше самата истина. Следователно не можеше да спаси белия Дракон на щастието. Неговите собствени желания нямаха никакво значение.

Той се изправи и каза:

— Направи това, което предложи!

Като стрела се спусна стоманеносиният облак върху него и го заобиколи от всички страни. Той почувства нетърпима болка в лявото си рамо и успя само да каже: „При Южния оракул!“

После му причерня пред очите.

Когато малко по-късно вълкът достигна до мястото, той не видя нищо друго, освен грамадната паяжина. Следата, която бе преследвал досега, изведнъж изчезна и въпреки всичките си усилия той не можа да я открие отново.

Бастиан спря да чете. Чувстваше се ужасно зле, сякаш отровата на Играмул беше в собственото му тяло.

— Слава Богу, че не съм във Фантазия — промърмори той под носа си. — За щастие подобни чудовища не съществуват на този свят. Това все пак е само приказка.

Но дали наистина беше само приказка? Как стана така, че Играмул, а вероятно и Атрею, чуха писъка на уплашения Бастиан?

Постепенно започна да го обзема страх от тази книга.

ПЕТА ГЛАВА Двамата заселници

Дали Играмул все пак не го бе измамил? В продължение на един ужасен миг съмнението прониза Атрею, който, след като дойде на себе си, видя, че все още се намира сред каменната пустиня. Той с мъка се изправи. И откри, че макар наистина да се намираше сред планинска пустиня, тази все пак беше съвсем различна. Тук сякаш нямаше нищо друго, освен ръждивочервеникави скални плочи, които, натрупани или нахвърляни една върху друга, образуваха множество причудливи кули и пирамиди. Земята помежду им беше покрита с ниски храсти и буренаци. Цареше зноен пек. Местността бе потънала в сияйна, дори крещяща слънчева светлина, която заслепяваше очите.

Атрею засенчи лицето си с ръка и на около два километра разстояние съгледа в скалите врата с неправилна форма, чийто свод, висок може би над триста метра, беше образуван от хоризонтално разположени каменни плочи.

Нима това беше входът към Южния оракул? Доколкото можеше да види, зад вратата се простираше безкрайна пуста равнина и нямаше ни сграда, ни храм, ни дъбрава — нищо, което да наподобява характерните за оракулите места.

Докато все още размишляваше какво да направи, той изведнъж чу нисък меден глас:

— Атрею! — и после още веднъж. — Атрею!

Момчето се обърна и видя как иззад извисяващите се като кули ръждивочервеникави скали се показа белият Дракон на щастието. Кръв се лееше от раните му и той беше толкова омаломощен, че се влачеше с голяма мъка към него. Въпреки това весело му намигна с едно от рубиненочервените си очи и каза:

— Не се чуди много, че и аз съм тук, Атрею. Макар да бях като парализиран, докато висях в паяжината, аз чух всичко, което каза Играмул. А нали и аз съм ухапан от него, защо да не се възползвам от тайната, която ти повери? Така избягах.

Атрею се зарадва.

— Мъчно ми беше да те оставя на Играмул — каза той, — но какво можех да направя?

— Нищо — отговори Драконът на щастието. — Ти въпреки това ми спаси живота, макар и не без моята помощ.

И той пак му смигна, този път с другото око.

— Спасил съм ти живота — повтори Атрею, — но за един час,

защото и на двамата не ни остава повече. Усещам как отровата на Играмул с всяка изминала минута ми действа все по-силно.

— За всяка отрова има и противоотрова — отвърна драконът, — ще видиш, че всичко ще свърши добре.

— Не виждам как — рече Атрею.

— И аз също, но точно това е хубавото. Отсега нататък все ще ти върви. Нали в края на краищата съм Дракон на щастието. Не загубих надежда дори и когато висях в мрежата… и както виждаш — с право.

Атрею се усмихна.

— Кажи ми защо поиска да дойдеш тук, а не на друго, по-добро място, където може би щеше да намериш лек?

— Животът ми принадлежи на теб — каза драконът, — ако искаш, ще ти бъда верен слуга. Помислих си, че ще ти е нужно животно, което да те носи, докато трае Голямото търсене. И ще видиш, че не е все едно дали пъплиш на два крака, та дори и дали препускаш на добър кон, или с бясна скорост летиш из небесата на гърба на някой Дракон на щастието. Съгласен ли си?

— Съгласен съм! — отговори Атрею.

— Впрочем името ми е Фухур — допълни драконът.

— Добре, Фухур — каза Атрею, — но докато говорим, тече и малкото време, което ни остава. Трябва да направя нещо, но какво?

— Да повикаш щастието, какво друго? — отвърна Фухур.

Но Атрею вече не го чуваше. Той бе паднал и лежеше неподвижно в меките гънки на драконовото тяло.

Отровата на Играмул бе започнала да действа.

Когато Атрею — кой знае след колко време — отвори очи, не видя най-напред нищо друго, освен едно много странно лице, наведено над него. Беше най-набръчканото и набраздено лице, което някога бе виждал. Голямо приблизително колкото юмрук, то беше с цвета на печена ябълка, а очичките му блестяха като звезди. На главата имаше някакви сухи листа, наподобяващи шапка.

После Атрею усети, че към устата му поднасят малка чашка.

— Хубаво лекарство, добро лекарство — мърмореха малките устни на набръчканото лице, — пийни, моето дете, само си пийни. Ще ти помогне!

Атрею сръбна. Имаше странен вкус — леко сладникав, но и тръпчив.

— Какво става с Белия дракон? — изрече той с голямо усилие.

— Вече всичко е наред — отвърна шепнещото гласче, — не се грижи за него, момчето ми. Ще оздравее. И двамата ще оздравеете.

Най-лошото мина. Пийни само, пийни!

Атрею отпи още една глътка и веднага се унесе в сън, но това вече беше дълбокият, ободряващ сън на оздравяването.

Часовникът на кулата удари два.

Бастиан не можеше да търпи повече — налагаше се бързо да отиде до тоалетната. Отдавна трябваше да го стори, но просто не можеше да остави книгата. А освен това малко се боеше да слезе долу в училището. Сам си казваше, че няма никаква причина за това, сградата беше празна, а и никой не би могъл да го види. И все пак се страхуваше, сякаш училището беше някакво същество, което го следи.

Но вече нямаше накъде, трябваше да отиде!

Той сложи книгата на гимнастическия дюшек както беше разтворена, стана и се отправи към вратата. С разтуптяно сърце се ослушва известно време. Наоколо бе тихо. Вдигна резето и бавно завъртя големия ключ в бравата. Когато натисна дръжката, вратата се отвори със силно скърцане.

Както беше по чорапи, момчето се втурна навън и остави вратата отворена, за да не вдига излишен шум. После се промъкна по стълбището до първия етаж. Пред него зееше дългият коридор със спаначенозелено боядисаните врати на класните стаи. Ученическата тоалетна беше в другия край. Не търпеше и секунда отлагане и Бастиан се затича с всички сили. Достигна спасителното място буквално в последния момент.

Докато седеше в тоалетната, той си мислеше защо всъщност героите от приказките никога не се сблъскват с подобни проблеми. Веднъж, когато беше много по-малък, в час по вероучение той дори попита дали и господин Христос е ходил по нужда като обикновените хора. Нали е ядял и пиел като всеки друг. Класът се заля в смях, а учителят по вероучение му писа в дневника забележка за „неприлично държане“. Но отговор Бастиан така и не получи. При това наистина не бе искал да се държи неприлично.

— Вероятно — каза си сега Бастиан — тези неща са чисто и просто твърде второстепенни и незначителни, за да трябва да се споменават в подобни приказки.

Макар за него понякога да бяха толкова важни, та чак да те хване срам и да се отчаеш.

Бастиан беше готов, дръпна синджира на казанчето и тъкмо искаше да излезе, когато изведнъж чу стъпки отвън по коридора.

Вратите на класните стаи се отваряха и затваряха една след друга и стъпките се приближаваха все повече и повече.

Сърцето на Бастиан се качи в гърлото му. Къде да се скрие? Той остана като вцепенен на мястото си.

Вратата на тоалетната се отвори, но за щастие така, че да скрие Бастиан. Влезе домакинът на училището. Надникна във всяка една от кабините. А когато стигна онази, в която все още течеше водата и синджирът се клатеше, той се стъписа за малко. Изръмжа нещо под носа си, но когато видя, че водата спира да тече, вдигна рамене и излезе. Стъпките му отекнаха по стълбището.

През цялото време Бастиан не смееше да диша и сега си пое дълбоко въздух. Когато понечи да излезе, забеляза, че колената му треперят.

Предпазливо и колкото можеше по-бързо пресече коридора със спаначенозелените врати, изкачи стълбите и се втурна в тавана. Успокои се едва след като затвори и залости вратата.

С дълбока въздишка се отпусна пак в постелята си от гимнастически дюшеци. Зави се с войнишките одеяла и взе книгата.

Когато Атрею се събуди, той се чувстваше напълно здрав и бодър. Надигна се.

Беше нощ, луната сияеше с ярка светлина и той видя, че се намира на същото място, до Белия дракон, където бе припаднал. И Фухур беше все още

там, но дишаше спокойно и дълбоко и по всичко личеше, че спи здрав сън. Всичките му рани бяха превързани.

Атрею забеляза, че някой се бе погрижил и за неговото рамо, то беше превързано, но не с плат, а с билки и лико от растения.

Само на няколко крачки в скалата имаше малка пещера, от чийто вход се процеждаше мъждива светлина.

Момчето стана внимателно, без да мърда ръката си, и се отправи към ниския вход на пещерата. Наведе се и във вътрешността съгледа помещение, което приличаше на миниатюрна алхимична лаборатория. В една камина в дъното пращеше весел огън. Навред бяха поставени или се търкаляха тигани, гърнета и шишета със странна форма. На една лавица бяха натрупани на връзки най-различни сушени растения. Масичката в средата, а и останалите мебели като че ли бяха направени от пънове. Като цяло стаята изглеждаше много уютна.

Едва след като чу покашляне, Атрею забеляза, че пред камината в кресло с облегало седи едно малко човече. На главата си носеше нещо

като шапка от коренище, наподобяваше обърната чашка на лула. Лицето му беше също така тъмнокафяво и набръчкано, като онова, което бе видял надвесено над себе си при първото си пробуждане. Но на носа си това човече имаше големи очила и чертите му бяха по-изострени и угрижени. То четеше една голяма книга, която лежеше на скута му.

После от едно друго, разположено по-навътре помещение, влезе, клатейки се, някакво джудже, в което Атрею веднага разпозна съществото, заело се преди това с неговото лекуване. Едва сега той видя, че то е жена. Освен шапката си от листа тя, подобно на човечето от креслото до камината, носеше нещо като калугерско расо, което също беше направено сякаш от сухи листа. Тананикаше си щастливо, потриваше ръце, а после се захвана да шета около котлето, което висеше над огъня. Двете човечета едва ли достигаха и до коляното на Атрею. Явно, че и двамата бяха представители на многочленното семейство на джуджетата, макар и доста необичайни.

— Не ми закривай светлината, жено! — каза начумерено човечето. — Пречиш ми на научната работа.

— Стига с тая твоя научна работа! — отговори женицата. — Кой ли се интересува от нея. Сега е важно да приготвя моя чудотворен цяр. Двамата навън се нуждаят от него.

— Двамата навън ще се нуждаят много повече от моя съвет и помощ — прекъсна я троснато човечето.

— Така да е — отвърна женицата, — но едва след като оздравеят. Направи ми място, старче!

Ръмжейки, човечето се премести с креслото малко настрани от огъня.

Атрею се изкашля, за да го забележат. Джуджетата погледнаха към него.

— Той вече е здрав — каза човечето, — сега аз съм на ред!

— Нищо подобно! — сгълча го женицата. — Дали е здрав, ще реша аз. Ти ще бъдеш на ред, когато аз кажа.

После тя се обърна към Атрею:

— С удоволствие бихме те поканили да влезеш, но май ще ти е малко тясно. Момент само! Сега ще изляза при теб.

Тя стри още нещо в едно малко хаванче, после го хвърли в котлето. След това си изми ръцете и ги избърса в расото. Едновременно с това заповяда на човечето:

— А ти ще останеш да седиш тук, Енгивук, докато те извикам, ясно ли е?

— Стига вече, Ургъл — изръмжа човечето.

Женицата излезе от пещерата. Изпитателно изгледа отдолу Атрею с присвити очи.

— Е? Май вече сме доста добре, а?

Атрею кимна.

Жената се изкатери върху една издатина в скалата, която се намираше на същата височина, както и лицето на Атрею, и седна.

— Нямаш ли никакви болки вече? — поинтересува се тя.

— Не си струва да се говори за тях — отвърна Атрею.

— Е, какво — сопна му се женицата с искрящи очи, — боли ли те, или не те боли?

— Все още ме боли — обясни Атрею, — но това няма никакво значение…

— За мен обаче има! — изфуча Ургъл. — Най обичам, когато пациентите почнат да ми обясняват кое има значение! Какво разбираш ти от това? Още имаш жълто около устата! За да оздравееш, трябва още да те боли. Защото, ако не те болеше, щеше да е свършено с ръката ти.

— Извинете! — каза Атрею, който се почувства като дете, на което се карат. — Исках само да кажа… тоест да благодаря.

— И дума да не става! — прекъсна го Ургъл сопнато. — В края на краищата аз съм лечителка. Направих само онова, което изисква от мен професията. А Енгивук, моят старец, видя, че амулетът е на врата ти. След това нямаше място за колебание.

— А Фухур? — попита Атрею. — Как е той?

— Кой?

— Белият дракон на щастието.

— А, той ли? Не знам още. Повечко е изпатил от теб. Всъщност би трябвало да оздравее. Почти съм сигурна, че ще се оправи. Известие време ще се наложи да почива. Ама откъде успяхте да си навлечете тази отрова, брей? И откъде довтасахте така внезапно? И къде искате да отидете? И кои сте вие?

Енгивук вече бе излязъл от входа на пещерата и слушаше как Атрею отговаря на въпросите на старата Ургъл. После пристъпи напред и извика:

— Я си затваряй устата, жено, сега аз съм на ред.

После се обърна към Атрею, свали шапката си, наподобяваща чашка на лула, почеса се по плешивата главица и каза:

— Не й се сърди за тона, с който говори. Старата Ургъл често е малко невъзпитана, но мислите й не са лоши. Името ми е Енгивук.

Наричат ни също двамата заселници. Чувал ли си за нас?

— Не — призна Атрею.

Енгивук май се обиди малко.

— Е, добре — рече той, — нали не се движиш из научните кръгове, иначе положително щяха да ти кажат, че не можеш да намериш по-добър съветник, ако искаш да отидеш при Уйулала в Южния оракул. Дошъл си където трябва, момчето ми.

— Само не се фукай — прекъсна го старата Ургъл. После слезе по скалата и изчезна в пещерата, като мърмореше нещо под носа си.

Енгивук се направи, че не е чул забележката й.

— Мога всичко да ти обясня — продължи той, — цял живот изследвам този проблем най-обстойно. Затова специално си изградих обсерватория. В скоро време ще публикувам голям научен труд за оракула. Озаглавен е „Загадката Уйулала, разрешена от професор Енгивук“. Не звучи лошо, нали? За съжаление още ми липсват някои дреболии. Би могъл да ми помогнеш, момчето ми.

— Обсерватория ли? — попита Атрею, комуто тази дума беше непозната.

Енгивук кимна с искрящи от гордост очички. С движение на ръката той подкани Атрею да го последва.

Между грамадните каменни плочи се виеше нагоре малка пътечка. На някои места, където беше особено стръмно, бяха издълбани стъпалца, които, естествено, бяха малки за краката на Атрею. Той чисто и просто ги прескачаше с големи крачки. Въпреки това му беше доста трудно да следва джуджето, което пъргаво ситнеше пред него.

— Каква ясна лунна нощ — каза Енгивук, — ще видиш всичко.

— Какво? — заинтересува се Атрею. — Уйулала ли?

Но Енгивук махна раздразнено с ръка и продължи да върви, клатейки се като пате.

Най-сетне стигнаха върха на скалното възвишение. Отгоре то беше равно, само от едната страна се издигаше каменна плоча, която наподобяваше естествен парапет. В средата на плочата имаше дупка, явно издълбана впоследствие. Пред дупката върху статив от коренище беше поставен малък далекоглед.

Енгивук погледна през него и го настрои, като повъртя малко няколко винтчета, после кимна доволен и подкани Атрею да направи същото. Той го послуша, но трябваше да легне на скалата и да гледа опрян на лакти.

Далекогледът беше насочен към голямата врата сред скалите, и то

така, че да се вижда долната част на дясната колона. И Атрею видя, че до колоната, огрян от лунната светлина, без да помръдва, стои изправен на предните си крака грамаден сфинкс. Имаше лапи на лъв, задната част от тялото му беше на бик, на гърба бяха разперени огромни орлови крила, а лицето му беше човешко, поне що се отнася до формата, защото изражението не беше на човек. Трудно беше да се разбере дали лицето изразяваше усмивка, неизмерима скръб или пълно равнодушие. След като Атрею го наблюдава известно време, то му се стори изпълнено с безгранична злоба и жестокост, но в следващия момент му се наложи да промени впечатлението си — вече не откриваше в него нищо друго, освен непомрачено веселие.

— Хайде, стига толкова! — прозвуча гласът на джуджето в ухото му. — Няма да го разгадаеш. С всички е така, с мен — също. Цял живот го наблюдавам и не мога да го разбера. А сега другият!

И той завъртя едно от винтчетата. Картината премина през отвора на сводестата врата, зад която се бе ширнало празно поле, после Атрею съзря лявата колона — и там в същата поза бе седнал втори сфинкс. На лунната светлина грамадното му тяло блестеше странно, бледо, като че беше направено от разтопено сребро. И той сякаш втренчено се взираше в първия сфинкс, който също не сваляше очи от него.

— Това статуи ли са? — попита тихо Атрею, без да може да откъсне поглед от тях.

— О, не — отговори Енгивук и се закиска, — те са истински живи сфинксове — да знаеш само колко са живи! Засега видя достатъчно. Хайде да слизаме долу! Ще ти обясня всичко.

И той постави ръката си пред далекогледа така, че Атрею да не вижда повече. Те мълчаливо поеха по обратния път.

ШЕСТА ГЛАВА Трите вълшебни врати

Енгивук и Атрею се върнаха в пещерата на джуджетата.

Фухур все още спеше дълбоко. Старата Ургъл бе изнесла междувременно масичката навън и я бе отрупала с какви ли не лакомства, нектари от горски плодове и сокове от растения. Освен това имаше малки чашки и каничка с ароматен, горещ билков чай. Две миниатюрни газени лампи, които горяха с масло, допълваха картината.

— Сядайте! — заповяда старата Ургъл. — Атрею трябва първо да похапне и да пийне, за да събере сили. Само лекарства не са достатъчни.

— Благодаря, вече се чувствам много добре — каза Атрею.

— Не ми противоречи! — изсъска Ургъл. — Докато си тук, ще правиш каквото ти се казва, разбра ли! Отровата в тялото ти е неутрализирана. Следователно вече не е нужно да бързаш, момчето ми. Имаш колкото щеш време, значи можеш да поостанеш!

— Не става дума само за мен — възрази Атрею. — Детската царица е на смъртно легло. В момента навярно всеки час е решаващ.

— Празни приказки! — изръмжа малката старица. — С бързане нищо не се постига. Седни! Яж! Пий! Хайде, докога ще чакам?

— По-добре е да се съгласиш с нея — прошепна Енгивук, — на това ме е научил животът с тази жена. Като си науми нещо, иди се оправяй. Освен това ние двамата имаме да обсъдим много неща.

И така, Атрею подви крака до миниатюрната масичка и започна да яде от лакомствата. При всяка глътка и при всяка хапка на него наистина му се струваше, че по жилите и мускулите му започват да текат чудодейни, сгряващи живителни сили. Едва сега той забеляза колко бе отпаднал.

Устата на Бастиан се напълни със слюнка. Изведнъж му се стори, че усеща аромата от гозбите на джуджетата. Той подуши из въздуха, но, естествено, това беше чисто въображение.

Червата му почнаха силно да куркат. Не можеше повече да издържа. Извади от чантата си остатъка от закуската и ябълката и ги изяде. Почувства се по-добре, макар съвсем да не беше сит.

После осъзна, че това е било последното му ядене. Този факт го уплаши, но той се опита да не мисли повече за него.

— Откъде си взела всички тези хубави неща? — попита Атрею.

— Да, синчето ми — отвърна Ургъл, — трябва да обикалям много, много надалече, за да намеря билките и растенията, които ми трябват. Но той, тази дебела глава Енгивук, иска да живее точно тук заради великите си изследвания! А как идва яденето на масата, това не го интересува.

— Какво разбираш ти, жено, от туй, кое е важно и кое не? — отвърна Енгивук с достойнство. — Я си иди и ни остави да си поговорим!

Ургъл се оттегли, мърморейки, в малката пещера, където започна да трака с разни съдове.

— Остави я ти нея! — промълви Енгивук. — Добра старица е, само че от време на време все намира нещо да мрънка. Слушай, Атрею! Сега ще ти обясня някои неща за Южния оракул, които трябва да знаеш. Не е така просто да проникнеш до Уйулала. Даже е доста трудно. Нямам намерение да ти изнасям научен доклад. Може би ще е по-добре, ако ми задаваш въпроси. Лесно се увличам и затъвам в подробности. И така, питай!

— Добре, коя е тази Уйулала? — рече Атрею.

— По дяволите! — изръмжа Енгивук и го стрелна с ядосан поглед. — Ти питаш също така направо, както и мойта старица. Не можеш ли да захванеш с нещо друго?

Атрею помисли и после попита:

— Голямата врата в скалите, която ми показа… онази със сфинксовете… това входът ли е?

— Виж, така е по-добре! — отговори Енгивук. — Така ще свършим работа. Вратата в скалите е входът, но след нея има още две и едва зад третата живее Уйулала, ако за нея изобщо може да се каже, че живее някъде.

— Бил ли си някога при нея?

— Какви ги измисляш! — отвърна Енгивук, отново малко нервиран. — В края на краищата аз се занимавам с научна работа. Събрах всички сведения от онези, които успяваха да влязат вътре. Разбира се, в случай че се върнеха. Много важна работа! Не мога да си позволя да рискувам живота си, би могло да повлияе на работата ми.

— Разбирам — рече Атрею. — И какви са тия три врати?

Енгивук стана, скръсти ръце на гърба си и започна да ходи напред-назад, докато обясняваше:

— Първата се нарича Голямата врата на загадките. Втората се нарича Вратата на вълшебното огледало, а третата — Вратата без

ключ…

— Странно — прекъсна го Атрею, — зад вратата в скалите, докъдето виждаха очите ми, се простираше само голо поле. Че къде са тези други врати?

— Тихо! — сгълча го Енгивук. — Ако постоянно ме прекъсваш, няма да мога нищо да ти обясня. Всичко е много сложно! Нещата стоят така: втората врата се появява едва след като си минал през първата, третата — едва когато оставиш втората зад гърба си, а Уйулала — чак когато преминеш през третата. Преди това няма и помен от тях. Просто ги няма, разбираш ли?

Атрею кимна, но предпочете да мълчи, за да не ядосва отново джуджето.

— Първата, Голямата врата на загадките, ти видя през далекогледа ми. Също и двата сфинкса. Тази врата, както се разбира от само себе си, винаги е отворена. Нали изобщо няма преграда. Въпреки това никой не може да мине през нея, освен… — На това място Енгивук повдигна миниатюрния си показалец нагоре. — Освен ако сфинксовете си затворят очите. И знаеш ли защо? Погледът на един сфинкс е нещо съвсем различно от погледа на всяко друго живо същество. Ние двамата, а и всички останали, възприемаме с погледа си различни неща. Ние виждаме света. А един сфинкс не вижда нищо, той в определен смисъл е сляп, но за сметка на това очите му излъчват нещо. И знаеш ли какво излъчва неговият поглед? Всички загадки на света. Затова двата сфинкса непрекъснато се гледат един друг. Защото погледа на един сфинкс може да издържи само сфинкс. А сега представи си какво ще се случи с някого, който просто се осмели да застане на мястото, където се кръстосват погледите им! Той ще се вкамени веднага и няма да може да се

мръдне никога вече, ако не разреши всички загадки на този свят. Е, ти ще откриеш следите на подобни нещастници, когато отидеш там.

— Но ти не каза ли — намеси се Атрею, — че понякога те затварят очите си? Не спят ли все пак понякога?

— Да спят? — Енгивук се разтърси от смях. — Олеле, майчице, един сфинкс не спи. Не, ей Богу, не. Ти действително нямаш никаква представа. И въпреки това въпросът ти не е съвсем погрешен. Дори именно това е предмет на изследванията ми. При някои посетители сфинксовете затварят очи и ги пускат. Обаче и до днес никой не е изяснил въпроса, защо именно този, а не другия. Понеже всъщност съвсем не може да се каже, чете пускат само мъдрите, смелите и добрите, а спират глупавите, страхливите и злосторниците. Да, много

ти здраве, ако си мислиш така! Със собствените си очи съм виждал, и то не един път, как позволяват точно на най-големия глупак, на най-долния негодяй да влезе, докато много почтени и разумни хора често напразно чакат с месеци и накрая си тръгват, без да свършат работа. Изглежда, не играе никаква роля и това, дали съответният човек иска да отиде при оракула, защото има нужда или е в беда, или пък го прави за забавление.

— А твоите изследвания? — попита Атрею. — Те не показаха ли нещо?

Енгивук веднага засвятка ядосано с очи.

— Ти слушаш ли ме или не? Нали току-що казах, че до днес никой не е изяснил този въпрос. Аз, естествено, разработих с течение на годините няколко теории. Първоначално мислех, че сфинксовете се водят в преценките си от определени физически белези — ръст, красота, сила и тям подобни. Но скоро трябваше да се откажа от това си схващане. После се опитах да установя дали съществува някакво съотношение в броя — например, че не пускат трима от пет или пък, че може да влезе всеки пети, седми и тъй нататък. Що се отнасяше до миналото, това правило важеше, но за предсказване кого ще пуснат, хич не го биваше. Междувременно достигнах до становището, че решението на сфинксовете е съвсем случайно и в него няма никакъв умисъл. Жена ми обаче твърди, че това било богохулство и на всичко отгоре срам за Фантазия, а и нямало нищо общо с науката.

— Пак ли започваш с твоите щуротии? — обади се свадливо Ургъл от пещерата. — Не те ли е срам? Ах, ти, стари глупако! Само защото ти се е изпарил и малкото мозък, който имаше, смяташ, че можеш да отречеш съществуването на такива големи тайни!

— Ето на, чуй сам! — каза Енгивук с въздишка. — И най-лошото е, че тя е права.

— Ами амулетът на Детската царица? — попита Атрею. — Смяташ ли, че

те няма да го зачетат? В края на краищата и те са творения на Фантазия.

— Е, добре — рече Енгивук и поклати голямата си колкото ябълка глава, — но за да стане това, те трябва да го видят. А те не виждат нищо. Погледът им обаче няма да те отмине. Пък и не съм сигурен, че сфинксовете се подчиняват на Детската царица. Те може би са по-велики от нея. Не знам, не знам. Във всеки случай е много съмнително.

— Какво ще ме посъветваш тогава? — поинтересува се Атрею.

— Ти ще трябва да направиш същото, което правят и всички останали — отговори джуджето. — Да изчакаш какво ще решат… без да знаеш защо.

Атрею кимна замислено.

Дребната Ургъл излезе от пещерата. Тя носеше една кофичка с димяща течност, под мишницата на другата си ръка държеше няколко връзки сушени растения. Мърморейки под носа си, Ургъл отиде при Дракона на щастието, който все още спеше, без да помръдне, започна да се катери по него и да подменя компресите на раните му. Огромният й пациент изведнъж въздъхна доволно и се протегна, а колкото до лечението, него той май хич и не го усещаше.

— Да бе свършил поне някоя полезна работа — каза тя на Енгивук, когато отново се връщаше към кухнята, — вместо само да седиш и да говориш глупости.

— Върша много полезна работа — извика мъжът след нея, — може би по-полезна от твоята, но ти никога няма да го проумееш, проста жено!

И като се обърна към Атрею, той добави:

— Тя мисли само за практичните неща. Няма никакво чувство към Голямото и Всеобхватното.

Часовникът на кулата удари три.

Ако баща му изобщо забележеше, че Бастиан не се е върнал вкъщи, това вече трябваше да е станало. Дали не се тревожеше? Може би ще тръгне да го търси. Може би вече се е обадил в полицията. Накрая ще съобщят и по радиото, че го търсят. Нещо прободе Бастиан в стомаха.

И ако е така, къде ли ще го търсят? В училище? Може би дори тук, на тавана?

Заключи ли той изобщо вратата, когато се върна от тоалетната? Вече не можеше да си спомни. Стана, за да провери. Да, вратата беше заключена и залостена.

Навън полека-лека започна да се здрачава. Светлината, която влизаше през капандурата, почти незабележимо ставаше все по-слаба и по-слаба.

За да се успокои, Бастиан започна да ходи напред-назад по тавана. При това той откри цял куп неща, които всъщност нямаха нищо общо със заниманията в училище. Например един стар грамофон с фуния — Бог знае кой и кога го бе домъкнал. В един ъгъл бяха изправени няколко картини с богати на орнаменти златни

рамки. По тях не личеше почти нищо друго, освен тук-там някое бледо лице със строг поглед, което проблясваше от тъмния фон. Имаше един разяден от ръжда свещник със седем рамена, в които все още стояха остатъци от свещи с дълги бради от восъчни капки.

В следващия момент Бастиан се стресна. Защото забеляза, че в един от тъмните ъгли нещо мърда. Едва когато отново погледна, разпозна там голямо потъмняло огледало, в което бе видял неясното си отражение. Той се приближи и се разглежда известно време. В никакъв случай не можеше да се каже, че с дебелото си тяло, кривите, събрани в колената крака и бялото като сирене лице представлява красива гледка. Той поклати бавно глава и каза на глас:

— Не!

После се върна до постелята си от гимнастически дюшеци. За да продължи да чете, вече трябваше да държи книгата близо до очите си.

— Къде бяхме стигнали? — попита Енгивук.

— При Голямата врата на загадките — припомни Атрею.

— Вярно! Да допуснем, че ти се удаде да минеш през нея. Тогава, едва тогава ще се появи пред теб втората врата — Вратата на вълшебното огледало. Както вече казах, за нея не мога да ти говоря по собствени наблюдения, а само въз основа на сведенията, които съм събрал по този въпрос. Тази втора врата е едновременно и отворена, и затворена. Звучи странно, нали? Може би е по-добре да се каже, че не е нито затворена, нито отворена. Макар това да звучи не по-малко странно. Накратко казано, тук става дума за едно голямо огледало или нещо подобно, въпреки че то не е нито от стъкло, нито от метал. От какъв материал е, никой не можа да ми каже. Във всеки случай, като се изправиш пред него, виждаш себе си, но, естествено, не както в обикновено огледало. Виждаш не външността си, а своята истинска, най-съкровена същност, такава, каквато е в действителност. Който иска да премине през тази врата, трябва, така да се каже, да влезе в собствената си кожа.

— На мен поне ми се струва — рече Атрею, — че тази, Вратата на вълшебното огледало, може да се прекрачи по-лесно от първата.

— Лъжеш се! — извика Енгивук и започна отново да ходи възбудено напред-назад. — Много се лъжеш, приятелче! Имал съм случаи, когато точно онези посетители, които се смятаха за особено безупречни, надавайки писъци, избягваха от чудовището, което им се усмихваше от другата страна. Някои трябваше дори да лекуваме със

седмици, докато отново бъдат в състояние да си тръгнат към къщи.

— Ние — изръмжа Ургъл, която точно минаваше с нова кофичка покрай тях, — чувам все думата ние. Та кого си лекувал ти?

Енгивук само махна с ръка.

— Други — продължи той разказа си — са видели явно още по-ужасни неща и въпреки това са имали достатъчно смелост да преминат. За някои не е било чак толкова страшно, но всеки е трябвало да се пребори със себе си. Не може да се каже какво ги обединява, защото при всеки нещата протичат различно.

— Добре — каза Атрею, — но нали все пак може да се мине през тази Врата на вълшебното огледало?

— Може, естествено, че може — потвърди джуджето. — Иначе не би била врата. Логично, нали?

— Но е възможно и отстрани да я заобиколиш — рече Атрею — или не е така?

— Възможно е, напълно е възможно — потвърди Енгивук. — Само че тогава няма да намериш нищо отзад. Третата врата се появява едва след като минеш през втората врата, колко пъти да ти казвам!

— И каква е тази трета врата?

— Тук работата става вече съвсем трудна! Защото всъщност Вратата без ключ е затворена. Чисто и просто затворена. Точка по въпроса! На нея няма нито дръжка, нито топка, нито ключалка, няма нищичко! Съгласно моята теория единственото крило на тази врата, която се затваря толкова плътно, че не оставя и процеп, е направено от Лунен камък, добит във Фантазия. Може би знаеш, че не съществува нещо, което е в състояние да разруши, огъне или разтвори Лунния камък от Фантазия. Той е напълно неразрушим.

— Значи през тази врата изобщо не може да се мине?

— Почакай, почакай, момчето ми! Все пак хора са влизали там и са говорили с Уйулала, нали така? Следователно вратата може да се отвори.

— Но как?

— Слушай сега! Във Фантазия Лунният камък реагира според нашата воля. Именно нашата воля го прави така неотстъпчив. Колкото повече някой настоява да влезе, толкова по-здраво се затваря вратата. Но ако някой успее да забрави намеренията си и нищо не иска, вратата сама ще се отвори пред него.

Атрею сведе поглед и промълви:

— Ако това е вярно, как тогава ще мога да вляза? Как да се откажа от това, за което съм отишъл?

Енгивук въздъхна и кимна.

— Нали ти казах вече, най-трудно се прониква през Вратата без ключ.

— И ако все пак успея — продължи Атрею, — тогава в Южния оракул ли ще съм вече?

— Да — рече джуджето.

— А ще мога ли да говоря с Уйулала?

— Да — каза джуджето.

— И кой или какво е Уйулала?

— Нямам никаква представа — рече джуджето и очите му засвяткаха от ярост. Нито един от тези, които бяха при нея, не пожела да ми каже. Как да завърши човек научното си дело, след като всички се обгръщат с тайнствено мълчание, а? Просто да си оскубеш косите, стига да ги имаш. А ти, Атрею, ако успееш да видиш Уйулала, ще ми кажеш ли най-сетне? Ще ми кажеш ли? Умирам от желание да узная това, но никой не иска да ми помогне. Моля те, обещай ми, че ще ми кажеш!

Атрею стана и погледна към Голямата врата на загадките, осветена ярко от луната.

— Не мога да ти обещая, Енгивук — каза тихо той, — въпреки че с удоволствие бих искал да ти се отблагодаря. Но щом като досега никой не е казал кой или какво е Уйулала, трябва да има някаква причина, И преди да я узная, не мога да реша дали онзи, който сам не е бил там, има право да разбере това.

— Тогава се пръждосвай! — изкрещя джуджето и очите му буквално започнаха да бълват светкавици. — Навсякъде черна неблагодарност! Човек цял живот се мъчи да изучи една тайна, и то в полза на обществото. Но да му помогнат — не! Изобщо не трябваше да се грижа за теб!

С тези думи той изтича в малката пещера и отвътре се чу силно тръшване на вратата.

Ургъл мина покрай Атрею, изкиска се и рече:

— Остави я тази мухлясала глава. Той не искаше да каже това. Пак е ужасно огорчен заради глупавите си изследвания. А му се иска точно той да разкрие голямата загадка. Прочутото джудже Енгивук! Не му се сърди!

— Не, моля те, кажи му, че му благодаря от все сърце за всичко, което направи за мен — рече Атрею. — А и на теб ти благодаря. Ако ми е позволено, ще му кажа тайната… е, ако се върна.

— Нима искаш да ни напуснеш? — попита старата Ургъл.

— Трябва — отговори Атрею, — не бива да губя никакво време. Сега ще отида при оракула. Сбогом! И докато се върна, пази Фухур, Дракона на щастието.

С тези думи той се обърна и тръгна към Голямата врата на загадките.

Ургъл видя изправената му фигура с развяващата се мантия да изчезва сред скалите. Изтича след него и извика:

— Дано да имаш късмет, Атрею!

Но не разбра дали той я чу. Докато се клатеше, връщайки се обратно към малката пещера, тя мърмореше под носа си:

— Ще му е нужен… наистина ще му е нужен много късмет.

Атрею се бе приближил на около петдесет крачки от първата врата. Тя беше много по-голяма, отколкото си я бе представял отдалече. Зад нея се простираше пусто поле, по което окото не можеше да се спре на нищо и погледът се губеше в празното пространство. Пред вратата и между двете колони земята беше осеяна с безброй черепи и кости. Те бяха на различни жители на Фантазия, опитали се да преминат през нея и останали завинаги вкаменени от погледа на сфинксовете.

Но не това накара Атрею да спре. Причината беше видът на сфинксовете.

Немалко бе научил Атрею, докато обикаляше да търси лек за Детската царица, видял беше и прекрасни, и ужасни неща, но онова, което не знаеше до този момент, беше, че и двете неща могат да съществуват ведно, че красотата може да бъде страшна.

Лунната светлина обливаше двете грамадни създания и докато той бавно се приближаваше към тях, те сякаш все повече и повече се извисяваха в безкрая. Струваше му се, че главите им докосват луната. Изражението, с което се гледаха един друг, май също се променяше с всяка крачка, която той правеше към тях. През техните издигащи се нагоре тела и преди всичко през лицата им, наподобяващи човешки, преминаваха и трептяха потоци от страшна, непозната сила… Сякаш не бяха застанали като мраморни статуи пред очите му, а всеки момент се готвеха да изчезнат и да се преродят. И точно това ги правеше като че ли много по-действителни от всяка скала наоколо.

Страх обзе Атрею.

Не беше толкова страх от опасността, която го застрашаваше, а някакъв страх, който беше извън него. Той едва ли си мислеше, че завинаги ще бъде прикован и ще се вцепени на това място, ако го

докоснеше погледът на сфинксовете. Не това, а страхът от непознатото, от величието, надхвърлящо всякакви представи, от сблъсъка със свръхмогъщото затрудняваше крачките му, докато накрая се почувства като направен от студено сиво олово.

И все пак момчето продължи напред. Вече и не поглеждаше нагоре. Бе свел глава и се движеше съвсем бавно, доближавайки се стъпка по стъпка към вратата в скалите. А товарът на страха, който го притискаше към земята, ставаше все по-огромен. Но той не спря. Не знаеше дали очите на сфинксовете са затворени или не. Нямаше време за губене. Трябваше да рискува. Или щяха да го пуснат да влезе, или това беше краят на търсенето му.

И точно в момента, когато мислеше, че цялата сила на волята му няма да му стигне, за да направи поне още една крачка напред, той чу как тази крачка отекна отвъд вратата в скалите. Едновременно с това се отърси от страха, и то така внезапно и без да остане никаква следа, че почувства — каквото и да се случи, вече никога няма да изпита страх.

Той вдигна глава и видя, че Голямата врата на загадките е останала зад гърба му. Сфинксовете го бяха пуснали.

Пред него, на не повече от двайсет крачки разстояние, там, където преди малко се виждаше само безкрайно поле, се бе изправила Вратата на вълшебното огледало. Тя беше голяма и кръгла като месечина (но истинската все още светеше високо в небето) и блестеше като чисто сребро. Трудно можеше да се повярва, че трябва да премине именно през тази метална повърхност, обаче Атрею не се поколеба и за миг. Той смяташе, че върху огледалото, както му бе обяснил Енгивук, ще се покаже някакъв негов образ, предизвикващ ужас, но понеже се бе освободил напълно от страха, това хич не го тревожеше.

Между другото вместо образ, всяващ страх, Атрею видя нещо, за което изобщо не беше подготвен, а и не можеше да проумее. Той видя едно пълно момче с бледо лице, приблизително на неговата възраст, което седеше по турски върху постеля от дюшеци и четеше книга. То беше увито в сиви скъсани одеяла. Имаше големи и много тъмни очи. Зад него, в сумрака, се забелязваха няколко животни, които стояха неподвижно — орел, кукумявка и лисица — а малко по-назад светлееше нещо, наподобяващо блед скелет, но не можеше добре да се разпознае.

Бастиан се стресна, когато осъзна какво бе прочел току-що. Та

това беше той! Описанието отговаряше до най-малки подробности. Книгата в ръцете му започна да трепери. Сега работата отиде твърде далече! Та възможно ли е изобщо в една книга да е написано нещо, което се случва в този момент и се отнася до самия него? Всеки друг на това място би прочел същото. Не може да е нищо друго, освен странна случайност. Макар и без съмнение, прекалено странна случайност.

— Бастиан — каза си той на глас, — ти наистина си голям фантазьор. Опомни се, ако обичаш!

Той се опита да го каже колкото може по-строго, но гласът му леко трепереше, защото съвсем не беше напълно убеден, че това е случайност.

„Представи си само — помисли той. — Ами ако във Фантазия наистина са чували за теб? Това би било приказно.“

Но не посмя да го каже на глас.

Когато прекрачи огледалото, за да влезе в насрещния образ, по устните на изненадания Атрею се появи лека усмивка, защото се учуди, че така лесно успя да стори онова, което за други е било толкова непреодолимо трудно. Но докато пристъпваше, го побиха странни тръпки, сякаш го лазеха мравки. Той нямаше и представа какво всъщност става с него.

Защото, когато се намери от другата страна на вълшебното огледало, от паметта му напълно се бе заличило кой е, какъв е бил досегашният му живот, какви цели и намерения е имал. Не помнеше вече, че е тръгнал да търси лек за Детската царица, заради което бе попаднал на това място, забравил беше дори името си. Беше като новородено дете.

Само на няколко крачки от себе си той видя Вратата без ключ, но Атрею не помнеше нито името й, нито че искаше да мине през нея, за да иде в Южния оракул. Изобщо не знаеше какво търси и защо е тук. Беше му леко и весело и се смееше без причина, ей така, само защото му правеше удоволствие.

Вратата, която видя пред себе си, беше малка и ниска като обикновена портичка и стоеше като че ли сама за себе си — без зид — насред пустото поле. На всичкото отгоре беше затворена.

Атрею я гледа известно време. Изглежда, беше направена от материал, който блестеше като стара мед. Гледката беше красива, но след известно време Атрею загуби интерес. Той заобиколи вратата и я огледа от задната страна, но видът й не се различаваше от този отпред.

Освен това тя нямаше нито дръжка, нито топка, дори и ключалка нямаше. Явно вратата не можеше да се отвори, а и защо, щом като не водеше наникъде и само стоеше насред полето, което и зад нея се простираше равно и съвсем пусто.

На Атрею му се прииска да си тръгне. Обърна се и се отправи към кръглата Врата на вълшебното огледало, известно време я гледа от задната страна, без да разбира защо е там. Реши да си отиде.

— Недей, не си отивай! — извика Бастиан на глас. — Върни се, Атрею! Ти трябва да минеш през Вратата без ключ!

После обаче отново се обърна към Вратата без ключ. Още веднъж му се прииска да разгледа блестящата като стара мед повърхност. Така отново застана пред вратата, започна да се навежда наляво и надясно и да се радва. Нежно погали странния материал. На пипане той беше топъл и дори сякаш от жива плът. И ето че вратата се открехна.

Атрею пъхна глава през процепа и сега видя от другата страна нещо, което го нямаше преди това, когато заобиколи портата. Той дръпна главата си назад и погледна край вратата. Пред него се стелеше само пусто поле. Отново погледна през процепа и видя дълъг коридор, обграден от двете страни от безброй дебели колони. Зад него се виждаха стъпала, други колони и тераси и отново стълбища и цяла гора от колони. Но нито една от тези колони не носеше покрив, защото отгоре се виждаше нощното небе.

Атрею прекрачи вратата и се огледа, изпълнен с изумление. Вратата се затвори зад гърба му.

Часовникът на кулата удари четири.

Мъждивата дневна светлина, която падаше от капандурата, незабелязано бе изчезнала. Твърде късно беше вече за четене. Дори и последната страница Бастиан разчете с мъка. Той сложи книгата настрана.

Какво да прави сега?

Сигурно на тавана имаше лампа. С неуверени стъпки Бастиан тръгна в полумрака към вратата и започна да опипва стената. Не намери ключ. Нямаше и от другата страна.

После извади кутия кибрит от джоба си (винаги носеше със себе си, защото обичаше да пали огньове), но той беше мокър и едва четвъртата клечка се запали. Под слабата светлина на малкото пламъче той потърси ключа на лампата, но ключ нямаше.

Не бе очаквал подобно нещо. При мисълта, че трябва да седи цялата вечер и цялата нощ в пълен мрак, го побиха студени тръпки от ужас. Той всъщност вече не беше малко дете и съвсем не се страхуваше от тъмнината, когато беше вкъщи или на друго непознато място, но тук горе, на този огромен таван с всякакви странни предмети, работата стоеше по-иначе.

Клечката кибрит изгори пръстите му и той я хвърли.

Известно време остана на мястото си, като се ослушваше. Дъждът бе поспрял и вече тракаше съвсем тихо по големия ламаринен покрив.

Тогава се сети за ръждясалия свещник със седемте рамена, който бе открил сред вехториите. Отиде пипнешком до него и го пренесе при гимнастическите дюшеци.

Запали фитилите на дебелите восъчни угарки — и седемте. Скоро се разля златиста светлина. Пламъчетата пращяха тихо и от време на време се люшкаха напред-назад, подухвани от течението.

Бастиан въздъхна с облекчение и отново грабна книгата.

СЕДМА ГЛАВА Гласът на тишината

Жизнерадостна усмивка бе заляла лицето на Атрею.

Той обикаляше из гората от колони, които хвърляха черни сенки на ярката лунна светлина. Обгръщаше го пълна тишина. Само едвам-едвам се чуваше шляпането на босите му крака. Вече не знаеше кой е и как се казва, нито как е дошъл и какво търси тук. Хем се удивяваше на онова, което виждаше, хем беше напълно безразличен към него.

Подът беше покрит изцяло с мозайка, на която бяха изписани загадъчно преплитащи се един с друг орнаменти или тайнствени сцени и картини. Атрею мина по него, изкачи се по широки стълби, стигна до някакви големи тераси, слезе по други стълби и тръгна по една дълга алея от каменни колони. Разгледа ги една след друга и им се възхити — всяка беше украсена по различен начин и беше изписана с различни знаци. Така все повече и повече се отдалечаваше от Вратата без ключ.

След като вървя така кой знае колко време, Атрею долови, че от далечината идват звуци, и спря, за да се ослуша. Звуците се доближиха, един много хубав и чист като звънче глас пееше. Той беше нежен, сякаш излизаше от детски уста, но все пак безкрайно тъжен, а понякога дори май хлипаше. Тази жалостива песен преминаваше бързо като повей на вятър покрай колоните, поспираше за малко, литваше нагоре, спускаше се надолу, приближаваше и отново се отдалечаваше, сякаш описваше широки кръгове около Атрею.

Той не помръдваше и чакаше.

Обикалящият около Атрею глас започна постепенно да се приближава и той вече можеше да разбере думите на песента:

Всичко на света един път става,
знам, един път само всичко ще се случи.
Над поле смрачено, над река и ручей
с мене всичко чезне, отминава.

Атрею се обръщаше по посока на гласа, който неспирно летеше ту тук, ту там измежду колоните, но не можа да види никого.

— Кой си ти? — извика той.

И думите му се върнаха като ехо:

— Кой си ти?

Атрею се замисли.

— Кой съм аз ли? — промърмори той. — Не мога да ти кажа. Струва ми се, че някога съм го знаел. Но това важно ли е?

Пеещият глас отвърна:

— Ако неясно нещо има,
запитай в стихове, със рима,
което в стих не е изляно,
за мен остава неразбрано.

Атрею не беше особено опитен в римите и в съчиняването на стихове и си каза, че щом като гласът разбира само онова, което се римува, разговорът сигурно ще върви трудно. Той трябваше известно време да напряга ума си, докато измисли:

— Желал бих, ако ми е позволено,
да зная кой стои пред мене.

Гласът веднага отговори:

— Разбрах те този път прекрасно!
И всичко е напълно ясно!

А после се обади от друга страна:

— Благодаря, приятелю, за добрината,
че гост добре дошъл си ти за мене.
Аз Уйулала съм, гласът на тишината,
в чертозите на Тайна съкровена.

На Атрею му направи впечатление, че гласът прозвучаваше ту силно, ту слабо, но никога не замлъкваше напълно. Дори когато не се различаваха отделни думи или пък когато Атрею се обръщаше към него, гласът не секваше — непрестанно се чуваше някакъв звук.

Тъй като звукът обаче постепенно се бе отдалечил, Атрею го последва и попита:

— Кажи, Уйулала, чуваш ли ти моя глас?
Не мога да те видя, а как желая аз!

Гласът премина като дихание покрай ухото му:

— Да зърне ясно моите черти,
не се е никому удало.
Не ще ги зърнеш днес и ти,
макар че тук пред теб съм цяла.

— Значи ти си невидима? — попита той.

Но понеже не последва никакъв отговор, си спомни, че трябва да пита в стихотворна форма, и каза:

— Незрими ли са само твоите черти,
или напълно си безплътна ти?

Чу се тихо звънтене, което можеше да бъде и смях, и ридание, а после гласът запя:

— Да и не, а на теб дори
непонятно то ще прозвучи,
че и светлината да ме озари,
тялото ми не виждат го очи.
Моят лик е тон и звук,
за слуха съм само тук
и единствен този глас
въплътява мойто аз.

Това учуди много Атрею и той продължи да следва надлъж и нашир звънчето из гората от колони. След известно време стъкми нов въпрос:

— Ако съм разбрал добре,
обликът ти в този звън е само,

а когато песента ти спре,
тук и тебе вече ли те няма?

И тогава пак чу съвсем наблизо отговора:

— Щом секнат моите гадания
и мене същото ще сполети,
което става с другите създания,
когато образът им се стопи.
Така ме е приел света:
живея, докато звънтя,
и малко още ми остава.

Отново се чу познатото ридание и Атрею, който не разбираше защо плаче Уйулала, побърза да я попита:

— Защо тъжиш, това кажи поне!
Усещам, че си млада, дете едва ли не.

И отговорът пак дойде като ехо:

— Скоро вятърът ще ме отвее.
Бързай, времето отлита.
Песента ми тъжно днес се лее,
ала ти не чакай, а ме питай!
Какво сърце ти иска да узнай?

Гласът отзвуча между колоните и Атрею, който престана да го чува, започна да се върти на всички страни и да се ослушва. За кратко време настъпи мълчание, после пеенето се приближи бързо и зазвънтя едва ли не нетърпеливо:

— Аз, Уйулала, отговора нося,
но ще го чуеш ти, щом зададеш въпроса.

Атрею извика към нея:

— О, Уйулала, кажи да разбера и аз
защо тъй скоро ще удари сетния ти час?

И гласът изпя:

— Царицата ни детска гасне и линее,
помръкват в царството й всички красоти.
Разрухата поглъща всичко, което зеленее,
много скоро бедата и мен ще сполети.
Безследно ще изчезнем от света,
като че никога не сме били.
От ново име се нуждае тя,
едничко то ще може да я изцели.

Атрею отвърна:

— Кажи, Уйулала, кой ще я спаси,
кой с ново име ще я украси?

Гласът продължи:

— Изслушай ми сега словата,
макар и непонятни за главата,
в паметта си ти ги съхрани,
че сетне, щом пак зазвъни
за нас със час щастлив съдбата,
да видят светлината на зората.
Успехът на твойто начинание
е последното ни упование.
Запомни ти всеки мой куплет!
Дано споходи те късмет!

Известно време се чуваха само ридания, никакви думи, после изведнъж Атрею чу гласа съвсем отблизо, сякаш някой му шепнеше в

ухото:

— Кой ли Детската царица
с име ново пръв ще нарече,
нито ти, ни аз, ни маг, ни жрица.
Кой на помощ ще се притече?
И спаси ли нас от ориста,
нея от разрухата ще изцели.
Само образи сме ние в повестта,
такива все сме си били,
безплътни сенки в приказна поема,
не се прибавя нищо, ни отнема
от цар, мъдрец или дете.
Но има извън нас и други свят,
за него няма край, бездействие, застой.
От нашия по-щедър и богат
за обитателите си е той.
Те всички на Адам са синове,
на Ева щерки са. Човешки род
светът отколе ги зове.
На словото те вдъхнаха живот.
И осенени с дарбата изконна,
да сподобяват другите със имена,
те назоваха, възкачиха я на трона —
царицата на детската страна.
Ала защо ли хората не са били
така отдавна във страната ни Фантазия,
напълно ли са ни забравили, или
за пътя спомен повече не пазят?
И повече във нас не вярват те,
не ги вълнуват нашите беди.
Да бе дошло поне едно дете,
би станало при нас като преди!
Отблизо дочуе ли нашия глас,
ще може отново във нас да повярва.
За тях ще е близо, далеч е за нас,
искрица надежда дори не се мярва.
Далеч е Фантазия от техния свят,
да го догонва не би и посмяла.
Ще запомниш ли всичко, приятелю млад,

всичко, изпято от мен, Уйулала?

— Да, да — рече Атрею, съвсем объркан.

Той се стараеше да запомни онова, което чуваше, но нали не знаеше защо му е нужно, не можеше и да проумее за какво говори гласът. Чувстваше само, че е много, много важно, но монотонното пеене и напрежението да води разговора само в рими го приспиваше. Той промълви:

— Как искам! Как искам да се сетя по-скоро,
но кажи ми тогава какво аз да сторя?

Гласът му отговори:

— Това сам трябва да решиш,
щом знаеш истината вече.
Дойде моментът да вървиш,
че времето на срещата изтече.

Почти заспал, Атрею попита:

— Тръгваш ли си, накъде
пътят ще те отведе?

Сега отново се чу ридание и гласът постепенно започна да се отдалечава, като пееше:

— Разрухата е близко,
оракулът мълчи
и никой звук не иска
край мен да прозвучи.
От тез, които бяха
сред каменния лес
и моя зов прозряха,
ти сетният си днес.
Дано поне ти да сполучиш

там, дето всеки друг бе победен,
успешно всичко ще приключи
запомниш ли изпятото от мен!

И накрая Атрею чу от далечината думите:

— Над поле смрачено, над река и ручей
с мене всичко чезне, отминава.
Всичко на света един път става,
знам, един път само всичко ще се случи.

Това беше последното, което доловиха ушите на Атрею.

Той седна до една колона, облегна се на нея, погледна нагоре към нощното небе и се опита да разбере онова, което бе чул. Тишината го обгърна като мека, плътна мантия и той заспа.

Когато се събуди, го заобикаляше студена сутрешна дрезгавина. Той лежеше по гръб и гледаше небето. Изтляваха и последните звезди. В паметта му все още звучеше гласът на Уйулала. И изведнъж той си припомни своя досегашен живот и какво бе тръгнал да търси по света.

Ето че най-сетне знаеше какво трябва да се направи. Само рожба на човешки род, която живее в света извън пределите на Фантазия, можеше да даде на Детската царица ново име. Трябваше да намери този човек и да го заведе при нея!

Той скочи на крака.

„Ех — помисли си Бастиан, — с какво удоволствие бих й помогнал… на нея и на Атрею. Шях да й измисля толкова хубаво име. Да знаех само как да отида при Атрею! Веднага щях да тръгна. Как ли ще се ококори от учудване, като ме види изведнъж пред себе си! Но за съжаление не може да стане или пък?…“

И после той каза тихо:

— Ако има някакъв начин да дойда при вас, кажете ми го. Атрею, аз веднага ще дойда, ама честна дума. Ше видиш.

Когато Атрею се огледа, той видя, че е изчезнала гората от колони, със стълбищата и терасите. Наоколо се стелеше пак онова пусто поле, което бе видял зад трите вълшебни врати, преди да мине през тях. Но сега нито Вратата без ключ, нито Вратата с вълшебното

огледало бяха вече тук.

Той се изправи и се огледа във всички посоки. И откри, че насред полето, не особено далече от него, се бе образувало същото петно, каквото бе видял преди време в Чуруликащата гора. Този път мястото беше много по-близо. Той се обърна и почна да тича в противоположната посока колкото му държаха краката.

Едва след като бе бягал дълго, Атрею съзря на хоризонта малко възвишение, което може би беше онази планинска област с ръждивочервеникави скални плочи, където се намираше Голямата врата на загадките.

Той се отправи натам, но трябваше да измине още много път, докато се приближи достатъчно, за да може да различи подробностите. Ала тогава пък почнаха да го глождят съмнения. Е, наистина там имаше нещо, което приличаше на местността със скалните плочи, но вратата я нямаше, а и камъните не бяха червени, а сиви и безцветни.

Едва след като отново се движи дълго в тази посока, той забеляза, че там между скалите действително има прорез, който наподобяваше долната част на вратата, но отгоре нямаше никакъв свод. Какво ли се бе случило?

Отговор на този въпрос намери едва много часове по-късно, когато най-сетне достигна мястото. Огромният каменен свод се бе срутил, а сфинксовете бяха изчезнали!

Атрею си проправи път през развалините, после се покатери на една скална пирамида и потърси с поглед мястото, където трябваше да се намират двамата заселници и Драконът на щастието. А може би и те бяха избягали междувременно от Нищото?

После видя, че иззад парапета на скалата, където се намираше обсерваторията на Енгивук, някой развява малко знаменце. Атрею размаха двете си ръце и поставяйки ги пред устата си като фуния, извика:

— Хей! Тук ли сте?

Гласът му не бе отекнал още, когато от онази клисура, където се намираше пещерата на двамата заселници, се издигна един бял Дракон на щастието, искрящ като седеф. Това беше Фухур.

С красиви, бавни змиевидни движения той се гмуркаше из въздуха, като на няколко пъти палаво се обърна по гръб; правеше светкавични лупинги и приличаше на виещ се бял пламък. Накрая се приземи при скалната пирамида, на която стоеше Атрею. Изправи се на предните си лапи и главата му се издигна толкова високо, че трябваше да я наведе надолу към Атрею. Въртеше рубиненочервените

си очи, широко отворил уста, плезеше от радост език, а меденият му глас ехтеше:

— Атрею, приятелю мой, господарю мой! Колко е хубаво, че най-сетне се върна. Ние вече почти бяхме загубили надежда… всъщност само двамата заселници, аз не!

— И аз се радвам много да те видя отново — отговори Атрею, — но какво се е случило през тази нощ?

— Тази нощ ли? — извика Фухур. — Ти мислиш, че е минала само една нощ! Има да се чудиш тогава! Качвай се, аз ще те нося!

Атрею се хвърли на гърба на голямото животно. За пръв път се качваше на Дракона на щастието. И въпреки че бе яздил диви коне и наистина не беше страхлив, едва не му се зави свят по време на този кратък полет. Беше се вкопчил в плющящата грива на Фухур, а той се засмя със звънлив глас и му подвикна:

— Отсега нататък ще трябва да свикнеш с това, Атрею!

— Във всеки случай ми се струва — отвърна Атрею и си пое въздух, — че ти отново си напълно здрав!

— Почти — отговори драконът. — Все още не съвсем!

После Фухур се приземи пред пещерното жилище на двамата заселници. Енгивук и Ургъл стояха един до друг пред входа.

— Какво се случи? — задърдори веднага Енгивук. — Трябва всичко да ми разкажеш! Какво е положението с вратите? Правилни ли са теориите ми? Кой или какво е Уйулала?

— Я стига! — затвори му устата старата Ургъл. — Първо момчето трябва да хапне и да пийне нещо. В края на краищата не съм готвила и пекла за тоя, дето духа. Ще остане достатъчно време за безполезното ти любопитство!

Атрею бе слязъл от гърба на дракона и поздрави джуджетата. После и тримата седнаха на масичката, на която имаше много лакомства и малка каничка билков чай.

Часовникът на кулата удари пет. Бастиан с тъга си помисли за двата шоколада с ядки, които бе скрил в нощното си шкафче, в случай че огладнее през нощта. Ако бе допускал, че никога вече няма да се върне там, можеше да ги вземе със себе си като неприкосновен запас. Но сега нищо вече не можеше да се промени. По-добре да не мисли за това!

Фухур така се изтегна в малката долинка между скалите, че грамадната му глава легна до Атрею и той можеше да чува всичко.

— Представете си само — извика той, — моят приятел и господар си мисли, че го е нямало само една нощ.

— А нима не е така? — попита Атрею.

— Седем дни и седем нощи минаха оттогава — каза Фухур. — Я погледни тук, почти всичките ми рани заздравяха!

Едва сега Атрею забеляза, че и неговата рана е оздравяла. Превръзката от билки бе паднала. Той се учуди:

— Как е възможно? Аз преминах през трите вълшебни врати, говорих с Уйулала, после потънах в сън… но толкова дълго не може да съм спал.

— Сигурно там, вътре — каза Енгивук, — пространството и времето имат други измерения. И въпреки това никой досега не е оставал толкова дълго в оракула, колкото ти! Какво се случи? Говори най-сетне!

— Първо бих искал да узная какво е станало тук — отвърна Атрею.

— Нали сам виждаш — каза Енгивук, — избеляват всички цветове, всичко става все по-нереално. Голямата врата на загадките вече я няма. Изглежда, че и тук настъпва унищожението.

— А сфинксовете? — поинтересува се Атрею. — Къде отидоха те? Да не са отлетели! Не видяхте ли какво стана с тях?

— Нищо не сме видели изръмжа Енгивук, — надявах се, че ти ще можеш да ни кажеш нещо по този въпрос. Внезапно установихме, че сводът в скалите се е срутил, но никой от нас не бе нито чул, нито видял как е станало! Аз дори отидох там и изследвах развалините. И знаещ ли какво се оказа? Местата, където се бе пречупила скалата, имаха такъв вид, сякаш са си били там от памтивека, дори бяха обрасли със сив мъх, ще рече човек, че Голямата врата на загадките изобщо не е съществувала.

— И все пак я имаше — каза тихо Атрею, — защото аз преминах през нея, през Вратата с вълшебното огледало също, а накрая и през Вратата без ключ.

Едва сега Атрею разказа всичко, което му се бе случило. Той си припомняше без усилие всяка подробност.

Енгивук, който в началото с непрекъснати въпроси го караше да описва нещата по-подробно, по време на разказа му ставаше все по-неразговорлив. А когато накрая Атрею повтори почти дума по дума, какво му е доверила Уйулала, съвсем млъкна. Малкото му набръчкано личице помръкна.

— Сега вече знаеш тайната — приключи Атрею разказа си. —

Нали искаше да я узнаеш на всяка цена? Уйулала е същество, което има само глас. Не можеш да я видиш, а само да я чуеш. Тя е там, където звучи.

Енгивук помълча известно време, после промълви с прегракнал глас:

— Искаш да кажеш, че тя беше там.

— Да — отвърна Атрею. — Според собствените й думи аз съм бил последният, с когото е говорила.

По набръчканите бузи на Енгивук се търкулиха две малки сълзи.

— На вятъра! — изстена той с дрезгав глас. — Целият ми труд, всичките ми изследвания, дългогодишните ми наблюдения — всичко отиде на вятъра! Най-сетне ми донасят и последното камъче, необходимо, за да завърша сградата на моите научни търсения, да напиша и последната глава, и точно тогава всичко се оказва напълно безпредметно, съвсем излишно, не може да послужи никому, не струва и пукната пара, никого не интересува, защото онова, за което е ставало дума, вече не съществува! Свършено! Край на представлението!

Той се разтърси в ридания, сякаш се бе задавил от кашлица. Старата Ургъл го погледна съчувствено, погали го по голата главица и избоботи:

— Бедни ми, стари Енгивук! Бедни ми, стари Енгивук! Не го вземай толкова надълбоко! Ще си намериш нещо друго.

— Жено — изсъска Енгивук със святкащи очи, — това, което виждаш пред себе си, не е един беден и стар човек, а един нещастник!

И както предишния път, той се втурна в пещерата и после се чу как вратата се тръшна. Ургъл поклати, пъшкайки, глава и измърмори:

— Не искаше да каже това, добър старец е, но за съжаление съвсем пощуря!

Когато свършиха да се хранят, Ургъл стана и каза:

— Сега ще събера багажа. Не е много онова, което можем да вземем със себе си, но все ще се намери нещичко. Да, трябва да се заловя за това!

— Нима ще отидете някъде другаде? — попита Атрею.

Ургъл кимна жално.

— Не ни остава нищо друго. Там, където върлува унищожението, нищо не никне. А и моят старец няма какво да го задържи вече тук. Ще трябва да видим какво да правим в бъдеще. Все някак ще се оправим. А вие? Какво смятате да правите?

— Аз трябва да изпълня онова, което ми каза Уйулала — отвърна Атрею. — Трябва да се опитам да намеря някой представител на

човешкия род и да го заведа при Детската царица, за да получи тя ново име.

— А къде ще го търсиш този представител на човешкия род? — попита Ургъл.

— И аз самият не знам — рече Атрею, — във всеки случай извън пределите на Фантазия.

— Все ще се справим — чу се звънливият глас на Фухур. — Аз ще те нося. Ще видиш, че ще успеем!

— Е, тогава хайде да ви няма! — избъбри Ургъл.

— Бихме могли да ви вземем с нас донякъде — предложи Атрею.

— Само това ми липсваше! — отвърна Ургъл. — Никога през живота си няма да се понеса из въздуха. Порядъчните джуджета всякога са стъпвали здраво на земята. Освен това не бива да се бавите заради нас. Сега вие двамата имате по-важна работа… в името на всички ни.

— Но аз искам да ви се отблагодаря — рече Атрею.

— Туй ще направиш най-добре — изръмжа Ургъл, — като не губиш излишно време за празни приказки, а веднага тръгнеш!

— Тя е права — обади се Фухур, — ела, Атрею!

Атрею се хвърли върху гърба на Дракона на щастието. Обърна се още веднъж към дребничката стара Ургъл и извика:

— Довиждане!

Но тя вече беше в пещерата да събира багажа.

Когато след няколко часа излязоха с Енгивук навън, всеки от тях носеше на гърба си по един препълнен кош и двамата отново ожесточено се караха. Така и се отдалечиха, клатушкайки се на късите си криви крачета, без дори да се обърнат.

Между другото по-късно Енгивук стана много прочут — най-прочутото джудже в рода си, но не с научните си изследвания. Това обаче е друга приказка и ще бъде разказана друг път.

По същото време, когато двамата заселници се отправиха на път, Атрею пореше върху гърба на Фухур небето на Фантазия и беше вече много, много далече от тях.

Бастиан неволно погледна нагоре към капандурата и си представи какво ли би станало, ако изведнъж види как по притъмнялото небе, подобно на бял виещ се пламък, се приближи Драконът на щастието… и двамата с Атрею дойдат да го вземат.

— Е, де да беше така! — въздъхна той.

Той можеше да им помогне, а и те на него. Това щеше да е

спасението за всички.

ОСМА ГЛАВА Страната от кол и въже

Зеленокожото момче Атрею продължаваше своето пътуване из небесната шир. Червената мантия се диплеше зад гърба му. Кичурът синкавочерна коса, прихванат с кожени връзки, се вееше на вятъра. Фухур, белият Дракон на щастието, се плъзгаше бавно и равномерно с вълнообразни движения през изпъстреното с облачета небе.

Ту нагоре, ту, надолу, и пак нагоре и надолу, нагоре и надолу…

Откога ли бяха на път? Дни и нощи и пак дни и нощи — Атрею вече не знаеше колко време е минало. Драконът можеше да лети и когато спи, тъй че те пореха въздуха напред и все напред. От време на време Атрею задрямваше, вкопчил се здраво в бялата грива на дракона. Но това беше лек и неспокоен сън. И след време, дори и когато беше буден, всичко му беше мътно като насън.

Долу, в глъбините, се редуваха като сенки планини, земи и морета, острови и реки… Атрею вече и не внимаваше откъде минават. Не подканваше дракона да бърза, както правеше в началото, когато тръгнаха от Южния оракул. Тогава той все още беше нетърпелив, защото смяташе, че върху гърба на Дракона на щастието няма да е особено трудно да достигне пределите на Фантазия… а после и Другото царство — това, в което живееха хората.

Той не знаеше колко голяма е Фантазия.

Ето, че сега се бореше с ужасната умора, която искаше да го надвие. Тъмните му очи, иначе зорки като на млад орел, вече не виждаха далечината. От време на време Атрею мобилизираше цялата си воля, надигаше глава и оглеждаше околността. Но скоро главата му пак клюмваше и той гледаше втренчено пред себе си към дългото гъвкаво тяло на дракона, чиито люспи със седефен цвят блещукаха в розово и бяло. Фухур също беше изтощен. Дори и неговите сили, които по-рано сякаш нямаха край, сега постепенно се изчерпваха.

По време на този дълъг полет те неведнъж съзираха под себе си онези петна върху повърхността на Фантазия, където се разпростираше Нищото, и като ги гледаха, изпитваха чувството, че са ослепели. Много от петната изглеждаха от тази височина сравнително малки, но вече имаше и други, които достигаха чак до хоризонта. Обзети от ужас, Драконът на щастието и ездачът му се отклоняваха от пътя си и поемаха в друга посока, за да не гледат тази ужасна картина. Но странно, и най-страшното престава да бъде страшно, когато постоянно се повтаря. И тъй като местата на унищожението не ставаха по-малко,

а се множаха все повече и повече, Фухур и Атрею постепенно свикнаха с тях — или по-скоро ги обхвана нещо като равнодушие. Те почти не им обръщаха внимание.

Не бяха разговаряли отдавна, когато Фухур ненадейно се обади със звънкия си глас:

— Атрею, мой малки господарю, спиш ли?

— Не — рече Атрею, макар в действителност да бе сънувал лош сън. — Какво има, Фухур?

— Питам се дали няма да е по-умно да се върнем.

— Да се върнем? Къде?

— В Кулата от слонова кост, при Детската царица.

— Искаш да кажеш да отидем при нея, без да сме свършили работа?

— Е, така не бих го нарекъл, Атрею. Че каква беше твоята задача?

— Трябваше да разбера коя е причината за болестта, от която линее Детската царица, и какъв лек има за нея.

— Но не е твоя задача — прекъснато Фухур — сам да занесеш лекарството.

— Какво искаш да кажеш?

— Може би правим голяма грешка, като се опитваме да прекрачим пределите на Фантазия, за да търсим представител на човешкия род.

— Не разбирам какво имаш предвид, Фухур. Обясни ми по-точно.

— Детската царица е на смъртно легло — каза драконът, — защото се нуждае от ново име. Тази тайна ти издаде прастарата Морла. Но това могат да направят само хората от Другия свят. Туй ти довери Уйулала. С това твоята задача е изпълнена и на мен ми се струва, че трябва веднага да докладваш за всичко на Детската царица.

— Но с какво ще й помогна — извика Атрею, — ако само й съобщя тези неща, а не заведа с мен някой човек, който да я спаси?

— Откъде можеш да знаеш ти това? — отвърна Фухур. — Тя е в състояние да направи много повече от теб и мен. Може би за нея е лесно да извика някой представител на човешкия род. Може би тя притежава средства и начини, които са непознати на теб и мен, и на всички други жители на Фантазия. Но за да го направи, тя трябва да знае това, което сега знаеш ти. Приеми, че е така. Тогава ще е не само безсмислено да търсим на своя глава някой човек, за да го заведем при нея, но дори е възможно тя да умре, а ние да продължаваме да търсим,

след като сме могли да я спасим, ако сме отишли веднага при нея.

Атрею мълчеше. Онова, което каза драконът, несъмнено беше вярно. Можеше да е така, но можеше да е и другояче. Напълно възможно беше, когато се върне с известието, тя да му каже: „Каква полза от всичко това? Ако бе довел спасителя, щях да бъда излекувана. Но сега е вече твърде късно да те пращам още веднъж за него.“

Не знаеше какво да прави. А беше изморен, твърде изморен, за да вземе някакво решение.

— Знаеш ли, Фухур — каза тихо, но драконът го чуваше добре, — може да си прав, а може и да не си. Нека продължим да летим още малко. И ако не стигнем до някаква граница, ще се върнем.

— Какво разбираш под „малко“? — попита драконът.

— Няколко часа, какво пък, още един час — промърмори Атрею.

— Добре, значи още един час — отговори Фухур.

Но този час беше фатален.

Двамата не бяха забелязали, че на север небето е почерняло от облаци. На запад, където беше слънцето, то бе заприличало на жарава, а по хоризонта се стелеха злокобни ивици, наподобяващи кървави водорасли. Бурята напираше от изток като стена от сиво олово. Пред нея пълзяха, подобни на вадички разлято синьо мастило, разнищените краища на облаците. От юг настъпваха кълба отровножълти пари, прорязани от проблясващите светкавици.

— Изглежда, че ще ни застигне буря — рече Фухур.

Атрею се огледа на всички страни.

— Да, времето не вещае нищо добро — съгласи се той. — Но въпреки това трябва да продължим.

— По-разумно ще е да се скрием някъде — отвърна Фухур. — Ако е това, което предполагам, работата няма да е никак приятна.

— А какво предполагаш? — попита Атрею.

— Че са четиримата Ветрове великани, които пак ще мерят силите си — поясни Фухур. — Те винаги се карат кой от тях е най-силен, за да властва над другите. За тях това е нещо като игра, защото нищо не може да им се случи, но тежко и горко на онзи, който попадне помежду им, докато спорят. Той обикновено става на пух и прах.

— Не можеш ли да се издигнеш по-нависоко? — попита Атрею.

— Искаш да кажеш, където няма да ни стигнат? Не, толкова високо не мога да полетя. А под нас, доколкото виждам, е само вода, някакво огромно море. Не виждам място, където бихме могли да се скрием.

— Тогава не ни остава нищо друго, освен да ги изчакаме — отсече Атрею. — Аз и без това искам да ги питам нещо.

— Какво искаш? — възкликна драконът и подскочи във въздуха.

— Ако те са четиримата Ветрове великани — поясни Атрею, — не може да не познават всички краища на Фантазия. Никой не би могъл да ни каже по-добре къде се намират границите й.

— О, небеса! — извика драконът. — И ти смяташ, че можеш да си поговориш с тях ей така?

— Какви са техните имена? — поинтересува се Атрею.

— Онзи от север се казва Лир, този от изток — Баурео, онзи от юг — Ширк, а този от запад — Майестрил — отвърна Фухур. — Но, кажи ми, Атрею, какво всъщност си ти? Малко момче или къс желязо, което не знае що е страх?

— Когато минах през Вратата на сфинксовете — отговори Атрею, — аз изгубих чувството си за страх. Освен това нося знака на Детската царица. Всички същества във Фантазия го признават. Защо не и Ветровете великани?

— О… о, и те ще го признаят! — извика Фухур. — Но са толкова глупави, че не ще можеш да ги възпреш да се бият един с друг. Ще видиш какво означава това.

Междувременно буреносните облаци се бяха събрали от всички страни и Атрею се озова в нещо като огромна фуния, голяма колкото кратер на вулкан, чиито стени започнаха да се въртят все по-бързо и по-бързо, така че отровножълтото, оловносивото, кървавочервеното и гарваново-черното се смесиха.

И той самият започна да се върти с Белия дракон в кръг, като сламка, увлечена от страшен вихър. Чак сега съгледа буреносните великани.

Те всъщност имаха само лица, защото ръцете и краката им се променяха тъй бързо и бяха толкова много — ставаха ту дълги, ту къси, ту стотици на брой, ту изобщо изчезваха, понякога се открояваха ясно, после потъваха като в мъгла, — а телата им така се бяха вплели едно в друго в това страшно хоро или в тази ожесточена борба, че беше напълно невъзможно да се разпознаят очертанията им. Лицата им също се променяха непрекъснато, веднъж се издуваха и ставаха дебели, после се удължаваха нагоре и встрани, но все пак си оставаха лица, които се различават едно от друго. Те отваряха широко уста и викаха, крещяха, виеха и се смееха един на друг. И май дори не забелязваха дракона и неговия ездач, защото в сравнение с тях той беше като комар.

Атрею се надигна, хвана златния амулет с дясната си ръка и извика колкото му глас държи:

— В името на Детската царица, млъкнете и ме изслушайте!

И се случи нещо невероятно!

Те млъкнаха, сякаш бяха онемели. Затвориха уста й осем великански очи се вперихa в Златин. Дори и вихърът притихна. Настъпи мъртва тишина.

.Я ми кажете — извика Атрею, — къде са границите на Фантазия? Знаеш ли това, Лир?

— Не са на север — отвърна черното облачно лице.

— А ти, Баурео?

— Не са и на изток — отговори оловносивото облачно лице.

— Кажи ти, Ширк!

— И на юг няма никаква граница — рече отровножълтото облачно лице.

— Майестрил, ти знаеш ли нещо?

— Няма граница на запад — каза Огненочервеното облачно лице.

И тогава и четиримата произнесоха в един глас:

— Че кой си ти, който носиш знака на Детската царица, а не знаеш, че Фантазия няма граници?

Атрею замълча. Покрусата му нямаше край. Не беше помислял, че е възможно Фантазия да няма граници. Тогава всичко е било напразно.

Той почти не усети, че великаните отново почнаха да се бият. Пък и му беше все едно какво ще се случи. Но един вихър внезапно подхвърли дракона нагоре и момчето се хвана здраво за гривата му. Обгърнати от светкавици, двамата започнаха да кръжат с бясна скорост, после за малко не се удавиха в бушуващия наоколо порой. Внезапно бяха увлечени от огнен полъх, в който едва не изгоряха, но в следващия миг попаднаха сред градушка. Валяха не ледени топчета, а дълги като копия висулки. Под техните удари те пропаднаха надолу. И отново нещо ги засмука нагоре, подхвърли ти и започна да ги подмята в различни посоки. Ветровете великани се бореха един срещу друг за надмощие.

— Дръж се здраво! — изкрещя Фухур, когато един пристъп на вятъра го хвърли по гръб.

Но предупреждението закъсня — Атрею бе изпуснал гривата и полетя надолу. Той дълго пропада в бездната, докато накрая загуби съзнание.

Когато отново дойде на себе си, лежеше в рохкав пясък. Чуваше се плисък на вълни. Атрею повдигна глава и видя, че е изхвърлен на някакъв морски бряг. Беше мрачен, мъглив ден, но нямаше вятър. Морето беше спокойно и нищо не издаваше, че преди малко тук е бушувала битка между Ветровете великани. Или може би той бе попаднал на съвсем друго, далечно място? Плажът беше равен, никъде не се виждаха скали или дюни, само няколко изкривени дървета стърчаха сред изпаренията като големи ръце с дълги нокти.

Атрею се надигна. На няколко крачки от себе си видя червената мантия от бизонска вълна. Пропълзя до нея и я метна на раменете си. За свое голямо учудване установи, че тя вече почти не е влажна. Лежеше значи отдавна на това място.

Как бе попаднал тук? И защо не се бе удавил?

В него се събуди някакъв смътен спомен за ръце, които го бяха носили, и за странни пеещи гласове: „Горкото момче! Колко е хубаво! Дръжте го! Не го оставяйте да потъне!“

А може би е бил само плисъкът на вълните.

Или пък са били нимфите и водните духове? Вероятно са видели Сиянието и затова са го спасили.

Ръката му машинално посегна към амулета, но той не беше на мястото си! Верижката се бе изхлузила от врата му. Той бе загубил Сиянието.

— Фухур! — извика Атрею колкото му глас държи.

Той скочи на крака. Започна да вика и да тича ту в една, ту в друга посока.

— Фухур! Фухур! Къде си?

Не дойде никакъв отговор. Чуваше се само равномерното бавно плискане на вълните, които обливаха брега.

Кой знае накъде Ветровете великани бяха издухали Белия дракон! Може би Фухур търсеше малкия си господар на съвсем друго място, много далече оттук. Може би изобщо не беше жив.

Ето, че Атрею не беше нито ездач на дракон, нито пратеник на Детската царица, а само едно малко момче, при това останало без другар.

Часовникът на кулата удари шест.

Навън вече беше тъмно. Дъждът бе спрял. Цареше тишина. Бастиан впери очи в пламъчетата на свещите.

После потрепери, защото подът изскърца.

Струваше му се, че чува как някой диша. Той притаи дъх и се

ослуша. С изключение на малкия ореол около свещите, грамадният таван беше изпълнен с тъмнина.

Не се ли чуваха тихи стъпки по стълбата? Не мръдна ли токущо дръжката на вратата?

Подът отново изскърца.

Ами ако на този таван има духове?…

— Ах, къде ти — промълви Бастиан полугласно. — Нали всички казват, че няма духове.

Но защо ли имаше толкова приказки за тях?

Може би всички, които казват, че няма духове, просто ги е страх да признаят, че има.

Атрею се уви хубаво в червената си мантия, защото му беше студено, и се отправи навътре към сушата. Пейзажът, доколкото изобщо можеше да се определи в мъглата, беше еднообразен. Равнинен и все един и същи, само дето между уродливите дървета постепенно се появиха храсталаци, и то такива, които повече приличаха на ръждясала ламарина, а и бяха също така твърди. Ако не внимаваше, човек лесно можеше да се нарани на тях.

След около час Атрею достигна до някакъв път, застлан с неравни каменни блокове, които имаха неправилна форма. Той реши да тръгне по него, защото все щеше да го отведе някъде, но за по-удобно вървеше отстрани в прахта вместо по неравния калдъръм. Пътят се виеше като змия наляво и надясно, без за това да имаше някаква определена причина, защото и тук нямаше нито хълмове, нито река. В тази местност всичко май беше криво.

Атрею не бе вървял дълго, когато от далечината се разнесе странен тропот, който постепенно се приближаваше. Наподобяваше приглушени удари на тъпан, а в промеждутъците се чуваха пискливи звуци като от малка свирка или звънчета. Той се скри зад един храст край пътя и зачака.

Странната музика бавно се приближаваше и накрая от мъглата изплуваха първите фигури. Те очевидно танцуваха, но това не бяха весели и грациозни танци, а някакви крайно причудливи движения — те подскачаха, търкаляха се по земята, пълзяха на четири крака, изправяха се и се държаха като луди. При това се чуваха само приглушените бавни удари на тъпана и писукането на свирките, скимтенето и пъхтенето на много гърла.

Идваха все нови и нови — върволица, която нямаше край. Атрею видя лицата на танцьорите. Бяха пепеливосиви и облени в пот, но

очите им горяха с див, трескав блясък. Някои шибаха сами себе си с камшици.

„Сигурно са луди“ — помисли си Атрею и студени тръпки го полазиха по гърба.

Между другото той установи, че по-голямата част от шествието се състои от таласъми, духове и призраци. Срещаха се също така вампири и не малко вещици, стари, с големи гърбици и кози бради, а имаше и млади, които бяха красиви, но злобни. Очевидно Атрею бе попаднал в една от частите на Фантазия, която беше населена с творенията на мрака. Ако Златин беше все още при него, той, без да се колебае, щеше да излезе да ги пита какво става тук. Сега обаче предпочете да изчака в скривалището си, докато отмине това чудато шествие и в мъглата изчезнат и последните, които кретаха и куцукаха подир другите.

Едва след това той посмя отново да излезе на пътя и проследи с поглед призрачната върволица. Да тръгне ли след тях или не? Не можеше да вземе решение. Всъщност той изобщо не знаеше дали все още трябва, дали може да направи нещо.

За пръв път почувства осезаемо колко му липсва амулетът на Детската царица и колко е безпомощен без него. Нещата не се свеждаха само до закрилата, която му гарантираше Съкровището — и без това сам трябваше да се справя с всички мъки и лишения, с всички страхове и със самотата, но докато носеше знака, никога не се колебаеше какво трябва да направи. Той като тайнствен компас насочваше волята и решенията му по правилния път. Сега обаче беше съвсем друго, нямаше я вече онази скрита сила, която го ръководеше.

И само за да не остане да стои като вцепенен, той си заповяда да последва призрачното шествие, чиито приглушени удари на тъпан все още се чуваха в далечината.

Докато бързаше през мъглата, внимавайки винаги да е на достатъчно разстояние от последните, той се опита да си изясни положението, в което се намира.

Защо, ах, защо не се бе вслушал в думите на Фухур, когато го посъветва веднага да тръгнат към Детската царица? Той щеше да й предаде посланието на Уйулала и да й върне Сиянието. Без Златин и без Фухур той не можеше вече да се добере до Детската царица. А тя ще го чака до последния си дъх, ще се надява, че той ще се върне, ще вярва, че ще донесе спасение на Фантазия, но напразно.

Това беше достатъчно лошо, но още по-лошо беше онова, което бе научил от Ветровете великани — че Фантазия няма граници. Щом е

невъзможно да напуснеш Фантазия, тогава е невъзможно и да извикаш на помощ някой представител на човешкия род извън пределите ѝ. Точно защото Фантазия беше безкрайна, нейният край беше неизбежен!

Докато продължаваше да се препъва по неравния паваж сред талази от мъгла, той още веднъж чу в спомените си кроткия глас на Уйулала. Една малка искрица надежда просветна в сърцето му.

По-рано във Фантазия често са идвали хора, за да назоват и възкачат на трона Детската царица — нали така се пееше в песента. Следователно все пак има някакъв път от единия в другия свят!

„За тях ще е близо, далеч е за нас.
Далеч е Фантазия от техния свят.“

Такива бяха думите на Уйулала. Само че хората бяха забравили този път. Но не можеше ли поне един-едничък да си го спомни?

Че за него самия нямаше вече никаква надежда, това не го интересуваше. Важното беше някой представител на човешкия род да чуе вика на Фантазия за помощ и да дойде, както винаги бе ставало. А може би, може би някой вече е тръгнал и е на път!

— Да! Да! — извика Бастиан. Той се уплаши от собствения си глас и тихо добави: — Аз бих ви се притекъл на Помощ, само че не зная как! Не зная пътя, Атрею, наистина не го зная.

Глухите удари на тъпана и острото подсвиркване бяха заглъхнали и без да забележи, Атрею бе отишъл толкова близо до шествието, че едва не застигна последните. Той беше бос и стъпваше безшумно, но не това беше причината тези създания изобщо да не го забележат. Дори да тропаше с подковани ботуши и да крещеше силно, никой нямаше да му обърне внимание.

Създанията не образуваха вече шествие, а се бяха разпръснали по едно поле, цялото в сива трева и кал. Някои се клатушкаха леко напред-назад, други стояха или клечаха неподвижно, но очите на всички излъчваха трескавия блясък на заслепението и бяха отправени в една и съща посока.

Сега и Атрею видя в какво са втренчили поглед, изпаднали в някакъв ужасен унес — от другата страна на полето беше Нищото.

Гледката беше същата, каквато Атрею бе виждал и преди — при

дървесните духове в гората, в равнината, където се намираха вълшебните врати на Южния оракул, или на гърба на Фухур, докато летяха на голяма височина — но до този момент беше виждал Нищото все отдалеко. Сега обаче той се сблъска с него съвсем отблизо, без да е подготвен за срещата. Нищото се простираше върху цялата местност, то беше огромно и макар и бавно, неудържимо настъпваше.

Атрею забеляза, че призрачните създания по полето започнаха да треперят, че краката и ръцете им се сгърчиха и те зяпнаха, сякаш искаха да крещят или да се смеят, но наоколо цареше мъртвешка тишина. После всички вкупом се втурнаха към Нищото и търкаляйки се, летейки и подскачайки, подобно на изсъхнали листа, увлечени от внезапен пристъп на вятъра, потънаха в него.

Тъкмо и последният от тази призрачна дружина бе изчезнал безследно, без да гъкне дори, когато Атрею с ужас забеляза, че и собственото му тяло, тласкано сякаш от някого, малко по малко пристъпва към Нищото. Бе започнало да го обзема някакво неимоверно желание също да се втурне към него. Той напрегна цялата си воля и му се противопостави. Наложи си да спре. Бавно, съвсем бавно успя да се обърне и крачка по крачка, борейки се сякаш с някакво невидимо и могъщо водно течение, тръгна назад. Силата, която го дърпаше, намаля и Атрею се затича, побягна колкото му държат краката по неравния паваж. Той се подхлъзна, падна, бързо се съвзе и продължи да бяга, без изобщо да мисли къде го води този път, губещ се в мъглата.

Непрекъснато следваше безсмислените му завои и спря чак когато от мъглата пред него изплува висока, черна като катран крепостна стена. В сивото небе зад нея стърчаха няколко наклонени кули. Дебелите дървени крила на градската порта бяха прогнили и разкъртени и висяха накриво на ръждивите си панти.

Атрею влезе.

На тавана взе да става все по-студено. Бастиан започна да трепери от студ.

Какво щеше да прави, ако се разболееше? Можеше например да го хване бронхопневмония, както стана с едно момче от техния клас на име Вили. Ами тогава щеше да умре сам-самичък на този таван. Няма да има кой да му се притече на помощ.

Колко хубаво щеше да бъде, ако баща му сега го намереше и спасеше.

Но да се върне вкъщи — не, това не можеше да стори. По-добре

беше да умре!

Той взе и останалите войнишки одеяла и се уви в тях като пашкул. Полека-лека се стопли.

ДЕВЕТА ГЛАВА Призрачният град

Из бушуващите вълни на морето ехтеше гласът на Фухур, мощен като звън на медна камбана:

— Атрею, къде си? Атрею!

Ветровете великани отдавна бяха престанали да се бият и с гръм и трясък се бяха разотишли. След време пак щяха да се съберат на това или друго място, за да продължат борбата си, както правеха от незапомнени времена. Те бяха забравили вече онова, което се бе случило, защото никога не помнеха нищо и не се интересуваха от друго, освен от собствената си неудържима сила. Белият дракон и малкият му ездач също бяха изчезнали отдавна от спомените им.

Когато Атрею се изхлузи от гърба му, Фухур първоначално се опита с всички сили да го догони и да го хване, докато падаше. Но една вихрушка го увлече нагоре и го отнесе много надалече. Когато се върна, Ветровете великани вече бушуваха другаде в морето. Фухур отчаяно се опита да открие отново мястото, където Атрею бе паднал във водата, но дори и за един Дракон на щастието не е по силите да открие във врящата пяна на разбунтувалото се море микроскопичната точица на подмятаното от водите тяло, а пък още по-малко удавник, потънал на дъното.

И все пак Фухур не искаше да се откаже. Той се издигна високо в небето, за да обхване с поглед по-голяма площ, после полетя ниско над вълните и почна да описва все по-широки и по-широки кръгове. При това не преставаше да вика Атрею, като се надяваше да зърне все някъде лицето му.

Той беше Дракон на щастието и нищо не можеше да разколебае убеждението му, че всичко все пак ще завърши добре. Фухур никога не се отказваше, независимо какво се е случило.

— Атрею! — звънтеше мощният му глас сред рева на вълните. — Атрею, къде си?

Атрею бродеше из потъналите в гробна тишина улици на един изоставен град. Гледката беше потискаща и зловеща. Май нямаше нито една ограда, която дори и с външния си вид да не създаваше впечатлението, че над нея е надвиснала опасност и тежко проклятие. Сякаш целият град се състоеше от призрачни замъци и къщи, из които витаеха духове. Над широките или тесни улици, които бяха също така криви и наклонени като всичко друго в тази страна, висяха страшни

паяжини, а от мазетата и празните кладенци се разнасяше лоша миризма.

Първоначално Атрею прибягваше покрай оградите от ъгъл до ъгъл, за да не го видят, но скоро престана да се крие. Пусти бяха площадите и улиците, които изникваха пред него, а и в сградите нищо не помръдваше. Той влезе в няколко, но намери само прекатурени мебели, разкъсани пердета, изпочупени съдове и стъкла — навсякъде белези на опустошение и никъде жива душа. На една маса откри недоядена храна — чинии с някаква черна супа и един-два лепкави къшея, които може би бяха хляб. Той хапна и от двете. Бяха отвратителни на вкус, но Атрею беше много гладен. В известен смисъл му се струваше, че е добре, дето е попаднал на това място. Всичко тук беше тъкмо за такъв като него — за когото няма вече никаква надежда.

Бастиан почувства, че премалява от глад.

Един Господ знае защо именно сега, в толкова неподходящ момент се сети за щрудела с ябълки на госпожица Ана. Нямаше по-хубав от него на света.

Госпожица Ана идваше три пъти седмично у тях, за да пише на машина писмата на баща му и да свърши домакинската работа. В повечето Случаи тя сготвяше и правеше някакъв сладкиш. Имаше набито тяло, безгрижно говореше на висок глас и се смееше. Баща му се държеше вежливо с нея, но обикновено не проронваше нито дума. Тя много рядко успяваше да го накара леко да се усмихне. Когато беше у тях, жилището им сякаш светваше.

Макар да не бе омъжена, госпожица Ана имаше малка дъщеричка. Момиченцето се казваше Криста, беше три години по-малко от Бастиан и имаше прекрасни руси коси. По-рано госпожица Ана почти винаги водеше дъщеричката си. Криста беше много срамежлива. Докато Бастиан й разказваше часове наред приказките си, тя седеше мълчаливо и го слушаше с широко отворени очи. Възхищаваше му се и той много я обичаше.

Но преди година госпожица Ана изпрати дъщеричката си в един пансион на село и сега те почти не се виждаха.

Бастиан доста й се разсърди. Неубедителни му се струваха всички нейни обяснения, че така било по-добре за Криста.

Но на нейния щрудел с ябълки въпреки това никога не можеше да устои.

Той с безпокойство се питаше колко дълго може да издържи човек, без да яде. Три дни? Или два? А може би още след двадесет и

четири часа идват първите халюцинации? Бастиан преброи на пръсти откога е тук. Бяха минали вече десет часа, а може би и малко повече. Да си беше запазил поне сандвича или най-малкото ябълката!

Под трептящата светлина на свещите стъкленитe очи на лисицата, кукумявката и грамадния скален орел изглеждаха почти като живи. Големите им сенки мърдаха по стените и тавана.

Часовникът на кулата удари седем пъти.

Атрею отново излезе на улицата и започна да броди безцелно из града. Стори му се много голям. Мина през махали, в които къщите бяха толкова малки и схлупени, че той спокойно стигаше стрехите на покривите, и квартали, в които имаше четириетажни палати с фасади, украсени със статуи. Обаче всички тези статуи изобразяваха скелети или демони, които се взираха с разкривените си лица надолу към самотния странник.

Но изведнъж той замръзна на мястото си като прикован.

Някъде съвсем наблизо отекна хриплив, дрезгав вой, който звучеше толкова отчаяно и безутешно, че прониза сърцето на Атрею. В тези жални звуци се бе събрала цялата самота и обреченост на творенията на мрака. Те сякаш нямаха край, връщаха се като ехо от стените на все по-отдалечени сгради, докато накрая прозвучаха като рев на глутница грамадни вълци, пръснати около целия град.

Атрею тръгна по посока на виенето, което започна да става все по-тихо и по-тихо и накрая замря в дрезгави хрипове. Наложи се обаче да търси известно време. Той свърна в един безистен, озова се в тясно мрачно дворче, влезе през сводеста порта и накрая попадна в заден двор, който беше влажен и мръсен. Там, завързан с верига пред една дупка в стената, лежеше грамаден върколак, полумъртъв от глад. Ребрата му се брояха под сплъстената козина, прешлените на гръбнака му стърчаха като зъбци на бичкия, а от полуотворената уста езикът му висеше чак до земята.

Атрею се приближи тихо до него. Когато го забеляза, върколакът рязко вдигна грамадната си глава. В очите му мъждукаше зелена светлина.

Известно време двамата се гледаха един друг, без да кажат дума или да издадат някакъв звук. Накрая върколакът нададе тих, но навяващ ужас рев.

— Върви си! Остави ме спокойно да умра!

Атрею не помръдна и му отговори също така тихо:

— Чух твоя вик, затова дойдох.

Главата на върколака отново клюмна.

— Никого не съм викал — изръмжа той, — сам оплаквам края си.

— Ти кой си? — попита Атрею и пристъпи още една крачка напред.

— Аз съм Гморк, върколакът.

— Защо са те вързали тук с тази верига?

— Забравиха ме, като тръгнаха.

— Кой те е забравил?

— Онези, които ме вързаха.

— И къде отидоха?

Гморк не отговори. Дебнеше Атрею с притворени очи. След една по-продължителна пауза той попита:

— Ти не си оттук, малки чужденецо, нито от този град, нито от тези земи. Какво търсиш тъдява?

Атрею сведе глава.

— Не знам как попаднах тук. Как се казва този град?

— Той е столицата на най-прочутата страна в цяла Фантазия — каза Гморк. — Няма друга страна или град, за които да се разказват толкова много приказки. Ти сигурно също си чувал за Града на призраците в страната От кол и въже, нали?

Атрею бавно кимна.

Гморк не сваляше очи от момчето. Учудваше го, че този зеленокож юноша го гледа с големите си черни очи, без да мигне дори, и не проявява никакъв страх.

— А ти кой си? — попита той.

Атрею помисли малко, преди да отговори.

— Аз съм Никой.

— Какво ще рече това?

— Ще рече, че на времето имах име, но то не трябва вече да се споменава и затова съм Никой.

Върколакът отвори леко ъглите на устата си и показа зловещите си зъби, което може би означаваше, че се усмихва. Той добре познаваше всички разновидности на злото и някак си усещаше, че пред себе си има равностоен противник.

— Щом като е така — каза той с дрезгав глас, — тогава никой не ме е чувал, никой не е идвал и никой не е говорил с мен в последния ми час.

Атрею пак кимна. После попита:

— Нима Никой не може да те освободи от веригата?

Зелените пламъчета в очите на върколака засвяткаха. Той започна

да пъхти и да се облизва.

— Наистина ли си готов да направиш това? — промълви той. — Би ли пуснал на свобода един гладен върколак? Не знаеш ли какво означава това? Никой няма да има покой!

— Че защо не? — отвърна Атрею. — Може да съм Никой, но не се страхувам от теб!

Той понечи да се приближи към Гморк, но от неговата уста отново изригна онзи дрезгав, ужасен рев. Момчето се дръпна назад.

— Не искаш ли да те освободя? — попита то.

Силите на върколака сякаш изведнъж го напуснаха.

— Не можеш да сториш това. А приближиш ли се, ще те сграбча и ще те разкъсам на парчета, момчето ми! Това само би отложило малко края ми с час или два. Затова стой надалече и ме остави спокойно да умра.

Атрею се замисли.

— Може би ще ти намеря нещо за ядене — каза той накрая. — Бих могъл да потърся из града.

Гморк отново отвори очи и изгледа юношата. Зеленият пламък в зениците му бе помръкнал.

— Върви по дяволите, глупчо! Нима искаш да удължиш живота ми, докато дойде Нищото?

— Помислих си само — промълви бавно Атрею, — че ако ти донеса храна и ти утолиш глада си, ще мога може би да се приближа до теб и да сваля веригата от врата ти…

Гморк изскърца със зъби.

— Мислиш ли, че ако това, с което съм вързан, беше обикновен синджир, аз и сам не бих го разкъсал със зъби?

Сякаш за да докаже, той налапа веригата и зловещите му зъби я загризаха с трясък. Дълго я дърпа и после я пусна.

— Това е омагьосана верига, която може да бъде отключена само от онзи, който ме е вързал, но той никога вече няма да се върне.

— И кой те върза с нея?

Гморк започна да скимти като пребито куче. Едва след известно време се успокои дотолкова, че да може да отговори:

— Гая, Принцесата на мрака, го направи.

— А къде е тя?

— Тя се хвърли в Нищото, както и всички други от този град.

Атрею си спомни за безумните танцьори, които бе видял в мъглата извън града.

— Защо? — промърмори той. — Защо не избягаха?

— Вече нямаха ни капка надежда. Това ви прави слаби. Нищото ви притегля със страшна сила и никой от вас няма вече да му устои за дълго.

Докато казваше тези думи, Гморк се изсмя гърлено и злобно.

— А ти? — продължи да пита Атрею. — Ти говориш така, сякаш не спадаш към нас.

Гморк отново го изгледа с дебнещ поглед.

— Аз не спадам към вас.

— Откъде идваш тогава?

— Не знаеш ли какво е върколак?

Атрею поклати безмълвно глава.

— Ти познаваш Само Фантазия — каза Гморк, — но има и други светове. Например този на хората. А има и същества, които нямат свой собствен свят. Но те пък могат да кръстосват различните светове. Към тях спадам и аз. В света на хората се явявам като човек, макар да не съм такъв, а във Фантазия приемам фантазийски образ, но не съм и от вас.

Атрею приседна бавно на земята и погледна умиращия върколак с големите си тъмни очи.

— Ти си бил значи в света на хората?

— Аз често прескачам в техния и във вашия свят.

— Гморк — промълви едва-едва Атрею, като не можа да преодолее треперенето на устните си. — Можеш ли да ми разкриеш тайната как се стига в света на хората?

В очите на Гморк блесна зелена искрица, сякаш вътрешно се смееше.

— За теб и всеки друг от Фантазия е много просто да отиде там. Имате само един проблем. Никога не можете да се върнете. Трябва да останете там завинаги. Ти би ли желал?

— Какво трябва да направя? — попита Атрею решително.

— Онова, което вече сториха всички тук преди теб, момчето ми. Нужно е само да се хвърлиш в Нищото. Но няма защо да бързаш, рано или късно то и бездруго ще стане, когато изчезнат и последните късчета от Фантазия.

Атрею се изправи.

Гморк забеляза, че момчето цялото трепери. Тъй като не знаеше причината, той го утеши.

— Няма защо да се страхуваш, не боли.

— Мен не ме е страх — отвърна Атрею, — никога не съм мислил, че именно тук и с твоя помощ ще си върна вярата в живота.

Очите на Гморк пламнаха като два тесни зелени полумесеца.

— Няма причина да се надяваш, момчето ми, независимо какво смяташ да правиш. Ако се появиш в света на хората, няма да бъдеш това, което си тук. Точно тук се крие тайната, която не знае никой във Фантазия.

Атрею стоеше с отпуснати ръце.

— Какво ще бъда там? — попита той. — Разкрий ми тайната!

Гморк мълча дълго, без да помръдне. Атрею вече се страхуваше, че няма да получи никакъв отговор, но накрая вълколакът пое тежко въздух, гърдите му се издуха и той заговори с дрезгав глас:

— За какъв ме смяташ, момчето ми? За свой приятел ли? Внимавай! С теб аз само гледам да ми мине по-бързо времето. Ти сега дори не можеш да си отидеш. Твоята надежда ми позволява да те държа. Но докато говоря, Нищото ще заобиколи от всички страни Града на призраците и скоро вече няма да има изход. Тогава си загубен. Ако останеш да чуеш какво ще ти кажа, ти вече ще си направил избора си. Все още можеш да избягаш.

Изкривената уста на Гморк стана още по-зловеща, Атрею се поколеба за секунда и после прошепна:

— Кажи ми тайната! Какво ще бъда там?

Гморк отново дълго мълча. Гърдите му хъркаха, дишаше на пресекулки. Съвсем внезапно се изправи обаче на предните си лапи така, че Атрею трябваше да го гледа от долу на горе. Едва сега пролича колко е грамаден и страшен. Когато продължи да говори, гласът му хъхреше:

— Виждал ли си Нищото, момчето ми?

— Да, много пъти.

— Как изглежда?

— Сякаш си сляп.

— Ами да… А когато попаднете в него, то се полепва по вас и вие се превръщате в заразна болест, от която хората ослепяват и вече не могат да различат илюзията от действителността. Знаеш ли как ви наричат там?

— Не — прошепна Атрею.

— Лъжи! — излая Гморк.

Атрею поклати глава. Устните му бяха станали бели като на мъртвец.

— Как е възможно?

Гморк се наслаждаваше на уплахата на Атрею. Разговорът видимо го съживи. След малко той продължи:

— Питаш ме какво ще бъдеш там? Ами какво си тук? Какво представлявате всъщност вие, жителите на Фантазия? Съновидения сте вие, измислици на царството на поезията, образи от една приказка без край! Нима се смяташ за нещо реално, момчето ми? Е, добре, тук, в твоя свят, си такъв. Но щом преминеш през Нищото, ти няма да бъдеш вече това. Тогава ще станеш неузнаваем. Тогава ще бъдеш в друг свят. Там вече не приличате на себе си. Вие носите илюзии и заслепение в света на хората. Я познай, момчето ми, в какво ще се превърнат всички жители на този град на призраците, които скочиха в Нищото?

— Не знам — отговори едва-едва Атрею.

— Те ще се превърнат в безумни идеи в главите на хората, ще събуждат страх там, където в действителност хората няма от какво да се боят, ще ги карат да ламтят за неща, които ги обричат на гибел, ще им насаждат съмнения там, където няма причина за съмнения.

— Всички ли ще станем такива? — попита Атрею ужасен.

— Не — отвърна Гморк. — Има много разновидности на лудост и заслепение в зависимост от това, какви сте били тук — красиви или грозни, глупави или умни, вие ще се превърнете там в хубави или грозни, глупави или умни лъжи.

— А аз? — поинтересува се Атрею. — Какъв ще стана аз?

Гморк се ухили.

— Няма да ти кажа това, момчето ми. Сам ще видиш. Или по-скоро няма да видиш, защото няма да си същият.

Атрею мълчеше и гледаше върколака с широко отворени очи.

Гморк продължи:

— Затова хората мразят и се страхуват от Фантазия и от всичко, което идва от нея. Те искат да я унищожат, а не знаят, че с това само увеличават потока от лъжи, който непрекъснато се излива върху света им, този поток от променените вече до неузнаваемост жители на Фантазия, принудени да водят там привидното съществуване на живи трупове и да тровят човешките души с миризмата си на плесен. Но те не знаят това. Смешно, нали?

— Нима няма никой — попита тихо Атрею, — който да не ни мрази и да не се страхува от нас?

— Поне аз не познавам никого — каза Гморк, — а и в това няма нищо чудно, защото самите вие правите там всичко възможно, за да накарате хората да повярват, че Фантазия не съществува.

— Че не съществува Фантазия ли? — повтори Атрею слисан.

— Точно така, момчето ми — отговори Гморк, — това дори е най-важното. Не смяташ ли? Само когато те повярват, че Фантазия не

съществува, само тогава няма да им хрумва да идват при вас, а от това зависи всичко, защото, ако не познават истинския ви облик, с тях можеш да си правиш каквото щеш.

— Какво по-точно?

— Каквото щеш. Имаш власт над тях. А нищо не може да ти даде по-голяма власт над хората от лъжата. Защото човекът, момчето ми, живее от представите си. А тях можеш да ги насочваш. Тази власт е единственото, което има смисъл в живота. Затова и аз бях с властта и за да се възползвам от нея, й служех, макар и по-другояче от теб и тебеподобните.

— Аз не искам да имам нищо общо с това! — възрази Атрею.

— Не се сили, глупчо — изръмжа вълколакът, — когато ти дойде редът да скочиш в Нищото, също ще се превърнеш в безличен, слабохарактерен слуга на властта. Кой знае за какво ще й служиш и ти. Може би с твоя помощ ще карат хората да купуват онова, което не им трябва, или да мразят онова, което не познават, да вярват, за да се подчиняват, или да се съмняват в онова, което може да ги спаси. В човешкия свят с вас, малките фантазийци, се трупат големи печалби, разпалват се войни, основават се империи…

Гморк гледа известно време момчето с полузатворени очи, после добави:

— Има, разбира се, и доста глупаци, които се смятат за много умни и вярват, че служат на Истината. За тях най-важната работа е да избият Фантазия дори и от главите на децата. Може би ти ще помагаш именно на тях.

Атрею стоеше с наведена глава.

Сега вече знаеше защо във Фантазия не идват нови хора и защо никога вече няма да дойде Никой, който да даде на Детската царица ново име. И колкото повече унищожението завладяваше Фантазия, толкова повече светът на хората щеше да затъва в лъжи, а именно с това непрестанно намаляваше възможността да дойде представител на човешкия род. Един омагьосан кръг, от който просто не можеш да се откопчиш. Атрею знаеше вече всичко.

Но сега го знаеше и друг — Бастиан Балтазар Букс.

На него му бе станало ясно, че болестта е обхванала не само Фантазия, но и света на хората. Тези неща бяха свързани едно с друго. Всъщност той го бе почувствал отдавна, без да може да си обясни защо е така. Никога не можеше да се примири, че животът трябва да бъде толкова сив и безличен, ей така, без тайни и чудеса,

както твърдят всички хора, които казват: „Такъв е животът!“

Но сега разбираше и друго — че трябва да отиде във Фантазия, за да излекува и двата свята.

А че нито един човек не знаеше вече пътя за натам, това се дължеше именно на лъжите и погрешните представи, които поради унищожението на Фантазия проникваха в техния свят и заслепяваха хората.

Ужасен и засрамен, Бастиан се сети за собствените си лъжи. В случая даже не броеше измислените приказки, които бе разказвал. Те бяха нещо друго, но на няколко пъти той бе лъгал съвсем съзнателно и преднамерено — понякога от страх, понякога за да получи онова, което на всяка цена искаше да има, а понякога само за да си придаде важност. Кои ли творения на Фантазия бе унищожил, бе направил неузнаваеми и бе използвал за користните си цели? Той се опита да си представи какъв ли е бил истинският им образ, но не успя. Може би точно защото бе лъгал.

Едно във всеки случай беше ясно — и той бе допринесъл за нещастията, сполетели Фантазия. И на него му се искаше да направи нещо, за да поправи стореното зло. Длъжен беше пред Атрею, който беше готов на всичко, само и само да го заведе при тях. Не можеше и не искаше да го разочарова. Трябваше да намери пътя.

Часовникът на кулата удари осем.

Върколакът не бе изпускал нито за секунда Атрею от очи.

— Е, сега знаеш как можеш да стигнеш в света на хората — каза той, — все още ли ти се иска, момчето ми?

Атрею поклати глава.

— Не искам да се превръщам в лъжа — измънка той.

— Това обаче ще стане, независимо дали искаш или не — отвърна Гморк почти развеселен.

— А ти? — попита Атрею. — Защо си тук?

— Трябваше да, изпълня една задача — отговори Гморк с нежелание.

— И ти ли? — Атрею изгледа върколака внимателно и почти със съчувствие. — А изпълни ли я?

— Не — изръмжа Гморк, — иначе положително нямаше да съм вързан с този синджир. При това нещата не вървяха зле в началото, докато дойдох в този град. Принцесата на мрака, която управляваше тук, ме посрещна с всички почести, покани ме в двореца си и ме нагости предоволно. Говореше и се държеше така, сякаш ми беше

съюзник. Е, жителите на страната От кол й въже ми бяха естествено доста симпатични и аз се чувствах, така да се каже, като у дома си. Пък и Принцесата на мрака беше по своему много красива жена — поне според мен. Тя ме галеше и ме чешеше и аз го приемах, защото ми беше приятно. Никой през живота ми не ме бе галил и чесал така. С една дума, загубих си ума и се раздрънках, а тя се преструваше, че кой знае колко ми се възхищава, докато накрая й разказах за задачата си. Трябва да ме е приспала, защото обикновено спя леко, когато се Събудих, бях вързан на тая верига. А Принцесата на мрака стоеше пред мен и каза: „Гморк, ти забрави, че и аз спадам към творенията на Фантазия. Щом като се бориш срещу Фантазия, ти се бориш и срещу мен. И така, ти си ми враг и аз те измамих. Тази верига мога да отворя само аз, но сега отивам със слугите и прислужниците си при Нищото и няма никога вече да се върна.“ И тя се обърна и си тръгна. Не всички обаче последваха примера й. Едва когато Нищото дойде още по-близо, то започна да привлича жителите на града толкова силно, че те не можеха да му устоят. А ако не се лъжа, точно днес се предадоха и последните. Да, аз влязох в капана, момчето ми, твърде дълго слушах тази жена, но ти, драги, попадна в същия капан — и ти ме слуша твърде дълго. Защото в този момент Нищото обкръжи града отвсякъде, ти си пленен и вече не можеш да избягаш.

— Така ще умрем заедно — каза Атрею.

— Вярно е — отвърна Гморк, — но по различен начин, глупчо. Защото аз ще умра, преди Нищото да е тук, а ти ще бъдеш погълнат от него. Разликата не е малка. Понеже, който умре преди да настъпи този момент, неговата приказка ще свърши, а твоята ще продължи без край като лъжа.

— Защо си толкова зъл? — попита Атрею.

— Вие си имахте свят — отвърна Гморк мрачно, — а аз нямах.

— А каква беше задачата ти?

Гморк, който досега стоеше изправен на предните си лапи, се търкулна на земята. Силите му видимо го напускаха. Дрезгавият му глас се задъхваше.

— Онези, на които служа и които решиха да унищожат Фантазия, съзряха опасност за своя план… Те бяха научили, че Детската царица е изпроводила пратеник, голям юнак… И по всичко личеше, че той ще успее да доведе във Фантазия представител на човешкия род… Трябваше на всяка цена да бъде убит преди това… Изпратиха мен, защото съм обикалял много из Фантазия… И аз веднага надуших следите му… Следвах го ден и нощ… започнах да го догонвам през

страната на засафранийците… храма в джунглите на Муамат… Чуруликащата гора… Блатата на скръбта… Мъртвите планини… но после при дълбоката пропаст с мрежата на Играмул… загубих дирите му… сякаш потъна вдън земя… И аз продължих да търся, все някъде трябваше да е… но повече не открих следите му… Тъй попаднах накрая тук… Не успях… но той също не е успял, защото Фантазия загива! Името му между другото беше Атрею.

Гморк надигна глава. Момчето бе отстъпило крачка назад и се бе изправило в целия си ръст:

— Това съм аз. Аз съм Атрею.

Измършавялото тяло на върколака се разтърси. Това се повтори и той изпадна в страшни гърчове. После гърлото му започна да издава някакви звуци, които напомняха задушаваща кашлица, ставаха все по-силни и хриптящи и се превърнаха в рев, който като ехо се върна от стените на всички къщи. Върколакът се смееше!

Това беше най-ужасният смях, който Атрею бе чувал до този момент, а и никога повече не чу нещо подобно.

После ревът внезапно секна.

Гморк беше мъртъв.

Атрею дълго стоя неподвижно. Накрая, без сам да знае защо, се приближи до мъртвия върколак, наведе се над главата му и докосна с ръка сплъстената черна козина. И в същия миг устата на Гморк се отвори и изпреварвайки и най-бързата мисъл, захапа крака на Атрею. Дори и след смъртта злото не го бе напуснало.

Атрею отчаяно се опита да разтвори челюстите му. Усилията останаха напразни. Огромните зъби се бяха впили в месото като стоманени пирони. Атрею се свлече на мръсната земя до трупа на върколака.

А през високата черна стена, опасваща града, Нищото настъпваше неудържимо и безшумно от всички страни.

ДЕСЕТА ГЛАВА Полетът към Кулата от слонова кост

Когато Атрею пристъпи мрачните порти на Града на призраците и започна странстването си из криволичещите улички, завършило така фатално в онзи мръсен заден двор, Фухур, Драконът на щастието, направи много необичайно откритие. Продължавайки неуморно да търси малкия си господар и приятел, той се бе издигнал високо в небето, чак до облаците, и се оглеждаше. Надлъж и шир се простираше море. То бавно се успокояваше след страхотната буря, разлюляла го чак до дъното. И Фухур ненадейно видя в далечината нещо, което не можеше да си обясни — един златист лъч светлина ту проблясваше, ту изгасваше през равни интервали от време. Струваше му се, че е насочен точно към него, Фухур.

Той се приближи колкото можеше по-бързо към това място и когато накрая започна да кръжи над него, установи, че този сигнал идва може би от самите глъбини на морето.

Драконите на щастието, това беше казано и по-рано, са творения на въздуха и огъня. За тях мокренето е не само непривично, а дори и опасно. Във водата те могат направо да изгаснат като пламък, ако преди това не се задушат, защото дишат непрестанно през стотиците хиляди седефени люспи на цялото си тяло. Те се хранят не с друго, а с въздух и топлина едновременно, така че без тях могат да живеят съвсем кратко време.

Фухур не знаеше какво да прави. Той дори не знаеше какво е това странно святкане там долу, в глъбините на морето, и дали изобщо има нещо общо с Атрею.

Без да мисли много, се стрелна високо във въздуха, после се обърна с главата надолу, прилепил лапите си плътно към тялото, се изпъна като върлина и се хвърли в бездната. Със страшно пляскане, което накара водата да изригне като огромен гейзер, той се гмурна в морето. Най-напред едва не загуби съзнание от удара, но после се съвзе и отвори рубиненочервените си очи. Сега видя мигащата светлина пред себе си — деляха ги само няколко негови дължини. Водата обливаше тялото му и започна да образува въздушни мехурчета, също както в съд, преди да заври. Едновременно с това той усети как изстива и силите му постепенно го напускат. С последно усилие се наложи да се гмурне още по-надълбоко и ето че видя

източника на светлината толкова близо, че можеше да го хване. Това беше Златин, Сиянието! За щастие верижката на амулета се бе закачила за едно коралово разклонение, което се подаваше от отвесната стена на скалист овраг — иначе Съкровището е щяло да потъне в бездънните глъбини.

Фухур посегна към него, откачи го и надяна верижката на врата си, за да не го загуби — усещаше, че всеки момент ще изпадне в безсъзнание.

Когато дойде отново на себе си, най-напред не можа да разбере какво става, защото за свое голямо учудване сега отново летеше в небето, а морето бе останало под него. Носеше се с бясна скорост в една определена посока, много по-бързо, отколкото позволяваха изчерпаните му сили. Опита се да лети по-бавно, но скоро разбра, че тялото му не го слуша. Друга, много по-силна воля бе завладяла плътта му и я водеше сега. Тази воля идваше от Златин, който Носеше на врата си.

Денят преваляше и наближаваше вечерта, когато Фухур най-сетне съзря в далечината морски бряг. От сушата под него не се виждаше особено много, изглежда, беше скрита в мъгла. Когато се приближи, той откри, че големи части от нея са погълнати от същото онова Нищо, от което те заболяват очите, защото се чувстваш сляп.

Ако можеше да решава по своя воля, тук вероятно Фухур щеше да се върне назад. Но тайнствената сила на Съкровището го заставяше да лети по-нататък. И той скоро разбра каква е причината, защото сред безкрайното Нищо внезапно откри малко островче, което все още се държеше, едно островче от къщи с остри покриви и наклонени кули. Фухур предполагаше кого ще намери там и сега не само всемогъщата воля, която му се предаваше от амулета, а и собствената му го караха да лети към тази цел. В мрачния заден двор, където Атрею лежеше до мъртвия върколак, беше вече почти тъмно. Сивкавият здрач, стелещ се, в тясната четириъгълна дупка, образувана от къщите, едва позволяваше да се различи светлото тяло на момчето от черната козина на чудовището. И колкото по-тъмно ставаше, толкова повече те се сливаха един с друг.

Атрею отдавна се бе отказал от мисълта, че може да се освободи от сграбчилите го като клещи челюсти на върколака. Изпаднал беше в унес и отново виждаше пред себе си пурпурния бизон и Тревното море. От време на време викаше другите деца, с които бе ходил на лов. Те сигурно бяха станали вече истински ловци. Ала никой не

отговаряше. Само огромният бизон стоеше, без да помръдне, насреща му и го гледаше. Атрею повика и своето конче Артакс. То обаче също не дойде, не долетя и звучното му цвилене. Накрая потърси Детската царица, но пак напразно. Ето че нямаше да може нищо да й обясни. Не бе станал ловец, вече не беше и пратеник, беше Никой.

Атрею се бе предал.

После усети и нещо друго — Нищото! Изглежда, беше много близо. Той отново почувства страшната му притегателна сила, чак свят му се зави. Изправи се и стенейки, започна да дърпа крака си, но зъбите не го пускаха.

И в случая това беше късметът му. Защото, ако зъбите на Гморк не го държаха тъй здраво, Фухур въпреки всичко щеше да дойде твърде късно.

Изведнъж Атрею чу от небето над себе си звънливия глас на Дракона на щастието:

— Атрею! Тук ли си, Атрею?

— Фухур! — извика Атрею. След това сложи пред устата двете си ръце като фуния и изкрещя нагоре: — Тук съм, Фухур! Фухур! Помогни ми! Тук съм!

И продължи все така да крещи.

После видя как бялото, виещо се като пламък тяло на Фухур се приближава, просичайки подобно светкавица малкото гаснещо късче небе, първоначално много далече и високо горе, после значително по-близо. Атрею крещеше ли, крещеше, а Драконът на щастието му отговаряше със звънкия си като камбана глас. Накрая летящият горе съзря приятеля си на земята, захвърлен като нищожно бръмбарче в тъмната дупка.

Фухур започна да се приземява, но задният двор беше тесен, вече беше почти нощ и той бутна при спускането си един от островърхите покриви. Гредите се сринаха с гръм и трясък. Остра болка проряза Фухур, на едно място той бе одрал тялото си и сега там зееше дълбока рана. Този път не успя да се приземи елегантно както обикновено, а падна в двора и се строполи на мократа мръсна земя до Атрею и мъртвия Гморк.

Отърси се като куче, което излиза от водата, кихна и рече:

— Най-сетне! Значи тук си бил! Тъкмо навреме идвам.

Атрею не каза нищо. Той уви ръцете си около шията на Фухур и зарови лице в сребърнобялата му грива.

— Ела! — подкани го Фухур. — Седни на гърба ми! Нямаме време за губене.

Атрею само поклати глава. Едва сега Фухур забеляза, че кракът му е в устата на вълколака.

— Веднага ще го освободим — каза той и завъртя рубиненочервените си очи. — Не се тревожи!

Той хвана с двете си лапи челюстите на Гморк и се опита да ги отвори. Зъбите обаче не помръднаха нито на милиметър.

Фухур пъшкаше и фучеше от напрежение, но нищо не помагаше. И сигурно нямаше да успее да освободи малкия си приятел, ако съдбата не му се бе притекла на помощ. Но Драконите на щастието имат късмет, а с тях и всички, които те обичат.

Когато Фухур спря изтощен и се наведе над главата на Гморк, за да види в тъмнината по-добре какво може да се направи, амулетът на Детската царица, който висеше на врата му, докосна челото на мъртвия върколак. И в този момент устата се разтвори и пусна крака на Атрею.

— Хей! — извика Фухур. — Видя ли?

Атрею не отговори.

— Какво става с теб? — попита Фухур. — Къде си, Атрею?

Той заопипва в тъмата, за да намери приятеля си, но него вече го нямаше. И докато се опитваше да пробие нощния мрак с нажежените си до червено очи, самият той усети онова, което бе отвлякло току-що освободения Атрею. Но Златин го пазеше от злото.

Напразно се съпротивляваше Атрею. Неговата воля беше нищожна в сравнение с тази могъща стихия. Той удряше с ръце, бореше се, риташе, но тялото не се подчиняваше на него, а на онази непреодолима притегателна сила. Само няколко крачки го деляха от пълното унищожение.

В този момент Фухур връхлетя върху него като лъкатушеща бяла светкавица, грабна го за дългия синкавочерен перчем, вдигна го нагоре и отфуча в черното нощно небе.

Часовникът на кулата удари девет.

Никой от двамата — нито Фухур, нито Атрею — не можеше после да каже колко дълго са летели през тази непрогледна тъмнина и дали тя е била само нощ. Може би за тях времето бе спряло да тече и те висяха, без да помръднат в безкрайния мрак. Това беше най-дългата нощ в живота не само на Атрею, но и на Фухур, а той беше много, много по-стар.

Ала и най-дългата и непрогледна нощ все някога има край. И когато бледата утрин започна да просветлява, двамата видяха далече

на хоризонта Кулата от слонова кост.

Тук не може да не спрем за момент и да обясним една особеност на фантазийската география. Там земите и моретата, планините и реките не стоят на едно и също място както в света на хората. Затова е почти невъзможно да се начертае географска карта на Фантазия. Там никога не можеш със сигурност да кажеш кои страни граничат една с друга. Дори и посоките на света се сменят в зависимост от местността, в която се намираш в момента. Във всяко кътче на Фантазия лятото и зимата, денят и нощта си имат свои закони. Може, идвайки от някоя нажежена от слънцето пустиня, изведнъж да попаднеш в снежни арктически полета. В този свят разстоянията нямат външно измерение, а думи като „близо“ или „далече“ притежават съвсем друго значение. Всичко зависи от душевното състояние и волята на онзи, който е на път. Тъй като Фантазия няма граници, центърът й може да е навсякъде — или по-точно казано, той е еднакво близо и далече от всяка точка. Колко време е нужно да се стигне до него, зависи само от този, който иска да отиде там. А центърът на Фантазия, нейното сърце е Кулата от слонова кост.

За свое учудване Атрею се намери върху гърба на Дракона на щастието. Не можа да се сети как е попаднал там. Спомняше си само, че Фухур го бе дръпнал нагоре за косата. Когато, треперейки от студ, се сгуши в мантията си, която плющеше отзад, той забеляза, че тя е загубила цвета си и е посивяла. Същото бе станало с кожата и косата му. И докато утрото просветляваше, видя, че и при Фухур нещата не бяха по-различни. Драконът приличаше вече само на сива ивица мъгла и беше също така призрачен като нея. И двамата бяха попаднали твърде близо до Нищото.

— Атрею, мой малки господарю — чу той тихо гласа на дракона, — боли ли те много раната?

— Не — отвърна Атрею, — вече нищо не чувствам.

— Температура ли имаш?

— Не, Фухур, мисля, че нямам. Защо питаш?

— Усетих, че трепериш — отвърна драконът. — Какво ли би могло да накара Атрею да трепери в този час?

Атрею помълча малко, преди да отговори:

— Скоро ще стигнем и тогава ще трябва да кажа на Детската царица, че няма спасение. От всичко, което трябваше да направя, то ще бъде най-трудното.

— Да — каза Фухур още по-тихо, — вярно е.

Те продължиха да летят мълчаливо към Кулата от слонова кост.

След известно време драконът заговори отново:

— Ти виждал ли си я някога, Атрею?

— Кого?

— Детската царица, или по-точно Златооката повелителка на желанията. Защото така трябва да се обърнеш към нея, когато коленичиш в краката й.

— Не, никога не съм я виждал.

— А аз съм я виждал. Беше много отдавна. Прадядо ти тогава е бил невръстно дете. А пък аз все още бях малък палавник, който се гмуркаше из облаците и в главата си нямаше нищо друго, освен щуротии. Една нощ се опитах да сваля Луната от небето, където тя светеше голяма и кръгла. Както вече казах, нямах никаква представа за света. Когато накрая се спуснах разочарован към земята, попаднах съвсем близо до Кулата от слонова кост. Тази нощ Магнолиевият павилион бе разтворил широко листата на своя цвят и в средата аз видях да седи Детската царица. Тя ми хвърли един поглед, един-единствен, но как да ти кажа — от тази нощ аз станах съвсем друг.

— Как изглежда тя?

— Като малко момиченце. Но е много по-възрастна и от най-старите жители на Фантазия. По-точно казано, тя няма възраст.

— Но тя е тежко болна — рече Атрею, — не трябва ли предпазливо да я подготвя за края на всички надежди?

Фухур поклати глава:

— Не, тя веднага ще прозре, че се опитваш да я утешиш. Ти трябва да й кажеш истината.

— Дори и да умре от нея? — попита Атрею.

— Не вярвам да се стигне дотам — рече Фухур.

— Знам, ти си Дракон на щастието — отвърна Атрею.

После отново дълго летяха мълчаливо.

Накрая те за трети път подхванаха разговора. Този път мълчанието наруши Атрею:

— Искам да те питам още нещо, Фухур.

— Питай!

— Коя е тя?

— Какво искаш да кажеш?

— Златин има власт над всички живи същества във Фантазия, независимо от това дали са, творения на светлината или на мрака. Той има власт и над теб, и над мен. И въпреки това Детската царица никога не е управлявала. Сякаш изобщо я няма, а е навсякъде. Тя като нас ли е?

— Не, не е като нас — каза Фухур. — Не е творение на Фантазия. Всички ние съществуваме само защото тя е на този свят, но тя е нещо друго.

— Да не би тогава — поколеба се Атрею да изговори въпроса си — тя да е нещо като представител на човешкия род?

— Не — рече Фухур. — Тя не е като хората.

— Ами щом е така — повтори Атрею, — коя е тя?

Едва след дълго мълчание Фухур отговори:

— Никой във Фантазия не знае и никой не може да знае. Това е най-голямата тайна на нашия свят. Чух веднъж един мъдрец да казва, че онзи, който успее да я разгадае, е обречен на гибел. Не знам какво е имал предвид. Нищо повече не мога да ти кажа.

— Ами сега? — рече Атрею. — Нима тя и всички ние ще умрем, без да сме узнали тайната й?

Този път Фухур замълча, но около устата му, наподобяваща лъвска муцуна, се прокрадна усмивка, сякаш искаше да каже: „Дотам няма да се стигне.“

Повече те не говориха.

Скоро след това прелетяха над покрайнините на Лабиринта — онази равнина С лехи от цветя, храсти и преплитащи се алеи, която образуваше широк пояс около Кулата от слонова кост. За свой ужас установиха, че и тук Нищото се бе заело да опустошава. Всъщност сега-засега това бяха само сравнително малки места, пръснати из Лабиринта, но ги имаше навсякъде. Останалите между тях лехи от цветя и цъфнали храсти бяха загубили пищните си цветове и сивееха и линееха. Малките изящни дръвчета протягаха голи криви клони към дракона и ездача му, сякаш се молеха за помощ. Зелените и пъстри по-рано полянки бяха посърнали и към пришълците се носеше лек мирис на мухъл и гнило. Единствените багри, които все още пъстрееха, бяха тези на набъбналите грамадни гъби и на изродените, ярко оцветени отровни цветя, приличащи по-скоро на изчадия на безумието и поквarата. Макар обхванато от гърчове и безсилие, сърцето на Фантазия все още се съпротивляваше срещу окончателното унищожение, което го обсаждаше и разяждаше от всички страни.

Но в центъра Кулата от слонова кост приказно блестеше в бялата си девствена премяна.

Фухур не се приземи с Атрею на долните тераси, предвидени за пристигащите летящи пратеници. Чувстваше, че нито той, нито Атрею ще намерят сили да се изкачат оттам по дългата спираловидна главна улица, която водеше до върха на кулата. Струваше му се също, че

положението позволява да се пренебрегнат всички предписания и етикецията. Той реши да направи аварийно кацане. Профуча покрай еркери, мостове и балюстради от слонова кост, като успя в последния момент да открие най-високата част от главната улица — там, където тя свършваше пред самия дворец, — спусна се, плъзна се нагоре, няколко пъти се превъртя и накрая спря с опашката напред.

Атрею, който се държеше с две ръце за врата на Фухур, се изправи и се огледа на всички страни. Той очакваше, че някой ще го посрещне, надяваше се да види поне свита дворцови пазачи, които да го попитат кой е и какво търси тук… Но надлъж и шир не се виждаше никой. Сияйните бели сгради наоколо бяха сякаш запустели.

„Всички са избягали! — мина му през ума. — Оставили са Детската царица сама. Или тя вече не е…“

— Атрею — прошепна Фухур, — трябва да й върнеш Съкровището.

Той свали от врата си златната верижка. Тя падна на земята.

Атрею скочи от гърба на Фухур… и се свлече на улицата. Бе забравил за раната. Както лежеше, се пресегна към амулета и го сложи на врата си. После се изправи с мъка, като се подпираше на дракона.

— Накъде да тръгна, Фухур? — попита той.

Но Драконът на щастието нищо не отговори. Лежеше като мъртъв.

Главната улица завършваше пред висока кръгла бяла стена. Насреща й бе отворила широко крила голяма врата, украсена с прекрасна резба.

Атрею закуцука натам, опря се на вратата и видя, че зад нея започва широко снежнобяло стълбище, което му се стори, че води към небето. Той започна да се изкачва. Понякога спираше, за да събере сили. Капки кръв оставаха след него по белите стълби.

Най-сетне стигна горе и пред очите му се откри дълъг балкон. Продължи, залитайки, по него, като се хващаше за колоните. После мина през един двор с водоскоци и фонтани. Очите му вече се замъгляваха. Придвижваше се със сетни сили като в кошмарен сън. Стигна до втора, по-малка врата, след това трябваше да се изкачи по висока, но този път тясна стълба и попадна в градина, където всичко — дървета, цветя и животни — беше резба от слонова кост, пропълзя на ръце и крака по няколко извити моста без парапет, които водеха към трета врата, най-малката от всички. Легнал по корем, той продължи да се придвижва с ръце, после бавно вдигна поглед и видя един блестящ като огледало грамаден конус от слонова кост, на чийто

връх сияеше белият Магнолиев павилион. Нагоре не водеше нито път, нито стълба.

Атрею отпусна глава върху ръцете си.

Надали някой, който се е добрал или тепърва ще се добере дотам, ще може да каже как е изминал тази последна част от пътя. Тази част от пътя всекиму бива подарявана.

Изведнъж Атрею се озова пред вратата, която водеше към павилиона. Той пристъпи… и ето че застана лице срещу лице със Златооката повелителка на желанията.

Подпряна с много възглавници, тя седеше на кръгло канапе в средата на кулата с форма на магнолиев цвят и го гледаше. Имаше извънредно нежен и изящен вид. Че е много болна, Атрею разбра от бледото й лице, което беше почти прозрачно. Нейните очи с формата на бадеми блестяха като тъмно злато. Не издаваха нито загриженост, нито безпокойство. Тя се усмихваше. Слабата й, дребна фигурка беше покрита с широка копринена одежда, която беше толкова бяла, че в сравнение с нея дори и листата на магнолиевия цвят тъмнееха. На вид беше неописуемо красиво малко момиченце, на възраст не повече от десет години, но добре сресаната й дълга коса, която падаше върху раменете, гърба и канапенцето, беше бяла като сняг.

Бастиан се стресна.

В този момент му се случи нещо, с което не се бе сблъсквал никога.

Досега той съвсем ясно си представяше онова, което се разказваше в Приказката без край. Е, не можеше да се отрече, че при четенето на тази книга срещна няколко странни неща, но човек можеше все някак да си ги обясни. Той съвсем ясно си представяше как Атрею, възседнал Дракона на щастието, лети над Лабиринта, как те достигат Кулата от слонова кост. И все пак до този момент това ставаше само благодарение на фантазията му.

Когато обаче стигна до онова място, където се разказваше за Детската царица, той за части от секундата — както когато проблясва светкавица — видя пред себе си лицето й. И то не само в мислите, а и с очите си! Бастиан беше напълно сигурен, че не си въобразява. Той забеляза дори подробности, които изобщо ги нямаше в описанието. Например веждите, които се извиваха като две нарисувани с туш дъги над златоцветните й очи… или ушите, които сякаш завършваха с естествени обици… или пък леко сведената върху нежната й шия глава. Бастиан беше убеден, че никога през живота

си не е виждал по-красиво лице. И в същия момент той вече знаеше как се казва тя — МЕСЕЧКА. Нямаше ни най-малко съмнение, че това е нейното име.

Да, и Месечка го бе погледнала, него — Бастиан Балтазар Букс.

Погледнала го беше по такъв начин, че просто да не знаеш какво да мислиш. Нима и тя беше учудена? Или в погледа й имаше и молба? А може би копнеж? Или… да, какво всъщност се криеше в него?

Той се опита да си припомни очите на Месечка, но не успя.

В едно обаче беше сигурен — този поглед премина през очите му, слезе по врата му и го прободе в самото сърце. Все още усещаше парещата диря, която остави там, и чувстваше, че този поглед се е загнездил сега в сърцето му и блести като тайнствено съкровище. И по някакъв странен и едновременно прекрасен начин това му причиняваше болка.

Дори и да желаеше, Бастиан не можеше вече да се противопостави на онова, което се случи с него. Но той и не искаше.

О, не! Точно обратното. Не би отстъпил това богатство за нищо на света. Сега имаше само едно желание — да продължи да чете, за да срещне пак Месечка, да я види отново.

Той не допускаше, че с това се впуска в най-невероятното, а и най-опасното приключение. Но даже да бе допускал, това едва ли би го накарало да затвори книгата, да я остави и никога вече да не я пипне.

С трепереща пръсти потърси мястото, където бе спрял да чете, и продължи.

Часовникът на кулата удари десет.

ЕДИНАЙСЕТА ГЛАВА Детската царица

Ликът на Детската царица накара Атрею да онемее.

Той я гледаше втренчено и просто не знаеше как да започне и какво да прави. Често се бе опитвал да си представи този момент, стъкмявал беше подходящи думи, но сега всичко бе изчезнало от главата му.

Накрая тя му се усмихна и проговори с такъв тих и нежен глас, сякаш малко пиленце чуруликаше насън:

— Ти се върна от дългото си пътешествие, Атрею?

— Да — промълви Атрею и сведе глава.

— Посивяла е хубавата ти мантия — продължи тя след кратко мълчание, — посивяла е и косата ти, а кожата ти се е вкоравила като камък, ала всичко пак ще стане както си е било, дори още по-хубаво. Ще видиш.

Атрею бе занемял, сякаш някой го бе стиснал за гърлото. Той само кимна едва забележимо с глава. После чу нежния глас да казва:

— Ти изпълни моята заръка…

Атрею не знаеше дали тези думи не бяха отправени като въпрос. Не смееше да погледне нагоре, за да види изражението й. Бавно посегна към верижката със златния амулет и го свали от врата си. Без да вдигне очи, той протегна ръка към Детската царица, за да й го даде. Опита се да приклекне на едно коляно, както правеха пратениците в преданията и песните, които бе чувал из становете на своята родина, но раненият му крак не издържа и той падна в нозете на Детската царица, като остана да лежи с лице към земята.

Тя се наведе, вдигна Златин и докато прокарваше верижката през белите си пръсти, каза:

— Ти добре изпълни задачата си. Доволна съм от теб.

— Не! — избухна едва ли не яростно Атрею. — Всичко беше напразно. Няма спасение.

Настъпи дълга тишина. Атрею зарови лице в свивката на ръката си и тялото му потрепери. Страх го беше, че ще чуе как тя ще изпищи от отчаяние, как от устните й ще се отронят вопли, а може би и жестоки упреци или дори изблик на гняв. Сам не знаеше какво очаква… но положително не онова, което чу в този момент. Тя се смееше. Смееше се тихо и весело. Атрею не знаеше какво да мисли. За минута реши, че е полудяла, но това не беше смехът на безумието. После я чу да казва:

— Но ти го доведе.

Атрею надигна глава.

— Кого?

— Нашия спасител.

Той я погледна изпитателно в очите, но не можа да открие в тях нищо друго, освен ведрина и веселост. Детската царица отново се усмихна.

— Ти изпълни задачата си. Благодаря ти за всичко, което свърши, и за всичките страдания, които изтърпя.

Атрею поклати глава.

— Златоока повелителко на желанията — заекна той и използва за пръв път официалното обръщение, което му бе препоръчал Фухур, — аз… не, наистина, аз не мога да разбера какво искаш да кажеш.

— Това е изписано на лицето ти — рече тя, — но независимо дали го разбираш или не, ти успя да се справиш. А това е най-важното, нали?

Атрею мълчеше. Вече не можеше да се сети дори какво да я попита. Той я гледаше със зяпнала уста.

— Аз го видях — продължи тя, — а и той ме погледна.

— Кога стана това? — поинтересува се Атрею.

— Точно когато влезе. Ти го доведе.

Атрею неволно се огледа.

— Къде е той тогава? Аз не виждам тук никого освен мен и теб.

— О… има доста неща, които за теб са все още невидими — отговори тя, — но повярвай ми, така е. Той още не е в нашия свят, но световете ни са вече толкова близко един до друг, че ние можахме да се видим. За части от секундата тънката стена, която още ни дели, стана прозрачна. Скоро той окончателно ще е при нас и ще се обърне към мен с новото ми име, което мога да получа само от него. Тогава ще оздравея, а с мен и Фантазия.

Докато Детската царица изричаше тези думи, Атрею с мъка се изправи и седна. После погледна нагоре към нея, защото меката постеля, върху която седеше тя, беше по-високо. Гласът му прозвуча дрезгаво, когато той я попита:

— В такъв случай ти отдавна си знаела вестта, която трябваше да ти донеса. Нима са ти били известни и тайната, която ми разкри прастарата Морла в Блатата на скръбта, и онова, което ми довери тайнственият глас на Уйулала в Южния оракул?

— Да — каза тя. — Знаех всичко още преди да те изпратя да

търсиш спасение по света.

Атрею преглътна.

— Защо ме изпрати тогава? — смогна той най-сетне да каже. — Какво очакваше от мен?

— Нищо друго, освен онова, което свърши — отвърна тя.

— Онова, което свърших… — повтори Атрею бавно. Бе навъсил вежди от гняв. — Ако е така, както казваш, тогава всичко е било напразно. Излишно е било да ме пращаш да търся спасение по света. Чувал съм, че твоите решения са непонятни за такива като мен. Може и така да е. Но след всичко, което преживях, сега ми е трудно да приема покорно факта, че ти си си направила шега с мен.

Очите на Детската царица придобиха сериозно изражение.

— Не съм и мислила да си играя с теб, Атрею — каза тя, — а и знам много добре какво ти дължа. Всички премеждия, през които трябваше да минеш, бяха нужни. Аз те пратих по широкия бял свят не заради вестта, която ти искаше сега да ми донесеш, а защото това беше единственият начин да повикаме нашия спасител. Защото той участва във всички твои преживелици, той извървя с теб същия дълъг път, преди да дойде. Ти чу тревожния му вик при дълбоката пропаст, когато говореше с Играмул, и видя лика му, когато се изправи пред вълшебното огледало. Ти влезе в неговия образ и го взе със себе си, той те последва, защото видя самия себе си и през твоите очи. А и сега той чува всяка дума, която си казваме един на друг. И знае, че говорим за него, че го чакаме с упование. И той може би ще разбере, че всички мъки, които понесе ти, Атрею, бяха изтърпени заради него, че цяла Фантазия го зове!

Атрею все още гледаше мрачно пред себе си, но бръчката на навъсеното му чело постепенно изчезна.

— Откъде знаеш за всичко това — попита той след малко, — за писъка при дълбоката пропаст и изображението на вълшебното огледало, или и това е било предопределено от теб?

Детската царица вдигна Златин и докато го окачваше на врата си, отговори:

— Не носеше ли ти постоянно Сиянието? Не знаеше ли, че така аз винаги съм с теб?

— Не през цялото време — отвърна Атрею, — аз го бях загубил.

— Да — рече тя. — Тогава наистина беше сам. Разкажи ми какво се случи през това време!

Атрею й описа какво е преживял.

— Сега вече знам защо си посивял — рече Детската царица. —

Попаднал си твърде близо до Нищото.

— А вярно ли е тогава — попита Атрею — онова, което каза Гморк, вълколакът, за унищожените творения на Фантазия, че те ставали лъжи в света на хората?

— Да, вярно е — отвърна Детската царица и златните й очи потъмняха, — всички лъжи са били преди творения на Фантазия. Те са от същата материя… Ала сега са неузнаваеми, загубили са истинската си същност. Но това, което ти е казал Гморк, е само половината от истината, както и може да се очаква от един получовек-полузвяр. Границата между Фантазия и света на хората може да се прекоси по два пътя — един правилен и един погрешен. Погрешно е, когато жителите на Фантазия се изтръгват по този ужасен начин от нашия свят, за да попаднат в другия, По-добре е хората да идват при нас. Всички, които са били тук, са научавали нещо, което може да се научи само при нас, и благодарение на него са се връщали променени в своя свят. Те са проглеждали, защото са ви виждали в истинския ви образ. Това им е помагало да видят с други очи и собствения си свят, и другите хора. Там, където досега са намирали само делничност, внезапно те са откривали чудеса и тайнства. Затова обичаха да идват при нас във Фантазия. И колкото повече се обогатяваше и разцъфтяваше от това нашият свят, толкова по-малко лъжи имаше в техния, толкова по-съвършен ставаше и той. До същия начин както сега нашите два свята взаимно се рушат, те могат и да се излекуват един друг.

Атрею мисли известно време и после попита:

— А как започна всичко това?

— За бедствието, което споходи двата ни свята — отговори Детската царица, — има също две причини. Сега всичко е наопаки. Онова, което може да те накара да прогледнеш, заслепява, онова, което може да създаде нещо ново, се превръща в унищожение. Спасението може да дойде само от хората. Един-единствен трябва да дойде и да ми даде ново име. И той ще дойде.

Атрею мълчеше.

— Сега разбираш ли защо трябваше да те натоваря с тази трудна задача? — попита Детската царица. — Ти можеше да доведеш нашия спасител при мен само с помощта на една дълга приказка, изпълнена с приключения, чудеса и опасности. И това е твоята история.

Атрею седеше, потънал в дълбок размисъл. Най-сетне той кимна.

— Сега разбирам, Златоока повелителко на желанията. Благодаря ти, че избра точно мен. Извини ме за моя гняв.

— Ти не можеше да знаеш всички тези неща — отвърна тя кротко, — а и не биваше.

Атрею кимна отново. След кратко мълчание той каза:

— Но аз съм много изморен.

— Ти свърши достатъчно работа, Атрею — отвърна тя, — искаш ли да си починеш?

— Още не. Първо искам да видя щастливия край на моята история. Щом като е така, както казваш ти, и щом аз съм изпълнил задачата… тогава защо все пак спасителят не идва?

— Да — рече тихо Детската царица. — Защо ли се бави още?

Бастиан почувства как ръцете му се навлажняват от възбуда.

— Та аз не мога — каза той, — пък и не знам какво трябва да направя. А може името, което ми хрумна, съвсем да не е подходящо.

— Позволи ми да те попитам още нещо — подхвана Атрею отново разговора.

Тя кимна с усмивка.

— Защо можеш да оздравееш само ако получиш ново име?

— Само истинското име прави съществата и предметите реални — отвърна царицата, — невярното име прави всичко недействително. Точно това върши лъжата.

— Може би спасителят още не знае истинското име, което трябва да ти даде.

— О, не, той го знае — отвърна тя.

Двамата отново млъкнаха.

— Да, знам го — каза Бастиан. — Когато те видях, веднага разбрах как трябва да те нарека. Но не знам какво трябва да направя.

Атрею погледна нагоре.

— Може би той иска да дойде, а не знае как да го стори?

— Не е нужно да прави нищо друго, освен да ме извика с новото име, което знае само той. Това е напълно достатъчно.

Сърцето на Бастиан започна лудо да бие. Може би трябваше чисто и просто да опита? Ами ако не успее? Ако изобщо се мами? Ако двамата съвсем не говореха за него, а за съвършено друг спасител? Откъде да знае, че наистина имат предвид него?

— Питам се — започна пак Атрею — дали е възможно той все още да не разбира, че става дума за него, а не за някой друг?

— Не — рече Детската царица. — Не може да е толкова глупав. Не малко доказателства му дадох.

— Просто ще опитам! — каза Бастиан, но устата му не посмя да произнесе думата.

А какво ще прави, ако наистина успее? Все някак ще стигне до Фантазия. Но как? Може би ще трябва да се преобрази. А после какво? Възможно е да го боли или да припадне? Всъщност искаше ли му се изобщо да ходи във Фантазия? Шеше му се да отиде при Атрею и Детската царица, но с всички онези чудовища, от които гъмжеше там, не искаше да има никаква работа.

— Може би му липсва смелост? — рече Атрею.

— Смелост ли? — попита Детската царица. — Че нима е нужна смелост, за да изговори името ми?

— Тогава може да има само още една причина, която да го спира — каза Атрею.

— Коя е тя?

Атрею се поколеба, преди да я произнесе:

— Той просто не иска. Ти и Фантазия не го интересувате. Ние сме му безразлични.

Детската царица погледна Атрею с широко отворени очи.

— Не! Не! — извика Бастиан. — Не бива да мислите това! Съвсем не е така! Ах, моля ви, моля ви, не мислете така за мен! Не ме ли чувате? Не е така, Атрею!

— Той ми обеща да дойде — рече Детската царица, — прочетох го в очите му.

— Да, вярно е — извика Бастиан, — аз ей сега ще дойда, трябва само още веднъж всичко да премисля. Не е толкова просто.

Атрею наведе глава, двамата отново зачакаха мълчаливо. Мина доста време, но спасителят не идваше и нямаше никакви признаци, че изобщо се опитва да им се обади.

Бастиан си представи какво щеше да стане, ако той изведнъж

се изправи пред тях какъвто си е дебел, със събраните в колената криви крака и бялото като сирене лице. Направо видя разочарованието, изписано върху лицето на Детската царица, която щеше да му каже:

— Ти пък какво търсиш тук?

Атрею може би дори щеше да се разсмее.

Лицето на Бастиан се изчерви от срам при тази мисъл.

Естествено, те очакват някой юнак, принц или нещо от този род. Хич и не бива да се мярка пред очите им. Не, изключено, е! Беше готов да изтърпи всичко друго, но не и това унижение.

Когато Детската царица най-сетне вдигна очи, лицето й бе променило изражението си. Атрею едва не се уплаши от величието и строгостта на погледа й. И той се сети къде бе виждал вече това изражение — при сфинксовете!

— Остава ми още едно средство — каза тя, — но аз не обичам да го използвам. Дано той не ме принуди.

— Какво средство? — попита Атрею шепнешком.

— Независимо дали го знае или не, той вече принадлежи към Приказката без край. Сега не бива, а и не може да се отказва. Даде ми обещание и трябва да го спази. И все пак аз няма да успея сама.

— Кой в цяла Фантазия — извика Атрею — може това, което и ти не си в състояние да направиш?

— Само един — отвърна тя. — Ако пожелае. Старецът от Странстващия хълм.

Атрею погледна Детската царица много учудено.

— Старецът от Странстващия хълм ли? — повтори той, като наблягаше на всяка дума. — Нима искаш да кажеш, че той съществува?

— Съмняваш ли се?

— Старите хора от нашите станове разказват за него на малките деца, когато не слушат и се държат лошо. Говорят, че записвал в книгата си всичко, което човек е направил или е пропуснал да направи, дори и онова, което мисли и чувства, и че в зависимост от случая то оставало там като хубава или лоша приказка. Докато бях малък, и аз вярвах в това, но после почнах да мисля, че са само бабини деветини, с които плашат децата.

— Знае ли някой как стоят нещата с бабините деветини? — каза тя с усмивка.

— Ти значи го познаваш — продължи да разпитва Атрею. —

Виждала ли си го?

Детската царица поклати глава.

— Ако го намеря, ще се срещнем за пръв път.

— Старите хора у нас разказват също — продължи Атрею, — че никога не се знае къде точно се намира хълмът на Стареца. Той винаги се появявал съвсем неочаквано ту тук, ту там, можело да го срещнем само случайно или ако повели съдбата.

— Да — отговори Детската царица, — Старецът от Странстващия хълм не можеш да го търсиш, а само да го намериш.

— Дори и ти ли? — попита Атрею.

— Да, дори и аз — рече тя.

— Ами ако не го намериш?

— Ако го има, ще го намеря — добави тя със загадъчна усмивка. — А ако го намеря, значи го има.

Атрею не разбра отговора. Той попита колебливо:

— И той ли е като теб?

— И той е като мен — отвърна тя, — защото във всяко отношение е моята противоположност.

Атрею разбра, че по този начин няма да научи нищо. Безпокоеше го и нещо друго:

— Ти си тежко болна, Златоока повелителко на желанията — каза едва ли не строго той, — и сама не ще стигнеш далече. Доколкото виждам, всички слуги и свитата са те напуснали. Фухур и аз ще те съпроводим където пожелаеш, но честно казано, не зная дали Фухур има достатъчно сили. А и моят крак — е, ти видя сама, че вече не ме държи.

— Благодаря, Атрею — отвърна тя, — благодаря ти за предложението, то е израз на смелост и вярност. Но аз не мисля да ви вземам със себе си. Стареца от Странстващия хълм можеш да намериш единствено когато си сам. А и Фухур вече не е там, където го остави. Сега той се намира на място, където ще оздравеят всичките му рани и напълно ще се възстановят силите му. И ти, Атрею, скоро ще бъдеш на същото място.

Пръстите й си играеха със Златин.

— Кое е това място?

— Сега не е нужно да знаеш. Ти ще попаднеш там, докато спиш. Ще дойде денят, в който ще разбереш къде си бил.

— Но как мога да спя — извика Атрею и от загриженост забрави, че трябва да внимава какво говори, — когато зная, че ти всеки момент можеш да умреш!

Детската царица отново тихо се засмя.

— Аз не съм чак толкова изоставена, колкото си мислиш. Вече ти казах, че има доста неща, които са невидими за теб. Около мен са моите верни помощници, Седемте сили. Те не ме напускат, също както ти не се разделяш с твоите спомени, мисли и храброст. Не можеш нито да ги видиш, нито да ги чуеш, и все пак в този момент всички те са до мен. Три от тях ще пратя с теб и Фухур, за да се грижат за вас. Четири ще взема със себе си да ме съпровождат. А ти, Атрею, можеш спокойно да спиш.

При тези думи на Детската царица върху Атрею изведнъж като тъмен воал се стовари цялата умора, която се бе насъбрала по време на далечното му странстване. И това не беше тежката като камък умора на изтощението, а изпълненият със спокойствие тих копнеж за сън. Атрею искаше да пита Златооката повелителка на желанията още толкова други неща, но изведнъж почувства, че с думите си тя бе възпряла всички желания в сърцето му и бе оставила само едно — съня. Очите му се затвориха както си седеше и той потъна в мрака, без дори да се отпусне на земята.

Часовникът на кулата удари единайсет.

Последното нещо, което дочу Атрею и което сякаш идваше отдън земя, беше как с тих и кротък глас Детската царица дава някаква заповед, след това усети, че силни ръце внимателно го повдигнаха и го понесоха.

Около него дълго беше тъмно и топло. Едва много, много по-късно в просъница той почувства, че някаква много вкусна течност докосва сухите му и напукани устни и потича през гърлото му. Около себе си смътно съзря нещо като голяма пещера, чиито стени май бяха целите в злато. Забеляза също, че до него лежи Драконът на щастието. Освен това зърна или по-скоро предположи, че в средата на пещерата бълбука извор и около него лежат две змии — светла и тъмна, — захапали една на друга опашките си.

После една невидима ръка го погали по клепачите и това достави на Атрею такова неописуемо удоволствие, че отново потъна в дълбок сън.

По същото време Детската царица напусна Кулата от слонова кост. Тя лежеше подпряна на меки копринени възглавници в стъклена носилка, носена от четирима невидими слуги. Отстрани изглеждаше, че сама е поела нанякъде, носейки се ниско над земята.

Всички те пресякоха Лабиринта или по-точно онова, което бе останало от него. Често трябваше да заобикалят, защото много от пътеките завършваха в Нищото.

Когато най-сетне достигнаха самия край на равнината и напуснаха Лабиринта, невидимите носачи спряха. Сякаш чакаха някаква заповед.

Детската царица се надигна сред възглавниците си и хвърли поглед назад към Кулата от слонова кост.

И докато се отпускаше отново в постелята, тя каза:

— Продължавайте! Вървете… където ви видят очите!

Един повей на вятъра подхвана снежнобялата й коса. Тя се развя след стъклената носилка, дълга и тежка като знаме.

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА Старецът от Странстващия хълм

Между зъберите на скованите в лед хребети бушуваха снежни бури, по насечените планински склонове с гръм и трясък се свличаха лавини, вятърът виеше из пещери и оврази и освободил се от техните прегръдки, отново зафучаваше по безбрежните глетчери. Това време беше съвсем обичайно за тези места, защото Планината на съдбата — така се наричаше тя — бе най-голямата и най-високата в цяла Фантазия, а нейният първенец достигаше буквално самите небеса.

В това царство на вечния лед не смееха да припарят дори най-смелите алпинисти. Или по-точно казано, от последното сполучливо изкачване бе минало неимоверно много време и никой вече не си спомняше за него. Да, това беше един от непонятните закони, каквито имаше колкото щеш във Фантазийското царство. Планината на съдбата можеше да бъде покорена от някой смел катерач едва след като напълно бъдеше забравен предшественикът му и когато никакъв каменен или бронзов надпис не напомняше вече за него. Така онзи, който я изкачваше, винаги беше първи.

Тук горе не можеше да вирее никакво живо същество освен няколкото огромни ледени канари, ако изобщо те могат да се причислят към живите същества, защото се движеха невъобразимо бавно и им бяха нужни години, за да направят една-единствена крачка, и столетия — за малка разходка. Оттук става ясно, че те можеха да общуват само помежду си и нямаха ни най-малка представа за съществуването на останалия фантазийски свят, а се смятаха за единствените живи същества във вселената.

Сега те слисано се бяха вторачили в онази микроскопична точица, която, движейки се по лъкатушещи пътеки, по почти недостъпни скални издатини, стърчащи от блесналите в ледена премяна отвесни стени, по островръхи зъбери, през дълбоки клисури и проломи, все повече се приближаваше до върха.

Това беше стъклената носилка, в която лежеше Детската царица, обкръжена от своите четири невидими сили. Тя едва се открояваше на фона на местността, защото стъклото беше като прозрачно парче лед, а бялата одежда и косите на Детската царица почти не се различаваха от снега наоколо.

Отдавна бе тръгнала на път, отминали бяха много дни и нощи,

прекарани в дъжд и под лъчите на палещото слънце, в мрак и на лунна светлина. Четирите сили продължаваха да я носят, както им бе заповядала, където им видят очите. За нея нямаше поносими и непоносими неща, също както по-рано еднакво бе зачитала всичко в своето царство — мрака и светлината, красотата и грозотата. Тя беше готова да понесе всичко, защото Старецът от Странстващия хълм можеше да е навсякъде и никъде.

Въпреки това изборът на пътя, по който вървяха четирите й невидими сили, не беше съвсем случаен. Все по-често Нищото, което бе погълнало вече цели страни, им оставяше само една-единствена пътека, по която да продължат. Понякога това беше мост, възвишение или врата, през която едва можеха да се промъкнат, понякога силите трябваше да пренесат носилката със смъртно болната дори по вълните на някое езеро или проток, защото за тях нямаше значение, дали ходят по земя или по вода.

И така накрая те попаднаха сред скования в лед свят на високата Планина на съдбата и продължиха неуморно да се изкачват. Те щяха да носят господарката все така нагоре, докато тя не им наредеше противното… Но тя лежеше сред възглавниците си, затворила очи, и не помръдваше. Отдавна вече лежеше така. И последните изговорени от нея думи бяха „където ви видят очите“ — така бе заповядала, когато напускаха Кулата от слонова кост.

Сега носилката се движеше сред дълбок скалист пролом, врязан между две отвесни каменни стени, разстоянието между които беше точно колкото да мине. Земята беше покрита с пухкав сняг, дълбок може би метър, но невидимите носачи не затъваха и не оставяха дори и следа. В дъното на този скален процеп беше много тъмно, защото дневната светлина беше като тясна ивица високо в небето. Пътят водеше постепенно нагоре и колкото по-високо се изкачваше носилката, толкова повече се приближаваше ивицата дневна светлина. После съвсем неочаквано каменните стени се разтвориха и се разкри гледка към една широка равнина, която искреше цялата в бяло. Това беше най-високото място, защото Планината на съдбата не завършваше с връх, както повечето планини, а с едно безкрайно плато.

Сега обаче насред тази равнина съвсем ненадейно се образува малък странен хълм. Той беше доста тесен и висок, наподобяваше Кулата от слонова кост, но блестеше в синьо. Състоеше се от много зъбери с причудлива форма, които се извисяваха към небето като безброй грамадни ледени висулки, обърнати нагоре. По средата на този малък хълм беше подпряно върху остриетата на три такива игли

яйце с големината на къща.

В полукръг около яйцето и зад него стърчаха нагоре още по-високи сини зъбери, напомнящи тръбите на грамаден орган, и образуваха същински връх. Голямото яйце имаше кръгъл отвор, който приличаше на врата или прозорец. И ето че на този отвор се показа едно лице, което бе обърнато към носилката.

Сякаш почувствала това, Детската царица отвори очи и погледна към него.

— Спрете! — каза тихо тя.

Невидимите сили спряха.

Детската царица се надигна.

— Това е той — продължи тя. — Последната част от пътя до него трябва да извървя сама. Чакайте ме тук каквото и да се случи.

Лицето бе изчезнало от кръглия отвор на яйцето.

Детската царица слезе от носилката и тръгна по широката снежна равнина. Трудно се придвижваше, защото беше боса, а снегът беше покрит с ледена кора. При всяка крачка тя пропадаше и острите като стъкло ръбове се врязваха в нежните й крака. Леденият вятър развяваше бялата й коса и одежда.

Най-сетне тя достигна синия хълм и се изправи пред гладките като стъкло зъбери.

От кръглия тъмен отвор на голямото яйце се спусна дълга стълба, много, много по-дълга, отколкото можеше изобщо да се побере в яйцето. Най-накрая тази стълба достигна до подножието на синия хълм и когато Детската царица се хвана за нея, видя, че тя представлява низ от букви и всяко стъпало е един ред от написаното. Детската царица започна да се катери нагоре и докато се изкачваше стъпало по стъпало, четеше:

Върни се ти назад, назад
по никое време и във никой свят
среща с мене не търси,
а послушай ме, върви си —
аз длъжен съм днес за беда
пътя пред теб да преградя,
че върху моите стъпала
те чакат много патила,
началото си търси края,
назад, назад, че аз не зная
какво ли ще те сполети,

ако не ме послушаш ти.

Тя спря, за да събере сили, и погледна нагоре. Оставаше още много път. Не бе минала и половината.

— Старецо от Странстващия хълм — каза високо Детската царица, — ако не искаше да се срещнем, нямаше защо да ми пишеш тази стълба. Точно твоята забрана да дойда ме води при теб.

И продължи да се изкачва.

Делата ти и теб самата
аз съхранявам във словата,
превръщам в мъртви писмена
на същинския живот звъна,
тук свършва вече твоят свят,
не съм бил като тебе млад.
Дори животът, който сееш ти,
отпращам в забравата да отлети,
на живия отказана е милостта
да види себе си в смъртта.

Тя отново трябваше да спре, за да си поеме дъх.

Беше вече много нависоко, а стълбата се превиваше в снежната буря като стрък трева. Вкопчвайки се в ледените пръчки от букви, Детската царица изкачи и последната част от стълбата.

Не се ли вслушаш в тези думи
на стълбата добра и умна
и пак със нещо се заемеш,
без да подбираш място, време,
какво да кажа аз освен
едно добре дошла при мен.

Когато преодоля и тези последни стъпала, Детската царица тихо въздъхна и погледна надолу. Дългата й бяла рокля беше разкъсана, парцалите от нея висяха по всички бастунчета, ченгелчета и чертички от писаната стълба. Е, за нея не беше нищо ново, че буквите не я обичат. Тези чувства бяха взаимни.

Тя видя пред себе си яйцето и кръглия отвор, пред който свършваше стълбата. Прекрачи го и в същия миг той се затвори зад гърба й. Спря, без да мърда в тъмното, и изчака какво ще се случи.

Отначало дълго време не се случи нищо. Най-накрая тя каза тихо в тъмнината:

— Ето ме тук. — Гласът й отекна като в голяма празна зала… или може би някакъв друг, много по-дебел глас и отговори със същите думи.

Постепенно започна да различава в мрака слаба червеникава светлинка. Тя струеше от една разтворена книга, която висеше във въздуха точно в средата на яйцето. Беше наклонена така, че се виждаше корицата й. Подвързията беше копринена и с цвят на стара мед. Също както върху Съкровището, което Детската царица носеше на врата си, и на книгата бяха изрисувани две змии. Те бяха захапали опашките си и образуваха елипса. А в тази елипса беше написано заглавието

Приказка без край

Бастиан се объркa. Та това беше книгата, която четеше в момента! Той я погледна още веднъж. Да, нямаше съмнение, че книгата, за която ставаше дума, беше същата, която държеше в ръцете си. Но как бе възможно в книгата да се разказва за самата нея?

Детската царица пристъпи по-близо и видя от другата страна на висящата книга лице на мъж. Отворените страници го озаряваха със синкаво сияние. Тази светлина идваше от шрифта на книгата, който беше синкавозелен.

Лицето на мъжа приличаше на кората на прастаро дърво — толкова беше набраздено от бръчки. Брадата му беше бяла и дълга, а очите тъй дълбоко хлътнали, че направо не се виждаха. Той носеше синьо монашеско расо, имаше качулка на главата и държеше в ръката си калем, с който пишеше в книгата. Дори не погледна нагоре.

Детската царица дълго мълча и го наблюдава. Той всъщност не пишеше, а плъзгаше калема по празните страници, а буквите и думите се образуваха сякаш от само себе си, като изплуваха едновременно от тъмнината.

Детската царица прочете какво е написано, то беше точно това, което ставаше в момента, а именно: „Детската царица прочете какво е написано…“

— Всичко, което става, ли записваш? — попита тя.

— Всичко, което запиша, става — беше отговорът. И това отново бе онзи дебел, мрачен глас, който тя бе доловила като ехо на собствените си думи.

Странното беше, че Старецът от Странстващия хълм не отвори устата си. Той записа нейните и своите думи и тя ги чу така, сякаш само си спомняше, че току-що ги е изговорил.

— Нима записваш всичко, което правим ти, аз и цялата Фантазия… — попита тя.

Той записа и тя веднага чу отговора му:

— Не, точно обратното. Тази книга е всичко, което прави цялата Фантазия, ти и аз.

— Тогава къде се намира тази книга?

— В книгата — гласеше отговорът, който той написа.

— Тогава тя е само отблясък и негово отражение? — попита Детската царица.

Той записа нещо и тя го чу да казва:

— Какво показва едно огледало, което е изправено срещу друго огледало? Знаеш ли това, Златоока повелителко на желанията?

Детската царица помълча известно време и старецът записа, че тя мълчи.

После тя каза тихо:

— Нужна ми е твоята помощ.

— Знам — отговори и написа той.

— Да, така и трябва да бъде — рече тя. — Ти си споменът на Фантазия и знаеш всичко, което е станало до този момент, но дали не би могъл да разлистиш книгата напред и да видиш какво предстои да се случи?

— Бели листа! — бе отговорът. — Аз мога само да гледам назад към онова, което се е случило. Прочетох го, докато го пишех. И го знам, защото го прочетох. А го написах, защото се случи. Така Приказка без край се пише сама чрез моята ръка.

— Значи ти не знаеш защо съм дошла при теб?

— Не — чу се мрачният му глас, докато той пишеше, — бих предпочел да не го бе правила. Чрез мен всичко става невъзвратимо и окончателно — ти също, Златоока повелителко на желанията. Това яйце е твоят гроб и ковчег. Ти влезе в спомените на Фантазия. Как

искаш да излезеш някога оттук?

— Всяко яйце — отговори тя — е начало на нов живот.

— Вярно — написа и каза старецът, — но само ако черупката му се разчупи.

— Ти можеш да я отвориш — извика Детската царица, — ти ме пусна вътре.

Старецът поклати глава и го записа.

— Това беше твоята сила, тя го направи. Но тъй като си тук, вече не я притежаваш. Ние сме затворени завинаги. Ей Богу, не биваше да идваш! Това е краят на Приказката без край.

Детската царица се усмихваше и изглежда не се безпокоеше ни най-малко.

— Ти и аз — рече тя — не сме в състояние, но има един, който може.

— Да постави ново начало — написа Стареца, — може само рожба на човешкия род.

— Да, рожба на човешкия род — отвърна тя.

Старецът от Странстващия хълм повдигна бавно лице и за пръв път погледна Детската царица. Този поглед идваше сякаш от другия край на вселената, толкова отдалече и от такава тъма идваше той. Тя го посрещна със златните си очи, без да ги отмести. Това беше безмълвна борба, нито един от двамата не помръдна. Накрая Старецът се наведе над книгата и записа:

— Не нарушавай границите, които съществуват и за теб!

— Така и ще направя — отговори тя, — но онзи, за когото говоря и когото очаквам, отдавна ги прекрачи. Той чете в тази книга, в която ти пишеш, и чува всяка дума, която изговаряме. Следователно е при нас.

— Вярно — чу тя гласа на Стареца, който пишеше, — и той вече принадлежи неотменно към Приказката без край, защото тя е негова съдба.

— Разкажи ми я! — заповяда Детската царица. — Ти, който си споменът на Фантазия, разкажи ми я от самото начало и дума по дума, както си я записал!

Пишещата ръка на Стареца започна да трепери.

— Ако го сторя, трябва да записвам всичко отново. А това, което пиша, ще се случи пак.

— Така да бъде! — рече Детската царица.

Бастиан се почувства неловко.

Какво смяташе да прави тя? По някакъв начин това го засягаше. Но щом като дори и на Стареца от Странстващия хълм започна да му трепери ръката…

Старецът написа и рече:

— Ако Безкрайната история
сама във себе си попадне,
светът във книгата разтворена
на пух и прах ще се разпадне.

И Детската царица отговори:

— Но ако нашият герой
дойде при приятелите свои,
тук животът пак ще закипи,
нека само да се престраши.

— Ей Богу, ти си ужасна — каза и написа Стареца, — това означава край без край. Ще попаднем във вртопа на вечния кръговрат. Откопчване от него няма.

— За нас не — отвърна тя и гласът й вече не беше благ, а твърд и ясен като диамант, — но и за него не… освен ако спаси всички ни.

— Нима искаш да оставиш всичко в ръцете на един представител на човешкия род?

— Точно това искам.

А после тя тихо добави:

— Или знаеш друг изход?

Дълго цари тишина, преди мрачният глас на Стареца да каже:

— Не.

Той се бе навел ниско над книгата, в която пишеше. Лицето му беше закрито от качулката и вече не се виждаше.

— Стори тогава онова, за което те помолих!

Старецът от Странстващия хълм се подчини на волята на Детската царица и започна да й разказва Приказка без край от началото.

В този момент светлината, която струеше от страниците на книгата, смени цвета си. Стана червеникава като буквите, които се

образуваха под калема на стареца. Също и монашеското расо, и качулката му сега имаха цвят на стара мед. И докато пишеше, се чу и дебелият му глас.

Бастиан го чу също съвсем ясно.

Въпреки това първите думи, които каза Старецът, бяха за него неразбираеми. Те прозвучаха горе-долу така:

„Ацинражинк анравкитна реднаерок дарнок лрак киневтсбос.“

„Странно — помисли си Бастиан. — Защо Старецът изведнъж проговори на чужд език? Или това е може би някакво заклинание.“

Гласът на Стареца продължи да звучи и Бастиан се вслуша в него.

— Този надпис стоеше върху стъклената врата на едно малко магазинче и, разбира се, изглеждаше така само ако човек гледа от вътрешността на полутъмното помещение към улицата.

Навън беше сив, студен ноемврийски ден и валеше като из ведро. Капките се стичаха по стъклото и по изписаните с много заврънкулки букви. През вратата се виждаше само зидът от другата страна на улицата, целият в мокри петна от дъжда.

„Та аз не зная подобна приказка — помисли си Бастиан разочаровано, — изобщо я няма в книгата, която четох досега. И ето, сега се разбра, че през цялото време съм се заблуждавал. Вече наистина смятах, че Старецът ще започне да разказва Приказката без край от началото.“

Внезапно врата се отвори така рязко, че висящият над нея грозд от малки месингови звънчета тревожно задрънча и дълго не можа да утихне.

Виновникът за тази тупурдия беше едно пълно момченце, на около десет-единайсет години. Мокрите кичури на тъмнокестенявата коса падаха върху лицето му, палтото му беше подгизнало и от него капеше вода, а ученическата му чанта висеше, преметната през рамо. Пребледняло и задъхано, то стоеше като приковано на прага на отворената врата…

Докато Бастиан четеше това и в същото време слушаше гласа на Стареца от Странстващия хълм, ушите му забучаха и му причерня пред очите.

Та тук се разказваше онова, което се бе случило със самия него!

И то беше включено в Приказката без край. Той, Бастиан, беше герой от книгата, на която досега бе смятал, че е само читател. И кой ли друг четеше за него и също мислеше, че е само читател — и така нататък, без край.

Сега вече Бастиан истински се уплаши. Започна да му се струва, че не може да си поеме въздух. Имаше усещането, че е окован в невидими вериги. Искаше му се да сложи край на това, да престане да чете.

Но плътният глас на Стареца от Странстващия хълм продължи да разказва…

И Бастиан не можеше да промени нищо. Той запуши ушите си, но това не помогна, защото гласът звучеше в самия него. Макар отдавна да знаеше, че не е така, той започна да се утешава с мисълта, че това съвпадение със собствените му преживелици е само безумна случайност…

… но басовият глас продължи неумолимо да говори…

и ето че момчето съвсем ясно го чу да казва:

… обноски нямаш и за пет пари, иначе щеше първо да се представиш.

— Името ми е Бастиан — каза момчето, — Бастиан Балтазар Букс.

В този момент Бастиан научи нещо твърде важно. Стига да знае, че желанието му е неизпълнимо, човек може да бленува години наред за него. Но изправи ли се изведнъж пред възможността да осъществи мечтата си, му се прииска само едно — никога да не е пожелавал подобно нещо.

Така поне се случи с Бастиан.

Сега, когато нещата станаха сериозни, му се искаше да избяга някъде. Само дето в случая нямаше „къде“. Ето защо той направи точно онова, което естествено изобщо не можеше да му помогне — престори се на умрял… като бръмбар, който лежи по гръб. Шеше му се да потъне вдън земя, да стане малък като мравка, да се свие някъде и да не гъкне.

Старецът от Странстващия хълм продължи да разказва и заедно с това отново да записва как Бастиан бе откраднал книгата, как бе избягал на тавана в училище и бе започнал да чете. И ето че Атрею пак тръгна да търси спасение, отиде при прастарата Морла и намери Фухур в мрежата на Играмул, опъната над дълбоката пропаст, където чу как Бастиан изкрещя от уплаха. Още веднъж го лекува старата Ургъл, а Енгивук го поучаваше. Той премина през трите вълшебни врати и влезе в образа на Бастиан, а сетне говори с Уйулала. После дойдоха Ветровете великани, Градът на призраците и Гморк, спасението на Атрею и връщането в Кулата от слонова кост. А междувременно се случи и всичко, което бе преживял Бастиан — запалването на свещите и как бе видял Детската царица, която напразно чакаше той да дойде. И тя потегли още веднъж да търси Стареца от Странстващия хълм, още веднъж се изкачи по стълбата от букви и влезе в яйцето и още веднъж дума по дума се проведе целият разговор, който двамата водиха помежду си и който завърши с това, че Старецът от Странстващия хълм започна отново да пише и да разказва Приказка без край.

И тук всичко започна пак отначало — все така непроменено, неизменно — и отново завърши със срещата на Детската царица и Стареца от Странстващия хълм, който пак започна да пише и да разказва Приказка без край…

… И всичко щеше да продължи така во веки веков, защото беше абсолютно невъзможно да се промени каквото и да е в хода на събитията. Само той, Бастиан, можеше да предприеме нещо. И трябваше да го направи, ако не искаше да остане затворен в този кръговрат. Струваше му се, че приказката се бе повтаряла вече хиляди пъти, нещо повече — че не може да се каже кое е станало по-рано и кое по-късно и че всичко ще съществува едновременно чак до края на света. Той едва сега разбра защо трепереше ръката на Стареца. Кръгът на вечното повторение беше краят, който няма край!

Бастиан не усещаше, че по лицето му се стичат сълзи. Почти в несвяст, той ненадейно изкрещя:

— Месечке! Аз идвам!

И в същия момент се случиха едновременно няколко неща.

Някаква чудовищна сила разби на парчета черупката на голямото яйце. Това беше съпроводено от неясен тътен и гръм. После нейде

отдалече връхлетя буря.

И от страниците на книгата, която Бастиан държеше върху коленете си, задуха вятър, така че те лудешки почнаха да плющят. Бастиан почувства как този вятър шиба лицето и косите му, едва си поемаше дъх. Седемте пламъчета на свещника затанцуваха и застанаха хоризонтално. След това един още по-мощен пристъп връхлетя върху книгата и свещите изгаснаха.

Часовникът на кулата удари дванайсет.

ТРИНАЙСЕТА ГЛАВА Перелин, Нощната гора

— Няма ли да ме посрещнеш, Месечке? — продума тихо в тъмнината Бастиан.

Това име сякаш излъчваше неописуема сладост и утешителна сила, които изпълваха момчето. Затова той си го повтори още няколко пъти на глас.

— Месечке! Месечке! Аз идвам, Месечке! Вече съм при теб.

Но къде се намираше той?

Наоколо беше тъмно като в рог, ала вече не го обгръщаше студеният мрак на тавана, а някаква кадифена, топла тъма, в която той се чувстваше щастлив и приютен на сигурно място.

Беше се отърсил от целия страх и притеснение. За тях той вече си спомняше като за нещо отдавна отминало. Беше му толкова весело и леко на душата, че дори тихо се смееше.

— Къде съм, Месечке? — попита той.

Не чувстваше теглото на тялото си. Опипа с ръце наоколо и разбра, че е във въздуха. Нямаше вече нито дюшеци, нито земя под краката си.

Това беше прекрасно, непознато усещане, имаше чувството, че нищо не го спира, че е волен като птичка. Далече бе останало всичко, което някога го бе измъчвало или притеснявало.

Нима летеше някъде из космоса? Но нали в космоса имаше звезди, а той не виждаше нищо подобно. Около него се простираше само онази кадифена тъма и му беше толкова хубаво, както никога досега. Да не би да бе умрял?

— Къде си, Месечке!

И ето че той чу едно сладкопойно гласче, което му отговори, а може би му бе отговаряло вече няколко пъти, без той да го долови. Чу го съвсем наблизо, но не можеше да каже от коя посока идва.

— Тук съм, мой Бастиан.

— Месечке, ти ли си?

Тя се засмя някак странно и напевно.

— Кой друг може да бъде. Нали току-що ми даде тъй хубаво име. Благодаря ти за това. Добре дошъл, спасителю и храбрецо мой!

— Къде сме, Месечке?

— Аз съм при теб, а ти си при мен.

Сякаш разговаряше насън и въпреки това Бастиан знаеше със сигурност, че е буден и не сънува.

— Месечке — прошепна той, — да не би това да е краят?

— Не — отговори тя, — началото е.

— Къде е Фантазия, Месечке? Къде са останалите? Къде са Атрею и Фухур? Нима всичко е изчезнало? Ами Стареца от Странстващия хълм и книгата му също ли ги няма?

— Фантазия ще се роди отново от твоите желания, мили Бастиан, а чрез мен те ще се превърнат в действителност.

— От моите желания? — повтори Бастиан учудено.

— Нали знаеш, че ме наричат Повелителка на желанията — чу той сладкия глас. — Какво ще поискаш?

Бастиан помисли, после попита предпазливо:

— На колко желания имам право?

— На колкото искаш… колкото повече, толкова по-добре, мили Бастиан. Толкова по-богата и многообразна ще стане Фантазия.

Бастиан беше изненадан и поразен. Но точно защото изведнъж бе изправен пред безброй много възможности, не му дойде наум нито едно желание.

— Нищо не ми хрумва — каза той накрая.

За известно време настъпи мълчание, после той чу сладкопойния глас:

— Лоша работа.

— Защо?

— Защото тогава вече няма да има никаква Фантазия.

Бастиан замълча объркан. Това, че всичко зависеше от него, смущаваше малко чувството му за безгранична свобода.

— Защо е толкова тъмно, Месечке? — попита той.

— В началото винаги е тъмно, мили Бастиан.

— Иска ми се да те видя още веднъж, Месечке, знаеш ли, както в онзи момент, когато ме погледна.

Той отново чу тихия напевен смях.

— Защо се смееш?

— Защото съм радостна.

— За какво?

— Ти току-що каза първото си желание.

— А ти ще го изпълниш ли?

— Да, протегни ръката си!

Той го направи и усети, че тя поставя нещо на дланта му. Беше съвсем мъничко, но тежеше учудващо много. От него лъхаше студ, на

пипане беше твърдо и не издаваше признаци на живот.

— Какво е това, Месечке?

— Едно пясъчно зрънце — отговори тя, — това е всичко, което остана от безграничното ми царство. Подарявам ти го.

— Благодаря каза Бастиан удивен. Той наистина не знаеше какво да направи с този дар. Поне да беше нещо живо!

Докато размишляваше какво ли очаква от него Месечка, усети изведнъж, че нещо го погъделичка нежно по ръката. Той се вгледа по-внимателно.

— Месечке, я виж! — прошепна той. — То започва да мъждука и да проблясва. И ето, виждаш ли, от него заигра едно малко пламъче. Та то е като зародиш! Месечке, та това не е пясъчно зърно, а светещо семенце, което започва да кълни!

— Хубаво го направи, мили Бастиан! — чу я той да казва. — Виждаш ли колко лесно ти се удава.

От точицата върху дланта на Бастиан започна да блещука едва доловим лъч светлина, който бързо нарасна и огря в кадифения мрак двете тъй различни детски лица, навели се над това чудо.

Зародишът растеше много бързо, просто се виждаше как се уголемява. Пусна листа и стебла, покараха пъпки, които се разпукаха в прекрасни многобагрени блещукащи и фосфоресциращи цветове. Не мина много време и започнаха да връзват малки плодове. Веднага щом узрееха, те избухваха като миниатюрни ракети и пръскаха наоколо нови семенца, които валяха подобно на дъжд от пъстроцветни искри.

От семенцата поникваха нови растения и те имаха други форми, наподобяваха листа от папрат или малки палми, кълбовидни кактуси, храстчета хвощ или малки чепати дървета. Всяко блещукаше и светеше в различна премяна.

Скоро кадифената тъмнина около Бастиан и Месечка, над и под тях и във всички посоки се изпълни с никнещи и избуяващи растения, от които струеше светлина. Една топка, пламтяща в различни цветове, един нов сияен свят висеше в незнайните простори, растеше ли, растеше, а точно в центъра седяха, хванати за ръце, Бастиан и Месечка и смаяно наблюдаваха това необикновено представление.

Растенията сякаш не се уморяваха да изнамират все по-нови форми и багри. Появяваха се все по-големи пъпки, разпукваха се все по-искрящи цветове. И всичко това ставаше при пълна тишина.

Не след дълго някои растения достигнаха височината на слънчогледи, други бяха станали даже колкото овощни дървета. Имаше ветрила и кичури от дълги смарагдовозелени листа, както и

цветове, наподобяващи опашката на паун, от които надзъртаха безброй очи, обагрени с цветовете на дъгата. Други растения приличаха на пагоди с разположени един над друг разтворени чадъри от виолетова коприна. Някои по-дебели дънери имаха формата на плитки и бяха прозрачни, сякаш са направени от розово стъкло, което свети отвътре. Виждаха се и кичести цветове, които наподобяваха гроздове от сини и жълти лампички. На места хиляди малки астри падаха като среброструйни водопади, а камбанки с дълги, кичести като пискюли тичинки образуваха завеси с цвят на старо злато. И тези светещи нощни растения продължаваха да растат, все по-пищно и по-нагъсто и постепенно изтъкаваха приказна плетеница от мека светлина.

— Трябва да й дадеш име! — прошепна Месечка.

Бастиан кимна.

— Перелин, Нощната гора — каза той.

После погледна Детската царица право в очите… и още веднъж се случи онова, което се бе случило, когато се бяха зърнали за пръв път. Той стоеше като омагьосан, гледаше я и не можеше да откъсне очи от нея. Предния път я бе видял прекрасна, но смъртно болна, сега тя беше още по-хубава. Разкъсаната й одежда беше пак като нова. В сияещата белота на коприната и на дългите й коси се отразяваха многоцветните огънчета на меката светлина. Желанието му се бе сбъднало.

— Месечке — промълви той замаян, — оздравя ли вече?

Тя се усмихна.

— Не виждаш ли сам, мили Бастиан?

— Искам това да продължи вечно — рече той.

— Вечен е само мигът — отвърна тя.

Бастиан замълча. Той не разбра отговора й, но сега не му беше до размишления. Не искаше нищо друго, освен да стои пред нея и да я гледа.

Гъсталакът от избуяващи светещи растения постепенно бе образувал около двамата гъста решетка, един пламтящ многоцветен воал, който ги обграждаше като голяма кръгла шатра от вълшебни килимчета. Така Бастиан не обръщаше внимание на онова, което ставаше навън. Той не знаеше, че Перелин продължава да расте и че отделните растения стават все по-големи. Все още продължаваха да валят навсякъде и искрящи семенца, от които покълваха нови зародиши.

Той седеше и гледаше Месечка в захлас.

Не би могъл да каже дали е изтекло много или малко време,

когато Месечка закри с ръка очите му.

— Защо ме накара да те чакам толкова дълго? — чу той гласа й. — Защо ме принуди да отида при Стареца от Странстващия хълм? Защо не дойде, когато те виках?

Бастиан преглътна.

— Ами защото… — промълви той смутен, — мислех си… какво ли не, и от страх също… но в действителност се срамувах от теб, Месечке.

Тя дръпна ръката си и го погледна озадачено.

— Срамувал си се? Та защо?

— Ами — запъна се Бастиан. — Искам да кажа, че сигурно си очаквала някой, който ти подхожда.

— А ти? — попита тя. — Ти не ми ли подхождаш?

— Ами — заекна Бастиан и усети, че се изчервява, — исках да кажа някой, който е храбър, силен и красив… някой принц или нещо подобно… във всеки случай не такъв като мен.

Той бе затворил очи и чу, че тя отново се смее по същия тих и напевен начин.

— Виждаш ли — каза той. — Сега дори ми се смееш.

Те дълго мълчаха и когато Бастиан най-сетне посмя отново да отвори очи, видя, че тя се бе надвесила съвсем ниско над него. Лицето й беше сериозно.

— Искам да ти покажа нещо, мили Бастиан — рече тя, — погледни в очите ми!

Бастиан го направи, въпреки че сърцето му се разтупа и дори малко му се зави свят.

И ето че в златистите отблясъци на очите й той съзря един образ — отначалото малък, сякаш идваше някъде от край света, после полека-лека нарасна и започна да се вижда все по-ясно. Беше някакво момче, горе-долу на неговата възраст, но стройно и с приказна красота. Осанката му беше горда и изправена, лицето му — благородно, тясно и мъжествено. Приличаше на млад принц от Ориента. Тюрбанът му беше от синя коприна, а също и извезаният със сърма елек, с който беше облечен и който му стигаше до коленете. На краката си имаше високи червени ботуши от фина мека кожа, чиито върхове стърчаха нагоре. На гърба му бе наметната и стигаше чак до пода блестяща като сребро мантия с вдигната яка. Най-хубавото на момчето бяха ръцете — фини и с дълги пръсти, при това правеха впечатление с необикновената си сила.

Бастиан съзерцаваше тази картина с въодушевление и истинско

възхищение. Просто не можеше да й се нагледа. Тъкмо искаше да попита кой е този красив и млад царски син, когато светкавично го прониза мисълта, че това е самият той.

Виждаше собственото си отражение в златните очи на Месечка!

Трудно може да се опише с думи онова, което се случи с него в този момент. Завладя го някакъв небивал възторг и така го изтръгна от тялото му и го понесе надалече, че изпадна в несвяст, а когато отново го напусна и той дойде на себе си, се позна в онзи красив юноша, когото бе видял.

Бастиан се погледна и всичко беше както в очите на Месечка — финитe меки ботуши от червена кожа, синият извезан със сърма елек, тюрбанът, дългата лъскава мантия, снагата и… доколкото го усещаше, и лицето. Той с учудване погледна ръцете си.

После се обърна към Месечка.

Но нея вече я нямаше!

Беше останал сам в кръглото пространство, заградено от блещукащия гъсталак от растения:

— Месечке! — започна да вика той на всички страни. — Месечке!

Но никой не му отговори.

Той седна безпомощно на земята. Какво щеше да прави сега? Защо го остави сам? Къде да отиде… ако изобщо може да отиде някъде, а не е затворен тук като в клетка?

Докато седеше и се мъчеше да проумее какво е накарало Месечка да го изостави, без да му обясни защо и без да се сбогува, пръстите му си играеха със златния амулет, който висеше на верижка около врата му.

Той го разгледа и възкликна от изненада.

Та това беше Златин, Съкровището, знакът на Детската царица, който го правеше неин заместник! Месечка му бе предала властта си над всички живи същества и неодушевени предмети във Фантазия. И докато той носеше този знак, тя все едно че винаги щеше да е до него.

Бастиан гледа дълго двете змии, светлата и тъмната, които бяха захапали една на друга опашките си и образуваха елипса. После завъртя медальона и за свое голямо учудване откри, че на обратната страна има надпис. Със странни заврънкулки беше изписано:

Прави

каквото ти се

За това изобщо не бе ставало дума в Приказката без край. Нима Атрею не бе забелязал надписа?

Но този факт сега не беше от значение. Важно беше единствено, че с тези думи му разрешаваха, не, дори го караха да прави всичко, което му се прииска.

Бастиан пристъпи към стената на грейналия в цветна премяна гъсталак от растения, за да види дали може да се провре някъде. С радост установи, че тя може да се отмести без всякакво усилие, като перде, и излезе.

Нощните растения бяха продължили да растат тихо и кротко, но заедно с това така буйно и неудържимо, че Перелин междувременно се бе превърнал в гора, каквато преди Бастиан човешко око не бе виждало.

Големите дънери бяха достигнали височината и дебелината на църковни камбанарии, но въпреки това продължаваха да растат нагоре и нямаха и намерение да спрат. На места тези матово проблясващи исполински стебла бяха толкова нагъсто едно до друго, че беше невъзможно да се провреш между тях. А семената продължаваха да валят като дъжд от искри.

Бастиан тръгна да се разхожда под изпълнените със светлина сводове на гората. В началото се стараеше да не настъпи нито един от мъждукащите по земята кълнове, но скоро разбра, че е невъзможно. Просто нямаше нито педя земя, където да не расте нещо. Така той тръгна, без да внимава, по коридора, образуван от грамадните дънери.

Бастиан се наслаждаваше на красотата си. При това съвсем не го смущаваше, че няма кой да му се възхищава. Напротив, радваше се, че не дели с никого радостта си. Изобщо не го интересуваше дали ще му се възхищават онези, които доскоро му се бяха надсмивали. Вече не! Той мислеше за тях едва ли не със съжаление.

В гази гора нямаше годишни времена, денят и нощта не се редуваха, тук чувството за отминалото време беше съвсем друго от онова, на което бе свикнал Бастиан. Така той не Знаеше колко дълго се е разхождал. Ала неговата радост, че е красив, постепенно се превърна в друго чувство — той започна да го възприема като нещо естествено. Не че беше по-малко щастлив, но му се струваше, че открай време е било така.

Причината за това Бастиан щеше да разбере едва много, много по-късно и сега ни най-малко не подозираше за нейното съществуване.

Защото покрай красотата, с която беше дарен, той постепенно забрави, че някога е бил дебел и с криви крака.

Дори и да бе забелязал какво се е случило, той едва ли би желал да запази този спомен. Но забравата настъпваше съвсем незабелязано. И когато споменът напълно изчезна, на него вече му се струваше, че открай време си е бил такъв, какъвто е Сега. И точно така се изпълни желанието му да бъде красив, защото само Онзи, който поначало си е красив, не жадува да бъде такъв.

Едва постигнал това, той вече започна да изпитва известна неудовлетвореност и в него се пробуди ново желание. Да си само красив, всъщност не беше достатъчно! Той искаше и да е силен, по-силен от всички други. Най-силният на този свят!

Както се разхождаше из Нощната гора Перелин, започна да усеща глад. Тук-там си откъсваше от странните по форма светещи плодове и опитваше предпазливо дали могат да се ядат. И още как! — установи той с облекчение, та те бяха толкова вкусни, някои тръпчиви, други сладки, някои леко нагарчаха, но всички бяха много съблазнителни. Както си ходеше, започна да ги яде и усети, че в тялото му се влива нова чудотворна сила.

Междувременно блещукащите ниски дървета и храсталаци в гората така го бяха обградили от всички страни, че той виждаше само пред себе си. Освен това отгоре започнаха да се спускат лиани и надземни корени. Те се преплитаха с гъсталака и образуваха непроходима стена. Бастиан си проправяше път през нея, като нанасяше саблени удари с ръката си. И наистина успяваше да просече шубрака, сякаш държеше нож, но образувалият се отвор веднага се затваряше зад гърба му, и то сякаш никога не е съществувал.

Той продължи напред, но една стена от огромни дървета му се изпречи на пътя. Техните стебла се бяха притиснали така плътно едно до друго, че помежду им не бе останал никакъв процеп.

Бастиан хвана два от дънерите с ръце и ги огъна встрани! Зад него процепът отново се затвори безшумно.

Бастиан нададе див победоносен вик.

Той бе станал господар на девствената гора!

Известно време му правеше удоволствие да си проправя път през джунглата, сякаш е слон, чул Големия зов. Силите му не намаляваха, не беше нужно да спира нито за секунда, за да си поеме дъх, в хълбока му не се появиха бодежките, сърцето му не се разтуптя, дори не се изпоти.

Най-накрая се налудува до насита и му се прииска да види

Перелин, своето царство, от високо, за да разбере докъде се разпростира вече.

Той погледна нагоре, за да прецени височината, плю на дланите си, хвана една лиана и започна да се катери нагоре, ей така, с едната и после с другата ръка, без да използва краката, както бе виждал, че правят артистите от цирка. За момент се мярна пред очите му като избледнял спомен от отдавна отминалите дни, как пред погледите на превиващия се от смях клас виси като чувал с картофи в най-долния край на въжето. Това го накара да се усмихне. Как ли щяха да зяпат, ако го видеха сега. Щяха да се гордеят, че го познават. Но той нямаше да им обърне никакво внимание.

Той на един дъх достигна накрая клона, от който се спускаше лианата, и го възседна. Беше дебел колкото бъчва и вътрешността му фосфоресцираше червеникаво. Бастиан се изправи внимателно на крака и започна да балансира към стеблото. И тук много виещи се растения образуваха гъсталак, който му се изпречваше на пътя, но той без усилие се провираше напред.

Тук горе стеблото беше все още толкова дебело, че дори петима мъже не биха могли да го обхванат. Нямаше друг страничен клон, намиращ се по-високо или стърчащ в друга посока, който Бастиан да може да достигне от мястото, където се намираше. Затова той се хвърли, улови се за един надземен корен и се люля на него напред-назад, докато се хвана за по-горния клон, и то отново с един рискован скок. Оттам можеше с ръце да се издърпа до следващия. Вече беше много високо в короната на дървото, най-малко сто метра над земята, но блещукащите листа и клони му пречеха да я види.

Едва когато се изкачи на два пъти по-голяма височина, се появиха тук-там места, откъдето можеше да се огледа, но тогава работата започна да става съвсем трудна — именно защото клоните оредяха. И накрая, когато достигна почти до самия връх, трябваше да спре, тъй като не намери нищо, за което да се хване, освен голямото гладко стебло, на дебелина колкото телеграфен стълб.

Бастиан погледна нагоре и видя, че това стебло или по-скоро върлина завършва след около двайсет метра с грамаден, светещ тъмночервен цвят. Той просто не знаеше как да стигне догоре. Налагаше се обаче да се качи, защото не искаше да остане там, където се намираше. И така, той прегърна стеблото и се изкатери като акробат по последните двайсет метра. Тънкият връх се люлееше напред-назад, огъваше се на вятъра като тревичка.

Най-сетне той стигна непосредствено под цвета, който се

разтваряше нагоре като лале. Успя да пъхне ръката си между листата му. Така имаше за какво да се хване, бутна листата настрани и се издърпа нагоре.

За момент остана да лежи, защото все пак малко се бе запъхтял. Скоро обаче се изправи и се огледа от ръба на проблясващия огромен цвят във всички посоки като от наблюдателница.

Гледката беше неописуемо величествена!

Растението, в чийто цвят се намираше Бастиан, беше едно от най-високите в цялата джунгла, така че погледът му стигаше много далече. Над него продължаваше да виси като беззвездно нощно небе същата кадифена тъмнина, а под него се стелеха в пъстрата си премяна безбройните върхове на Перелин. Очите му просто се наляха със сълзи при вида на толкова красота.

И Бастиан дълго стоя и се наслаждава на гледката! Това беше негово царство! Той го бе създал! Той беше господарят на Перелин.

И още веднъж дивият му победоносен вик се разнесе над светещата джунгла.

А нощните растения продължаваха да растат тихо, кротко и неудържимо.

ЧЕТИРИНАЙСЕТА ГЛАВА Гоаб, Пустинята на цветовете

Отваряйки очи, след като дълго и дълбоко бе спал в блещукащия грамаден червен цвят, Бастиан видя, че над него все още е надвиснало черното кадифено нощно небе. Протегна се и усети със задоволство необикновената сила на тялото си.

И отново, без дори да забележи, в него бе настъпила промяна. Изпълнило се беше желанието му да бъде силен.

Когато стана и се огледа над ръба на огромния цвят, той установи, че Нощната гора Перелин явно постепенно бе престанала да расте. Тя вече не се бе променила особено много. Бастиан не знаеше, че и това беше свързано с изпълнението на желанието му и че едновременно с него се бе заличил споменът за неговата предишна слабост и несръчност. Той беше красив и силен, но това някак си не му беше достатъчно. Дори му се струваше едва ли не мекушаво. Да бъдеш хубав и силен имаше стойност само ако си закален, жилав и със спартанско тяло и дух. Също като Атрею. Но как да станеш такъв сред тези светещи цветя, където само да си протегнеш ръката, и ще хванеш някой плод.

На изток, на хоризонта на Перелин, започнаха да играят първите нежни седефени тонове на зората. И колкото по-светло ставаше, толкова по-бледо светеха нощните растения.

— Най-сетне! — възкликна Бастиан. — Вече си мислех, че тук никога няма да дойде ден.

Той седна на дъното на цвета и се замисли какво му се иска да прави сега. Да слезе отново долу и да продължи да се разхожда? Е, разбира се, като господар на Перелин можеше да си проправи път накъдето поиска. Можеше да обикаля с дни, месеци, а дори и с години. Джунглата беше твърде голяма, за да може някой ден да напусне пределите й. Колкото и красиви да бяха нощните растения, Бастиан не можеше да остане сред тях цял живот. Е, друго щеше да бъде да преброди например някоя пустиня — най-голямата пустиня на Фантазия. Ето ти нещо, с което човек спокойно би могъл да се гордее!

И в този момент той усети, че грамадното растение силно се разтърси. Стеблото се сведе и се чу някакъв шум, сякаш нещо се пречупи и започна да се сипе пясък. Бастиан трябваше да се хване, за да не се изтърколи от цвета, който продължаваше да се накланя и вече

стоеше в хоризонтално положение. Ужасна беше гледката, която се разкриваше към Перелин.

Междувременно слънцето бе изгряло и се виждаше, че навред цари разрушение. От огромните нощни растения не бе останала и следа. Много по-бързо, отколкото се бяха образували, сега те се разпадаха под ярките лъчи на слънцето и се превръщаха в прах от фин цветен пясък. Само тук-там се подаваха пъновете на някои огромни дървета, които се свличаха като изсъхнали пясъчни кули. Единственото растение, което все още сякаш успяваше да устои на разрушението, беше онова, в чийто цвят седеше Бастиан. Но когато той се опита да се хване за листата на цвета, те се превърнаха в песъчинки и се разпиляха като облак прах. Сега, когато вече нищо не му пречеше да види земята, той разбра на каква шеметна височина се намира. Ако не искаше да падне, трябваше да слезе колкото може по-бързо.

Той се смъкна внимателно от цвета, за да не предизвиква ненужни сътресения, възседна стеблото, което сега се бе огънало като рибарска пръчка. Едва сторил това, зад гърба му целият цвят се срина и се разпръсна като облак червен пясък.

Бастиан продължи много предпазливо. Друг не би издържал на страшната гледка от тази шеметна височина и би паднал от ужас, но на него изобщо не му се виеше свят и той запази пълно самообладание. Знаеше, че едно-единствено необмислено движение може да прекърши растението. Не биваше да допуска опасността да го тласне към безразсъдни постъпки. Бавно се придвижваше напред. Най-сетне достигна мястото, където стеблото почна да се изправя и най-накрая стана съвсем отвесно. Той го обгърна и започна да се плъзга сантиметър по сантиметър по него. Отгоре често го застигаха облаци цветен прах. Вече нямаше странични клони, а там, където се подаваше някой чеп и Бастиан се опиташе да го използва като опора, той веднага се изронваше. Надолу стеблото ставаше все по-дебело и Бастиан вече не можеше да го обхване с ръце, а все още беше много далече от земята. Той спря, за да обмисли как да продължи.

Ала един нов трус, който премина през огромния ствол, му спести всякакви по-нататъшни размишления. Онова, което бе останало от стеблото, рухна като подсечено и образува островърх хълм, по който Бастиан се търколи с бясна скорост, преметна се няколко пъти и накрая се озова в подножието му. Падащият след него цветен прах почна да го затрупва, но той се измъкна, изтърси пясъка от ушите и дрехите си и плю няколко пъти силно. После се огледа.

Пред очите му се разкриваше невиждана гледка. Наоколо пясъкът бе почнал да се движи бавно като река. Стичаше се на потоци, образуваше вртопи и поемаше в различни посоки, за да се събере на хълмове и дюни с най-различна височина и размери, но винаги с един и същи цвят. Светлосиният пясък се отправяше към светлосиня купчина, зеленият пясък — към зелена, а виолетовият — към виолетова. Перелин чезнеше и на негово място изникваше пустиня, и то каква!

Бастиан се бе изкачил на една дюна с пурпурночервен пясък и докъдето стигаше погледът му, не се виждаше нищо друго, освен хълмове с всевъзможни цветове. Всеки от тях имаше неповторима окраска. Най-близо до него се намираше един кобалтовосин, после се издигаше шафрановожълт, зад тях сияеха в пъстрата си премяна карминеночервен, друг — с цвят на индиго, трети — като зелена ябълка, после — небесносин, оранжев, прасковенорозов, синьо-лилав, тюркоазеносин, лилавовиолетов. Имаше и зелен като мъх, рубиненочервен, тъмнокафяв, с цвят на старо злато, яркочервен и лазурносин. И това продължаваше от единия до другия край на хоризонта, така че той просто не можеше да повярва на очите си. Златни и сребърни поточета от пясък течаха между хълмовете и разделяха цветовете един от друг.

— Това е Гоаб, Пустинята на цветовете — каза Бастиан на глас.

Слънцето се издигаше все по-високо и по-високо и горещината стана убийствена. Въздухът над пъстро обагрените пясъчни дюни започна да трепти и Бастиан осъзна, че сега положението действително бе станало сериозно. Едно бе ясно — в тази пустиня той не можеше да остане. А ако не успееше да се измъкне от нея, много скоро щеше да загине.

Несъзнателно той посегна към знака на Детската царица върху гърдите си с надежда, че той ще го поведе. След това тръгна смело напред.

Изкачваше дюните една след друга и слизаше от тях, напредваше крачка по крачка, без да вижда нищо друго, освен хълмове. Само цветовете непрекъснато се сменяха. За какво ли му беше това силно тяло, когато не е по силите на сам човек да се пребори с безкрайната пустиня? Знойният въздух се поклащаше тежко и лъхаше сякаш от преизподнята. Едва дишаше. Езикът залепваше за небцето, а по лицето се стичаха вадички пот.

Слънцето висеше като огнено кълбо насред небето. Стоеше там вече твърде дълго и сякаш не помръдваше. Този ден сред пустинята

беше също така дълъг, както и нощта над Перелин.

Бастиан продължаваше да върви напред и все напред. Очите му горяха, имаше чувството, че езикът му се е втвърдил, но не се предаваше. Бе загубил много вода и кръвта му бе станала толкова гъста, че едва течеше по жилите му. Ала Бастиан продължаваше да върви напред, крачка по крачка, без да бърза, но и без да спира, както правеха опитните покорители на пустинята. Не обръщаше внимание, че жажда мъчи тялото му. Беше обладан от такава желязна воля, че не можеше да го надвият нито умората, нито лишенията.

Спомни си колко бързо се обезкуражаваше по-рано. Бе захващал стотици неща, които зарязваше и при най-малката трудност. Непрекъснато се безпокоеше дали ще има какво да яде и все го обземаше някакъв глупав страх да не се разболее или да не го заболи нещо. Това му беше вече твърде чуждо.

Никой досега не бе посмял да тръгне из пустинята на цветовете Гоаб, а и след него едва ли щеше да се намери кой да го последва.

А и вероятно никой нямаше да научи за това.

Последното натъжи Бастиан. Но нищо не можеше да се промени. По всичко личеше, че Гоаб е невъобразимо голяма пустиня и той никога няма да достигне края й. Не го плашеше мисълта, че рано или късно въпреки цялата си издръжливост ще трябва да загине. Щеше да посрещне спокойно и с достойнство смъртта, тъй както правеха ловците от народа на Атрею, но щом като никой не смееше да навлезе в тази пустиня, нямаше да се намери и кой да съобщи за кончината на Бастиан. Нито във Фантазия, нито у дома. Щяха да го смятат ей така, за изчезнал, и никой нямаше да допусне, че е идвал във Фантазия и в пустинята Гоаб.

Докато вървеше напред и мислеше за това, внезапно го осени една идея. „Нали цяла Фантазия — каза си той — се съдържа в онази книга, която пише Старецът от Странстващия хълм. И тази книга е самата «Приказка без край»“. Не друг, а той я бе чел на тавана. Може би и сега всички негови преживелици се увековечаваха в тази книга. А това хич не беше лошо, защото един ден някой друг щеше да прочете какво се е случило, а може би даже го четеше в момента. Следователно беше възможно да даде знак на този някой. Цветът на пясъчният хълм, на който Бастиан тъкмо се намираше, беше морскосин. Един малък дол го делеше от разположената насреща огненочервена дюна. Бастиан отиде до нея, загреба в шепите си пясък и го пренесе на синия хълм. После го поръси по склона, така че да се получи линия. Отново се върна, взе червен пясък и продължи да прави същото. След известно

време върху синята основа се появиха три огромни червени букви:

ББББ

Той гледаше доволен произведението си. Онзи, който чете „Приказка без край“, не може да подмине този знак. И независимо какво щеше да се случи с него, хората щяха да узнаят къде е останал.

Той седна на върха на огненочервения хълм малко да си почине. Трите букви светеха ярко на силното слънце в пустинята.

Отново част от спомените на Бастиан за човешкия свят потъна в забвение. Той вече не помнеше колко болезнено чувствителен беше по-рано, та понякога дори се разплакваше. Сегашната му издръжливост и твърдост го изпълваха с гордост. Но ето че у него се породи ново желание.

„Макар вече да не ме е страх — каза си той, както му бе станало навик, — на мен все още ми липсва истинска храброст. Да изтърпиш лишения и да преодолееш трудности, не е малко. Но решителността и смелостта са все пак нещо друго! Иска ми се да изживея някое истинско приключение, за което е нужна страшна смелост. Наистина тук, в пустинята, не можеш да видиш жива душа, но трябва да е чудесно да се сблъскаш с някое чудовище… е, да не бъде чак толкоз отвратително като Играмул, но затова пък много по-опасно. Трябва да е красиво и едновременно с това най-страшното създание на Фантазия. И аз ще изляза насреща му и…“

Бастиан не можа да продължи, защото в този миг усети, че земята под него започва да се тресе. Грохотът бе толкова силен, че човек го възприемаше по-скоро с тялото, отколкото е ушите си.

Бастиан се обърна и видя, че в далечината, на хоризонта на пустинята става нещо странно. Някакво огнено кълбо се доближаваше оттам с шеметна бързина. С невероятна скорост то описа няколко кръга около мястото, където седеше Бастиан, и внезапно се отправи право срещу него. В нажежения трептящ въздух, през който очертанията на всички предмети се виеха като пламъци, това същество приличаше на танцуващ огнен демон.

Страх обзе Бастиан и преди да е премислил, той побягна към долчинката между червената и синята дюна, за да се скрие от приближаващото огнено чудовище. Но едва попаднал там, той вече се срамуваше от страха си и го потисна.

Посегна към Златин на гърдите си и усети как цялата смелост,

която току-що бе пожелал да притежава, се стича към сърцето му и го изпълва.

Тогава той отново чу силния грохот, който разтърси земята в пустинята, но този път съвсем отблизо. Погледна нагоре.

На върха на огненочервената дюна стоеше огромен лъв. Той бе застанал точно пред слънцето, така че грамадната грива обгръщаше като с ореол от пламъци лицето му. Но тази грива, а и останалата козина бяха не както е обикновено при лъвовете жълти, а също така огненочервени, както и пясъкът, върху който стоеше.

Лъвът, изглежда, не бе забелязал момчето, което в сравнение с него едва се виждаше долу между дюните. Той по-скоро гледаше червените букви, които покриваха склона на отсрещния хълм. И тогава отново се разнесе могъщият му боботещ рев:

— Кой направи това?

— Аз — отговори Бастиан.

— И какво означава то?

— Това е името ми — отвърна Бастиан. — Казвам Се Бастиан Балтазар Букс. Едва сега лъвът погледна към него и Бастиан имаше чувството, че е обгърнат от пламъци, които ще го превърнат начаса в пепел. Но това усещане веднага изчезна и той издържа погледа на лъва.

— Аз съм Граограман, господарят на Цветната пустиня, име наричат Пъстрата смърт — рече огромното животно.

Те все още се гледаха един друг и Бастиан усещаше смъртоносната сила, която излъчваха тези очи.

Двамата сякаш невидимо си мереха силите. В края на краищата лъвът сведе поглед. С бавни царствени движения слезе от дюната. Когато стъпи на морскосиния пясък, той промени цвета си така, че козината и гривата му също станаха сини. Огромното животно се изправи за момент пред Бастиан, който го гледаше от долу на горе както мишка — стоящата пред нея котка. Тогава изведнъж Граограман се свлече на земята и положи глава в краката на момчето.

— Господарю — рече той, — аз съм твой слуга и чакам заповедите ти!

— Искам да се махна от тази пустиня — каза му Бастиан, — можеш ли да ме изведеш от нея?

Граограман поклати грива.

— Не мога да сторя това, господарю.

— Защо?

— Защото нося пустинята със себе си.

Бастиан не можа да разбере какво иска да каже лъвът и попита:

— Няма ли друго същество, което да ме отнесе оттук?

— Та това е невъзможно, господарю — отвърна Граограман. — Там, където съм аз, надлъж и нашир няма жива душа. Достатъчно е да се появя, за да превърна и най-силните и страшни същества на хиляди километри наоколо в пепел. Затова ме наричат Пъстрата смърт и Царя на Цветната пустиня.

— Ти грешиш — рече Бастиан. — Не всяко същество изгаря в твоето царство. На мен, както виждаш, нищо не ми стана.

— Защото носиш Сиянието, господарю. Златин те пази… дори и от мен, най-смъртоносното същество от всички същества на Фантазия.

— Искаш да кажеш, че ако нямах Съкровището, и аз щях да се превърна в купчина пепел?

— Така е, господарю. И то щеше да стане, макар и против волята ми. Защото ти си първият и единственият, който говори с мен.

Бастиан хвана знака.

— Благодаря, Месечке — каза тихо той.

Граограман отново се изправи в цял ръст и погледна надолу към Бастиан.

— Мисля, господарю, че ние имаме доста да си кажем. Аз може би ще ти разкрия тайни, които не са ти известни. Може би и ти ще ми обясниш загадката на моето битие, останала тайна за мен.

Бастиан кимна.

— Ако е възможно обаче, първо бих те помолил за нещо за пиене. Много съм жаден.

— Твоят покорен слуга е целият в слух и очаква твоите заповеди — отвърна Граограман. — Господарю, ще благоволиш ли да се качиш на гърба ми? Ще те отнеса в двореца си, където ще намериш всичко, което ти е нужно.

Бастиан се метна на гърба на лъва и се хвана с две ръце за гривата му, чиито къдрици се виеха като малки пламъчета. Граограман извърна глава към него.

— Дръж се здраво, господарю, защото аз бягам бързо. И искам да те помоля за още нещо, господарю. Обещай ми, че докато си в моето царство, а още повече с мен, по никакъв повод нито за секунда няма да сваляш Съкровището, което те закриля!

— Обещавам ти — рече Бастиан.

Тогава лъвът потегли — отначало бавно и достолепно, после все по-бързо и по-бързо. Бастиан наблюдаваше с удивление, как при всеки нов пясъчен хълм козината и гривата на лъва променяха цвета си,

всякога в съответствие с цвета на дюната. Накрая Граограман започна да прави грамадни

скокове от връх на връх и се движеше с такава скорост, че огромните му лапи едва допираха земята. Цветът на козината му взе да се сменя все по-бързо и по-бързо, докато накрая очите на Бастиан се замрежиха и той започна да вижда едновременно всички цветове. Сякаш грамадното животно се бе превърнало в един опал, през който пробягваха цветовете на дъгата. Очите на момчето неволно се затвориха. Вятърът, горещ като в преизподнята, свиреше покрай ушите му и сякаш искаше да изтръгне мантията му, която се развяваше отзад. Той чувстваше как се движат мускулите в тялото на лъва и вдишваше дивата, възбуждаща миризма на гъстата грива. Бастиан нададе пронизителен, тържествуващ вик, който прозвуча като крясък на граблива птица, а Граограман му отговори с рев, разтърсващ пустинята. Колкото и различи да бяха, в този момент те станаха едно цяло. Бастиан бе изпаднал в опиянение и дойде отново на себе си, когато чу Граограман да казва:

— Пристигнахме, господарю. Ще благоволиш ли да слезеш?

С един скок Бастиан се озова на пясъка. Пред себе си видя хълм, по който стърчаха черни чукари — или това бяха някакви развалини? Не можеше да каже кое от двете е вярно, защото камъните, които или лежаха безразборно по земята, полузатрупани от цветен пясък, или образуваха порутени сводове, зидове, колони и тераси, бяха прорязани от дълбоки цепнатини и пукнатини и издълбани по своеобразен начин, сякаш от прастари времена пясъчни бури бяха заглаждали ръбовете и неравностите им.

— Това, господарю — чу Бастиан гласа на лъва, — е моят дворец… и гроб. Влез, бъди добре дошъл, ти си първият и единствен гост на Граограман.

Слънцето бе загубило вече своята знойна сила и стоеше голямо и бледожълто над хоризонта. Очевидно бяха яздили много по-дълго, отколкото се бе сторило на Бастиан. Останките от колони или скалните зъбери, независимо какво беше това в действителност, вече хвърляха дълги сенки. Скоро щеше да се свечери.

Когато Бастиан последва лъва през една порта с тъмен свод, водеща към вътрешността на двореца, му се стори, че Граограман не стъпва вече така енергично, както преди и дори че в походката му се крие някаква умора и тромавост.

По един тъмен коридор и различни стълбища, които водеха нагоре и после надолу, те стигнаха до голяма врата, която май също

беше изработена от черна скала. Когато Граограман пристъпи към нея, тя сама се отвори и щом Бастиан я прекрачи, отново се затвори зад гърба му.

Те попаднаха в обширна зала или по-точно в една пещера, която беше осветена от стотици висящи лампи. Огънят в тях наподобяваше играта на цветните пламъци по козината на Граограман. В средата на покрития с цветни плочки под имаше стъпала, които образуваха кръгла площадка, а върху нея се намираше къс черна скала. Граограман извърна бавно очи към Бастиан — те бяха помръкнали.

— Моят край идва, господарю — промълви той, — не ни остана време да поговорим. Но не се тревожи, изчакай утрешния ден. Онова, което винаги се е случвало, ще се случи и сега. Дано само можеш да ми кажеш защо е така.

После той се обърна към една малка врата в другия край на пещерата.

— Влез там, господарю, ще намериш всичко, което ти е нужно. Тези покои те чакат от незапомнени времена.

Бастиан се отправи към вратата, но преди тя да се отвори, той извърна поглед назад. Граограман бе легнал на черния каменен блок и сега и самият той беше черен като скалата. С тих глас, почти шепнешком, той каза:

— Чуй, господарю, възможно е да чуеш звуци, които ще те стреснат. Но не се безпокой. Докато носиш знака, нищо няма да ти се случи.

Бастиан кимна и прекрачи прага на вратата.

Пред него се намираше помещение, което беше приказно украсено. Подът бе застлан с меки пъстроцветни килими. Тънките колони, които подпираха свод с много чупки, бяха покрити със златна мозайка. Тя отразяваше хилядократно светлината на висящите лампи, които и тук грееха във всевъзможни цветове. В единия ъгъл имаше широк диван с най-различни пухкави покривки и възглавници, над които падаше балдахин от лазурносиня коприна. В другия ъгъл каменният под беше издълбан така, че образуваше голям плувен басейн, в който димеше течност, блестяща като злато. На ниска масичка бяха подредени блюда и подноси с ястия, също и гарафа с рубиненочервено питие и златна чаша.

Бастиан седна на масата и започна да яде. Питието беше тръпчиво, ухаеше на диви плодове и утоляваше прекрасно жаждата. Ястията му бяха напълно непознати. Той дори не можеше да каже дали са приготвени от месо, зеленчуци или ядки. Някои всъщност

приличаха на тикви и пъпеши, но вкусът беше съвсем различен — лютив и пикантен. В него имаше нещо необикновено и много приятно. Бастиан яде до насита.

След това се съблече, не свали само знака на Детската царица, и влезе в басейна. Известно време пляска с ръце в огнената клокочеща вода, изкъпа се, после започна да се гмурка и да изпуска шумно въздуха като морж. След това в края на басейна откри някакви странни шишета. Реши, че са пълни с благовонни масла. Без много да мисли, той сипа от всеки вид във водата. Появиха се зелени, червени и жълти пламъчета, които пълзяха напред-назад по повърхността, вдигна се и малко пушек. Миришеше на смола и горчиви билки.

Накрая той излезе от басейна, избърса се с меките кърпи, които бяха оставени там, и пак се облече. При това му се стори, че лампите в помещението изведнъж засветиха по-слабо. Тогава до ушите му достигнаха странни звуци, при които го побиха студени тръпки. Нещо пращеше и скърцаше, сякаш огромна скала се пукаше от студ. Този шум прерасна в стонове, които постепенно заглъхнаха.

Бастиан се ослуша, сърцето му биеше лудо. После се сети за думите на Граограман, че не бива да се тревожи.

Звуците не се повториха. Но тишината беше едва ли не още по-страшна. Трябваше да разбере какво се е случило!

Отвори вратата на покоите и надникна в голямата пещера. Първоначално не откри никаква промяна, освен че лампите светеха по-слабо и светлината им пулсираше като сърце, което започва да бие все по-бавно и по-бавно. Лъвът още лежеше в същата поза върху черния скален блок и сякаш гледаше към Бастиан.

— Граограман! — извика тихо Бастиан. — Какво става тук? Какъв беше този шум? Ти ли беше?

Лъвът не отговори и не помръдна, но когато момчето се приближи към него, го проследи с очи.

Бастиан протегна бавно ръката си, за да погали гривата му, но щом я докосна, се дръпна уплашен. Тя беше твърда и леденостудена като черната скала. Същото усети и когато пипна лицето и лапите на Граограман.

Не знаеше какво да прави. Той видя, че черната скална врата бавно се отваря. Едва когато вече вървеше по дългия тъмен коридор, се запита какво всъщност търси навън. Нали в тази пустиня нямаше никой, който би могъл да спаси Граограман.

Но там нямаше никаква пустиня.

Навред в нощната тъмнина започнаха да проблясват светлинки.

Безброй малки кълнове надигаха чела от пясъчните зрънца. Нощната гора Перелин отново растеше!

Бастиан изведнъж се досети, че това е свързано по някакъв начин с вкаменяването на Граограман.

Той отново се върна в пещерата. Светлината на висящите лампи едва-едва проблясваше. Отиде до лъва, прегърна грамадния му врат и притисна лицето си към муцуната на животното.

Ето че вече и очите на лъва бяха станали черни и мъртви като скалата. Граограман се бе вкаменил. Светлинките трепнаха за сетен път и стана тъмно като в гроб.

Бастиан заплака горчиво и каменното лъвско сърце беше обляно от сълзите му. Накрая момчето се сгуши между огромните лапи и заспа.

ПЕТНАЙСЕТА ГЛАВА Граограман, Пустрата смърт

Пробуди го гръмкият глас на лъва:

— Господарю, тук ли прекара цялата нощ?

Бастиан се надигна и разтърка очи. Той се намираше между лапите на лъва, животното бе навело към него грамадната си глава. В погледа на Граограман се четеше изненада, козината му все още беше черна като скалния блок, върху който лежеше, но очите му искряха. Висящите лампи в пещерата отново светеха.

— Ах — промълви Бастиан, — аз… мислех, че си се вкаменил.

— Наистина бях вкаменен — отговори лъвът. — Когато настъпи нощта, умирам и всяка сутрин отново се събуждам.

— Пък аз си мислех, че е завинаги — рече Бастиан.

— Всеки път е завинаги — добави Граограман загадъчно.

Той се изправи, изтегна се и почна да обикаля из пещерата напред-назад, както обикновено правят лъвовете. Огнената му козина се отразяваше с все по-искрящи цветове в пъстрите плочки. Той спря внезапно и погледна момчето.

— Нима си проливал сълзи за мен?

Бастиан кимна безмълвно.

— Тогава ти си не само единственият, който е спал в лапите на Пустрата смърт — продължи лъвът, — но и единственият, който е плакал, че Граограман е умрял.

Бастиан погледна лъва, който отново закрачи напред-назад, и накрая попита тихо:

— Ти винаги ли си сам?

Лъвът спря, но този път не погледна към Бастиан. С извърната назад глава той гръмко повтори:

— Сам…

Отговорът му отекна в пещерата.

— Моето царство е пустинята… но тя е и мое дело. Каквото и да докосна, се превръща в пустиня. Нося я със себе си, аз съм смъртоносният огън. Та какво друго може да ми е отредено освен вечна самота?

Бастиан млъкна изумен.

— Господарю — продължи лъвът, като пристъпи към момчето и го погледна с огнените си очи, — ти, който носиш знака на Детската

царица, единствен можеш да ми отговориш защо е нужно да умирам, когато идва нощта.

— За да може в Пустинята на цветовете да израсне Нощната гора Перелин — отговори Бастиан.

— Перелин? — повтори лъвът. — Та какво е това?

Сега Бастиан разказа какви чудеса крие джунглата от жива светлина. Докато Граограман слушаше изумен, без да мръдне, той му описа многообразието и великолепието на блещукащите и фосфоресциращи растения, които се размножават от само себе си, техния неспирен безшумен растеж, приказната им красота и величие. Той се въодушевяваше и говореше ли, говореше, а очите на Граограман блестяха все по-ярко.

— И всичко това може да съществува само докато ти си вкаменен. Ала Перелин би погълнала всичко и сама би се задушила, ако не трябваше отново да умре и да се превърне в прах в момента, в който ти се събудиш. Перелин и ти сте едно цяло.

Граограман мълча дълго.

— Господарю, сега разбирам — каза той накрая, — че моята смърт дава живот, а моят живот носи смърт и че и двете са нужни. Сега проумявам смисъла на моето съществуване. Благодаря ти.

Той отиде бавно и тържествено в най-тъмния ъгъл на пещерата. Бастиан не можа да види какво прави там, но чу, че иззвънтя някакъв метален предмет. Когато се върна, Граограман държеше нещо в зъбите си и го остави с дълбок поклон в краката на Бастиан. Това беше един меч.

Външният му вид не издаваше нищо особено. Желязната му ножница бе ръждясала и имаше дръжка като на дървена детска сабя, издялкана сякаш от първото срещнато парче старо дърво.

— Ще му дадеш ли име? — попита Граограман.

Бастиан го разгледа замислено.

— Сиканда! — рече той.

И в същия момент мечът изсъска, излезе от ножницата си и буквално скочи в ръката му. Сега той видя, че острието се състоеше от сноп светлинни лъчи, които бяха толкова ярки, че не можеше да се гледат. Мечът имаше две остриета и беше лек като перце.

— Този меч те чака отдавна — каза Граограман. — Само онзи, който като теб е яздил на гърба ми, ял и пил от огъня ми и се е къпал в него, може да го докосне, без да му се случи нещо лошо. Но той ти принадлежи и защото успя да му дадеш подобаващо име.

— Сиканда! — прошепна Бастиан и се загледа замечтан в

искрящата светлина, докато размахваше бавно меча във въздуха. — Това е вълшебен меч, нали?

— Дали ще е стомана или скала — отвърна Граограман, — във Фантазия няма нищо, което да му устои. Но ти не бива да упражняваш насилие върху него. Можеш да го използваш единствено ако той сам скочи в ръката ти… няма значение какво те заплашва. Той ще води ръката ти и ще направи всичко, което трябва. Изтеглиш ли меча по свое желание, ти ще довлечеш голяма беда на себе си и на Фантазия. Никога не забравяй това.

— Няма да го забравя — обеща Бастиан.

Мечът се върна обратно в ножницата си и сега пак заприлича на стара и никому ненужна вещ. Бастиан препаса кожения колан, на който висеше ножницата.

— А сега, господарю — предложи Граограман, — хайде, ако искаш, заедно да полетим из пустинята. Качи се на гърба ми, защото трябва да тръгвам!

Бастиан се метна върху гърба му и той излезе с тежки стъпки навън. Утринното слънце надничаше иззад хоризонта на пустинята, Нощната гора се бе превърнала отдавна в пясък. И те запрепускаха по дюните като танцуващ пламък, като нажежен вихър. Бастиан имаше чувството, че е възседнал огнена комета и лети из море от светлина и багри. И отново го обзе диво опиянение.

Към обяд Граограман внезапно спря.

— Господарю, това е мястото, където вчера се срещнахме.

Бастиан беше все още малко зашеметен от лудото препускане. Той се огледа, но не можа да открие нито морскосиния, нито огненочервения пясъчен хълм. Нямаше нито следа и от буквите. Дюните бяха сега оцветени в маслиненозелено и розово.

— Но днес всичко е съвсем друго — каза той.

— Да, господарю — отвърна лъвът, — така е всеки ден… винаги е различно. Досега не знаех каква е причината, но след като ти ми разказа, че Перелин израства от пясъка, разбирам защо е така.

— Но по какво разбра, че точно тук се срещнахме вчера?

— Чувствам го, както усещам всяка част от тялото си. Пустинята е част от мен.

Бастиан слезе от гърба на Граограман и седна на маслиненозеления връх. Лъвът се разположи до него. Той също беше маслиненозелен. Бастиан подпря брада на ръката си и погледна замислено към хоризонта.

— Ще ми разрешиш ли да те попитам нещо, Граограман? — каза

той след дълго мълчание.

— Твоят слуга те слуша — отговори лъвът.

— Ти действително ли си тук, откакто свят светува?

— Откакто свят светува — потвърди Граограман.

— А пустинята Гоаб, и тя ли съществува оттогава?

— Да, и пустинята също. Защо питаш?

Бастиан помисли известно време.

— Нещо не разбирам — призна той накрая. — Бях готов да се обзаложа, че тя съществува едва от вчера сутринта.

— Какво искаш да кажеш, господарю?

Тогава Бастиан му описа какво му се бе случило след срещата с Месечка.

— Всичко е много странно — приключи той разказа си. — На мен ми се прииска нещо и ето че веднага се случва точно онова, което съм помислил, и желанието ми се сбъдва. И знаеш ли, не аз измислям нещата. Не бих и могъл. Никога не бих успял да изнамеря всички тези различни нощни растения в Перелин. Или цветовете на Гоаб… а и теб! Всичко е много по-величествено и по-реално, отколкото бих могъл да си го представя. И въпреки това то се появява едва след като съм пожелал нещо.

— Така е, защото носиш Златин, Сиянието — каза лъвът.

— Не мога да разбера и нещо друго — опита се да обясни Бастиан. — Дали всичко това се появява, когато го пожелая? Или пък то е съществувало и преди, а аз само по някакъв начин отгатвам, че го има?

— И двете — рече Граограман.

— Че как става това? — извика Бастиан едва ли не припряно. — Ти си знае откога тук, в Цветната пустиня Гоаб, а стаята в твоя дворец ме чака, откакто свят светува. Също и мечът Сиканда е определен за мен от незапомнени времена… ти сам го каза!

— Така е, господарю!

— Но аз дойдох едва снощи във Фантазия! Тогава всичко това трябва да се е появило, откакто съм тук.

— Господарю — отговори спокойно лъвът, — не знаеш ли, че Фантазия е царството на приказките? Една приказка може да е нова и все пак в нея да се говори за прастари времена. Миналото оживява с нея.

— Тогава и Перелин съществува откакто свят светува — рече Бастиан безпомощно.

— Да, господарю, от момента, в който си дал име на Нощната

гора, тя съществува от незапомнени времена — отвърна Граограман.

— Искаш да кажеш, че аз съм я създал?

Лъвът мълча известно време, преди да отговори:

— Това може да ти каже само Детската царица. От нея си получил всичко. Той се надигна.

— Време е, господарю, да се върнем в моя дворец. Слънцето вече залязва, а ни чака дълъг път.

Тази нощ Бастиан остана при Граограман, който отново легна на черния скален блок. Не говориха особено много. Бастиан донесе ястията и питието от своите покои, където ниската масичка отново беше подредена сякаш от вълшебна ръка. Той яде, седнал на стъпалата, които водеха нагоре към каменния блок.

Когато светлината на лампите започна да мъждее и да пулсира като сърце, което бие все по-бавно и по-бавно, той стана и мълчаливо обви с ръце врата на лъва. Гривата му беше твърда и приличаше на застинала лава. Тогава отново отекнаха онези ужасни звуци, но Бастиан не знаеше вече какво е страх. Това, което просълзи очите му, беше скръбта, че мъките на Граограман няма да имат край.

По-късно през нощта Бастиан излезе пипнешком навън и дълго гледа безшумния растеж на светещите нощни растения. После се върна в пещерата и отново легна да спи между лапите на вкаменения лъв.

Много дни и нощи остана той на гости при Пъстрата смърт и те станаха приятели. Не малко часове лудуваха в пустинята. Бастиан се криеше между пясъчните дюни, но Граограман винаги го намираше. Надбягваха се, обаче лъвът беше хиляди пъти по-бърз. Дори се биеха на шега, търкаляха се и се боричкаха… ала тук Бастиан не се даваше. Въпреки че това, естествено, беше само игра, Граограман трябваше да напрегне сили, за да не го надвие момчето. Никой от тях не можа да победи другия.

Веднъж, след като бяха беснели така, Бастиан седна задъхан и попита:

— Не мога ли завинаги да остана при теб?

Лъвът поклати грива.

— Не, господарю.

— Защо не?

— Тук има само живот и смърт, само Перелин и Гоаб, но не и приказка. Ти трябва да изживееш своята приказка. Не бива да оставаш тук.

— Но нали не мога да отида другаде — рече Бастиан. —

Пустинята е твърде голяма, за да може някой да достигне края й. А ти не можеш да ме отведеш оттук, защото носиш пустинята със себе си.

— Ти ще откриеш пътищата на Фантазия — каза Граограман — само чрез желанията си. И при това можеш да си поискаш нещо едва след като предното се е сбъднало. Не ще постигнеш онова, към което не се стремиш. Какво означават тук думи като „близко“ и „далече“? А не е и достатъчно само да поискаш да напуснеш едно място. Трябва нещо да те влече другаде. Остави да те водят желанията.

— Но на мен хич и не ми се иска да си отида — отвърна Бастиан.

— Ти ще трябва да разбереш кое е следващото ти желание — отговори Граограман едва ли не строго.

— А ако не разбера — попита Бастиан, — как тогава ще си отида оттук?

— Чуй, господарю — каза тихо Граограман, — във Фантазия има едно място, което води навсякъде и докъдето може да се стигне отвсякъде. Храмът на хилядата врати. Никой не го е виждал отвън, защото той няма външна страна. Затова пък отвътре е лабиринт от врати. Който иска да го опознае, трябва да има смелостта сам да влезе в него.

— Как би могъл да го стори, след като изобщо не е в състояние да го достигне отвън?

— Всяка врата — продължи лъвът, — всяка врата в цяла Фантазия, и най-обикновената врата на някой обор или кухня, та дори и на гардероб, може в определен момент да стане вход към Храма на хилядата врати. Отмине ли този момент, тя отново става онова, което е била преди. Затова никой не може два пъти да мине през една и съща врата. И никоя от хилядата врати не води там, откъдето си дошъл. Няма връщане назад.

— А след като вече си вътре — попита Бастиан, — може ли пак да излезеш отнякъде?

— Да — отговори лъвът, — но то не е така просто, както при обикновените сгради. Защото през лабиринта на хилядата врати може да те води само едно истинско желание. Който го няма, ще се лута, докато разбере какво иска. А това понякога трае много дълго.

— Как може да се намери входната врата?

— Трябва да го пожелаеш.

Бастиан размишляваше дълго, после каза:

— Странно, че не можеш да си пожелаеш ей така онова, което искаш. Откъде всъщност идват желанията? И какво изобщо е едно желание?

Граограман погледна учудено момчето, но не отвърна.

Няколко дни по-късно те пак говориха за много важни неща.

Бастиан бе показал на лъва надписа върху обратната страна на Съкровището.

— Какво ли значи това? попита той. — „ПРАВИ КАКВОТО ТИ СЕ ИСКА“, нали то означава да правиш всичко, което ти се ще, не мислиш ли?

Изведнъж лицето на Граограман стана странно сериозно, а очите му почнаха да пламтят.

— Не — изръмжа той със своя дебел, тътнещ глас, — това ще рече, че трябва да действаш съобразно Истинската си воля. А няма нищо по-трудно.

— Истинската ми воля? — повтори Бастиан поразен. — Туй пък какво е?

— Това е твоята най-съкровена тайна, която все още не си узнал.

— А как да я науча?

— Като тръгнеш по пътя на желанията и преминеш през всяко едно от тях, та чак до последното. То ще те заведе при Истинската ти воля.

— Та то не било трудно! — възкликна Бастиан.

— Този път крие най-много опасности — каза лъвът.

— Защо? — попита Бастиан. — Мен не ме е страх.

— Не става дума за това — изръмжа Граограман, — за него трябва най-много честност и съобразителност, никъде другаде не може да се загубиш така лесно и безвъзвратно.

— Искаш да кажеш, че човек невинаги има добри желания? — подпита го Бастиан.

Лъвът плесна с опашката си по пясъка, на който лежеше. Отпусна уши, набърчи нос и очите му засвяткаха. Бастиан неволно се дръпна и Граограман изрева така, че отново разтърси земята:

— Какво знаеш ти за желанията! Какво знаеш ти за доброто!

През следващите дни Бастиан размишлява дълго над всичко онова, което му бе казал Пъстрата смърт. Но има неща, които не можеш да разбереш само с размисъл, на тях те учи животът. И така стана, че едва много по-късно, след като той бе преживял не малко, се сети за думите на Граограман и започна да ги разбира.

През тези дни Бастиан отново се бе променил. Към всички дарове, които той получи след срещата си с Месечка, сега се прибави и храбростта. И както по-рано, за сметка на това му беше отнето нещо, а именно споменът за предишната му страхливост.

И тъй като вече нямаше нищо, от което да се бои, първоначално смътно, а после все по-ясно в него започна да се пробужда ново желание. Не му се искаше повече да е сам. Макар и с Пъстрата смърт, той в определен смисъл все пак беше сам. Щеше му се да покаже и на другите на какво е способен, щеше му се да буди възхищение, да се прослави.

И една нощ, когато отново наблюдаваше как расте Перелин, той усети, че е за последен път, че трябва да се раздели с величието на светещата Нощна гора. Някакъв вътрешен глас го теглеше другаде.

Той погледна за последен път пламналото великолепие от цветове, после слезе в Граограмановата пещера гробница и седна в тъмното на стъпалата. Не можеше да каже какво чака, но знаеше, че тази нощ не бива да ляга да спи. Сигурно бе задрямал, както седеше, защото изведнъж се сепна и скочи, сякаш някой бе извикал името му.

Вратата, която водеше към покоите, беше открехната. Ивица червена светлина се промъкваше през процепа в тъмната пещера.

Бастиан се надигна. Нима в момента вратата се бе превърнала във вход към Храма на хилядата врати? Той се приближи с несигурни стъпки към процепа и опита да погледне през него, но не можа нищо да разпознае. После процепът започна бавно да се стеснява. Скоро щеше да отлети единствената му възможност да си отиде оттук!

Той се обърна още веднъж към Граограман, който, без да помръдва, лежеше на своя пиедестал, облещил мъртви каменни очи. Ивицата светлина, която идваше от вратата, падаше точно върху него.

— Сбогом, Граограман. Благодаря ти за всичко! — каза Бастиан тихо. — Аз ще се върна пак, честна дума. Ще дойда отново.

След това се шмугна през процепа на вратата, която веднага се затвори зад гърба му.

Бастиан не знаеше, че няма да спази обещанието си. Едва много, много по-късно един човек щеше да дойде от негово име и да го изпълни.

Но това е друга приказка и ще бъде разказана друг път.

ШЕСТНАЙСЕТА ГЛАВА Сребърният град Амаргант

Рубиненочервена светлина се стелеше бавно по пода и стените на помещението. Стаята беше с шест стени и наподобяваше килийка от голяма пчелна пита. През една стените имаха врати, останалите три помежду им бяха изрисувани със странни картини. Представляваха екзотични пейзажи и някакви необикновени създания полурастения-полуживотни. Бастиан бе дошъл през едната от вратите, останалите две се намираха вдясно и вляво от него. Формата им беше една и съща, само дето лявата беше черна, а дясната — бяла. Бастиан реши да мине през бялата.

В следващата стая се сипеше жълтеникава светлина. Стените имаха същото разположение. Тук картините изобразяваха най-различни уреди, от които Бастиан така и не можа да разбере дали са инструменти или оръжия. Двете врати, които водеха наляво и надясно, бяха едни и същи на цвят, но лявата беше висока и тясна, а дясната, обратното — ниска и широка. Бастиан мина през лявата.

Стаята, в която влезе, беше също шестоъгълна, но със синкаво осветление. На картините по стените имаше орнаменти с много заврънкулки, а може и да бяха букви от някаква неизвестна азбука. Тук двете врати имаха една и съща форма, но бяха изработени от различен материал — едната от дърво, а другата от метал. Бастиан реши да мине през дървената.

Невъзможно е да се опишат всички врати и стаи, които прекоси Бастиан при странстването си из Храма с хилядата врати. Имаше порти с формата на големи ключалки и други, наподобяващи вход на пещера, имаше златни и ръждясали врати, тапицирани и обковани с пирони, тънки като хартия и дебели като врата на огнеупорна каса, една приличаше на великанска уста, а друга се отваряше като подвижен крепостен мост, една имаше формата на ухо, друга беше направена от меденки, една беше изработена като вратичка на печка, друга се закопчаваше с копчета. Всеки път двете врати, които отвеждаха от една стая в друга, имаха нещо общо — формата, материала, размерите, цвета, — но и нещо, което коренно ги различаваше.

Много пъти влиза Бастиан от едно в друго шестоъгълно помещение. Всяко взето решение го поставяше пред необходимостта

да вземе ново, което от своя страна водеше след себе си до друго решение. Но всички те с нищо не променяха факта, че той все още се намираше в Храма с хилядата врати… и че нямаше изгледи да излезе от него. Докато продължаваше да върви все така, той се замисли каква ли е причината за това. Желанието му беше явно достатъчно силно, за да го доведе до Лабиринта, но недотам точно, за да му позволи да намери правия път. Той бе поискал да не е сам, но сега осъзнаваше, че не е имал предвид нищо конкретно. И това ни най-малко не му помагаше да реши дали да мине през стъклената врата или през онази, оплетена от върбови пръчки. Досега бе правил избора си ей така, както му харесваше или както му скимнеше, без много да му мисли. Всъщност той би могъл също така добре да мине и през другата врата. Но по този начин никога нямаше да излезе от Лабиринта.

Току-що бе влязъл в едно помещение, където светеше зеленикава светлина. Три от шестте стени бяха изрисувани с облаци. Вратата отляво беше от бял седеф, а тази отдясно — от черно абаносово дърво. И ето че в този момент той се сети какво желае — да види Атрею!

Седефената врата напомни на Бастиан за Дракона на щастието Фухур, чиито люспи блестяха като бял седеф. И той реши да мине през нея.

В съседната стая имаше две врати. Едната бе изплетена от трева, а другата имаше желязна решетка. Бастиан избра вратата от трева, защото се сети за Тревното море, родината на Атрею.

В следващото помещение имаше две врати, които се различаваха по това, че едната беше от кожа, а другата — от кече. Бастиан, естествено, мина през коженатa.

Той отново се изправи пред две врати, тук обаче се наложи да помисли. Едната беше пурпурночервена, а другата — маслиненозелена. Атрею бе зеленокож и носеше мантия, изтъкана от козината на пурпурен бизон. На маслиненозелената врата бяха нарисувани с бяла боя няколко прости знаци, каквито Атрею имаше на челото и бузите си, когато при него дойде старият Кайрон. Същите знаци бяха изписани обаче и по пурпурночервената врата, но Бастиан не знаеше върху мантията на Атрею да е имало подобни знаци. Следователно този път водеше при друг, а не при Атрею.

И така Бастиан отвори маслиненозелената врата и се озова навън!

За свое голямо учудване той обаче не бе попаднал, да речем, при Тревното море, а в някаква рядка пролетна гора. Лъчите на слънцето проникваха през младите широколистни клони и светлините и сенките си играеха и трепкаха по обраслата с мъх земя. Ухаеше на пръст и

гъби, а прохладният въздух беше изпълнен с чуруликането на птички.

Бастиан се обърна и видя, че току-що е излязъл от малък горски параклис. Следователно в този момент вратата му се е била превърнала в изход от Храма на хилядата врати. Бастиан я отвори още веднъж и надникна в тясното малко помещение. Покривът се състоеше от няколко прогнили греди, които стърчаха във въздуха, а стените бяха обрасли с мъх.

Първоначално Бастиан тръгна без определена цел. Той не се и съмняваше, че рано или късно ще намери Атрею. И радостта му от предстоящата среща беше безгранична. Той подсвиркваше на птичките, които му отговаряха, и въодушевено пееше на висок глас каквото му дойде наум.

След като повървя малко, на една полянка съзря група насядали хора. По-отблизо той разпозна, че това са няколко рицари с разкошни доспехи. С тях беше и една красива дама. Тя седеше на тревата и свиреше на лютня. Отзад стояха няколко коня с прекрасни седла и юзди. Пред мъжете, които лежаха в тревата и си приказваха, беше разстлана бяла покривка, покрита с най-различни ястия и питиета.

Бастиан се приближи към групата, но преди това скри амулета на Детската царица под ризата си, защото му се искаше да се запознае с компанията, без да разберат кой е и да не прави особено впечатление.

Когато го видяха, че идва, мъжете станаха, поздравиха го вежливо и му се поклониха. Очевидно го смятаха за принц от Ориента или нещо подобно. Красивата дама също кимна с усмивка и продължи да свири. Единият от мъжете беше особено едър и дрехите му се отличаваха с изключително великолепие. Беше още млад и имаше руси коси, които падаха върху раменета му.

— Аз съм юнакът Хинрек — рече той, — тази дама е принцеса Огламар, дъщеря на царя на Лун. Тези мъже са моите другари — Хикрион, Хисбалд и Хидорн. А как се казвате вие, млади приятелю?

— Не мога да кажа името си… поне засега — отговори Бастиан

— Някакъв обет ли? — попита принцеса Огламар с лека насмешка. — Толкова млад и вече дал обет?

— Вие сигурно идвате отдалече? — поинтересува се юнакът Хинрек.

— Да, от много далече — отвърна Бастиан.

— Принц ли сте? — осведоми се принцесата и го погледна благоразположено.

— Няма да издам това — отговори Бастиан.

— Е, във всеки случай, добре дошли на нашата трапеза! — извика

юнакът Хинрек, — Ще ни окажете ли честта да седнете сред нас и да хапнем заедно, млади благороднико?

Бастиан прие с благодарност, седна и си взе от ястията.

От разговора, който се водеше между дамата и четиримата рицари, той разбра, че съвсем наблизо се намира големият сребърен град Амаргант. Там щяло да се състои нещо като турнир. За да участват в това състезание, от близо и далече се стичали най-смелите герои, най-добрите ловци, най-безстрашните воини, но също и разни авантюристи и самозванци. Само тримата най-големи юнаци и храбреци, победили всички останали, щели да имат честта да участват в нещо като експедиция. Навярно ставало дума за много дълго и изпълнено с приключения пътуване с цел да се открие някаква видна личност. Тя била отседнала в една от многобройните страни на Фантазия и я наричали просто Спасителя, Никой още не знаел истинското му име. Във всеки случай царството съществувало отново или все още единствено благодарение на него. Защото преди известно време Фантазия била сполетяна от ужасна катастрофа, от която за малко не била унищожена напълно. Това предотвратил в последния момент споменатият Спасител, като дошъл и дал на Детската царица името Месечка. Така я наричат и до днес всички във Фантазия. Но непознат никому, той се лутал оттогава из страната и задачата на експедицията била да го намери и да го съпроводи като лична охрана, за да не му се случи нещо. Но за това щели да бъдат взети само най-надеждните и смели мъже, защото ги очаквали нечувани приключения.

Турнирът, на който трябвало да се извърши подборът, се организирал от Сребърния старец Кверквобад (в град Амаргант управляват винаги най-старият мъж или най-старата жена, а Кверквобад бил на сто и седем години), но не той лично щял да определи кой от състезателите ще отиде, а някакъв млад туземец на име Атрею, момче от народа на Зелените кожи, в момента гост на Сребърния старец. После Атрею щял да предвожда експедицията. Той всъщност бил единственият, който можел да разпознае Спасителя, защото веднъж го бил, видял в едно вълшебно огледало.

Бастиан мълчеше и слушаше. Но хич не му беше лесно, защото той скоро разбра, че когато се говори за Спасителя, става дума за самия него. А когато се спомена и името на Атрею, сърцето му чак засия от радост. Трябваше да положи големи усилия, за да не се издаде. Но нали бе твърдо решил на първо време да остане инкогнито.

Впрочем в цялата тази работа юнакът Хинрек не го интересуваше толкова експедицията, колкото да спечели сърцето на принцеса

Огламар. Бастиан разбра веднага, че той е влюбен до уши в младата дама. От време на време въздишаше ни в клин, ни в ръкав и постоянно поглеждаше към възлюбената си с тъжни очи. А тя се правеше, че не го забелязва. Била дала обет да вземе за мъж най-големия от всички герои, онзи, който надвие всички останали. Нищо друго не я задоволявало.

Точно това мъчеше юнака Хинрек. Та как да й покаже, че е най-големият герой! В края на краищата не можеше да убие някого, който нищо не му е сторил. А войни отдавна не бе имало. Той на драго сърце би се бил и с чудовища, и с демони, а ако зависеше от него, всяка сутрин на закуска щеше да й поднася по една кървава драконова опашка, но надлъж и шир нямаше нито чудовища, нито дракони. Когато дошъл при него пратеникът на Сребърния старец Кверквобад, за да го покани да участва в турнира, той, естествено, веднага се съгласил.

Принцеса Огламар настояла обаче да отиде с него, защото искала да се убеди със собствените си очи на какво е способен.

— Както е известно — каза тя, като се усмихна на Бастиан, — на разказите на юнаците не може много да се вярва. Всички те обичат да преувеличават.

— Дали преувеличавам или не — намеси се юнакът Хинрек, — аз този легендарен спасител в малкото си джобче ще го сложа!

— Откъде пък знаете? — попита Бастиан.

— Е — каза юнакът Хинрек, — ако този приятел беше дори на половината силен колкото мен, нямаше да му е нужна никаква лична охрана, която да го съпровожда и да го пази като бебе. Този Спасител трябва да е доста жалко човече.

— Как можете да говорите подобно нещо! — извика възмутено Огламар. — В края на краищата той е предотвратил гибелта на Фантазия.

— И какво от това! — отвърна юнакът Хинрек с насмешка. — За това не е нужно особено геройство.

Бастиан реши при удобен случай да му даде такъв урок, че да го запомни.

Другите трима рицари срещнали случайно двамата по пътя си и се присъединили към тях. Хикрион, който имаше рунтави черни мустаци, твърдеше, че мечът му не отстъпвал по сила и ярост на никой друг меч във Фантазия. Хисбалд, който беше червенокос и в сравнение с другите имаше едва ли не нежна външност, твърдеше, че никой друг не може да върти така бързо и изкусно сабята като него. А третият,

Хидорн, беше убеден, че няма равен в боя по твърдост и издръжливост. Видът му подкрепяше това твърдение — той беше висок, слаб и сякаш изтъкан от жили и кости.

След като се нахраниха, те тръгнаха на път. Съдовете, покривката и запасите от храна прибраха в дисагите на едно муле. Принцеса Огламар се качи на своя бял кон с дамско седло и потегли в тръс, без да се огледа дали другите идват. Юнакът Хинрек скочи на врания си жребец и потегли в галоп след нея. Останалите трима рицари предложиха на Бастиан да седне между дисагите на мулето. Той се метна на гърба му, рицарите възседнаха прекрасно оседланите си коне… и поеха в тръс през гората. Бастиан яздеше най-отзад. Мулето, старо животно, изоставаше все повече и повече и Бастиан се опита да го пришпори. Но вместо да тръгне по-бързо, то съвсем спря, извърна глава и каза:

— Няма защо да ме пришпорваш, аз нарочно изостанах, господарю!

— Защо? — попита Бастиан.

— Знам кой си, господарю.

— Че откъде знаеш?

— Макар и да съм половин магарица, не съм толкова загубено, че да не разбера. Дори и конете май усетиха. Не е нужно да ми го казваш, господарю. Би ми стигало да разкажа на децата и внуците си, че съм носила Спасителя и първа съм го приветствала. За съжаление такива като мен не могат да имат деца.

— Как се казваш? — попита Бастиан.

— Иха, господарю.

— Слушай, Иха, не ми разваляй играта и засега запази в тайна това, което знаеш. Ще го направиш ли?

— С удоволствие, господарю.

Тогава мулето побягна в тръс, за да догони другите.

Компанията ги изчакваше в края на гората. Възхитени, всички гледаха надолу към град Амаргант, който блестеше в краката им, облян от слънчеви лъчи. Гората завършваше на една височина, от която се разкриваше красива гледка към голямо езеро. Цветът му беше почти теменуженосин, а от всички страни беше обградено с гористи хълмове. Насред това езеро бе разположен сребърният град Амаргант. Всички къщи бяха построени върху кораби, големите дворци — върху големи шлепове, а малките — на гемии и лодки. И всяка къща и кораб бяха от сребро, изкусно украсено с изтънчени орнаменти. Прозорците и вратите на малките и големи дворци, кулите и балконите бяха от

сребърен филигран, който по изящество нямаше равен в цяла Фантазия. Из езерото сновяха лодки и гемии, които прекарваха посетителите от брегoвете до града. Така юнакът Хинрек и неговите спътници побързаха да стигнат брега, където чакаше сребърна лодка с приказно извит нагоре нос. В нея се побра цялата дружина заедно с конете и мулето.

Докато плаваха, Бастиан научи от лодкаря, който между другото носеше сърмени дрехи, че теменуженосинята вода на езерото била толкова солена и горчива, че веднага разяждала всичко… всичко, с изключение на среброто. Езерото се наричало Мурху, или Езерото на сълзите. Преди много години град Амаргант бил преместен насред езерото, за да не може никой да го нападне. Онези, които се опитвали да го достигнат с дървени или железни кораби, потъвали и загивали, защото водата разтваряла за кратко време кораба и екипажа. Причината Амаргант да остане сред вода и сега била обаче друга. Жителите му обичали да променят мястото на къщите, улиците и площадите. Ако например две семейства, които живеели в двата противоположни края на града, се сприятелели и сродели, защото младите са се оженили, те напускали местата, в които живеели дотогава, и допирали сребърните си кораби един до друг, за да станат съседи. Трябва да се спомене между другото, че и среброто не било какво да е, а също така неповторимо, както и небивалата красота, с която бе изработено.

Бастиан с удоволствие би научил от лодкаря и повече, но лодката достигна града и той трябваше да слезе със спътниците си.

Най-напред потърсиха странноприемница, за да има къде да отседнат с животните си. Това не беше особено лесно, защото Амаргант буквално бе залят от пътници, които идваха за турнира от близо и далече. В края на краищата намериха все пак места в една гостилница. Когато Бастиан вкара мулето в обора, той му прошепна на ухото:

— Не забравяй какво ми обеща, Иха. Скоро ще се видим отново.

Иха само кимна с глава.

След това Бастиан каза на спътниците си, че повече не иска да им додява и че ще поразгледа сам града. Той им благодари за любезността и се сбогува. А в действителност гореше от нетърпение да намери Атрею.

Големите и малките параходи бяха свързани помежду си с кейове, някои тесни и ефирни, така че по тях можеше да мине само един човек, други — широки и пищни като улици, по които се трупаше

тълпата. Имаше и вити мостове с покриви, а в каналите между корабите дворци плаваха стотици малки сребърни ладии. Но където и да се намираше, човек винаги чувстваше, че земята под краката му леко се поклаща нагоре и надолу, което му напомняше, че целият град плава по вода.

Тълпата посетители, от които градът сякаш преливаше, беше толкова пъстра и многолика, че ако човек иска да я обрисува, трябва да напише цяла книга. Жителите на Амаргант можеха лесно да се разпознаят, защото носеха дрехи от сърма, които не бяха по-лоши от сребърната мантия на Бастиан. Косите им също бяха сребърни, те бяха високи и снажни, а очите им бяха теменуженосини като Мурху, Езерото на сълзите. Повечето посетители не бяха така красиви. Имаше пращящи от мускули великани, с глави, които изглеждаха малки като ябълки върху мощните им рамене. Разхождаха се и тъмни и нагли субекти, особняци, с които хич не ти трябваше да си имаш работа. Срещаха се пройдохи с хитри очички и бързи ръчички и хали, които бълваха огън и дим от устата и ноздрите си. Като живи пумпали кръжаха наоколо шарлатаните, а горски духове с остри уши, криви носове, кози опашки и крака мъкнеха на плещите си големи боздугани. Бастиан веднъж видя и един каменояд, чиито зъби стърчаха от устата му като стоманени длета. Сребърният кей се огъваше под тежестта му, когато мина с тежки стъпки по него. Но преди Бастиан да успее да го попита да не би да е Прас-Фрас-Трас, той изчезна в тълпата.

Накрая Бастиан достигна центъра на града. Това беше мястото, където се провеждаше турнирът. Той беше вече в разгара си. На голям кръгъл площад, който приличаше на огромна циркова арена, стотици участници в състезанието мереха силите си и показваха на какво са способни. Наоколо се трупаше тълпа от зяпачи, която подканваше участниците с подвиквания. Прозорците и балконите на околните кораби дворци бяха също претъпкани със зрители, а някои бяха успели дори да се покатерят на украсените със сребърен филигран покриви.

Бастиан не се интересуваше обаче чак толкова от зрелището, което предлагаха участниците в турнира. Искаше му се да намери Атрею, който положително наблюдаваше отнякъде игрите. И тогава той забеляза, че тълпата непрекъснато гледа с очакване към един от дворците — най-вече когато на състезателите се удадеше да направят нещо по-особено. Но Бастиан трябваше първо да си пробие път по един вит мост и да се покатери на нещо като стълб на улична лампа — чак тогава успя да зърне въпросния дворец.

Там върху обширен балкон имаше два стола от сребро с високи

облегалки. На единия седеше много стар мъж. Сребърните му брада и коса стигаха чак до пояса. Това трябва да беше Кверквобад, Сребърният старец. До него седеше момче на възраст приблизително колкото Бастиан. То беше обуто в дълги панталони от мека кожа, от кръста нагоре беше голо, така че можеше да се види маслиненозеленото му тяло. Изразът на тясното лице беше сериозен, дори строг. Дългата му синкавочерна коса бе сплетена на плитка и хваната към тила с кожени ремъци. На раменете му беше наметната пурпурночервена мантия. Той спокойно гледаше надолу към арената, но все пак поведението му издаваше някакво странно напрежение. По всичко личеше, че нищо не убягва от тъмните му очи. Атрею!

В този момент на отворената балконска врата зад Атрею се показа още една много голяма глава, наподобяваща лъвска, само че вместо козина имаше бели седефени люспи и от муцуната висеше дълга бяла брада. Очите бяха рубиненочервени и искряха, а когато главата застана над Атрею, отдолу се подаде дълга грациозна шия, покрита също със седефени люспи. От нея се виеше като пламък сребърна грива. Това беше Фухур, Драконът на щастието, и той сякаш прошепна нещо в ухото на Атрею, защото последният кимна.

Бастиан се спусна надолу по стълба на уличната лампа. Това, което видя, му стигаше. Сега насочи вниманието си към участниците в турнира.

Всъщност не ставаше дума за някакви истински боеве, а по-скоро за нещо като голямо цирково представление. Е, вярно, че в момента точно се бореха двама великани. Телата им се бяха оплели в грамаден възел, който се търкаляше напред-назад. Вярно, че тук и там същества от едно или различни племена показваха на двойки изкуството си да се дуелират с меч или да си служат с боздуган и копие, но, естествено, това не бяха боеве на живот и смърт. Правилата на турнира дори предвиждаха всеки да покаже, че се бори честно и почтено и може да се владее. Ако някой участник се оставеше да бъде увлечен от яростта или амбициите си и сериозно наранеше своя противник, бездруго щеше да отпадне. Повечето от състезателите се бяха заели да покажат колко точно умеят да стрелят с лък и да изпробват силата си с вдигане на грамадни тежести. Други пък демонстрираха своите дарби и смелост, като правеха акробатични номера и рискуваха живота си. Какви ли не зрелища можеха да се видят още при толкова много кандидати.

Победените напускаха арената един след друг и на нея оставаха все по-малко хора. Тогава Бастиан видя, че Хикрион Силният, Хисбалд

Бързият и Хидорн Жилавият излизат на площада. Юнакът Хинрек и принцеса Огламар не бяха сред тях.

В този момент на арената все още имаше стотина състезатели. Тъй като бяха останали най-добрите, за Хикрион, Хисбалд, Хидорн не беше особено лесно, както може би очакваха, да надвият противниците си. Мина цял следобед, докато се разбере, че Хикрион е най-силен сред силните, Хисбалд — най-ловък сред ловките, а Хидорн — най-издръжлив сред издръжливите. Въодушевената публика ликуваше и им ръкопляскаше и тримата се поклониха, обърнати към балкона, където седяха Сребърният старец Кверквобад и Атрею. Атрею дори понечи да се надигне, за да каже нещо, когато внезапно на площада се появи още един кандидат. Това беше Хинрек. Настъпи напрегнато мълчание и Атрею отново седна. Нали щяха да го съпровождат само трима мъже, ето че сега там, долу, имаше един в повече. Някой трябваше да отпадне.

— Господа — каза Хинрек високо, така че да може всеки да го чуе, — не смятам, че току-що завършилата малка демонстрация на способности е изтощила силите ви. И въпреки това не би било честно от моя страна да ви извиквам на двубой един по един. Не видях досега подходящ противник сред участниците в турнира и не сметнах за нужно да се включвам, затова ще се бия с пресни сили. Ако някой от вас се чувства твърде изтощен, нека сам доброволно се откаже. В противен случай аз съм готов да се заема с всички ви заедно. Имате ли нещо против?

— Не — отговориха тримата в един глас.

И ето, започна такава битка, че чак пушек се вдигна. Ударите на Хикрион не бяха загубили ни най-малко от силата си, но юнакът Хинрек беше по-силен; Хисбалд го нападаше като светкавица от всички страни, но юнакът Хинрек беше по-бърз. Хидорн се опита да го омаломощи, но юнакът Хинрек беше по-издръжлив. Не се биха и десет минути, и тримата рицари бяха обезоръжени и паднаха на колене пред юнака Хинрек. Той гордо се огледа и явно търсеше изпълнения с възхищение поглед на дамата си, която сигурно се намираше някъде сред тълпата. Виковете и аплодисментите заляха площада като ураган. Сигурно се чуваха и до най-отдалечения бряг на Езерото на сълзите Мурху.

Когато настъпи отново тишина, Сребърният старец Кверквобад стана и попита с висок глас:

— Има ли още някой, който би се нает да излезе срещу юнака Хинрек?

Един момчешки глас наруши всеобщото мълчание:

— Да, аз!

Това беше Бастиан.

Всички лица се извърнаха към него. Тълпата му направи път и той излезе на площада. Прозвучаха възгласи на учудване и съчувствие.

— Вижте само колко е красив!

— Ще се погуби горкото момче!

— Спрете го!

— Кой си ти? — попита Сребърният старец Кверквобад.

— Името си ще кажа след това — отвърна Бастиан.

Той видя, че Атрею е присвил очи и го разглежда, но все още нищо не се досеща.

— Млади приятелю — рече юнакът Хинрек, — ние ядохме и пихме заедно. Защо искаш сега да те направя за смях? Моля те, вземи думите си назад и си върви.

— Не — отговори Бастиан, — казаното си е казано.

Юнакът Хинрек се поколеба за момент.

После предложи:

— На мен не ми се иска да мерим силите си в бой. Нека първо видим чия стрела ще отиде по-нависоко.

— Съгласен съм — отвърна Бастиан.

И за двамата донесоха по един далекобоен лък и стрела. Хинрек обтегна тетивата и отпрати стрелата си нагоре в небето, далече по-високо, отколкото могат да я проследят очите. Почти едновременно с него Бастиан обтегна лъка си и пусна стрелата си след неговата.

Не мина много време и двете стрели се върнаха и паднаха на земята между двамата съперници. И се оказа, че стрелата на Бастиан с червени пера явно бе уцелила горе с такава сила стрелата на юнака Хинрек със сините пера, че чак я бе разцепила отзад.

Юнакът Хинрек се вторачи в набучените една в друга стрели. Той пребледня, а по бузите му избиха червени петна.

— Това може да е само случайност — измърмори той, — сега да видим кой върти по-добре сабята.

Той поиска две шпаги и две тестета карти. Когато му ги донесоха, размеси добре и двете тестета.

После хвърли едното във въздуха, светкавично изтегли сабята си и започна да пробожда картите. Когато свърши и част от тях паднаха на земята, се видя, че той е уцелил всички купи, и то точно в сърцето, нарисувано по средата. И докато показваше шпагата с набучените карти, той отново потърси с поглед дамата си.

Дойде ред на Бастиан. Той хвърли другото тесте нагоре и сабята му засвистя из въздуха. Нито една от картите не падна на земята. Бе набучил точно по средата всичките тридесет и две карти от тестето, при това както следват една след друга — въпреки че юнакът Хинрек ги бе размесил много добре.

Юнакът Хинрек разгледа най-подробно всичко и нищо не можа да каже. Устните му потрепераха.

— Но поне по сила не ме превъзхождаш — промълви той накрая с леко разгневен глас.

После грабна най-големия топуз от всички, които се търкаляха на площада, и бавно го изтласка над главата си. Но още не свършил, Бастиан го хвана и го вдигна заедно с тежестта. Юнакът Хинрек загледа така слисано, че неколцина зрители не се стърпяха и се разсмяха.

— Досега определяхте вие в какво да се състезаваме — рече Бастиан. — Съгласни ли сте сега и аз да предложа нещо?

Юнакът Хинрек кимна безмълвно.

— Нека да премерим храбростта си!

Юнакът Хинрек се окопити отново.

— От нищо не ме е страх!

— Тогава — отвърна Бастиан — предлагам да видим кой ще преплува пръв Езерото на сълзите. Победител ще е онзи, който по-бързо стигне до другия бряг.

На площада настъпи гробно мълчание.

Юнакът Хинрек ту почервеняваше, ту пребледняваше.

— Но това не е никакво изпитание за храброст, а жива лудост.

— Аз съм готов да го направя. Хайде да тръгваме!

Сега юнакът Хинрек загуби самообладание.

— Не — изкрещя той и тупна с крак, — вие знаете също така добре, както и аз, че водата на Мурху разтваря всичко. Това значи да отидеш на сигурна смърт.

— Аз не се страхувам — отговори спокойно Бастиан. — Прекосил съм Пустинята на цветовете, ядох, пих и се къпах в огъня на Пъстрата смърт. Никак не ме е страх от тези води.

— Сега излъгахте! — изрева юнакът Хинрек, почервенял като рак. — Никой във Фантазия не би оцелял, ако срещне Пъстрата смърт! И децата знаят това.

— Юнако Хинрек — рече бавно Бастиан, — вместо да ме обвинявате, че лъжа, по-добре си признайте, че ви е страх.

Това беше вече много за юнака Хинрек. Обезумял от ярост, той

изтегли големия си меч от ножницата и се нахвърли върху Бастиан. Момчето се дръпна и понечи да каже нещо, за да го възпре, но юнакът Хинрек не го остави. Той замахна към Бастиан за кървава разплата. В същия момент мечът Сиканда се стрелна като светкавица от ръждивата си ножница в ръката на Бастиан и започна да играе.

Онова, което се случи, беше така невероятно, че никой от присъстващите нямаше да го забрави цял живот. За щастие Бастиан не можа да освободи ръката си от дръжката на меча и трябваше да следва всяко движение, което извършваше Сиканда. Мечът първо наряза на парчета великолепните доспехи на юнака Хинрек. На всички страни се разхвърчаха парцали, но по кожата му нямаше и драскотина. Юнакът Хинрек се отбраняваше отчаяно и размахваше меча си като луд, но Сиканда святкаше около него, сякаш беше огнен вихър, и така го заслепяваше, че нито един от ударите му не уцели противника. Накрая той остана по бельо, но все още не преставаше да замахва към Бастиан. Тогава Сиканда накълца меча му на парченца, и то с такава скорост, че острието му се задържа за момент във въздуха, без да се разпадне, а след това, звънтейки, падна на земята, като че ли се изсипаха купчина монети. Юнакът Хинрек гледаше с ококорени очи останалата в ръката му дръжка, която вече не можеше да му послужи за нищо. Хвърли я и наведе глава. Сиканда се прибра отново в ръждивата си ножница и Бастиан успя да освободи ръката си.

Хилядогласен вик на въодушевление и учудване се разнесе от тълпата зяпачи. Те нахлуха на площада, хванаха Бастиан, вдигнаха го на ръце и го понесоха триумфално. Радостта нямаше край. Както беше нависоко, Бастиан се огледа за юнака Хинрек. Искаше да му извика няколко думи за помирение, защото всъщност съжаляваше бедния човечец, не бе искал така да го засрамва. Но юнакът Хинрек никъде не се виждаше.

После внезапно наоколо стана тихо. Тълпата се отдръпна и направи някому място. И ето че отпред се изправи Атрею и усмихнат погледна нагоре към Бастиан. Бастиан също се усмихваше. Тогава тълпата го свали и двете момчета се изправиха едно срещу друго, като мълчаливо се оглеждаха. Накрая Атрею заговори:

— Ако все още се нуждаех от спътник, за да тръгна да търся Спасителя на Фантазия, щеше да ми е достатъчен само този, защото е равен на повече от сто, взети заедно. Но на мен не ми трябва никой, тъй като експедицията по търсенето няма да се състои.

Учудени и разочаровани, хората започнаха да роптаят.

— Спасителят на Фантазия не се нуждае от нашата закрила —

продължи Атрею, като повиши глас, — защото може да се пази сам по-добре, отколкото всички ние бихме го опазили. И няма нужда повече да го търсим, тъй като той ни намери. Не го познах веднага, защото, когато го видях във Вратата на вълшебното огледало при Южния оракул, той не изглеждаше както сега… дори съвсем другояче. Обаче аз не съм забравил погледа му. Той и сега е същият. Невъзможно е да се заблуждавам.

Бастиан с усмивка поклати глава и каза:

— Ти не се заблуждаваш, Атрею. Ти беше онзи, който ме заведе при Детската царица, за да й дам ново име, и аз ти благодаря за това.

През тълпата от зрители като полъх на вятър премина шепот, изпълнен със страхопочитание.

— Ти обеща да ни кажеш името си — отвърна Атрею, — защото освен Златооката повелителка на желанията все още никой друг във Фантазия не го знае. Ще го сториш ли?

— Казвам се Бастиан Балтазар Букс.

Зяпачите не можеха повече да издържат. Избухнаха хиляди ликуващи възгласи: „Да живее!“ От въодушевление мнозина започнаха да танцуват, така че кейовете и мостовете, та даже и целият площад се разклатиха.

Смеейки се, Атрею протегна ръка към Бастиан и Бастиан я хвана. Така — ръка за ръка — те преминаха по площада, за да стигнат края му, където на стъпалата на двореца ги чакаха Сребърният старец Кверквобад и Драконът на щастието Фухур.

Тази вечер в град Амаргант имаше празник — най-големия, който някога е устройван там. Всичко, което имаше крака — къси или дълги, криви или прави, — танцуваше, и всичко, което имаше глас — красив или неприятен, дебел или тънък, — се смееше и пееше.

Когато се стъмни, жителите на Амаргант запалиха по корабите и дворците хиляди светлини. А среднощ имаше такава заря, каквато дори и във Фантазия не бяха виждали. Бастиан беше заедно с Атрею на балкона, отляво и отдясно стояха Фухур и Сребърният старец Кверквобад. Те гледаха как пъстроцветните огнени снопове по небето и хилядите светлини на Сребърния град се отразяват в тъмните води на Езерото на сълзите Мурху.

СЕДЕМНАЙСЕТА ГЛАВА Един дракон за юнака Хинрек

Сребърният старец Кверквобад бе потънал в сън на креслото си, защото беше късно през нощта. Така той пропусна най-върховното удоволствие, което можеше да изживее през своите сто и седем години. Същото се случи и с много други жители и гости на Амаргант, които, изтощени от празника, легнаха да спят. Малцина бяха все още будни и тъкмо те станаха свидетели на нещо, което по красота далече надхвърляше всичко чуто от тях през целия им живот.

Пя Фухур, белият Дракон на щастието.

Той кръжеше високо в нощното небе над Сребърния град и Езерото на сълзите. Гласът му се носеше като камбанен звън из въздуха. Това беше песен без думи, великата проста мелодия на истинското щастие. Тя разтвори сърцата на всички, които я чуха.

Същото се случи и с Бастиан и Атрею, които седяха на широкия балкон в двореца на Кверквобад. Двамата чуха за пръв път как пее Драконът на щастието. Без да усетят, те се бяха хванали за ръка и слушаха, изпаднали в мълчалив възторг. Всеки от тях знаеше, че и другият чувства същото — щастието да срещнеш приятел. И те не смееха да го смутят с приказките си.

Но тези незабравими мигове отлетяха, песента на Фухур се чуваше все по-слабо и по-слабо и накрая замря.

Когато всичко утихна, Кверквобад отвори очи, стана и извинявайки се, каза:

— Какво да се прави, сребърните старци като мен се нуждаят от сън. При вас, младите, е другояче. Не ми се сърдете, но аз сега ще отида да си легна.

Те му пожелаха лека нощ и Кверквобад си отиде.

Двамата приятели останаха още дълго да седят така мълчаливо, вперили поглед в нощното небе, където Драконът на щастието кръжеше с бавни и спокойни вълнообразни движения. От време на време прелиташе като тясно бяло облаче пред кръглата месечина.

— Фухур изобщо ли не спи? — попита най-накрая Бастиан.

— Той вече спи — отговори тихо Атрею.

— Ама както си лети ли?

— Да, той не обича да живее в къщи дори когато те са толкова големи, колкото дворецът на Кверквобад. Чувства се притеснен,

затворен и се старае да се движи колкото може по-внимателно, за да не събори или бутне нещо. Какво да се прави, като е много голям. Затова обикновено спи във въздуха.

— Мислиш ли, че ще ми разреши веднъж и аз да полетя с него?

— Положително. Във всеки случай не е проста работа. Първо трябва да свикнеш.

— Аз съм яздил Граограман — не се стърпя да се похвали Бастиан.

Атрею кимна й го погледна с възхищение.

— Спомена го, когато си мерехте храбростта. Как успя да надвиеш Пъстрата смърт?

— Нали имам Златин — рече Бастиан.

— Ах! — възкликна Атрею. Изглеждаше много слисан, но не каза нищо повече.

Бастиан извади знака на Детската царица изпод ризата си и го показа на Атрею. Атрею го разглежда продължително и тогава промълви:

— Значи сега ти носиш Сиянието.

Лицето му се стори на Бастиан малко недружелюбно, затова побърза да каже:

— Искаш ли пак да го поносиш?

Той понечи да свали верижката.

— Не!

Гласът на Атрею прозвуча едва ли не рязко и Бастиан се сепна и спря, тогава Атрею се усмихна извинително и повтори кротко:

— Не, Бастиан, аз достатъчно дълго го носих.

— Както искаш — рече Бастиан. След това завъртя знака:

— А виждал ли си какво пише отзад?

— Да, виждал съм, но не знам какво е.

— Защо?

— Ние, Зелените кожи, знаем как се търсят следи, а не как се четат букви.

Сега беше ред на Бастиан да ахне.

— Какво е написано от обратната страна? — поинтересува се Атрею.

— ПРАВИ КАКВОТО ТИ СЕ ИСКА — прочете му Бастиан.

Атрею гледаше знака вторачено.

— Значи така било! — измърмори той. Лицето му не издаваше никакво душевно вълнение и Бастиан не можеше да разбере за какво мисли. Затова попита:

— А ако го знаеше, щеше ли да постъпиш по друг начин?

— Не — каза Атрею. — Аз направих онова, което исках.

— Вярно е — рече Бастиан и кимна.

Двамата отново помълчаха известно време.

— Трябва да те питам още нещо, Атрею — подхвана пак разговора Бастиан. — Ти каза, че съм изглеждал другояче, когато си ме видял във Вратата с вълшебното огледало.

— Да, съвсем различно.

— Ами как изглеждах?

— Ти беше много дебел и блед, пък и имаше съвсем други дрехи.

— Дебел и блед? — попита Бастиан и се усмихна недоверчиво. — Сигурен ли си, че съм бил аз?

Бастиан се замисли.

— Ти си ме видял, знам това. Но аз винаги съм бил като сега.

— Наистина ли?

— Иначе би трябвало да си спомням! — извика Бастиан.

— Да — каза Атрею и го погледна замислено. — Би трябвало.

— Да не би огледалото да е било криво?

Атрею поклати глава.

— Не вярвам.

— Как си обясняваш тогава, че си ме видял такъв?

— Не знам — призна Атрею. — Знам само, че не се заблуждавам.

Те пак мълчаха дълго и накрая отидоха да спят.

Докато лежеше в леглото, чиито табли откъм главата и краката, естествено, бяха направени от най-фин сребърен филигран, Бастиан не престана да мисли за разговора с Атрею. Струваше му се някак, че след като разбра за Сиянието, Атрею вече не оценяваше така високо победата му над юнака Хинрек и престоя му при Граограман. Може би си мислеше, че при тези обстоятелства това не е кой знае какво. А на Бастиан се искаше да спечели напълно уважението на Атрею.

Той дълго размишлява. Все трябваше да има нещо, което да не е в състояние да направи никой друг във Фантазия, дори и да е със знака. Нещо, което да може да извърши само той, Бастиан.

И накрая му дойде на ум какво е то — да съчинява приказки.

Нали постоянно повтаряха, че никой от Фантазия не може да създаде нещо ново. Дори и гласът на Уйулала го бе споменал. А именно това беше нещото, което той умееше да върши най-добре.

Атрею трябваше да разбере, че той, Бастиан, е голям разказвач!

Пожела да му се удаде колкото може по-скоро случай да докаже това на приятеля си. Та дори още утре. Например би могло в Амаргант

да се проведе празник на приказката, по време на който Бастиан да засенчи всички със своето въображение.

А още по-добре би било, ако всичко, което той разкаже, се сбъдне! Не каза ли Граограман, че Фантазия е царството на приказките и затова дори и отдавна отминали неща могат да се появят отново, ако съществуват в някоя приказка?

Нека Атрею да облещи очи от учудване!

И докато Бастиан си представяше как Атрею му се възхищава, заспа.

Когато на следващата сутрин седяха в парадната зала на двореца и богато закусваха, Сребърният старец Кверквобад каза:

— Ние решихме да организираме днес за нашия гост, Спасителя на Фантазия, и за неговия приятел, който го доведе при нас, специален празник. Може би ти, Бастиан Балтазар Букс, не знаеш, че от прастари времена ние, амаргантците, сме най-добрите певци и разказвачи в цяла Фантазия. Нашите деца изучават от рано това изкуство. Когато пораснат, те години наред пътуват по света и упражняват тази професия за благото и добруването на всички люде. Затова навсякъде ни посрещат с уважение и радост. Ала има нещо, което ни мъчи — запасите ни от песни и приказки, честно казано, не са особено големи. А не стига, че са малко на брой, ами и мнозина от нас трябва да ги делят помежду си. Говори се, не зная доколко с право, че в твоя свят ти си известен като човек, който може да съчинява приказки. Вярно ли е?

— Да — рече Бастиан. — На мен дори са ми се присмивали за това.

Сребърния старец вдигна учудено вежди.

— Присмивали са ти се, че можеш да разказваш приказки, които никой досега не е чул? Та как е възможно! Никой от нас не е в състояние да направи това и всички ние, аз и моите съграждани, ще ти бъдем безкрайно благодарни, ако ни подариш нови приказки. Ще ни помогнеш ли с майсторството си?

— С удоволствие — отговори Бастиан.

След като закусиха, те излязоха на стълбата пред двореца на Кверквобад, където вече ги чакаше Фухур. На площада междувременно се бе събрала голяма тълпа от хора, но този път гостите, дошли в града за турнира, бяха малко. Повечето бяха амаргантци — мъже, жени и деца, всичките добре сложени, синеоки, облечени в красиви одежди от сърма. Повечето от тях носеха със себе си сребърни струнни инструменти, като арфи, лири, китари или лютни, на които съпровождаха своите изпълнения, защото всеки се надяваше

да може да покаже изкуството си пред Бастиан и Атрею.

Отново бяха донесени кресла. Бастиан седна по средата, между Кверквобад и Атрею. Фухур се разположи зад тях.

Тогава Кверквобад плесна с ръце и когато настъпи тишина, каза:

— Големият разказвач ще изпълни нашето желание. Той ще ни подари нови приказки. Приятели, покажете най-хубавото, на което сте способни, създайте му добро настроение.

Всички амаргантци на площада се поклониха дълбоко и мълчаливо. Тогава първият пристъпи напред и започна да рецитира. След него взеха да излизат все нови и нови. Всичките имаха красиви и звучни гласове и владееха добре това изкуство.

Приказките, стихотворенията и песните, които те поднасяха, бяха увлекателни, весели или пък тъжни, но ще отнеме много време, ако разкажем всички. Затова ще го сторим друг път. Бяха около стотина на брой. После те почнаха да се повтарят и жителите на Амаргант, които сега излизаха на сцената, не можеха да изпълнят нищо друго освен онова, което вече бяха издекламирали предшествениците им.

Въпреки това възбудата на Бастиан нарастваше с всеки миг. Той чакаше да дойде неговият ред. Желанието му се бе изпълнило точно както искаше. Едва го сдържаше да разбере дали ще се сбъдне и всичко останало. Погледна Атрею отстрани, но той си седеше, слушаше и лицето му дори не трепваше. Не можеше да се разбере какво го вълнува.

Най-сетне Сребърният старец Кверквобад накара съгражданите си да спрат. Той се обърна с въздишка към Бастиан и рече:

— Нали ти казах, Бастиан Балтазар Букс, че запасите ни са малки. Не по наша вина няма достатъчно приказки. Както виждаш, правим каквото можем. А сега ще ни подариш ли една от твоите приказки?

— Ще ви подаря всички приказки, които съм съчинил досега — каза Бастиан великодушно, — защото аз ще си измисля още много нови. Доста от тях съм разказвал на едно малко момиченце на име Криста, но повечето — само на себе си. Така че никой друг не ги знае. Ала ще са нужни седмици и месеци, за да мога да разкажа всяка поотделно, а толкова дълго ние не можем да останем при вас. Затова ми се иска да ви разкажа една приказка, в която се съдържат всички останали. Заглавието й е „Историята на Амаргантската библиотека“.

Той помисли малко и започна с първото, което му дойде наум:

„В прастари времена живяла в Амаргант една Сребърна старица на име Квана, която управлявала града. В онези отдавна отминали дни го нямало нито Езерото на сълзите Мурху, нито пък Амаргант бил

построен от специално сребро, устойчиво на водите му. Това бил един съвсем обикновен град с къщи от камък и дърво, който бил разположен в една долина сред гористи хълмове.

Квана имала син на име Квин, който бил голям ловец. Един ден Квин зърнал в гората еднорог. На върха на неговия рог греел скъпоценен камък. Той убил животното и Отнесъл Камъка в къщи, но с това навлякъл голямо зло на град Амаргант. Започнали да се раждат все по-малко деца. Ако не се намерело спасение, градът щял да опустее. Но еднорогът не можел да бъде съживен и никой не намирал изход.

Тогава Сребърната старица изпратила вестоносец в Южния оракул, който все още съществувал, за да получи от Уйулала съвет, какво да правят. Но Южният оракул бил толкова далече, че пратеникът тръгнал като млад мъж, а се върнал като старец. Сребърната старица Квана била вече отдавна умряла и синът й Квин заел междувременно нейното място. Той, естествено, също бил твърде стар, както и всички останали амаргантци. Имало само две деца — едно момче и едно момиче. Момчето се казвало Аквил, а момичето — Муква.

И така, пратеникът оповестил, че гласът на Уйулала му разкрил тайната — Амаргант ще оцелее, ако го направят най-красивия град на Фантазия. Само по този начин можело да се поправи злото, причинено от Квин. Но това жителите на Амаргант можели да направят само с помощта на олелийците, най-грозните същества във Фантазия. Наричали ги също Вечно плачещите, защото непрекъснато проливали сълзи от мъка, че са толкова грозни. Но именно с тези потоци от сълзи те промивали от глъбините на земята онова специално сребро и правели от него най-прекрасен филигран.

Тогава всички амаргантци тръгнали да търсят олелийците, но никой не успял да ги намери, тъй като те живеят дълбоко под земята. Накрая останали само Аквил и Муква. Другите измрели, а и те междувременно също пораснали. И тъкмо те двамата успели да намерят олелийците и да ги придумат да превърнат Амаргант в най-красивия град на Фантазия.

Така олелийците построили първо един сребърен шлеп, а върху него — малък дворец от филигран, и го поставили на централния площад в измрелия град. После прокарали под земята поток от сълзите си и той бликнал като извор в долината между гористите хълмове. Горчивите води я изпълнили и тя се превърнала в Езерото на сълзите Мурху, по което плавал първият сребърен дворец. В него живеели Аквил и Муква.

Ала олелийците поставили на двамата млади едно условие и то било те и всички техни потомци отсега нататък да се посветят на песните и приказките. Докато правели това, олелийците щели да им помагат, защото по този начин и те щели да имат дял в тяхното изкуство и грозотата им щяла да допринесе за нещо красиво.

Така Аквил и Муква основали библиотека и това е прочутата Амаргантска библиотека, където събрали всички мои приказки. Те започнали с тази, която току-що чухте, но постепенно една след друга се натрупали и всички останали, които някога съм разказвал. В края на краищата приказките станали толкова много, че нито те двамата, нито многобройните им потомци, които днес обитават Сребърния град, могат да ги прочетат или разкажат докрай.

А най-красивият град на Фантазия съществува и днес, защото олелийците и жителите на Амаргант спазили поетото обещание, макар двата народа вече да не се познават. Само името на Езерото на сълзите Мурху напомня за това събитие от прастари времена.“

Когато Бастиан свърши, Сребърният старец Кверквобад бавно се надигна от креслото си. Лицето му бе озарено от усмивка.

— Бастиан Балтазар Букс, ти ни подари много повече от една приказка, много повече от всички приказки на този свят. Ти ни дари с произход. Сега вече знаем откъде е дошло езерото Мурху, как са се появили нашите сребърни кораби и дворци, които плават по езерото. Сега вече знаем защо от дълбока древност сме народ на певци и разказвачи и преди всичко сега разбрахме какво има в онази голяма кръгла сграда в нашия град, в която още никой не е стъпвал, защото е затворена от прастари времена. В нея се криело най-голямото ни богатство, а ние досега не сме и подозирали. В нея се намира Амаргантската библиотека!

И самият Бастиан беше слисан, че всичко, което той току-що разказа, бе станало реалност. (Или пък открай време си е било така? Граограман би казал: „И двете!“) Във всеки случай той искаше да се увери със собствените си очи.

— А къде е тази сграда? — попита той.

— Ще ти я покажа — рече Кверквобад, обърна се към тълпата и извика: — Елате всички с нас! Може би днес ще станем свидетели на още много други чудеса!

Дългото шествие, начело на което вървеше Сребърният старец, а до него — Атрею и Бастиан, се отправи по кейовете, свързващи сребърните кораби един с друг, и най-накрая спря пред голямо здание, което се намираше върху кръгъл кораб и също имаше формата на

огромна сребърна цилиндрична кутия. Външните стени бяха гладки и без украшения, а също и без нито един прозорец. Имаше само една голяма врата, но тя беше затворена.

В средата на гладката сребърна врата в кръгъл обков беше поставен камък, приличащ на парче прозрачно стъкло. На него имаше следния надпис:

От рог на Еднорог отчупен гасна днес.
Залостени вратите ще държа,
додето пак светлика ми разпали
този, който името ми вярно изрече.
И нему аз ще светя сто лета
и ще го водя в тъмните простори
на Йоровата Минроуд.
Но каже ли ми името отново,
и този път отзад напред,
ще лумне стогодишният ми блясък
в един-едничък миг.

— Никой от нас не е в състояние да разгадае този надпис — каза Кверквобад. — Никой от нас не знае какво значат думите Йор и Минроуд. И никой досега не е открил името на камъка, въпреки че всички непрекъснато се опитваме. Но ние можем да използваме само имена, каквито във Фантазия вече има. А тъй като те са названия на други неща, никой не успя да накара камъка да светне и с това да отвори вратата. Знаеш ли името му, Бастиан Балтазар Букс?

Настъпи пълна тишина. Всички жители на Амаргант, а също и чужденците, притаиха дъх в очакване.

— Ал Тсахир! — извика Бастиан.

И в същия момент камъкът грейна, изскочи от обкова и падна право в ръката на Бастиан. Вратата се отвори.

Хиляди гърла ахнаха от учудване.

Хванал в ръка светещия камък, Бастиан влезе през вратата, следван от Атрею и Кверквобад. Тълпата напираше след тях.

Голямото кръгло помещение беше тъмно и Бастиан вдигна камъка. Макар да светеше по-силно от свещ, той не беше в състояние да огрее цялата зала. Виждаше се само, че по стените са подредени на етажи чак до тавана безброй много книги.

Донесоха лампи и скоро цялото помещение бе обляно със

светлина. Сега се видя, че лавиците с книги са разделени на сектори, на които бяха поставени табелки като „Смешни приказки“, „Приключенски приказки“ или „Сериозни приказки“, „Къси приказки“ и така нататък.

В средата на кръглата зала беше сложен надпис така, че да се вижда от всеки, който влезе:

БИБЛИОТЕКА

НА СЪБРАНИТЕ СЪЧИНЕНИЯ

НА БАСТИЯН БАЛТАЗАР БУКС

Атрею стоеше и смаяно се оглеждаше. Той беше толкова поразен и възхитен, че лицето му издаваше колко се вълнува. Това зарадва Бастиан.

— И всичко тук — попита Атрею и показа с пръст наоколо, — всички тези приказки ти ли си ги съчинил?

— Да — каза Бастиан и пъхна Ал Тсахир в джоба си.

Атрею го гледаше слисан.

— Главата ми не може да го побере — призна той.

Нетърпеливите жители на Амарганта, естествено, веднага се бяха нахвърлили върху книгите, прелистваха ги, четяха на глас, а някои дори, седнали на пода, бяха започнали да учат наизуст отделни пасажи.

Вестта за голямото събитие се бе разпространила, разбира се, със страшна бързина из целия Сребърен град, сред жителите му и гостите.

Бастиан и Атрею точно излизаха навън, когато насреща им се зададоха рицарите Хикрион, Хисбалд и Хидорн.

— Господарю — обърна се към Бастиан червенокосият Хисбалд, който явно умееше да си служи най-добре не само с шпагата, а и с езика, — ние чухме какви невероятни способности сте имали, затова искаме да ви помолим да ни вземете на служба при вас и да ни позволите да ви придружаваме при бъдещите ви пътешествия. Всеки от нас мечтае да си има своя приказка. И макар вие съвсем определено да не се нуждаете от нашата закрила, може би ще ви е от полза да имате на разположение трима надеждни и способни рицари.

— С удоволствие — отвърна Бастиан. — Ще съм горд да имам такива спътници.

И ето че тримата пожелаха на всяка цена да се закълнат във

вярност пред меча на Бастиан, но той ги възпря и им обясни:

— Сиканда е вълшебен меч. Никой, който не е ял, пил и не се е къпал в огъня на Пустрата смърт, не може да го докосне без опасност за живота.

Така те трябваше да се задоволят с едно приятелско ръкостискане.

— А какво става с юнака Хинрек? — осведоми се Бастиан.

— Той е напълно съкрушен — каза Хикрион.

— Това е заради дамата му — добави Хидорн.

— Да бяхте го видели само! — завърши Хисбалд.

И така, вече петима, те се отправиха към гостилницата, където първоначално бе отседнала компанията и Бастиан бе оставил старата Иха в обора.

Когато влязоха в салона, завариха там само един мъж. Той бе опрял глава на масата и бе заровил ръце в русите си коси. Това беше юнакът Хинрек.

Явно, че в багажа му е имало резервни доспехи, защото беше с малко по-просто снаряжение от онова, което предния ден бе станало на парчета по време на двубоя с Бастиан.

Когато Бастиан му каза „Добър ден“, той скочи и загледа двете момчета втренчено. Очите му бяха зачервени.

Бастиан попита дали могат да седнат при него, той вдигна рамена и отново се свлече на мястото си. На масата пред него имаше лист хартия, явно многократно смачкван на топка и после оглаждан отново.

— Исках да се осведомя как се чувствате — започна Бастиан, — съжалявам много, ако съм ви засегнал.

Юнакът Хинрек поклати глава.

— С мен е свършено — промълви той с прегракнал глас. — Ето на, прочетете сам!

Той бутна бележката пред Бастиан. На нея пишеше:

„Мой избраник може да бъде само най-големият юнак, но вие не сте такъв, затова сбогом.“

— От принцеса Огламар ли е? — попита Бастиан.

Юнакът Хинрек кимна.

— Веднага щом свърши двубоят ни, тя поискала да я откарат на другия бряг заедно с коня й. Кой знае къде е сега? Не ще я видя никога вече. Защо ли съм още на този свят!

— Не можете ли да я догоните?

— За какво?

— За да я убедите да се върне.

Юнакът Хинрек се изсмя горчиво.

— Вие не познавате принцеса Огламар. Тренирах повече от десет години, за да постигна онова, което мога. Простих се с всичко, което вреди на тялото ми. С желязна дисциплина учих фехтовка при най-големите майстори на фехтовката, борба при най-силните борци, докато победих всички. Сега мога да тичам по-бързо от кон, да скачам по-високо от елен, във всяко отношение съм най-добрият, или поточно бях до вчера. Преди това тя дори не благоволяваше да ме погледне, после обаче интересът й към мен започна да расте заедно със способностите ми. Можех вече да се надявам, че ще стана неин избраник… но ето че всичко е било напразно. Как да живея без надежда?

— Все пак — рече Бастиан — принцеса Огламар не е единствената. Положително ще ви хареса и някоя друга.

— Не — отвърна юнакът Хинрек. — Та на мен принцеса Огламар ми харесва точно защото търси най-големия юнак.

— А, така ли — възкликна Бастиан, не знаейки какво да каже. — В такъв случай, естествено, положението ви е тежко. Какво ли може да се направи? Ами ако опитате да я спечелите по друг начин? Например като певец или поет?

— Какво да се прави, като съм юнак — отговори Хинрек малко раздразнено. — Не мога и не искам да бъда друго. Ще си остана такъв, какъвто съм.

— Да — каза Бастиан, — разбирам ви.

Всички замълчаха. Тримата рицари хвърляха изпълнени със съжаление погледи към юнака Хинрек. Те разбираха какво е на сърцето му. Накрая Хисбалд се изкашля, обърна се към Бастиан и рече тихо:

— За вас, благородни Бастиане, положително няма да е особено трудно да му помогнете.

Бастиан погледна Атрею, лицето му обаче пак не издаваше какво мисли.

— За хора като юнака Хинрек — намеси се Хидорн — е цяло нещастие, че надлъж и нашир няма нито едно чудовище. Нали разбирате?

Бастиан все още не можеше да проумее.

— Какво да се прави — рече Хикрион и поглади грамадните си черни мустаци, — за да бъде юнакът юнак, са нужни чудовища. — Като казваше това, той намигна на Бастиан.

Бастиан най-сетне разбра.

— Чуйте, юнако Хинрек — каза той, — когато ви предлагах да дадете сърцето си на друга дама, исках само да изпитам верността ви. В действителност принцеса Огламар се нуждае вече от вашата помощ и никой друг освен вас не може да я спаси.

Юнакът Хинрек наостри уши.

— Сериозно ли говорите, благородни Бастиане?

— Съвсем сериозно. Скоро ще се убедите в това. Да, преди няколко минути принцеса Огламар е била нападната и отвлечена.

— От кого?

— От едно от най-ужасните страшилища, които някога е имало във Фантазия. Става дума за змея Смерг. Тя точно минавала през една полянка, когато чудовището я съгледало, спуснало се от небето, грабнало я от гърба на коня и я отвлякло със себе си.

Хинрек скочи. Очите му заблестяха, а бузите му горяха. От радост той плесна с ръце. Но после очите му помръкнаха и той приседна.

— Това не може да е вярно — рече той унило, — надлъж и нашир тук вече няма змейове.

— Юнако Хинрек — каза Бастиан, — вие забравяте, че аз идвам от много далече… много по-далече, отколкото сте ходили някога.

— Така е — потвърди Атрею, като за пръв път се намеси.

— Ама наистина ли е отвлечена от чудовището? — извика юнакът Хинрек. Той притисна ръце към сърцето си и въздъхна. — О, моя любима Огламар, сега страдаш, но не се страхувай. Твоят рицар ще ти се притече на помощ, той вече идва! Кажете ми какво да сторя? Къде да отида? Какво е станало?

— Много далече оттук — започна Бастиан — има една страна, която се нарича Моргул, или Страната на студения огън, защото там пламъците са по-студени от лед. Не мога да ви кажа как ще я намерите. Сам трябва да я откриете. Насред тази страна има вкаменена гора на име Водгабай. А насред тази вкаменена гора се намира оловната крепост Рагар. Тя е заобиколена от три рова. В първия тече зелена отрова, във втория — димяща азотна киселина, а третият гъмжи от скорпиони, големи колкото ходилата ви. Няма нито мостове, нито мостчета, защото владетел на оловната крепост Рагар е въпросното летящо чудовище на име Смерг. Крилата му са от слизеста ципа и разперени достигат тридесет и два метра. Когато не лети, той стои изправен като огромно кенгуру. В тялото прилича на кастав плъх, а опашката му е на скорпион. Дори и най-лекото докосване с отровното й жило е смъртоносно. Задните му крака са като на грамаден скакалец,

а предните са малки, закърнели и приличат на детски ръчички. Но това не бива да ви заблуждава, защото точно в тези ръце се крие ужасната му сила. Дългата си шия той може да прибира като охлюва рогцата си. Тя завършва с три глави. Едната е голяма и напомня главата на крокодил. От устата й бълва леден огън. А там, където при крокодила са очите, има два израстъка, които също са глави. Дясната наподобява главата на старец. С нея чува и вижда. За говорене му служи обаче лявата, чието лице е набръчкано като на старица.

Докато слушаше това описание, юнакът Хинрек малко пребледня.

— Как му беше името? — попита той.

— Смерг — повтори Бастиан. — Той върши поразиите си вече цели хиляда години, толкова е стар. От време на време отвлича някоя красива девица, която да му води домакинството до края на дните си. Когато тя умре, отвлича нова.

— Как така не съм чувал нищо за него?

— Смерг може да лети невероятно бързо и надалече. Досега винаги е избирал различни страни на Фантазия за набезите си. При това ги повтаря едва след половин столетие.

— И никой ли досега не е освободил някоя от робините му?

— Не, за това е нужен голям герой.

При тези думи бузите на юнака Хинрек отново поруменяха.

— Има ли Смерг уязвимо място? — попита той вещо.

— Ах! — отговори Бастиан. — За малко да забравя най-важното. Дълбоко в подземието на замъка Рагар има оловна брадва. Сигурно ще ми повярвате, че Смерг я пази като зеницата на очите си, ако ви кажа, че тя е единственото оръжие, с което може да бъде убит. С нея трябва да се отсекат двете му малки глави.

— Откъде знаете всичко това? — попита юнакът Хинрек.

Не се наложи Бастиан да отговаря, защото в този момент по улицата се разнесоха викове, изпълнени с ужас:

— Змей!… Чудовище!… Ето го там горе, на небето… Ужасно! Идва към града!… Всеки да се спасява както може!… Не, не, та той вече си има жертва!

Юнакът Хинрек се втурна към улицата и всички го последваха.

Нещо като огромен прилеп пляскаше в небето с криле. Когато се приближи, върху целия Сребърен град за момент сякаш надвисна студена сянка. Това беше Смерг и видът му беше точно такъв, какъвто Бастиан току-що го бе измислил. С двете си закърнели, но тъй опасни крачета, той бе сграбчил млада дама. Тя крещеше с всички сили и размахваше ръце и крака.

— Хинрек! — чуваше се все по-отдалече. — Помощ, Хинрек! Спаси ме, юнако мой!

После изчезна.

Хинрек вече бе извел врания си жребец от обора и се намираше на една от сребърните лодки, които плаваха към отсрещния бряг.

— По-бързо! — подвикваше той на лодкаря. — Ще ти дам каквото искаш, само побързай!

Бастиан го проследи с поглед и промълви:

— Надявам се, че не му дадох твърде трудна задача.

Атрею го изгледа отстрани. После каза тихо:

— Май ще е добре и ние да тръгваме.

— Накъде?

— Заради мен ти дойде във Фантазия — рече Атрею, — мисля, че трябва да ти помогна да намериш и пътя назад. Ти сигурно все някой ден ще поискаш да се върнеш в твоя свят, нали?

— О — отвърна Бастиан, — за това изобщо не съм мислил досега. Но ти си прав, Атрею. Да, естествено, ти си напълно прав.

— Ти спаси Фантазия — продължи Атрею, — струва ми се, получи и доста в замяна. Сигурно сега ти се ще да се върнеш, за да излекуваш твоя свят, или има нещо, което те възпира?

И Бастиан, който бе забравил, че невсякога е бил силен, красив, смел и всемогъщ, отговори:

— Не, не зная какво може да е то.

Атрею отново погледна приятеля си замислено и добави:

— А може би пътят е дълъг и труден, кой знае?

— Да, кой знае? — съгласи се Бастиан. — Ако искаш, нека тръгнем веднага.

После тримата рицари се поспречкаха за малко кой да предостави на Бастиан коня си. Но Бастиан сложи край на спора, като ги помоли да му подарят мулето Иха. Те бяха на мнение, че е под достойнството на благородник като Бастиан да язди такова животно, но тъй като той настояваше, накрая отстъпиха.

Докато рицарите приготвиха всичко за тръгването, Бастиан и Атрею се върнаха в двореца на Кверквобад, за да благодарят на Сребърния старец за гостоприемството му и да се сбогуват. Драконът на щастието Фухур чакаше Атрею пред двореца. Той беше много доволен, като чу, че ще потеглят. Градовете хич не му допадаха, дори когато бяха толкова красиви като Амарганта.

Сребърният старец четеше една книга, която бе взел от Библиотеката на Бастиан Балтазар Букс.

— Щях да се радвам, ако ми бяхте гостували по-дълго — каза той малко разсеяно, — такъв разказвач не идва всеки ден в града ни. Но сега поне имаме за утеха произведенията му.

Те се сбогуваха и излязоха навън.

Когато възседна Фухур, Атрею попита Бастиан:

— Не искаш ли да яздиш Фухур?

— Друг път — отвърна Бастиан. — Сега ме чака Иха, обещал съм й.

— Тогава ще ви чакаме на брега — извика Атрею.

Драконът на щастието се вдигна във въздуха и в следващия момент се загуби от погледите.

Когато Бастиан се върна в гостилницата, тримата рицари бяха готови за път и го чакаха на една лодка с конете и мулето. Бяха свалили от гърба на Иха самара и го бяха заменили с богато украсено седло. Но тя разбра защо е всичко това едва когато Бастиан се приближи до нея и й пошепна на ухото:

— Ти вече си моя, Иха.

И докато лодката отплаваше и се отдалечаваше от Сребърния град, над горчивите води на Езерото на сълзите дълго ехтя радостният рев на старото муле.

Впрочем що се отнася до юнака Хинрек, той наистина успя да стигне до Моргул, Страната на студения огън. Проникна във вкаменената гора Водгабай и преодоля трите рова около крепостта Рагар. Намери оловната брадва и победи змея Смерг. После върна Огламар на баща й, макар че тя искаше да се омъжи за него. Сега обаче той пък не искаше. Но това е друга приказка и ще бъде разказана друг път.

ОСЕМНАЙСЕТА ГЛАВА Олелийците

Тежки капки дъжд се сипеха като из ведро от черните облаци, които пробягваха над самите глави на ездачите. После започна да вали сняг на едри, лепкави парцали, а накрая се примеси с дъжд. Бурята напираше така, че дори и конете се бяха извъртели настрана, за да й устоят. Натежали от вода, наметалата на ездачите плющяха по гърбовете на животните.

Отдавна вече бяха на път, а през последните три дни яздеха по платото. Времето ставаше от ден на ден по-лошо, а земята се бе превърнала в смес от кал и остри камъни, което още повече затрудняваше придвижването им напред. Тук-там имаше групички храсти или малки, огънати от вятъра дървета, иначе гледката беше монотонна.

Бастиан яздеше най-отпред на мулето Иха и беше сравнително добре с бляскавата си мантия от сърма. Оказа се, че макар лека и тънка, тя топли отлично, а водата веднага се стича на капки. Нисък на ръст, Хикрион Силният почти се бе загубил в дебелото си синьо вълнено наметало. Хисбалд размахваше своите тънки ръце и крака. Бе заметнал голямата качулка на кафявия шаячен ямурлук върху червените си коси. А ушитата от корабно платно сива пелерина на Хидорн бе залепнала по мършавата му снага.

И все пак тримата рицари бяха в добро настроение, макар да го изразяваха по малко грубоват начин. Те не бяха и очаквали рискованото пътуване с Бастиан да протече като неделна разходка. От време на време ту един по един, ту в хор възпяваха с гръмките си гласове бурята — по-скоро сърцато, отколкото хубаво. Любимата им песен явно беше:

Когато аз момченце бях,
на дъжд и вятър иха-ха… растях.

Както обясниха, тя била съчинена от един странник, посетил Фантазия твърде отдавна. Казвал се Шек Спир или нещо подобно.

Единственият от групата, на когото май нито влагата, нито студът правеха каквото и да е впечатление, беше Атрею. От самото начало на пътуването той постоянно се рееше из облаците на гърба на Фухур, издигаше се над тях, избързваше, за да разузнае какво има напред, и

пак се връщаше, за да докладва на другите.

Всички, дори и Драконът на щастието, смятаха, че са тръгнали да търсят пътя, по който Бастиан може да се върне в своя свят. И Бастиан вярваше в същото. Той сам не подозираше, че предложението на Атрею, което той прие в името на приятелството и добрите отношения, изобщо не е по волята му. Но географията на Фантазия се определя от желанията, независимо дали са осъзнати или не. И тъй като Бастиан беше онзи, който решаваше накъде да тръгнат, те всъщност навлизаха все по-навътре във Фантазия, тоест към онзи център, в който се намираше Кулата от слонова кост. Бастиан щеше да разбере едва по-късно какво означава това за него. Засега нито той, нито спътниците му го подозираха.

Мислите на Бастиан бяха заети с нещо друго.

Още на втория ден след като напуснаха Амаргант, те откриха в горите около Мурху ясни следи от змея Смерг. На това място част от дърветата бяха вкаменени. Явно чудовището бе спирало там и бе лъхало дърветата с леденостудения си огнен дъх. Ясно се различаваха отпечатъците от огромните му крака на скакалец. Атрею, който разбираше от тези работи, откри обаче и други следи — от коня на юнака Хинрек. Значи Хинрек беше по петите на змея.

— Това хич не ми харесва — каза малко на шега Фухур и завъртя рубиненочервените си очи, — независимо дали Смерг е чудовище или не, той все пак ми е роднина, ако и много далечен.

Те не тръгнаха по стъпките на юнака Хинрек, а свърнаха в друга посока — та нали тяхната цел беше да открият пътя, по който Бастиан може да се върне у дома.

Оттогава той все разсъждаваше дали е направил добре, като е измислил змей за юнака Хинрек. Е, вярно, на него му беше нужен противник, срещу когото да докаже на какво е способен. Но съвсем не беше сигурно, че той ще победи. Ами ако Смерг го убие? Пък и принцеса Огламар бе изпаднала в ужасно положение. Несъмнено тя беше доста надменна, но това даваше ли право на Бастиан да я хвърли в такава беда? А на всичкото отгоре кой знае какви пакости щеше да направи Смерг тепърва. Без много да му мисли, Бастиан бе създал опасност с неизвестни последици, която сега щеше да продължи да съществува независимо от него и може би щеше да причини неописуеми нещастия на много невинни хора. Той знаеше, че Месечка не прави в царството си никаква разлика между лошо и добро, между красиво и грозно. За нея всяко творение на Фантазия беше еднакво важно и Имаше едни и същи права. Но какво даваше основание на

него, Бастиан, да се държи по същия начин? А и най-вече желаеше ли го изобщо?

— Не — каза си Бастиан, — не искам да вляза в историята като създател на чудовища и страшилища. Много по-добре ще бъде, ако се прочуя със своята доброта и всеотдайност, ако стана светъл пример за подражание, ако ме наричат Добрия човек и ме тачат като Големия благодетел. Да, не ми трябва нищо друго.

Междувременно бяха навлезли в скалиста местност и Атрею, който се завърна с Фухур от разузнавателен полет, съобщи, че е видял няколко километра напред малка закътана котловинка, където могат да се скрият на завет. Ако бил видял правилно, дори имало няколко пещери, където можели да се подслонят в този дъжд и сняг.

Беше късно следобед и крайно време да намерят място за нощуване. Те се зарадваха на вестта, която бе донесъл Атрею, и пришпориха животните. Пътят минаваше през един дол, врязващ се все по-дълбоко във високи скали, може би корито на пресъхнала река. След около два часа те достигнаха котловинката и действително откриха в заобикалящите я скали няколко пещери. Избраха най-обширната и се настаниха в нея удобно, доколкото можеше. Тримата рицари събраха из околността сухи пръчки и изпочупени от бурята клони и скоро в пещерата забумтя хубав огън. Проснаха мокрите наметала да съхнат, вкараха конете и мулето и ги разседлаха. Дори и Фухур, който обикновено предпочиташе да нощува на открито, се сви на кълбо в дъното на пещерата. Всъщност мястото съвсем не беше лошо.

Дори Хидорн Жилавият се опитваше да опече едно голямо парче месо от провизиите, като го въртеше над огъня, набучено на дългия му меч, и всички го гледаха с очакване. Атрею се обърна към Бастиан и го помоли:

— Разкажи ми нещо повече за Крие Та!

— За кого? — попита Бастиан недоумяващо.

— За твоята приятелка Крие Та, малкото момиченце, на което си разказвал много приказки.

— Не познавам никакво малко момиченце, което да се казва така — отвърна Бастиан. — Откъде пък ти дойде наум, че съм й разправял приказки?

Атрею отново го изгледа някак си замислено.

— Нали в твоя свят си разказвал много приказки — рече той бавно, — на нея и на себе си?

— Откъде пък го измисли, Атрею?

— Ти сам го каза. В Амаргант. Каза също, че затова често са ти се присмивали.

Бастиан се загледа в огъня.

— Да, вярно — промърмори той, — така е, но не знам защо, не мога нищо да си спомня.

И на самия него му се стори странно.

Атрею погледна Фухур и двамата си кимнаха, сякаш бяха говорили за нещо, което сега се потвърждаваше. Той не каза обаче нищо. Явно не искаше да говори пред тримата рицари.

— Месото е готово — обяви Хидорн.

Той отряза с ножа си на всекиго по парче и всички започнаха да ядат. И при най-добро желание не можеше да се твърди, че месото е добре изпечено — отгоре бе поизгоряло, а отвътре все още беше сурово, но кой ще седне да придиря при такива обстоятелства.

Известно време всички дъвчеха, после Атрею отново помоли:

— Разкажи ни как дойде при нас!

— Нали сам знаеш — отвърна Бастиан, — нали ти ме доведе при Детската царица.

— Имам предвид какво е било преди това — рече Атрею, — в твоя свят, тогава къде беше и как стана всичко?

И ето че Бастиан разказа как бе откраднал книгата от господин Кореандер, как бе избягал на тавана в училище и се бе захванал да чете. Когато понечи да разкаже за големите странствания на Атрею, той го спря, махайки с ръка. Изглежда, не го интересуваше какво бе чел Бастиан за приключенията му. За сметка на това проявяваше любопитство към всяка подробност от срещата на Бастиан с Кореандер и бягството му на тавана в училище.

Бастиан напрягаше ума си, но не откри нищо друго в своята памет. Бе забравил всичко, свързано с по-раншната си страхливост, пълнота, слабост и мекушавост. Спомените му бяха откъслечни и малкото неща, които помнеше, му се струваха толкова далечни и неясни, сякаш не ставаше дума за него, а за някой друг.

Атрею продължи да го разпитва и Бастиан разказа за времето, когато майка му беше още жива, за баща си, за дома им, за училището и града — е, разбира се, онова, което още помнеше.

Тримата рицари се бяха унесли вече в сън, а Бастиан продължаваше да разказва. Учудваше го, че Атрею се интересува толкова много от най-всекидневни неща. Може би той го зарази с начина, по който слушаше, но и на него най-обикновените и всекидневни неща вече не изглеждаха така всекидневни, а започна да

му се струва, че във всички тях има някакво тайнство, което обаче не бе забелязал досега.

Накрая вече съвсем за нищо не се сещаше и просто не знаеше какво още да разкаже. Станало беше късно, огънят бе догорял. Трите рицари тихо похъркваха. Атрею седеше с неподвижно лице и, изглежда, бе потънал в размисъл.

Бастиан се изтегна, уви се в сърмената си мантия и вече заспиваше, когато Атрею тихо каза:

— Златин е причината.

Бастиан опря глава на ръката си и сънено погледна приятеля си.

— Какво искаш да кажеш?

— Сиянието — продължи Атрею, сякаш говореше на себе си — действа на вас, чедата на човешкия род, не както на нас.

— Откъде пък измисли това?

— Знакът ти дава голяма власт, той изпълнява всички твои желания, но едновременно ти и отнема нещо — спомена за твоя свят.

Бастиан се замисли. Нямаше чувството да му липсва каквото и да било.

— Граограман ми каза, че ако искам да открия истинската си воля, трябва да вървя по пътя на желанията. Същото пише и на задната страна на Златин. Но тогава трябва да следвам желанията си и да не пропускам нито едно. В противен случай няма да стигна доникъде във Фантазия. Затова ми е нужно Съкровището.

— Да — съгласи се Атрею, — то ти показва пътя и едновременно с това ти отнема целта.

— Е, Месечка си знае работата — рече Бастиан безгрижно. — Нали тя ми даде знака. Ти излишно се тревожиш, Атрею. Златин положително не е капан.

— Не — промълви Атрею, — аз също не мисля подобно нещо.

И след известно време добави:

— Във всеки случай е хубаво, че търсим пътя към твоя свят. Нали го правим?

— Да, да — отвърна Бастиан вече полузаспал.

Посред нощ той се събуди от някакъв странен шум. Не можа да си обясни какво е. Огънят бе изгаснал. Тъмнината го обгръщаше отвсякъде. После усети, че ръката на Атрею се докосва до рамото му и го чу да шепне:

— Какво става?

— И аз не знам — отвърна той шепнешком.

Те изпълзяха до входа на пещерата, откъдето идваше шумът, и се

ослушаха.

Сякаш безброй гърла хълцаха и плачеха сподавено. И в тези звуци нямаше нищо човешко, те не приличаха дори и на животински стонове. Това беше някакво шумолене, което от време на време се засилваше и завършваше с въздишка, а после бавно заглъхваше, подобно на разбиваща се вълна, за да се надигне отново. Бастиан не бе чувал по-сърцераздирателни ридания.

— Де да можеше да се види нещо — прошепна Атрею.

— Почакай! — отговори Бастиан. — Нали Ал Тсахир е в мен.

Той извади камъка от джоба си и меката му светлина започна да блещука в котловината. Макар да беше слаба и едва да мъждееше, пред очите на двамата приятели се разкри сцена, която така ги отврати, че чак тръпки ги побиха.

Цялата котловина бе изпълнена с безформени червеи, дълги колкото човешка ръка. Кожата им имаше ужасен вид, сякаш бяха увити в мръсни разкъсани парцали и дрипи. Между гънките им се подаваха някакви слизести крачета, наподобяващи пипала на полипи. В единия край на тялото им изпод парцалите надничаха две очички. Очи без клепки, от които непрекъснато бликаха сълзи. Те бяха облели както самите животинки, така и цялата котловина.

Изненадани от светлината на Ал Тсахир, те замръзнаха на местата си и се видя какво бяха правили. В средата се издигаше кула от най-фин сребърен филигран — по-хубава и по-красива от всички сгради, които Бастиан бе видял в Амаргант. Явно, че много от тези подобни на червеи същества се бяха изкачвали допреди малко по кулата, за да я сглобяват от отделни части… Но сега стояха, без да помръднат, и се взираха в светлината на Ал Тсахир.

— Олеле! Олеле! — премина през котловината някакъв шепот, изпълнен с ужас. — Сега се видя колко сме грозни! Олеле! Олеле! Чии ли очи ни зърнаха? Олеле! Олеле! Пък и самите ние се видяхме! Който и да си, зловещи нашественико, имай милост и състрадание, махни тази светлина от нас!

Бастиан се надигна.

— Аз съм Бастиан Балтазар Букс — каза той. — А кои сте вие?

— Ние сме олелийците. — И ехото повтори: „Олелийците, олелийците!“ — Ние сме най-нещастните създания на Фантазия.

Бастиан замълча и слисано погледна към Атрею, който сега също стана и пристъпи към него.

— Тогава значи вие сте онези — попита той, — които са построили Амаргант, най-красивия град на Фантазия?

— Така е — извикаха създанията, — но махни тази светлина и не ни гледай. Смили се над нас!

— И вие сте напълнили със сълзите си езерото Мурху?

— Господарю — изстенаха олелийците, — така е, както казваш. Но ако продължаваш да ни осветяваш, ние ще умрем от срам и ужас заради грозотата си. Защо тъй жестоко увеличаваш мъките ни? Какво сме ти направили? Досега никой не бе имал нещастието да ни види.

Бастиан прибра отново камъка Ал Тсахир в джоба си и стана тъмно като в рог.

— Благодарим! — извикаха хълцащите гласове. — Благодарим ти за милосърдието и състраданието, господарю!

— Искам да поговоря с вас — рече Бастиан, — искам да ви помогна.

Едва не му прилоша от отвращение и съжаление към тези жалки творения на отчаянието. На него му беше ясно, че това са именно онези същества, за които бе разправял в своята история за сътворението на Амаргант, но както и преди, той пак не бе сигурен дали те са си съществували открай време, или са се появили заради него, защото тогава щеше в известна степен да е отговорен за всичките им страдания.

Ала независимо как стояха нещата, Бастиан бе решен да промени това ужасно положение.

— Ах — завайкаха се ридаещите гласове, — кой ли ще ни помогне?

— Аз — извика Бастиан. — Аз нося Златин.

Изведнъж настъпи тишина. Риданията секнаха.

— Откъде се появихте така внезапно? — попита Бастиан в тъмнината.

— Ние живеем в непрогледните глъбини на земята, за да крием грозотата си от слънцето — зашептя отсреща му многогласният хор. — Там непрекъснато оплакваме ориста си, промиваме със своите сълзи скалите в земните недра и получаваме сребро, което с нищо не може да се разруши. От него правим онзи филигран, който вече видя. Само в най-мрачните нощи излизаме на земята от тези пещери. Тук, горе, сглобяваме онова, което сме изработили долу. Тази нощ беше достатъчно тъмна, за да ни спести ужасната гледка на собствените ни тела. Затова дойдохме. С труда си искаме да поправим отчасти това, че загрозяваме света. Така намираме поне малка утеха.

— Но вие нямате вина, че сте такива! — рече Бастиан.

— Ах, всеки си има своя вина — отговориха олелийците, —

едни — за направеното зло, други — за грешните си помисли… а ние — заради това, че сме живи.

— Как мога да ви помогна? — попита Бастиан, комуто малко оставаше да заплаче от съчувствие.

— Ах, велики благодетелю! — извикаха олелийците. — Ти, който носиш Златин и имаш власт да ни избавиш… Молим те само за едно — дай ни друг образ!

— Бъдете спокойни, ще направя това, бедни червеи! — рече Бастиан. — Искам сега да заспите и когато се събудите утре сутринта, да изпълзите от черупките си и да се превърнете в пеперуди. Бъдете пъстри и весели, винаги се смейте и се шегувайте. И от утре няма вече да се казвате олелийците — Вечно плачещите, а галиматийци — Вечно засмените!

Бастиан се ослуша в тъмнината, но вече нищо не се чуваше.

— Потънаха в дълбок сън — пошушна Атрею.

Двамата приятели се върнаха в пещерата. Рицарите продължаваха да похъркват и не бяха забелязали нищо.

Бастиан си легна.

Много беше доволен от своята постъпка. Скоро цялата Фантазия щеше да разбере за доброто, което току-що бе направил. В него нямаше корист, никой не можеше да каже, че с това той гони някаква изгода. Славата на доброто му име щеше да заблести като ярко сияние.

— Какво ще кажеш за онова, което се случи, Атрею? — прошепна той.

Преди да отговори, Атрею помълча малко.

— Какво ли ще ти струва то?

Едва малко по-късно, когато Атрею вече спеше, Бастиан разбра, че с това приятелят му намеква за забравянето, а не, както е редно, за себеотрицанието, което е проявил. Но той не обърна особено внимание на този факт и заспа с радостта, обзела го преди това.

На следващата сутрин той се събуди от шумните възгласи на тримата изумени рицари:

— Я вижте само!… Небеса, дори и моята стара кранта се киска!

Бастиан видя, че те стояха на изхода на пещерата. И Атрею беше там. Той единствен не се смееше.

Бастиан се надигна и отиде при тях.

В цялата котловина пълзяха, премятаха се и пърхаха някакви малки животинки. Не бе виждал по-смешно нещо в живота си. На гърбовете си имаха пъстри крилца на молци и бяха облечени с какви ли не вехтории — карирани и раирани, на кръгчета и точки, но

дрешките им бяха или по-тесни, или по-широки, отколкото трябва, или им висяха, или им бяха къси, ушити, така да се каже, през куп за грош. Нито една не беше по мярка, а и навред, дори и по крилата си, имаха кръпки. Никоя от животинките не приличаше на друга. Лицата им бяха намацани като на палячовци, имаха кръгли червени носове, понякога грамадни като патладжан, и прекалено големи усти. Мнозина носеха разноцветни цилиндри, а други — островръхи клоунски шапки, на някои стърчаха само по три огненочервени кичура коса, а главите на други лъщяха като кубета. Болшинството седяха и висяха на изящната кула от фин сребърен филигран, провираха се през дупките, подскачаха по нея и се опитваха да я разрушат.

Бастиан изтича навън.

— Ей, вие там — извика той нагоре, — я престанете веднага! Не трябва да правите това!

Животинките престанаха и всички погледнаха надолу към него.

Най-отгоре се обади една:

— Какво каза той?

Друга се провикна от долу на горе:

— Онзи, таковата, каза, че не трябвало да правим това.

— Защо казва, че не трябва да го правим? — попита трета.

— Защото не бива! — изкрещя Бастиан. — Не може ей така да разваляте всичко!

— Онзи, таковата, каза, че не можело да разваляме всичко — съобщи на другите първият молец палячо.

— Че защо да не можем? — удиви се един друг и изтръгна голямо парче от кулата.

Първият се провикна отново надолу към Бастиан, като при това заподскача като луд:

— Че защо да не можем?

Кулата се люлееше и започна застрашително да скърца.

— Абе, какво правите! — изкрещя Бастиан. Той беше толкова ядосан и изненадан, че не знаеше как да се държи, защото животинките бяха наистина смешни.

— Онзи, таковата, пита какво правим — обърна се първият молец отново към другарите си.

— Че какво правим чак толкоз? — поинтересува се друг.

— Ами шегуваме се — заяви трети.

След това всички почнаха да се кискат и шумно да пуфтят.

— Ами шегуваме се! — провикна се първият молец надолу към Бастиан и едва не се задави от смях.

— Но ако не спрете, кулата ще се срути! — извика Бастиан.

— Онзи, таковата — съобщи първият молец на другите, — казва, че кулата ще се срути.

— Е, и? — рече един друг.

Първият се провикна надолу:

— Е, и?

Бастиан онемя и преди да се сети какво да отговори, всички молци палячовци, които висяха по кулата, започнаха изведнъж да играят във въздуха нещо, подобно на хоро, но не се държаха за ръце, а за краката или за вратовете, някои се въртяха дори с главата надолу.

Всички крещяха и се смееха.

Толкова смешно и забавно беше онова, което правеха хвърчащите животинки, че Бастиан не можа да се сдържи да не се засмее.

— Ама не може да правите така — извика той. — Нали за него са се трудили олелийците!

— Онзи, таковата — обърна се първият молец палячо към компанията си, — каза, че не можем да правим така.

— Ние можем всичко — изпищя един друг и се превъртя във въздуха. — Ние можем всичко, което не ни е забранено. А кой смее да ни забрани нещо? Ние сме галиматийците!

— Кой смее да ни забрани нещо? — изреваха в хор всички молци палячовци. — Ние сме галиматийците!

— Аз — отвърна Бастиан.

— Онзи, таковата, каза „Аз“ — рече първият молец на останалите.

— Че защо ти? — попитаха другите. — Кой си ти, че да ни казваш?

— Не, бе, не аз! — обясни първият. — Онзи, таковата, каза „той“!

— Защо Онзитаковата казва „той“? — настояха да разберат другите. — Че на кого казва той всъщност „той“?

— На кого казваш ти „той“? — провикна се първият молец надолу.

— Аз не съм казвал „той“ — изрева Бастиан нагоре полуядосано-полусмеейки се. — Аз казвам, че ви забранявам да рушите кулата.

— Той ни забранява да рушим кулата — заяви първият молец на другите.

— Кой? — попита един новодошъл.

— Онзитаковата — отвърнаха другите.

А новодошлият каза:

— Аз не познавам никакъв Онзитаковата. Кой е той Всъщност?

Първият извика:

— Хей, Онзитаковата, кой си ти всъщност?

— Аз не съм никакъв Онзитаковата — изкрещя Бастиан вече доста разярен. — Аз съм Бастиан Балтазар Букс и ви направих галиматийци, за да не плачете и да не се вайкате. Тази нощ бяхте все още нещастни олелийци. Можете да се отнасяте с малко повече уважение към благодетеля си!

Като по команда всички молци палячовци спряха да скачат и да танцуват и погледнаха към Бастиан. Неочаквано настъпи гробно мълчание.

— Какво каза Онзитаковата? — прошепна един молец, който стоеше по-настрани, но съседът му го тупна по шапката така, че тя захлупи очите и ушите му.

Останалите почнаха да викат:

Пшт!

— Би ли повторил това още веднъж съвсем бавно от край до край? — помоли първият молец подчертано вежливо.

— Аз съм вашият благодетел — извика Бастиан.

Тези думи предизвикаха страшна възбуда сред молците палячовци, всеки ги предаваше на следващия и накрая безброй многото животинки, които пълзяха и пърхаха из цялата котловина, се скупчиха около Бастиан и закрещяха една на друга в ушите:

— Ама чухте ли? Разбрахте ли? Та това е нашият благовзетел! Казва се Настибан Балабукс! Не, казва се Буксиян Злодеян! Глупости, казва се Алабан Буксибан! Не, Благостян Хусиян! Нъц! Барбаран Мърморан! Хлъц! Фръц! Пръц!

Цялата компания беше извън себе си от възторг. Те се здрависваха, поздравяваха, повдигайки шапките си, потупваха се по раменета и по коремите, откъдето излизаха големи облаци прах.

— Ама че късметлии сме! — викаха те. — Да живее нашият Букседател Занзибар Благоподаян.

Продължавайки да крещи и да се смее, целият огромен рояк се пръсна нагоре. Шумът изчезна в далечината.

Бастиан остана на мястото си и едва ли можеше да каже кое е истинското му име.

Не беше вече чак толкова сигурен дали наистина е сторил нещо добро.

ДЕВЕТНАЙСЕТА ГЛАВА Спътниците

Утринното слънце надникна през тъмния плащ на облаците чак когато потеглиха. Дъждът и вятърът най-сетне отслабнаха, преди обяд на два-три пъти ги застигаха краткотрайни порои, но после времето видимо се оправи. Стана значително по-топло.

Тримата рицари бяха в добро настроение, закачаха се, смееха се и вършеха всевъзможни щуротии. Бастиан обаче си яздеше кротко на мулето, вглъбен в себе си. Естествено, тримата рицари го уважаваха твърде много, за да му пречат, когато мисли.

Те все още вървяха по онова скалисто плато, което сякаш нямаше край. Само дърветата се сгъстяваха и ставаха по-високи.

Атрею, който по навик летеше с Фухур и разузнаваше местността не само в посоката, по която се движеха, бе вече забелязал, че още на тръгване Бастиан бе потънал в мислите си. Той попита Дракона на щастието какво биха могли да направят, за да развеселят приятеля си. Фухур завъртя рубиненочервените си очи и каза:

— Ами много просто… Не искаше ли той отдавна да ме поязди?

Когато скоро след това малката компания свърна зад една скала, там я очакваха Атрею и Драконът на щастието. Те лежаха спокойно на слънцето и гледаха с полузатворени очи пристигащите.

Бастиан спря и ги изгледа.

— Да не сте изморени? — попита той.

— Ни най-малко — отвърна Атрею, — исках да те попитам дали няма да ми дадеш да поязда Иха. Никога през живота си не съм яздил муле. Трябва да е чудесно, щом като ти изобщо не слизаш от него. Направи ми това удоволствие, Бастиан. Аз пък ще ти дам през това време моя стар Фухур.

Бузите на Бастиан пламнаха от радост.

— Ама наистина ли ще ме поносиш, Фухур? — попита той.

— С удоволствие, всемогъщи! — избоботи Дракона на щастието и му намигна. — Качвай се и се дръж здраво!

Бастиан слезе от мулето и с един скок се озова върху гърба на Фухур. Хвана се за сребърнобялата му грива и драконът полетя в небесната шир.

Бастиан добре си спомняше как бе яздил Граограман през Цветната пустиня, но да яздиш бял Дракон на щастието, все пак е нещо друго. Ако препускането с огромния огнен лъв беше опиянение и

възторг, то плавното лъкатушене на гъвкавото драконово тяло нагоре-надолу приличаше на песен — ту кротка и нежна, ту гръмка и ликуваща. Особено когато Фухур правеше мълниеносните си лупинги, при които гривата, брадата и дългите ресни по краката му се виеха като пламъци и се носеха подобно на песен из небесните простори. Сребърната мантия на Бастиан се вееше зад него и огряна от слънцето, блестеше като следа от хиляди искри.

Към обяд те се приземиха при другите, които междувременно бяха разположили стана на едно огряно от слънцето каменисто било. Наблизо ромолеше поточе. На огъня вече димеше котле със супа, имаше и питки. Конете и мулето пасяха малко по-настрана на една полянка.

След като се нахраниха, тримата рицари решиха да отидат на лов. Запасите от храна бяха на привършване, най-вече месото. По пътя в гората бяха чули крясък на фазани, а май имаше и зайци. Те попитаха Атрею дали ще отиде с тях, нали беше зеленокож и страстно обичаше лова. Но Атрею отклони поканата им с благодарност. Тогава тримата рицари хванаха мощните си лъкове, преметнаха през рамо колчаните със стрелите и се запътиха към близката горичка.

Атрею, Фухур и Бастиан останаха сами. След кратко мълчание Атрею предложи:

— Бастиан, ще ни разкажеш ли пак за твоя свят?

— Какво по-точно ви интересува? — попита Бастиан.

— Как мислиш, Фухур? — обърна се Атрею към Дракона на щастието.

— С удоволствие бих чул нещо за децата от твоето училище — отвърна той.

— Какви деца? — възкликна учудено Бастиан.

— Онези, които са ти се присмивали — поясни Фухур.

— Децата, които са ми се присмивали — повтори Бастиан още по-учудено. — Не познавам такива деца и положително никой не би посмял да ми се присмива.

— Но нали си спомняш — намеси се сега Атрею, — че си ходил на училище?

— Да, спомням си за едно училище — каза Бастиан замислено. — Да, вярно. Атрею и Фухур се спогледаха.

— Очаквах, че ще стане така — промърмори Атрею.

— Какво има?

— Ти отново си загубил част от спомените си — отвърна сериозно Атрею, — този път заради преобразяването на олелийците в

галиматийци. Не трябваше да го правиш.

— Бастиан Балтазар Букс — обади се сега Драконът на щастието, той говореше едва ли не тържествено, — ако се вслушаш в моя съвет, престани изобщо да използваш силата, която ти дава Златин. Иначе има опасност да забравиш и последните си спомени… а как тогава ще се върнеш там, откъдето си дошъл?

— Аз всъщност изобщо не искам да се връщам — призна Бастиан, след като помисли малко.

— Но ти трябва да го направиш! — извика уплашено Атрею. — Трябва да се върнеш и да се опиташ да излекуваш твоя свят, за да започнат пак да идват хора при нас във Фантазия. Иначе Фантазия рано или късно ще загине и всичко ще се окаже напразно!

— Но нали аз съм тук — рече Бастиан малко засегнат, — та аз съвсем наскоро дадох ново име на Месечка.

Атрею замълча.

— Във всеки случай — намеси се отново Фухур в разговора — сега е ясно защо до този момент не открихме ни най-малка следа, как Бастиан може да се върне у дома си. Щом като той изобщо не желае…

— Бастиан — каза Атрею почти умолително, — няма ли нещо, което да те тегли назад? Няма ли нещо, което да обичаш там? Не си ли спомнящ за баща си, който положително те чака и се безпокои къде си?

Бастиан поклати глава.

— Не вярвам. Може би дори се радва, че се е отървал от мен.

Атрею погледна смаяно приятеля си.

— Като ви слуша така — продължи Бастиан горчиво, — човек може да си помисли, че също искате да се отървете от мен.

— Какво говориш? — попита Атрею с дрезгав глас.

— Е — отвърна Бастиан, — вие двамата, изглежда, имате само една грижа — как по-бързо да изчезна от Фантазия.

Атрею погледна Бастиан и поклати бавно глава. Дълго време нито един от тримата не пророни дума. Бастиан започна вече да съжалява за укорите си. Сам разбираше, че не е прав.

— Мислех, че сме приятели — каза тихо Атрею след известно време.

— Да — извика Бастиан, — такива сме и ще бъдем приятели до края на живота си; Извинявайте, голяма глупост казах.

Атрею се усмихна.

— Ти също трябва да ни извиниш, ако сме те засегнали, не беше умишлено.

— Във всеки случай ще се вслушам в съвета ви — каза Бастиан помирително.

По-късно тримата рицари се върнаха. Те бяха убили няколко яребици, един фазан и един заек.

Вдигнаха стана и продължиха пътуването. Бастиан отново яздеше Иха. Следобед стигнаха до една гора със стройни високи дървета. Бяха борове, които образуваха горе толкова гъст зелен покрив, че до земята не проникваше почти никаква светлина. Затова нямаше храсти и ниски дървета.

Приятно беше да яздиш по тази мека, равна земя. Фухур си направи удоволствието да ходи заедно с останалата компания, защото, ако летеше с Атрею над върховете на дърветата, щеше да изгуби останалите.

Те вървяха цял следобед в тъмнозеления сумрак между големите дънери. Привечер откриха на един хълм развалини от крепост и сред съборените кули и стени, мостове и покои намериха доста добре запазен свод. Приготвиха се да прекарат там нощта. Този път червенокосият Хисбалд беше на ред да готви и се оказа, че го бива много за тази работа. Фазанът, който той опече на огъня, беше много вкусен.

На следващата сутрин продължиха пътя си. Целия ден те вървяха през гора, която във всички посоки изглеждаше една и съща. Едва когато се свечери, забелязаха, че явно са се движили в кръг, защото отново се върнаха при крепостните развалини, откъдето бяха тръгнали. Този път дойдоха обаче от другата страна.

— Не ми се е случвало такова нещо! — каза Хикрион и захвана да засуква черния си мустак.

— Не мога да повярвам на очите си! — рече Хисбалд и поклати червенокосата си глава.

— Не може да бъде! — избоботи Хидорн, като обиколи непохватно крепостните развалини с дългите си мършави крака.

Но това беше самата истина, остатъците от вчерашното им ядене го доказваха. Атрею и Фухур също не можеха да си обяснят как е възможно чак

толкова да са се заблудили. Но и двамата не казаха нищо.

Докато вечеряха — този път Хикрион приготви печения заек горе-долу добре, — тримата рицари попитаха Бастиан дали не желае да разкаже нещо от многото си спомени за времето, преди да дойде във Фантазия. Бастиан се извини с това, че го боли гърлото. Тъй като бе мълчал през целия ден, рицарите приеха този предлог за истина.

Дадоха му няколко съвета, какво да направи, за да се излекува, и легнаха да спят.

Само Атрею и Фухур предугаждаха какво става с Бастиан.

В ранни зори те тръгнаха отново на път, вървяха целия ден през гората и внимаваха да се движат в определена посока… но когато се свечери, отново се изправиха пред крепостните развалини.

— Да го вземат мътните! — започна да гълчи Хикрион.

— Ще полудея! — изстена Хисбалд.

— Приятели, трябва да се откажем от тази професия — обади се Хидорн с привидно безразличен глас. — Не ни бива за странстващи рицари.

Още първата вечер Бастиан бе намерил една ниша за Иха, защото мулето обичаше понякога да е само и да се отдаде на мислите си. Обществото на конете, които не говореха помежду си за нищо друго, освен за доброто си потекло и благородните си предци, го дразнеше. Когато тази вечер Бастиан отведе животното до мястото му, то каза:

— Господарю, аз зная защо не напредваме.

— Откъде знаеш, Иха?

— Защото те нося, господарю. Какво ли не чувства едно полумагаре!

— И каква е според теб причината?

— Господарю, ти нямаш желание, което да те води напред. Вече не искаш нищо.

Бастиан я погледна изненадано.

— Ти наистина си мъдро животно, Иха.

Мулето поклати смутено дългите си уши.

— Знаеш ли всъщност в каква посока се движехме досега?

— Не — рече Бастиан. — А ти знаеш ли?

Иха кимна.

— Досега вървяхме точно към центъра на Фантазия. Това е нашата посока.

— Към Кулата от слонова кост?

— Да, господарю. И добре напредвахме, докато държахме тази посока.

— Не може да бъде — усъмни се Бастиан. — Атрею положително щеше да забележи, да не говорим за Фухур, а двамата изобщо и не подозират подобно нещо.

— Ние, мулетата, сме простички животни — каза Иха — и сигурно не можем да се мерим с Драконите на щастието. Но има някои

неща, господарю, които знаем. Към тях спада и посоката. То ни е вродено. Ние никога не се губим. Затова бях сигурна, че искаш да отидеш при Детската царица.

— При Месечка… — промълви Бастиан, — да, искам да я видя отново. Тя ще ми каже какво да правя.

После той погали муцуната на мулето и прошепна:

— Благодаря ти, Иха, благодаря ти!

Следващата сутрин Атрею дръпна Бастиан настрана.

— Чуй, Бастиан, Фухур и аз трябва да ти се извиним. Съветът, който ти дадохме, беше добронамерен… но глупав. Откакто се придържаш към него, тъпчем на едно място. Тази нощ дълго разговаряхме с Фухур. Докато не си пожелаеш отново нещо, няма да мръднеш оттук, а с тебе — и ние. Ти неизбежно ще забравиш още твърде много, но не ни остава нищо друго. Можем само да се надяваме, че ще намериш своевременно пътя за дома. Ако останем тук, това също няма да ти помогне. Трябва да се възползваш от силата на Златин и да откриеш следващото си желание.

— Да, Иха ми каза същото — рече Бастиан — и аз вече знам следващото си желание. Ела с мен, защото искам всички да го чуят.

Те се върнаха при другите.

— Приятели — каза Бастиан, — напразно търсихме пътя, който ще ме отведе в моя свят. Страхувам се, че ако продължаваме така, никога няма да го намерим. Затова реших да потърсим единствения човек, който може да ме посъветва накъде да тръгнем. Това е Детската царица. От днес цел на нашето пътуване е Кулата от слонова кост.

— Ура! — почнаха да викат в един глас тримата рицари. Но Фухур ги прекъсна с гръмкия си меден глас:

— Откажи се от намерението си, Бастиан Балтазар Букс! Това, което искаш, е невъзможно! Не знаеш ли, че всеки може само веднъж да срещне Златооката повелителка на желанията? Ти никога повече няма да я видиш!

Бастиан се надигна.

— Месечка ми дължи много — каза той раздразнено, — не мога да допусна, че тя ще откаже да ме приеме.

— Ще видиш, че понякога нейните решения трудно могат да се разберат — отвърна Фухур.

— Ти и Атрею само съвети ми давате — отвърна Бастиан и усети, че кръвта нахлува в главата му. — Нали сами виждате докъде ни доведоха вашите съвети. Сега аз ще решавам. Решението вече е взето и

нямам никакво
намерение да се отказвам.

Той пое дълбоко въздух и продължи малко по-спокойно:

— Освен това изхождате винаги само от себе си. Но вие сте създания на Фантазия, а аз съм човек. Откъде знаете, че за мен важи същото, което и за вас? Когато Атрею носеше Златин, при него нещата стояха по-иначе, отколкото при мен. А и кой ще върне Съкровището на Месечка, ако не аз? Казвате, че не можеш да я срещнеш два пъти? Но аз съм я срещал вече два пъти. Първият път се видяхме за миг, когато Атрею влезе при нея, а втория път — когато избухна голямото яйце. При мен е по-различно, отколкото при вас. Аз ще я видя и трети път.

Всички замълчаха. Рицарите — защото не разбраха за какво спорят, а Атрею и Фухур — защото наистина се разколебаха.

— Да, може би е така, както казваш, Бастиан — промълви накрая тихо Атрею. — Ние не можем да знаем как ще се държи Детската царица с теб.

След това потеглиха и само след няколко часа, още преди обяд, достигнаха края на гората.

Пред тях се разкри просторна, леко хълмиста местност, обрасла с трева. През нея лъкатушеше река. Когато достигнаха до нея, те продължиха по течението ѝ.

Атрею пак летеше с Фухур пред групата на ездачите и правеше широки кръгове около тях, за да разузнае пътя. Двамата обаче бяха омърлушени и полетът им не беше така безгрижен, както по-рано.

Когато веднъж се издигнаха много нависоко и отидоха далече напред, те видяха, че в далечината земята е като отсечена. Зад една скалиста пропаст следваше по-ниска равнина, обрасла с гори, докъдето поглед стига. Реката пропадаше, образувайки мощен водопад. Но ездачите щяха да достигнат това място най-рано на следващия ден. Те се върнаха.

— Фухур, смяташ ли, че на Детската царица и е все едно какво прави Бастиан? — попита Атрею.

— Кой знае — отвърна Фухур, — тя е всички се отнася еднакво.

— Но тогава — продължи Атрею — тя е истинска…

— Не го казвай! — прекъсна го Фухур. — Знам какво мислиш, но не го казвай.

Атрею мълча известно време, после рече:

— Той ми е приятел, Фухур. Трябва да му помогнем. Ако ще и срещу волята на Детската царица. Но как?

— С малко късмет — отвърна Драконът и меденият му глас за първи път прозвуча така, сякаш камбаната е пукната.

Тази вечер решиха да отседнат в една празна дървена колиба на брега на реката. Тя, естествено, се оказа твърде тясна за Фухур и той предпочете да спи в небесните висини, както често правеше. Също и конете, а и Иха трябваше да спят навън.

По време на вечерята Атрею разказа за водопада и за страхотното пропадане на равнината, което бе видял. После между другото добави:

— Впрочем нас ни преследват.

Тримата рицари се спогледаха.

— Брей! Колко бяха? — извика Хикрион и започна да усуква черните си мустаци, готов веднага да скочи.

— Зад нас преброих седем — отвърна Атрею, — но те могат да пристигнат едва утре сутринта, ако приемем, че няма да спират през нощта.

— Въоръжени ли са? — пожела да узнае Хисбалд.

— Не можах да разбера — рече Атрею, — но от другите страни идват още. Забелязах шестима на запад, девет на изток и дванайсет или тринайсет се задават срещу нас.

— Да видим какво искат — рече Хидорн, — тридесет и пет — тридесет и шест души не могат да уплашат дори и нас тримата, а какво остава за Атрею и нашия господар Бастиан.

Тази нощ Бастиан не свали както друг път меча Сиканда от кръста си. Той спа, стиснал дръжката му в ръка. Насън видя лицето на Месечка. Тя му се усмихна многообещаващо. Когато се събуди, повече нищо не си спомни, но този сън укрепи надеждата му, че отново ще я види.

Когато погледна през вратата на дървената колиба в утринната мъгла, която се стелеше откъм реката, той видя очертанията на седем странни създания. Две от тях идваха пеша, а другите бяха възседнали най-различни животни. Бастиан събуди тихо спътниците си.

Рицарите препасаха мечовете си и вкупом излязоха пред колибата. Когато чакащите отвън съзряха Бастиан, ездачите слязоха от животните, а после и седмината приклекнаха едновременно на лявото си коляно. Сведоха глави и извикаха:

— Да живее спасителят на Фантазия Бастиан Балтазар Букс!

Пристигналите имаха твърде странен вид. Единият от двамата пешеходци беше с извънредно дълъг врат, който завършваше с глава с четири лица — във всяка географска посока по едно. Първото имаше весело изражение, второто — мрачно, третото — тъжно, а

четвъртото — заспало. Всяко от лицата бе замръзнало в определена гримаса и изобщо не я сменяше, но притежателят им можеше съответно да обърне напред онова лице, което отговаряше на моментното му душевно състояние. Това беше демонът Четири четвърти, наричан още Темпераментник.

Другият пешеходец беше от така наречените във Фантазия кефалоподи или главокракови, по-точно същества, които се състоят само от глава и много дълги и тънки крака, без тяло и ръце. Главокраковите странстват непрекъснато по света и не живеят на постоянно място. В повечето случаи те обикалят на групи от по няколкостотин, много рядко могат да се срещнат по единично. Хранят се с билки. Този тук, който бе коленичил пред Бастиан, изглеждаше млад и червенобузест. Трите други създания, които бяха възседнали коне, едва ли по-големи от кози, бяха едно джудже, един фантом шегобиец и една самодива. Джуджето имаше златна диадема на челото и по всичко личеше, че е княз. Фантомът шегобиец можеше трудно да бъде разпознат, защото всъщност представляваше само една сянка, която никой не хвърляше. Самодивата имаше лице на котка и дълги златисти къдрици, които го обгръщаха като плащ. Цялото й тяло бе покрито със същата рунтава златиста козина. Тя не беше по-голяма от петгодишно дете.

Един от другите посетители яздеше вол и идваше от страната на засафранийците, които се раждаха стари и умираха, когато станат кърмачета. Този тук имаше дълга бяла брада, голо теме и съвсем набръчкано лице, така че за засафранийските условия беше приблизително на възрастта на Бастиан. Един син арабски дух бе дошъл на камила. Той беше дълъг и тънък, а на главата си носеше огромен тюрбан. Тялото му беше човешко, макар горната част от него, която не беше облечена и пращеше от мускули, да лъщеше като син метал. Вместо нос и уста на лицето му имаше голям орлов клюн.

— Кои сте вие и какво искате? — попита Хикрион малко троснато. Той, изглежда, не беше съвсем убеден, че посетителите са безобидни, макар да бяха поздравили според етикецията, и той единствен не изпусна дръжката на меча си.

Демонът Четири четвърти, който до този момент показваше сънливото си лице, обърна сега напред веселото и каза, като се извърна към Бастиан, без изобщо да се съобразява с Хикрион:

— Господарю, ние сме князе от различни страни на Фантазия, всеки от нас е изминал дълъг път, за да те поздрави и да помоли за помощ. Новината, че си дошъл, прелетя от страна на страна, вятърът и

облаците повтарят само твоето име, плисъкът на вълните в морето възхвалява твоята слава, всяко поточе ромоли и разказва колко си всемогъщ.

Бастиан хвърли поглед към Атрею, но той гледаше демона сериозно и едва ли не строго.

По устните му не се прокрадваше и най-малка усмивка.

— Ние знаем, че си създал Нощната гора Перелин и Пустинята на цветовете Гоаб — продължи синият арабски дух и гласът му звучеше като пронизителен крясък на орел. — Знаем, че си ял, пил и си се къпал в огъня на Пъстрата смърт, след което никой друг във Фантазия не би оцелял. Знаем, че си пребродил Храма на хилядата врати, а също какво се е случило в сребърния град Амаргант. Знаем, господарю, на какви чудеса си способен. Всичко, което кажеш, се сбъдва. Затова те каним да ни гостуваш и те молим да бъдеш снизходителен и да ни дадеш да се порадваме на собствена приказка, защото си нямаме.

Бастиан помисли, после поклати глава:

— Сега не мога да направя онова, което очаквате от мен. По-късно може би ще успея да ви помогна. Но първо трябва да се срещна с Детската царица. Затова ми помогнете да намеря Кулата от слонова кост!

Съществата, изглежда, никак не се разочароваха. След като набързо се посъветваха, заявиха, че много се радват на предложението на Бастиан да го придружат. И малко след това колоната, която сега приличаше на малък керван, тръгна на път.

През целия ден към тях се присъединяваха нови пришълци. От всички посоки се стичаха не само пратениците, за които Атрею съобщи предния ден, а много повече. Сред тях имаше горски духове с рога и крака на елен, огромни нощни демони, нежни феи на цветята, малки добри зелени духове, ездачи на бръмбари, триноги, един петел с чизми, голям колкото човек, и един елен със златни рога, който бе облечен с нещо като фрак и ходеше напето.

Сред пришълците се срещаха много създания, които нямаха и най-малка прилика с човека. Имаше например мравки с медни шлемове, странни по форма странстващи скакалци, свирещи животни, които бяха с дълги клюнове като флейта, а също и трима от така наречените локвари, които се движеха по твърде странен начин, като — ако може така де се каже — при всяка крачка се стичаха и образуваха локва, а после отново приемаха нормалния си вид. Но най-невероятното от всички новодошли създания беше един двойчо, чиято предна и задна част се движеха независимо една от друга. Той имаше

далечна прилика с хипопотам, само че кожата му беше на червени и бели ивици.

Междувременно бяха пристигнали около стотина нови създания. Всички бяха дошли, за да поздравят Бастиан, Спасителя на Фантазия, и да го помолят да им съчини собствена приказка. Но първите седмина бяха обяснили на новодошлите, че най-напред трябва да отидат до Кулата от слонова кост. И всички се съгласиха да се включат в шествието.

Хикрион, Хисбалд и Хидорн яздеха заедно с Бастиан начело на колоната, която междувременно бе станала доста дълга.

Привечер те стигнаха до водопада. А с настъпването на нощта колоната напусна по-високата равнинна местност и тръгна надолу по лъкатушеща планинска пътечка, като се озова в Гората от орхидеи. Това бяха петнисти и малко обезпокоителни на вид гигантски цветове. Затова решиха, когато разпъваха стана си, за всеки случай през нощта да поставят постове.

Бастиан и Атрею набраха в голямо количество от растящия наоколо мъх и си направиха мека постеля. Фухур се сви на кълбо около двамата си приятели, с глава към тях — така те се оказаха изолирани и запазени от евентуално нападение като в голяма пясъчна крепост. Въздухът беше топъл и ухаеше странно. Тази недотам приятна миризма идваше от орхидеите. Усещаше се нещо, което предвещаваше беда.

ДВАДЕСЕТА ГЛАВА Виждащата ръка

Фини капчици роса, осветени от утринното слънце, блестяха по цветовете и листата на орхидеите. Керванът потегли отново на път. През нощта нямаше никакви произшествия, като се изключи пристигането на нови пратеници. Така че дружината вече наброяваше триста души. Наистина си струваше да се види тази колона от тъй различни същества.

Колкото повече навлизаха в Гората от орхидеи, толкова по-невероятни форми и багри придобиваха цветовете й. Скоро рицарите Хикрион, Хисбалд и Хидорн установиха, че тяхното безпокойство, накарало ги да поставят постове, не е било съвсем неоснователно. Много от тези растения бяха хищници. Големината им позволяваше да нагълтат цяло теле. Наистина орхидеите не можеха сами да се движат дотолкова постовете бяха ненужни, — но ако някой се допреше до тях, те го сграбчваха като с железни клещи. На няколко пъти рицарите трябваше с мечовете си да освободят ръката или крака на някой спътник, като за тая цел накълцваха на парчета целия цвят.

Бастиан яздеше Иха и непрекъснато бе обграден от всевъзможни фантазийски същества, които искаха да му направят впечатление или най-малкото да го зърнат. Но Бастиан яздеше мълчаливо, а лицето му дори не трепваше. В него се бе събудило ново желание, което за първи път го правеше навъсен и дори недостижим.

Макар и да се помириха, имаше нещо в поведението на Атрею и Фухур, което много го дразнеше. Те се отнасяха към него като към невръстно дете, за което се чувстват отговорни и трябва да го бавят и поучават. Ако правилно си спомняше, това започна още от първата им среща. От къде на къде си го позволяваха? Явно нещо ги караше да мислят, че го превъзхождат. Макар че всъщност му желаеха доброто. Несъмнено Атрею и Фухур го смятаха за безобидно момче, което се нуждае от закрила. Но това не му се нравеше, да, наистина не му се нравеше! Той не беше така безобиден! Те ще видят! Искаше да бъде опасен, опасен и да всява страх! Човек, пред когото другите да треперят… дори Фухур и Атрею.

Синият арабски дух — той между другото се казваше Илуан — си проправи път сред тълпата около Бастиан и се поклони, скръстил ръце на гърдите си.

Бастиан спря.

— Какво има, Илуан? Говори!

— Господарю — каза арабският дух с орловия си глас, — поослушах се сред новодошлите ни спътници. Някои от тях твърдят, че познават тази местност и знаят накъде се движим. Те всички треперят от страх, господарю.

— Защо? Какво й е на местността?

— Господарю, тази гора от орхидеи хищници се нарича градината Оглайс и принадлежи на вълшебния замък Хорок, или Виждащата ръка, както още го наричат. Там живее най-голямата и зла магьосница на Фантазия. Казва се Ксайде.

— Добре — отвърна Бастиан. — Кажи на страхливците да се успокоят. Аз съм с тях.

Илуан се поклони още веднъж и се отдалечи.

Малко по-късно Фухур и Атрею, които бяха летели напред, се приземиха до Бастиан. Колоната спря за обедна почивка.

— Не знам какво да мисля — започна Атрею. — На три до четири часа път от нас насред Гората от орхидеи видяхме сграда, която прилича на голяма ръка, стърчаща от земята. Прави зловещо впечатление. Ако продължим в същата посока, ще излезем точно там.

Бастиан им разказа какво бе научил междувременно от Илуан.

— В такъв случай е по-разумно да променим посоката, какво ще кажеш? — предложи Атрею.

— Не — отговори Бастиан.

— Но защо да се срещаме с Ксайде? По-добре е да избегнем всякаква среща с нея.

— Има причина — каза Бастиан.

— Каква е?

— Защото искам — рече Бастиан.

Атрею замълча и го изгледа учудено. Те не продължиха разговора, тъй като от всички страни се тълпяха фантазийци, за да видят Бастиан.

Но след като се наобядваха, Атрею се върна и предложи на Бастиан с привидно безразличен тон:

— Не ти ли се иска да полетим заедно върху Фухур?

Бастиан разбра, че на Атрею нещо му тежи на сърцето. Те се хвърлиха върху гърба на Дракона на щастието, Атрею — отпред, а Бастиан — зад него, и се издигнаха в небето. За първи път летяха заедно.

Веднага щом се отдалечиха така, че другите да не могат да чуят, Атрею каза:

— Сега е трудно да се говори с теб насаме, но ние непременно

трябва да обсъдим нещо, Бастиан.

— Така си и мислех — отвърна Бастиан, усмихвайки се, — какво има?

— Кажи ми — започна Атрею колебливо, — това, че попаднахме тук и се движим към вещицата… да не би да е свързано с някое ново твое желание?

— Вероятно — отвърна Бастиан малко хладно.

— Да — продължи Атрею, — така си и мислехме с Фухур. И какво е то? Бастиан мълчеше.

— Не ме разбирай погрешно — добави Атрею, — не става дума за това, че ме е страх от нещо или от някого. Но като приятели ние сме загрижени за теб.

— Не е нужно — гласът на Бастиан беше студен.

Атрею замълча. Накрая Фухур обърна глава към тях и каза:

— Атрею иска да ти предложи нещо много разумно, Бастиан Балтазар Букс, не е зле да го чуеш.

— Отново ли ще ми давате съвети? — попита Бастиан с насмешка.

— Не, няма да ти даваме съвети, Бастиан — отвърна Атрею. — Това е предложение, което в първия момент сигурно няма да ти хареса. Но все пак помисли, преди да го отхвърлиш. През цялото време ние се чудехме как можем да ти помогнем. Всичко се дължи на влиянието, което има над теб знакът на Детската царица. Без силата на Златин ти не би могъл да желаеш все нови и нови неща, но с нея все повече губиш себе си и все по-малко си спомняш накъде си се запътил. Ако не предприемем нещо, ще дойде моментът, в който ти изобщо няма да знаеш това.

— Вече говорихме по този въпрос — рече Бастиан. — Е, и какво после?

— Когато носех на времето Съкровището — продължи Атрею, — нещата бяха други. То ме водеше, но нищо не ми отнемаше. Може би защото не съм човек и няма как да загубя спомените си за човешкия свят. Искам да кажа, то не ми вредеше, а напротив — помагаше ми. Затова искам да ти предложа да ми дадеш Златин и да се оставиш аз да те водя. Ще търся пътя вместо теб. Какво ще кажеш?

— Не съм съгласен! — каза Бастиан студено.

Фухур отново извърна глава:

— Не искаш ли поне за малко да размислиш?

— Не — отвърна Бастиан, — не си струва!

Тогава Атрею за първи път се ядоса:

— Бастиан, вразуми се! Разбери, че повече не може да продължава така! Не забелязваш ли, че съвсем си се променил? Нищо не е останало от теб! А какъв ли ще станеш тепърва?

— Благодаря — рече Бастиан, — много съм ви признателен, че непрекъснато се грижите за мен. Но, честно казано, бих предпочел най-сетне да ме оставите на мира. Ако случайно сте забравили, не друг, а аз спасих Фантазия. Месечка повери силата си не другиму, а на мен. И все трябва да е имала някакво основание за това, иначе щеше да остави Златин на теб, Атрею. Но тя ти взе знака и го даде на мен. Казваш, че съм се променил. Да, драги Атрею, сигурно си прав! Не съм вече онзи безобиден, нищо неподозиращ наивник, за какъвто ме мислите! Да ти кажа ли защо всъщност искаш Златин? Чисто и просто защото ми завиждаш, и още как. Вие не ме познавате, но ако продължавате така — още веднъж ви го казвам с добро, — тогава ще ме опознаете!

Атрею не отвърна нищо. Фухур изгуби сякаш всичките си сили и започна едва-едва да лети из въздуха и да пропада надолу като простреляна птица.

— Бастиан — с мъка прошепна накрая Атрею, — надали сам вярваш в това, което току-що каза. Нека да го забравим. Все едно че никога не си го казвал.

— Добре — отвърна Бастиан. — Както искаш. Аз не започнах пръв. Но от мен да мине — нека го забравим!

Известно време всички мълчаха. В далечината от Орхидеевата гора изплува замъкът Хорок. Той наистина приличаше на огромна ръка с пет стърчащи нагоре пръста.

— Но по един въпрос искам веднъж завинаги да се разберем — рече ненадейно Бастиан. — Реших изобщо да не се връщам у дома. Ще остана завинаги във Фантазия. Тук много ми харесва. Затова спокойно мога да се откажа от спомените си. А що се отнася до бъдещето на Фантазия, мога да дам на Детската царица хиляди нови имена. Човешкият свят вече не ми е нужен!

Изведнъж Фухур зави остро и полетя обратно.

— Ей! — извика Бастиан. — Какво правиш? Лети напред! Искам отблизо да видя Хорок!

— Не мога повече — отвърна Фухур и гласът му секна, — наистина не мога повече!

Когато после те се приземиха при кервана, сред спътниците им бе настанала голяма суматоха. Оказа се, че някаква банда от около

петдесетина много силни мъжаги, облечени в нещо като брони или доспехи, наподобяващи черупката на бръмбар, бе нападнала колоната. Много от спътниците се разбягаха и сега един по един или на групи се връщаха. Други се бяха били храбро, но безуспешно. Тези бронирани великани стъпквали всеки, който им се изпречел на пътя, като детска играчка. Трима рицари Хикрион, Хисбалд и Хидорн се били геройски, но без да надвият нито един от противниците. Накрая многочисленият противник ги победил, обезоръжил, оковал ги във вериги и ги отвлякъл. Един от черните грамадни бръмбари казал със странен тенекиен глас:

— Чуйте посланието на Ксайде, господарката на замъка Хорок, към Бастиан Балтазар Букс. Тя приканва Спасителя да се подчини безпрекословно и да се закълне, че ще й служи като верен слуга с цялото си същество, с всичко, което има и може. Ако не е готов да стори това или започне да хитрува, за да осуети волята на Ксайде, неговите приятели Хикрион, Хисбалд и Хидорн ще умрат позорно след дълги зверски мъчения. Той трябва бързо да реши, защото срокът изтича утре при изгрев слънце. Такова е посланието на Ксайде, господарката на замъка Хорок, до Бастиан Балтазар Букс. С това то се смята за предадено.

Бастиан прехапа устни. Атрею и Фухур гледаха втренчено пред себе си, но Бастиан знаеше добре какво мислят. И точно защото не го показваха, той още повече се ядоса. Но сега не беше време да ги накара да си признаят. По-късно щеше да намери подходящ момент.

— Аз в никакъв случай няма да се огъна пред изнудването на Ксайде, това е ясно — каза той високо на заобикалящите го. — Веднага трябва да съставим план, как бързо да освободим тримата пленници.

— Няма да е лесно — обади се Илуан, синият арабски дух с орлов клюн. — Вече е ясно, че ние няма да се справим с тия черни дяволи. И дори ти,-господарю, да ни предвождаш заедно с Атрею и Дракона на щастието, ще е нужно много време, докато превземем замъка Хорок. Тримата рицари са в ръцете на Ксайде и веднага щом разбере, че я нападаме, тя ще ги убие. Повече от сигурно е.

— Точно заради това не бива да разбира — поясни Бастиан. — Ще я изненадаме.

— Как ще го направим? — попита демонът Четири четвърти, който сега бе завъртял напред ядосаното си лице. Той имаше доста страшен вид. — Ксайде е хитра и сигурно е подготвена за всякакви изненади.

— И аз се боя от същото — добави князът на джуджетата, — ние сме твърде много, за да не ни забележат, когато се отправим към замъка Хорок. Такава голяма военна колона не може да се скрие дори и през нощта. Тя положително е пуснала свои съгледвачи.

— Тогава — размисли Бастиан — ще се възползваме именно от това, за да я заблудим.

— Какво искаш да кажеш, господарю?

— Вие ще продължите с целия керван в друга посока. Нека да си помисли, че бягаме. Сякаш сме се отказали да освободим тримата пленници.

— И какво ще стане с тях?

— С тази работа ще се заемем ние с Атрею и Фухур.

— Само вие тримата?

— Да — каза Бастиан, — естествено, ако Атрею и Фухур са съгласни. Иначе ще отида сам.

Очите му срещнаха стотици погледи, изпълнени с възхищение. Стоящите по-близо съобщаваха шепнешком на другите онова, което бяха чули.

— Това, господарю — извика накрая синият арабски дух, — ще влезе в историята на Фантазия. Независимо дали ще победиш, или ще претърпиш поражение.

— Ще дойдете ли с мен? — обърна се Бастиан към Атрею и Фухур. — Или пак ще ми предложите нещо?

— Не — отвърна тихо Атрею, — ще дойдем с теб.

— Тогава колоната да тръгне сега, докато е още светло — заповяда Бастиан. — Трябва да създадете впечатление, че бягате, затова бързайте! Ние ще изчакаме, докато се стъмни. Утре сутринта отново ще се присъединим към вас… с тримата рицари или изобщо няма да дойдем. Хайде, тръгвайте!

Спътниците се поклониха безмълвно на Бастиан и тръгнаха на път. Бастиан, Атрею и Фухур се скриха в гъсталака на орхидеите и мълчаливо и неподвижно изчакаха нощта. Когато се здрачи, те ненадейно чуха тихо тракане и видяха, че петима от черните великани пристигат там, където бе отседнала колоната. Движеха се странно, някак си съвсем като машини, и до един еднакви. Всичко по тях беше от някакъв черен метал, дори и лицата им приличаха на железни маски. Те спряха едновременно, обърнаха се в посоката, накъдето бе тръгнал керванът, и се отправиха по следите му, вървейки в крак, без да разменят нито дума. После отново настъпи тишина.

— Планът май протича успешно — прошепна Бастиан.

— Бяха само петима — отвърна Атрею. — Къде са другите?

— Сигурно петимата ще ги извикат по някакъв начин — рече Бастиан.

Когато най-сетне съвсем се стъмни, те внимателно изпълзяха от скривалището си и Фухур се издигна безшумно във въздуха с двамата си ездачи. За да не го видят, той летеше възможно най-ниско над върховете на Орхидеевата гора. Първоначално посоката беше ясна — същата, в която тръгнаха и следобед. Но след като бяха летели бързо около четвърт час, изникна въпросът, дали и как ще намерят сега замъка Хорок. Тъмнината беше непрогледна. Само след няколко минути пред тях изплува замъкът. Неговите хиляди прозорци грееха в ярка светлина. Изглежда, Ксайде хич не се интересуваше, че ще я видят. Но това беше леснообяснимо, защото тя очакваше Бастиан да отиде при нея, макар и по друг повод.

За всеки случай Фухур се спусна на земята между орхидеите, защото бялата му като седеф премяна искреше и отразяваше силно светлината. А сега-засега не биваше да ги виждат.

Скрити зад растенията, те се приближиха до замъка. Пред голямата входна врата стояха на пост десетима бронирани великани. До всеки от ярко осветените прозорци бе изправен по един от тях. Сенките им изпъкваха черни, неподвижни и застрашителни.

Замъкът Хорок се намираше на малко възвишение, по което нямаше орхидеи, както беше в гъстата гора наоколо. Сградата наистина приличаше на огромна ръка, която се подава от земята. Всеки от пръстите беше кула, а палецът се издигаше като еркер, който също завършваше с кула. Зданието имаше много етажи, всяка фаланга на пръстите образуваше нов, а прозорците имаха формата на светещи очи, които се взират във всички посоки. Не случайно се наричаше Виждащата ръка.

— Трябва да открием къде се намират пленниците — прошепна Бастиан в ухото на Атрею.

Атрею кимна и направи знак на Бастиан да мълчи и да остане при Фухур. След това запълзя по корем, без да издава никакъв шум. Мина доста време, преди да се върне.

— Обиколих целия замък — каза той шепнешком, — само този вход е. Но го охраняват много добре. Горе, на върха на средния пръст, открих капандура, при която май няма брониран великан. Ала ако прелетим с Фухур натам, непременно ще ни видят. Пленниците вероятно са в подземията — чух продължителен писък от болка, идващ някъде отдолу.

Бастиан мисли известно време трескаво и после прошепна:

— Ще се опитам да достигна тази капандура. Междувременно ти и Фухур отклонявайте вниманието на пазачите. Направете нещо, което да ги накара да помислят, че ще нападнем входната врата. Трябва да подлъжете всички тук. Но само да ги подлъжете, нали разбираш? Не влизайте в бой. През това време аз ще се опитам да се покатеря от задната страна на ръката. Заблуждавайте тези дяволи колкото може по-дълго. Но никакви рискове! След няколко минути започвайте!

Атрею кимна и стисна ръката му.

Тогава Бастиан свали сребърната мантия и потъна в тъмнината. Промъкна се, като заобиколи отдалече сградата. Едва бе достигнал обратната й страна, когато чу как Атрею извика високо:

— Ей, вие! Познавате ли Бастиан Балтазар Букс, Спасителя на Фантазия? Той дойде не да моли Ксайде за милост, а да й даде последна възможност да пусне пленниците. Ако се покаже благоразумие, ще я остави да води недостойния си живот!

Бастиан едва успя да погледне от гъсталака, какво става зад ъгъла на замъка. Атрею бе наметнал сърмената мантия на раменете си, а синкавочерните му коси бяха вдигнати нагоре като тюрбан. Който не ги познаваше добре, положително нямаше да открие никаква разлика между двамата.

Черните бронирани великани май не знаеха какво да правят. Но това продължи само миг. После побягнаха към Атрею и металният тропот на краката им отекна в тъмнината. Раздвижиха се и сенките край прозорците, те напуснаха постовете си, за да видят какво става. Други се тълпяха на входната врата. Когато първите почти достигнаха до Атрею, той избяга като невестулка и в следващия момент отново се появи над главите им, яхнал Фухур. Брониранитe великани започнаха да размахват мечовете си във въздуха и да подскачат, но не можеха да го достигнат.

Бастиан се стрелна като светкавица към замъка и се закатери по фасадата. На места можеше да се хване за първазите на прозорците и издатините в стената, но по-често трябваше да се държи само с върховете на пръстите си. Той се катереше все по-високо и по-високо, веднъж стената дори се изрони на мястото, където се бе опрял с крак, и няколко секунди той вися на една ръка, но после се издърпа и успя да се хване и с другата ръка. Продължи да се катери нагоре. Когато най-сетне достигна кулите, започна да напредва по-бързо, защото разстоянието между тях беше толкова малко, че можеше да се опира на тях и така да се избутва нагоре.

Накрая се добра до капандурата и се пъхна в нея. Действително в тая стаичка, кой знае защо, нямаше пазач. Той отвори вратата и видя тясна вита стълба. Започна безшумно да слиза надолу. Когато стигна долния етаж, видя, че пред прозореца стоят двама черни пазачи и мълчаливо гледат какво става долу. Успя да мине бързо покрай тях, без да го забележат.

Продължи да се промъква по други стълби, през проходи и коридори. Едно беше ясно — бронираните великани може да бяха непобедими, но като пазачи нищо не струваха.

Накрая се добра до подземието. Веднага го почувства по миризмата на спарено и мухъл и по студа, който го лъхна оттам. За щастие пазачите тук явно бяха избягали до един нагоре, за да хванат мнимия Бастиан Балтазар Букс. Във всеки случай нямаше никого от тях. Факлите по стените горяха и осветяваха пътя му. Слизаше все по-надолу и по-надолу. Стори му се, че под земята има толкова етажи, колкото и над нея. Най-сетне достигна най-долния и ето че видя пред себе си тъмницата, в която гниеха Хикрион, Хисбалд и Хидорн. Гледката беше печална.

Те висяха във въздуха, хванати с дебели железни вериги за китките, а под тях зееше черна бездънна яма. Оковите преминаваха през закрепени на тавана ролки и достигаха до една макара, но тя бе заключена с голям стоманен катинар и не можеше да се помръдне. Бастиан стоеше и не знаеше какво да прави. Трите пленници бяха със затворени очи, сякаш бяха изпаднали в несвяст, но ето че Хидорн Жилавият отвори лявото си око, а след това промълви с пресъхнали устни:

— Ей, приятели, вижте кой е дошъл!

Другите двама също с мъка отвориха очи и когато видяха Бастиан, по устните им се прокрадна усмивка.

— Знаехме, че няма да ни изоставите, господарю — изстена Хикрион.

— Как мога да ви освободя? — попита Бастиан. — Макарата е заключена.

— Вземете меча — изпъшка Хисбалд — и просто разсечете веригата.

— За да пропаднем в ямата ли? — попита Хикрион. — Това не е особено добро предложение.

— Не мога да го изтегля — рече Бастиан. — Сиканда трябва сам да скочи в ръката ми.

— Хм — промърмори Хидорн, — това им е лошото на

вълшебните мечове. Опъват се точно когато са ти нужни.

— Хей — прошепна изведнъж Хисбалд, — нали имаше един ключ за макарата. Къде ли обаче го пъхнаха?

— Една от плочите може да се вдигне — рече Хикрион. — Видях много добре, когато ме качиха тук горе.

Бастиан започна да се взира и не след дълго откри, че една от каменните плочи на пода е малко надигната. Внимателно я отмести и ключът действително беше там. Успя да отвори катинара на макарата и да го свали. После започна бавно да я върти, макарата скърцаше и тракаше толкова силно, че със сигурност се чуваше и на горните етажи от подземието. Ако бронираните великани не бяха съвсем глухи, вече щяха да са чули. Но нямаше как да спре. Бастиан продължи да върти и трите рицари увиснаха близо до дъното на голямата дупка. След това започнаха да се люлеят напред-назад, докато опряха крака в пода. В този момент Бастиан ги спусна долу и те се сгромолясаха напълно изтощени. Останаха да лежат както бяха паднали. Дебелите вериги все още висяха на китките им.

Бастиан нямаше много време за мислене, защото чу как по каменните стъпала на подземието отекват тежки метални стъпки — в началото единични, после все повече и повече. Идваха пазачите. Снаряжението им блестеше на светлината на факлите като брони на огромни бръмбари. Те изтеглиха едновременно мечове и тръгнаха към Бастиан, който стоеше пред тесния вход на тъмницата.

И най-сетне Сиканда изскочи от ръждивата си ножница и полетя към ръката му.

Като светкавица се нахвърли яркият сноп лъчи върху първия от бронираните великани и преди Бастиан да разбере какво става, го насече на парчета. Чак сега се видя какво представляват тези дяволи. Те бяха кухи брони, които се движеха сами. В тях нямаше нищо, само въздух.

Бастиан бе заел добра позиция, защото през тясната врата на тъмницата пазачите можеха да се приближават към него само един по един, а това позволяваше на Сиканда да ги прави един след друг на пух и прах. На пода скоро се образува цяла купчина от черни черупки, които като че ли бяха изпочупени яйца на някаква грамадна птица. След като бяха насечени двайсетина, останалите май избраха нова тактика. Оттеглиха се, явно за да издебнат Бастиан на по-удобно за тях място.

Бастиан се възползва от случая, за да освободи с острието на Сиканда китките на трите рицари от оковите. Хикрион и Хидорн

бавно се надигнаха и се опитаха да извадят мечовете си, които, странно защо, не им бяха отнети. Искаха да помогнат на Бастиан, но от дългото висене ръцете им бяха изтръпнали, безпомощно отпуснати надолу. Хисбалд, най-нежният от тримата, дори не беше в състояние сам да се изправи.

Двамата му другари трябваше да го подпират.

— Не се безпокойте — каза Бастиан, — Сиканда няма нужда от помощ. Стойте зад мен и не ми създавайте допълнителни трудности, като се опитвате да се намесите в боя.

Те напуснаха тъмницата, бавно се изкачиха по стълбата и стигнаха до голямо помещение, подобно на зала… И ето че изведнъж всички факли угаснаха, но Сиканда ярко светеше. Отново се чу металният тропот на приближаващите се бронирани великани.

— Бързо! — каза Бастиан. — Върнете се на стълбата! Аз ще се отбранявам тук.

Той не можа и да види дали тримата изпълниха заповедта му, не му остана време да се убеди в това, защото мечът Сиканда започна вече да играе в ръката му. И от ярката бяла светлина, която излъчваше, в залата стана светло като ден. Въпреки че нападателите го избутаха към началото на стълбата, а там можеха да го атакуват от всички страни, нито един от страхотните им удари не докосна Бастиан. Сиканда се въртеше с такава бързина, сякаш се състоеше от стотици мечове, които трудно можеха да се различат един от друг. Накрая цялата зала беше осеяна с останки от насечени черни брони. Нищо не помръдваше.

— Елате! — извика Бастиан на другарите си.

Тримата рицари се пододоха от стълбището и опулиха очи.

— Брей! — мустаците на Хикрион потрепериха. — Кълна се, че не бях виждал такова нещо.

— Ще разказвам и на внуците си за това — промълви Хисбалд.

— Те за съжаление няма да ни вярват — прибави Хидорн с прискърбие.

Бастиан стоеше нерешително с меча в ръка, когато внезапно той се върна в ножницата си.

— Опасността, изглежда, е преминала — каза момчето.

— Поне тази, която можеш да надвиеш с меч — отбеляза Хидорн. — Какво ще правим сега?

— Сега — отвърна Бастиан — искам лично да се запозная с Ксайде. Ще си поговоря с нея.

Четиримата се качиха по стълбището, което извеждаше от

подземието, и стигнаха приземния етаж. Там ги очакваха Атрею и Фухур в нещо като обширно преддверие.

— Добре го направихте, приятели! — каза Бастиан и потупа Атрею по рамото.

— Какви бяха тия бронирани великани? — поинтересува се Атрею.

— Кухи орехи — отвърна Бастиан, без много да мисли. — Къде е Ксайде?

— Горе, във вълшебната зала — отвърна Атрею.

— Елате с мен! — Бастиан си наметна сърмената мантия, която Атрею държеше. После всички заедно се отправиха по широкото каменно стълбище към горните етажи. Дори и Фухур отиде с тях.

Когато Бастиан, последван от хората си, влезе в голямата вълшебна зала, Ксайде стана от своя трон, направен от червени корали. Тя беше доста по-висока от Бастиан и много красива. Беше с дълга дреха от виолетова коприна, косите й бяха червени като огън и сплетени на малки и големи плитки, образуваха твърде своеобразна вдигната нагоре фризура. Лицето и грациозните й ръце бяха бледи като мрамор. Погледът й беше странен и объркващ. След известно време Бастиан разбра каква е причината. Тя имаше две различни по цвят очи — едното зелено, а другото червено. Изглежда, че се страхуваше от Бастиан, защото трепереше. Бастиан издържа погледа й и тя сведе дългите си мигли.

Помещението беше изпълнено с различни причудливи предмети, чието предназначение трудно можеше да се разгадае. Имаше големи глобуси, изрисувани с картини, звездни часовници и махала, които висяха от тавана. Между тях се виждаха изящни кадилници, от които се надигаха кълбета разноцветен дим и се стелеха като мъгла по пода.

До този момент Бастиан не бе казал нито дума и това, изглежда, съвсем объркa Ксайде, защото тя внезапно изтича до него и се хвърли на пода. После взе единия му крак и го постави на тила си.

— Господарю и учителю мой — рече тя, а гласът й бе плътен, кадифен и звучеше по някакъв странен начин, сподавено, — на тебе не може да устои никой във Фантазия. Ти си по-могъщ от всички могъщи и по-опасен от всички демони. Ако искаш да ми отмъстиш, задето бях достатъчно глупава да не позная твоето величие, можеш да ме стъпчеш с крака си. Аз заслужих гнева ти. Но ако притежаваш онова великодушие, с което се славиш, и го проявиш и към мен, недостойната, позволи ми да стана твоя послушна робиня и да се закълна, че ще ти служа с цялото си същество, с всичко, което имам и

мога. Научи ме на каквото желаеш, аз смирено ще следвам всички твои наставления и ще изпълнявам всеки знак на очите ти. Разкайвам се за онова, което исках да сторя, и прося милост.

— Стани, Ксайде! — каза Бастиан. Беше го яд на нея, но словата на магьосницата му харесаха. Ако тя наистина не е знаела какво прави и ако действително така горчиво се разкайва, щеше да е под достойнството му да я наказва. И тъй като тя беше готова дори да учи това, което той сметне за нужно, всъщност не виждаше никаква причина да отхвърли молбата й.

Ксайде се изправи на крака и застана пред него с наведена глава.

— Ще ми се подчиняваш ли безпрекословно? — попита той. — Дори и да ти е трудно да изпълняваш заповедите ми… без да възразяваш и без да мърмориш?

— Да, господарю и учителю — отвърна Ксайде, — ще видиш, че ние можем всичко да постигнем, ако обединим моето изкуство с твоето могъщество.

— Добре — отвърна Бастиан. — Тогава ще те взема на служба. Ще напуснеш този замък и ще тръгнеш с мен към Кулата от слонова кост, където смятам да се срещна с Месечка.

В очите на Ксайде просветнаха за миг червени и зелени пламъчета, но тя отново сведе дългите си мигли и каза:

— Ще изпълня заповедта ти, господарю и учителю мой.

Всички тръгнаха надолу по стълбите и излязоха от замъка.

— Първо трябва да намеря нашите спътници — реши Бастиан. — Кой знае къде се намират сега.

— Не са много далече оттук — каза Ксайде, — аз ги позаблудих малко.

— За последен път — предупреди Бастиан.

— За последен път — повтори тя, — но как ще отидем дотам? Нима трябва да ходя пеш? През нощта и в тази гора?

— Фухур ще ни носи — заповяда Бастиан, — той е достатъчно силен, за да отлети с всички ни дотам.

Фухур надигна глава и погледна Бастиан. Рубиненочервените му очи святкаха.

— Да, достатъчно съм силен, Бастиан Балтазар Букс — избоботи меденият му глас, — но аз не желая да нося тази жена.

— Ти ще го направиш, защото ти заповядвам! — каза Бастиан.

Драконът на щастието погледна към Атрею и той му кимна едва забележимо. Бастиан обаче видя това. Всички седнаха на гърба на Фухур, който веднага се издигна във въздуха.

— Накъде? — попита той.

— Ей там, направо — каза Ксайде.

— Накъде? — попита повторно Фухур, сякаш не беше чул.

— Направо — извика му Бастиан, — много добре разбра!

— Направи го — каза тихо Атрею.

Фухур потегли.

След около половин час, вече призори, те видяха под себе си много лагерни огньове и Драконът на щастието се приземи. Междувременно се бяха присъединили нови жители на Фантазия и мнозина от тях бяха донесли и палатките си. Станът им се бе превърнал в истински град от палатки и шатри; разпростираше се в края на Орхидеевата гора върху широка, покрита с цветя поляна.

— Колко станаха вече? — поинтересува се Бастиан.

Синият арабски дух Илуан, който междувременно предвождаше колоната, бе дошъл да ги приветства. Той обясни на Бастиан, че точният брой на

участниците не е известен, но сигурно са около хиляда. Имало и нещо друго, доста странно — малко след като разгънали стана, тоест още преди полунощ, при тях се появили петима от брониранитe великани. Но те се държали мирно и останали малко настрана. Разбира се, никой не се осмелил да се приближи до тях. Носели голяма червена коралова носилка, която обаче била празна.

— Това са моите носачи — каза Ксайде, като се обърна към Бастиан с умолителен тон, — аз вчера ги изпратих напред. Така се пътува най-удобно. Разбира се, ако ми разрешиш, господарю.

— Това не ми харесва — прекъсна я Атрею.

— Защо не? — попита Бастиан. — Какво имаш против?

— Нека да си пътува както иска — отвърна Атрею остро, — но щом е изпратила носилката още снощи, значи е знаела отпреди, че ще дойде тук. Бастиан, всичко това е влизало в плановете й. Твоята победа всъщност е поражение. Тя нарочно се е оставила да я победиш, за да може да те спечели за своите цели.

— Престани! — изрева Бастиан, почервенял от гняв. — Не съм те питал за мнението ти! Ще полудея от тези твои непрекъснати наставления. Сега пък искаш да оспорваш победата ми и да направиш моето великодушие за смях.

Атрею понечи да му отговори, но Бастиан изкрещя:

— Млъкни и ме остави на мира! Ако на вас двамата не ви харесва това, което правя, и това, което съм, прав ви път! Не ви задържам! И вървете където щете! Омръзнахте ми вече!

Бастиан скръсти ръце на гърдите си и обърна гръб на Атрею. Тълпата наоколо притаи дъх. Атрею стоя известно време, без да каже нито дума. До този момент Бастиан не му бе правил забележки пред другите. Гърлото му така се бе свило, че той с мъка си поемаше въздух. Изчака още малко, но тъй като Бастиан не се обърна повече към него, завъртя се бавно и си тръгна. Фухур го последва. Ксайде се усмихваше. Тази усмивка не вещаеше нищо добро.

В този миг в съзнанието на Бастиан се заличи споменът, че в своя свят той е дете.

ДВАЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА Звездният манастир

Хиляди нови пратеници от всички страни на Фантазия се присъединяваха към онези, които съпровождаха Бастиан в похода му към Кулата от слонова кост. Опитите да бъдат преброени се оказаха безсмислени, защото още преди да бъде преброен последният, пристигаха нови хора. Всяка сутрин многохилядната войска тръгваше на път, а когато спираше за почивка, се образуваше стан от палатки колкото цял град. Той беше толкова странен, че човек просто не може да си го представи. Спътниците на Бастиан бяха различни не само по външен вид, а и по ръст, имаше палатки с размерите на циркова шатра и палатки не по-големи от напръстник. Колите и превозните средства, с които пътуваха пратениците, бяха също толкова разнообразни, че просто не могат да се опишат — от съвсем обикновени каруци с чергила и файтони до твърде странни търкалящи се бъчви, подскачащи топки или самоходни съдове с крака.

Междувременно бяха намерили палатка и за Бастиан. Тя беше най-хубава от всички. Наподобяваше малка къща, направена от лъскава пъстра коприна, по която бяха извезани златни и сребърни картини. На покрива се вееше знаме с герб — свещник със седем рамена. Отвътре палатката беше покрита с меки постели и възглавници. Където и да лагеруваха, тази палатка винаги се намираше в центъра. А синият арабски дух, който междувременно бе станал нещо като камериер-телохранител на Бастиан, стоеше на пост пред входа.

Атрею и Фухур все още бяха сред дружината на Бастиан, но откакто на всеослушание отправиха упреци към него, той не разменяше нито дума с тях. Бастиан тайно чакаше Атрею да отстъпи и да го помоли за прошка. Ала той нямаше подобни намерения. Фухур също хич и не мислеше да се подчинява на Бастиан. А точно на това трябва най-сетне да се научат, каза си Бастиан! Ако въпросът беше кой може по-дълго да издържи, двамата в края на краищата трябваше да разберат, че волята му е непреклонна. Отстъпеха ли, той щеше да ги посрещне с отворени обятия. Ако Атрею коленичеше пред него, той щеше да го вдигне и да каже:

— Недей да коленичиш пред мен, Атрею, защото ти си бил и винаги ще бъдеш мой приятел…

Сега-засега обаче и двамата вървяха последни в шествието. Фухур, изглежда, бе забравил да лети и ходеше пеша, а Атрею вървеше до него обикновено с наведена глава. Ако по-рано избързваха пред колоната, за да огледат като авангард местността от въздуха, сега те маршируваха накрая като ариергард. Това ни най-малко не радваше Бастиан, но той не можеше да го промени.

Когато колоната потегляше на път, Бастиан я предвождаше на мулето Иха, но по-често се случваше да няма желание да го прави и отиваше при Ксайде в носилката й. Тя винаги го посрещаше с голяма почит, отстъпваше му най-удобното място и сядаше в краката му. Умееше да подхване някоя интересна тема за разговор и избягваше да го пита за миналото му в света на хората, след като забеляза, че му е неприятно да говори за това. Тя пушеше почти непрекъснато наргиле, което се намираше до нея. Маркучът му наподобяваше смарагденозелена отровна змия и в края завършваше със змийска глава, която тя държеше с дългите си, бели като мрамор пръсти. Когато всмукваше, сякаш я целуваше. Облачетата дим, които изпускаше с наслада от устата и носа, променяха всеки път цвета си — ту бяха сини, ту жълти, ту розово-червени, ту зелени или лилави.

— Отдавна искам да те попитам нещо, Ксайде — каза Бастиан при едно от тези посещения, гледайки замислено към огромните чудовища с черни брони като на бръмбари, които носеха каляската й, движейки се в крак.

— Твоята робиня те слуша — отвърна Ксайде.

— Когато се биех с твоите бронирани великани — продължи Бастиан, — се оказа, че те представляват само броня, а отвътре са кухи. Как се движат тогава?

— По моя воля — отвърна, усмихвайки се, Ксайде. — Точно защото са кухи, те се подчиняват на волята ми. Тя може да управлява всичко, което е кухо.

Ксайде изгледа Бастиан с разноцветните си очи.

Този поглед предизвика смътно безпокойство у Бастиан, но преди той да усети, тя отново сведе очи.

— Мога ли да ги управлявам и с моята воля? — попита той.

— Разбира се, господарю и учителю мой — отговори тя, — при това сто пъти по-добре от мен, защото в сравнение с теб аз съм нищо. Искаш ли да опиташ?

— Засега не — отвърна Бастиан, който се почувства неловко, — може би друг път.

— Наистина ли мислиш, че е по-хубаво — продължи Ксайде —

да яздиш старо муле, отколкото да те носят създания, впрегнати във волята ти?

— Иха ме носи с удоволствие — каза Бастиан малко намръщен, — тя се радва, че може да ме носи.

— Тогава го правиш заради нея?

— Защо не? — отвърна Бастиан. — Какво лошо има в това?

Ксайде изпусна от устата си зелен пушек.

— О, не, господарю. Как би могло да е лошо нещо, което правиш ти.

— Какво искаш да кажеш, Ксайде?

Тя наведе глава и огненочервената ѝ коса падна напред.

— Твърде много мислиш за другите, господарю и учителю мой — промълви тя. — Никой не заслужава да отклоняваш вниманието си от своето тъй важно развитие. Дано не те разгневи, о, господарю, но ще се осмеля да ти дам един съвет — мисли повече за своето съвършенство!

— Какво общо има това със старата Иха?

— Не много, господарю, дори почти нищо. Само че тя не заслужава честта да бъде яздена от теб. За мен е обида ти да яздиш на гърба на едно толкова… обикновено животно. Всички твои спътници се чудят. Само ти, господарю и учителю мой, единствен не знаеш какво ти се полага.

Бастиан не каза нищо, но думите на Ксайде му направиха впечатление.

Когато на следващия ден войската начело с Бастиан и Иха премина през една прекрасна тучна долина, пресечена тук-там от малки горички ухаещ люляк, той използва обедната почивка, за да изпълни предложението на Ксайде.

— Слушай, Иха — каза той и погали врата на мулето, — дошло е време да се разделим.

Иха въздъхна тъжно.

— Защо, господарю? — попита жално тя. — Толкова ли лошо изпълнявах службата си?

От ъглите на тъмните ѝ очи бликнаха сълзи.

— О, не — побърза да я утеши Бастиан, — точно обратното, ти така удобно ме носеше през целия дълъг път и беше така търпелива и добра, че искам да те възнаградя.

— Аз не искам никаква друга отплата — отвърна Иха, — освен да продължа да те нося. Какво повече бих могла да желая?

— Не ми ли каза — продължи Бастиан, — че ти е мъчно, дето не

можеш да имаш деца?

— Да — рече Иха натъжена, — ще ми се, когато остарея, да има на кого да разкажа за тези дни.

— Добре — каза Бастиан, — тогава аз ще ти разкажа сега една приказка, която ще се сбъдне. Ще я разправя само на теб, защото тя е твоя.

Тогава той хвана дългото ухо на Иха и зашепна в него:

— Недалече оттук, в една малка люлякова горичка, е бащата на твоя син. Той е един бял жребец с лебедови крила. Гривата и опашката му са толкова дълги, че стигат до земята. Той ни следва вече дни наред, защото е безумно влюбен в теб.

— В мен? — извика едва ли не уплашена Иха. — Но аз съм най-обикновено муле, при това не съм вече и млада!

— За него ти си най-красивото създание във Фантазия точно защото си това, което си — каза тихо Бастиан. — А може би и защото си ме носила. Но той е много плах и не смее да се приближи до теб сред толкова много животни. Ти трябва да отидеш при него, иначе ще умре от любов по теб.

— Господи Боже мой! — Иха не знаеше какво да прави. — Чак толкова ли е зле?

— Да — прошепна Бастиан в ухото й. — А сега сбогом, Иха! Тичай да го намериш!

Иха направи няколко крачки, после се обърна още веднъж към Бастиан.

— Честно казано, малко ме е страх — призна тя.

— Бъди смела — каза Бастиан, усмихвайки се, — и не забравяй да разкажеш на децата и внуците си за мен.

— Благодаря, господарю! — отвърна Иха простичко, както тя си знаеше, и тръгна.

Бастиан дълго гледа след нея как се отдалечава бавно и не беше особено радостен, че я отпрати. Влезе в прекрасната си шатра, легна на меките възглавници и се втренчи в тавана. Повтаряше си, че е изпълнил най-голямото желание на Иха. Но това не прогони мрачното му настроение. Така е, никак не е без значение, кога и защо правиш услуга някому.

Но това се отнасяше само за Бастиан, защото Иха действително намери снежнобелия крилат жребец и се омъжи за него. По-късно роди син, едно бяло муле с крила, което нарекоха Патаплан. То стана много прочуто във Фантазия, но това е друга приказка и ще бъде разказана друг път.

Отсега нататък Бастиан пътуваше в носилката на Ксайде. Тя дори му предложи да слезе и да върви пеша отстрани, за да може всеки момент да му се притичва на помощ. Но Бастиан не прие.

Тъй че отсега нататък те седяха заедно в обширната носилка от корали, която застана начело на военната колона.

Бастиан продължаваше да се сърди малко и на Ксайде, понеже го бе посъветвала да се раздели с мулето. И тя скоро разбра това. Неговите едносрични отговори не позволяваха да се завърже истински разговор.

За да го разведри, тя подхвърли весело:

— Искам да ти направя един подарък, господарю и учителю мой, ако имаш милостта да го приемеш.

Тя извади изпод седалката една изящно украсена кутийка. Бастиан се надигна, изпълнен с очакване. Ксайде я отвори и извади тесен колан. Представляваше нещо като верига, защото брънките се движеха свободно. Те и катарамата бяха от прозрачно стъкло.

— Какво е това? — поинтересува се Бастиан.

Коланът звънтеше леко в ръката на Ксайде.

— Това е колан, който те прави невидим, но ти, господарю, трябва да му дадеш име, за да стане твой.

Бастиан го разгледа. После каза:

— Гемал.

Ксайде кимна с усмивка.

— Сега той ти принадлежи.

Бастиан взе колана и започна да го прехвърля от ръка в ръка, без да знае какво да прави с него.

— Не искаш ли да го изпробваш — попита Ксайде, — за да се убедиш в силата му?

Бастиан препаса колана и разбра, че му приляга така, сякаш е правен за него. Но той само усещаше това, защото сам не можеше вече да види нито тялото, нито краката, нито ръцете си. Обзе го твърде неприятно чувство и се опита веднага да отвори катарамата. Но не успя, тъй като не можеше да види нито ръцете си, нито колана.

— Помощ! — извика той със сподавен глас. Внезапно се изплаши, че никога вече няма да може да свали колана Гемал и завинаги ще остане невидим.

— Най-напред трябва да се научиш да си служиш с него — каза Ксайде, — и с мен беше така, господарю и повелителю. Позволи ми да ти помогна!

Тя протегна ръка и веднага отвори колана Гемал, а Бастиан

отново се видя. Той въздъхна с облекчение. После се засмя. Ксайде също се усмихна и дръпна от наргилето си през накрайника с форма на змийска глава.

Във всеки случай тя отклони разговора в друга посока.

— Сега вече нищо не може да ти се случи — рече тя кротко, — не мога да ти кажа колко се безпокоях досега, господарю.

— Да ми се случи? — осведоми се Бастиан, все още малко объркан. — Че какво може да ми се случи?

— О, никой не може да се изправи срещу теб — прошепна Ксайде, — ако си мъдър, никой няма да те надвие. Опасността се крие в самия теб, затова е трудно да те предпази човек от нея.

— Какво искаш да кажеш с това… в самия мен? — попита Бастиан.

— Най-мъдрото е да стоиш над нещата, да не мразиш и да не обичаш никого. Но ти, господарю, все още държиш на дружбата. Сърцето ти не е студено и безучастно като леден планински връх… и така някой може да ти навреди.

— И кой е той?

— Онзи, когото ти въпреки цялата му дързост все още обичаш, господарю.

— Говори по-ясно!

— Нахалният и непочтителен малък дивак от племето на Зелените кожи, господарю.

— Атрею?

— Да, а с него и безсрамният Фухур.

— И те двамата щели да ми навредят? — Бастиан едва не се разсмя.

Ксайде седеше със сведена глава.

— Не мога да повярвам за нищо на света — продължи Бастиан, — не искам повече да чувам подобни неща.

Ксайде мълчеше и наведе главата си още по-ниско.

След дълго мълчание Бастиан попита:

— И какво ще ми направи Атрею?

— Господарю — прошепна Ксайде, — по-добре нищо да не бях казвала.

— Я кажи всичко! — извика Бастиан. — Престани с тези намеци! Какво знаеш?

— Треперя пред гнева ти, господарю — промълви Ксайде и тялото й наистина се разтресе, — но дори това да е краят ми, все пак ще ти кажа: Атрею иска тайно или със сила да ти отнеме знака на

Детската царица.

За момент Бастиан не можа да си поеме въздух.

— Как ще ми го докажеш? — попита той с дрезгав глас.

Ксайде поклати глава и промълви:

— Моите знания, господарю, не са от тези, които могат да се доказват.

— Тогава ги запази за себе си! — каза Бастиан и кръвта нахлу в лицето му. — И не клевети най-честното и храбро момче в цяла Фантазия!

Като каза това, той скочи от носилката и си отиде.

Пръстите на замислената Ксайде си играеха със змийската глава, а зелено-червените й очи проблясваха. След малко тя отново се усмихна и изпускайки виолетов дим от устата си, прошепна:

— Само ще си покаже, господарю и учителю мой. Коланът Гемал ще ти го докаже.

Когато разпънаха палатките за нощуване, Бастиан отиде в шатрата си. Той заповяда на Илуан, синия арабски дух, да не пуска никого, и особено Ксайде. Искаше да остане сам и да размисли.

Хич и не го интересуваше какво бе казала магьосницата за Атрею. Нещо друго занимаваше мислите му — няколкото думи, които тя подхвърли за мъдростта.

Преживял беше немалко — страхове и радости, тъга и победи, едно след друго се изпълняваха желанията му, а все не можеше да се укроти. Нито едно от тези неща не му донесе покой и удовлетворение. Но да си мъдър, означава да не обръщаш внимание нито на радостта, нито на страданията, на страха и на състраданието, на амбициите и на обидите. Да си мъдър, означава да се издигнеш над всичко, да не мразиш и да не обичаш нищо и никого, да приемаш напълно равнодушно враждебното отношение и симпатиите на другите. Онзи, който наистина е мъдър, нищо не го засяга. Той е недостижим и никой не може да му стори нещо. Да, наистина би било хубаво да бъдеш такъв! Бастиан беше убеден, че така е стигнал до последното си желание, онова последно желание, което ще се превърне в негова истинска воля, както каза Граограман. Убеден беше, че е разбрал какво има предвид той. Искаше да е голям мъдрец, най-мъдрият сред мъдреците в цяла Фантазия!

Малко по-късно той излезе от палатката си.

Месечината осветяваше местността, на която той преди това почти не бе обърнал внимание. Станът беше разположен в една

котловина, обградена отдалече с причудливи по форма планини. Цареше пълна тишина. В долината все още имаше малки горички и храсталаци, но нагоре по планинските склонове растителността намаляваше, а още по-нависоко тя съвсем изчезваше. Извисяващите се групи от скали образуваха най-различни фигури. Те сякаш бяха издялани от ръката на някой скулптор великан. Не полъхваше ветрец, по небето нямаше нито едно облаче. Всички звезди блестяха и на човек му се струваше, че са по-близо, отколкото друг път.

Съвсем горе, на един от най-високите планински върхове, Бастиан откри нещо, което наподобяваше постройка с купол.

Явно, че някой живееше вътре, защото оттам проникваше бледа светлина.

— И аз я забелязах, господарю — каза Илуан с грачещия си глас. Той беше на поста си до входа на шатрата. — Какво ли е това?

Той не бе свършил още да говори, когато от далечината се разнесе странен крясък. Прозвуча като провлеченото буху-буху на бухала, но много по-дебело и мощно. След това крясъкът се чу втори и трети път, но вече многогласно.

Това наистина бяха бухали, шест на брой, както скоро можа да установи Бастиан. Идваха откъм планинския връх, на който се намираше сградата с купола. Хвърчаха почти без да махат с криле.

И колкото повече се приближаваха, толкова по-ясно се виждаше колко са грамадни. Те летяха с невероятна скорост. Очите им светеха ярко, на главите им стърчаха уши с кичури перушина. Летяха, без да издават никакъв шум. Дори когато кацнаха пред шатрата на Бастиан, почти не се чу пляскане на крила.

И така, те стъпиха на земята, всеки от тях по-голям от момчето, и ококорили големи кръгли очи, започнаха да въртят глави във всички посоки. Бастиан се приближи до тях.

— Кои сте вие и кого търсите?

— Праща ни Ушту, Майката на предчувствието — отвърна един от шестте бухала, — ние сме летящите пратеници на Звездния манастир Гигам.

— Що за манастир е това? — попита Бастиан.

— Това е царството на мъдростта — отвърна друг бухал, — там живеят монасите на познанието.

— А коя е Ушту? — продължи да се интересува Бастиан.

— Тя е един от тримата големи мислители, които ръководят манастира и обучават монасите на познанието — обясни трети бухал. — Ние сме пратеници на нощта и й принадлежим.

— Ако беше ден — добави четвъртият бухал, — щяха да дойдат пратениците на Ширкрие, Бащата на съзерцанието. Те са орли. А в часовете на здрача, между деня и нощта, Исипу, Синът на разума, изпраща своите лисици.

— Кои са тези Ширкрие и Исипу?

— Те са другите двама големи мислители, нашите върховни жреци.

— И какво търсите тук?

— Търсим големия учен — казаха шестте бухала. — Тримата големи мислители знаят, че той е отседнал в този стан, и го молят за просветление.

— Големия учен ли? — попита Бастиан. — Кой е той?

— Бастиан Балтазар Букс — изрекоха едновременно и шестте бухала.

— Вече го открихте — отвърна той, — това съм аз.

Бухалите направиха енергично дълбок поклон, който независимо от страшната им големина едва не предизвика смях.

— Тримата големи мислители — каза първият бухат — покорно и със страхопочитание молят да ги посетиш, за да им дадеш отговор на въпроса, който ги занимава цял живот.

Бастиан поглади замислено брадичката си.

— Добре, но искам да взема и двамата си ученици — отвърна той накрая.

— Ние сме шест — каза бухалът, — двама от нас могат да носят по един човек от вас.

Бастиан се обърна към синия арабски дух.

— Илуан, доведи Атрею и Ксайде!

Арабският дух бързо се отдалечи.

— Кой е въпросът, на който трябва да дам отговор? — поиска да узнае Бастиан.

— О, превелики учени господарю — каза един от бухалите, — ние сме само бедни и непросветени пратеници и дори нямаме и най-низшия сан на монаси на познанието. Как бихме могли да ти съобщим въпроса, на който тримата големи мислители не са намерили отговор в продължение на целия си живот?

След няколко минути Илуан се върна с Атрею и Ксайде. По пътя той набързо им бе обяснил за какво става дума.

Когато се изправи пред Бастиан, Атрею тихо попита:

— Защо аз?

— Да, защо той? — осведоми се и Ксайде.

— Ще научите когато трябва — отвърна Бастиан.

Оказа се, че бухалите предвидливо бяха взели три трапеца. Два по два те хванаха с ноктите си въжетата на всеки трапец. Бастиан, Атрею и Ксайде седнаха на пръчките и големите нощни птици се издигнаха във въздуха.

Когато достигнаха Звездния манастир Гигам, се оказа, че големият купол е само горната част на една много голяма сграда, която се състои от много крила, наподобяващи кубове. Имаше безброй малки прозорчета и високата й външна стена се издигаше над една отвесна скала. Нежелани посетители трудно можеха да припарят там.

В крилата с формата на кубове се намираха килиите на монасите на познанието, библиотеките, стопанските помещения и стаите на пратениците.

Под големия купол беше разположена заседателната зала, в която тримата големи мислители изнасяха лекциите си.

Монасите на познанието бяха фантазийци с различно потекло и облик. За да бъдат приети в манастира, те трябваше да скъсат всякаква връзка със страната и семейството си. Животът на тези монаси беше суров и изпълнен с лишения. Те се бяха посветили единствено на мъдростта и познанието. Братството не приемаше всеки, който поиска. Изпитите бяха много трудни, а тримата големи мислители — непреклонни. Така че там почти никога нямаше повече от 300 калугери, но затова пък бяха подбрани най-умните в цяла Фантазия. Бе имало години, когато братството бе наброявало само седем души. Но това не бе намалило строгостта на изпитите. В момента имаше малко повече от 200 монаси и монахини.

Когато Бастиан, последван от Атрею и Ксайде, бе въведен в голямата аудитория, той видя пред себе си разнолико множество от всевъзможни фантазийски същества, които се отличаваха от спътниците му само по това, че независимо от вида си бяха облечени с груби черно-кафяви раса. Човек може да си представи как изглеждаха в тях например по-рано описаните странстващи скали или пък някой дребосък.

Тримата върховни жреци, големите мислители, имаха човешки тела. Главите им обаче не бяха човешки. Ушту, Майката на предчувствието, имаше лице на бухал. Ширкрие, Бащата на съзерцанието, беше с глава на орел, а Исипу, Синът на мъдростта — с глава на лисица. Те седяха на каменни кресла с високи облегалки и изглеждаха много големи. Атрею, а даже и Ксайде, май се стреснаха, когато ги видяха. Бастиан се отправи съвсем спокойно към тях. В

голямата зала цареше пълна тишина.

Ширкрие, който очевидно беше най-старши и седеше в средата, му посочи с бавно движение на ръката празен трон, поставен срещу тях. Бастиан седна.

След продължително мълчание Ширкрие заговори. Приказваше тихо, но гласът му отекна изненадващо плътно и звучно.

— От прастари времена ние размишляваме над загадките на нашия свят. Исипу мисли по един цачин, Ушту предчувства по друг, а аз съзерцавам по трети. Но така не може повече да продължава. Затова помолихме теб, големия учен, да дойдеш при нас и да ни просветиш. Ще изпълниш ли молбата ни?

— Да — отвърна Бастиан.

— Чуй тогава нашия въпрос, премъдри господарю: какво е Фантазия?

Бастиан помълча малко и отговори:

— Фантазия — това е приказка без край.

— Дай ни време да разберем отговора ти — каза Ширкрие. — Утре пак ще се срещнем тук по същото време.

Тримата големи мислители и всички останали монаси на познанието се надигнаха мълчешком и излязоха.

Бастиан, Атрею и Ксайде бяха отведени в килиите за гости, където ги очакваше скромна вечеря. Спеше се на обикновени нарове с груби вълнени одеяла. Това, естествено, не обезпокои ни най-малко Бастиан и Атрею, но Ксайде искаше да направи заклинание, за да си осигури удобно легло. Тя обаче установи, че вълшебните й сили не действат в манастира.

На следващата нощ всички монаси и тримата големи мислители се събраха отново в уречения час в огромната зала с купола. Бастиан пак седна на трона, от лявата и от дясната му страна се изправиха Ксайде и Атрею. Този път Ушту, Майката на предчувствието, го погледа с големите си бухалски очи и заговори:

— Мислихме над твоите поучителни слова, премъдри господарю. Но пред нас възникна нов въпрос. Щом като Фантазия е приказка без край, както казваш ти, къде е написана тази приказка без край?

Бастиан отново помълча малко и после отговори:

— В една книга, която има копринени корици с цвят на стара мед.

— Дай ни време да разберем думите ти — каза Ушту, — утре отново ще се срещнем тук по същото време.

Всичко стана както предната нощ. То се повтори и през следващата, когато всички отново се събраха в аудиторията и Исипу,

Синът на мъдростта, подхвана следния разговор:

— И този път мислихме над поучителните ти слова, премъдри господарю. Но пак сме изправени безпомощни пред нов въпрос. Ако нашият свят Фантазия е приказка без край и ако тази приказка без край е написана в една книга с цвят на стара мед, то къде се намира тази книга?

И пак след кратко мълчание Бастиан отговори:

— На тавана в едно училище.

— Премъдри господарю — добави Исипу, лисичата глава, — не се съмняваме в истинността на онова, което ни каза. И все пак бихме те помолили да ни помогнеш да видим тази истина. Можеш ли?

Бастиан помисли и каза:

— Мисля, че мога.

Атрею се обърна изненадано към Бастиан. Ксайде също го изгледа учудено с разноцветните си очи.

— Ще се срещнем пак утре през нощта по същото време — рече Бастиан, — но не тук, в аудиторията, а навън, върху покрива на Звездния манастир Гигам. Тогава гледайте внимателно, без да сваляте очи от небето.

На следващата нощ — а тя бе също така ясна и звездна, както и предишните три — цялото братство, включително и тримата големи мислители, се събра в уречения час на покрива на манастира. Всички вдигнаха глави и впериха очи нагоре към нощното небе. Сред тях бяха и Атрею и Ксайде, които не знаеха какво смята да прави Бастиан.

Бастиан се покатери на най-високата точка на големия купол. Когато я достигна, той се огледа… и в този момент за пръв път видя далече на хоризонта, обляна в лунна светлина, приказно искряща, Кулата от слонова кост.

Извади от джоба си скъпоценния камък Ал Тсахир, който започна да хвърля мека светлина, и си припомни съдържанието на надписа върху вратата на Амаргантската библиотека:

… Но каже ли ми името отново
отзад напред,
ще лумне стогодишния ми блясък
в един-едничък миг.

Той вдигна високо скъпоценния камък и извика:

— Рихаст’ла!

В този момент ярка светкавица раздра звездното небе, то така просветна, че озари самия Космос. И тогава се видя таванът на училището с големите, потъмнели от старост греди. После всичко отмина, пръсна се светлината, която трябваше да свети сто години, а Ал Тсахир безследно изчезна.

Трябваше да мине известно време, докато очите на присъстващите, включително и на Бастиан, свикнат със слабата светлина на месечината и звездите.

Потресени от необикновената гледка, те мълчаливо се събраха в голямата аудитория. Последен влезе Бастиан. Монасите на познанието и трите големи мислители се надигнаха от местата си и бавно направиха дълбок поклон.

— Няма думи, с които да ти благодаря за тази светкавица и за просветлението, велики премъдри господарю — каза Ширкрие. — Защото на онзи тайнствен таван аз зърнах създание като мен — орел.

— Грешиш, Ширкрие — възпротиви се Ушту и по бухалското й лице се плъзна лека усмивка, — аз видях много добре, това беше бухал.

— И двамата грешите — намеси се Исипу със светнали очи, — онова същество там беше моя роднина — лисица.

Ширкрие вдигна ръце, за да ги спре.

— Ето ни пак там, откъдето тръгнахме — рече той. — Само ти можеш да отговориш на този въпрос, велики премъдри господарю. Кой от нас трите е прав?

Бастиан се усмихна хладно и каза:

— И трите.

— Дай ни време да разберем отговора ти — помоли Ушту.

— Добре — отвърна Бастиан, — давам ви колкото искате време, защото сега ще ви напуснем.

По лицата на монасите на познанието и на трите им върховни жреци се четеше голямо огорчение, но Бастиан отхвърли с равнодушие техните настоятелни молби да остане или още малко, или завинаги при тях.

Изпратиха него и двамата му ученици навън и летящите пратеници ги върнаха в стана.

Между другото тази нощ сложи начало на първото принципно разногласие между трите големи мислители на Звездния манастир Гигам. След години то доведе до разцепление в братството, така че Ушту, Майката на предчувствието, Ширкрие, Бащата на съзерцанието, и Исипу, Синът на мъдростта, си основаха отделни манастири. Но това

е друга приказка и ще бъде разказана друг път.

Пак през тази нощ Бастиан загуби спомена, че е ходил на училище. От паметта му изчезна и таванът, дори откраднатата книга, която имаше копринена корица с цвят на стара мед. Той никога вече не се запита как изобщо е дошъл във Фантазия.

ДВАЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА Битката за Кулата от слонова кост

Целта беше вече близо. Изпратените напред разузнавачи съобщиха, че до Кулата от слонова кост остават само два, най-много три дни бърз ход.

Бастиан, изглежда, не знаеше какво да прави. Често се разпореждаше да спрат за почивка, за да тръгнат после съвсем внезапно и прибързано. Никой от военната колона, която го следваше, не разбираше причините, но, естествено, не смееха да го попитат защо прави това. След големия успех в Звездния манастир той бе станал недостъпен дори и за Ксайде. Какви ли не предположения се чуваха във военния стан, но повечето му спътници се подчиняваха охотно на противоречивите му заповеди. Обикновените хора не могат да разберат един велик мъдрец, казваха си те. Поведението на Бастиан беше непонятно и за Атрею и Фухур. Те така и не можаха да проумеят онова, което се случи в Звездния манастир. Но това ги караше да се страхуват още повече за него.

У Бастиан се бореха две чувства и той не можеше да се освободи от нито едно от тях. Мечтаеше да се срещне с Месечка. Сега беше прочут в цяла Фантазия, всички му се възхищаваха и той можеше да се изправи насреща й като равен. Едновременно с това обаче се безпокоеше, че тя може да си поиска обратно Златин. Какво щеше да прави тогава? Ами ако се опиташе да го върне в света, за който той вече почти нищо не знаеше? Не искаше да се връща! Искаше да запази Съкровището!… После му дойде наум, че съвсем не е ясно дали тя ще си го поиска обратно. Може би щеше да му позволи да го носи дотогава, докато иска. Кой знае дали не му го беше подарила изобщо и то вече му принадлежеше за цял живот. В такива мигове нямаше търпение да дочака новата им среща. Той повеждаше колоната бързо напред, за да стигне колкото може по-скоро при нея. Ала отново го обземаха съмнения и заповядваше да спрат и да почиват, докато си изясни какво може да очаква.

Така след непрекъснато сменящи се бързи походи, на които тръгваха съвсем неочаквано, и бавене с часове те най-сетне стигнаха до края на прочутия Лабиринт, до онази широка равнина, представляваща грамадна градина с лъкатушещи пътечки и алеи. На хоризонта, на фона на блестящото златисто вечерно небе, приказно

бяла, сияеше Кулата от слонова кост.

Всички фантазийци, а с тях и Бастиан, стояха мълчаливо, благоговееха и се наслаждаваха на тази неописуема красота. Дори и по лицето на Ксайде беше изписано учудване, каквото тя никога досега не бе показвала, но то, разбира се, скоро изчезна. Атрею и Фухур, които се намираха на края на колоната, си спомниха как бе изглеждал Лабиринтът, когато бяха тук последния път — разяден от смъртоносната болест на Нищото. Сега той цъфтеше, сияеше и излъчваше красота както никога по-рано.

Бастиан реши, че са ходили достатъчно за деня, и започнаха да разпъват стана си. Изпрати няколко вестоносци да предадат поздравите му на Месечка и да съобщят, че смята на другия ден да пристигне в Кулата от слонова кост. Тогава легна в шатрата си и се опита да заспи. Въртеше се на възглавниците, грижите не му даваха мира. Той не допускаше, че по съвсем други причини тази нощ ще бъде най-лошата от досегашното му пребиваване във Фантазия. Към полунощ току-що се бе унесъл в лек, неспокоен сън, когато се стресна от шумолене и шушнене пред входа на шатрата. Надигна се и излезе.

— Какво има? — попита той строго.

— Този пратеник — отвърна Илуан, синият арабски дух, — твърди, че ти носи много важна вест и не може да чака до утре.

Пратеникът, когото Илуан бе хванал за яката, беше един малък пъргавелко, същество, което донякъде приличаше на заек, само че вместо козина имаше пъстроцветна перушина. Пъргавелците са едни от най-бързите бегачи във Фантазия и изминават невероятни разстояния с такава скорост, че просто не можеш да ги видиш. Профучаването им се забелязва само по вдигналите се облачета прах. Този пъргавелко го бяха избрали за пратеник именно заради тази му способност. Той бе преминал разстоянието до Кулата от слонова кост и обратно и сега, когато арабският дух го изправи пред Бастиан, пъхтеше и не можеше да си поеме дъх.

— Извини ме, господарю — каза той задъхано и се поклони няколко пъти дълбоко, — извини ме, че се осмелих да наруша спокойствието ти, но щеше да си още по-недоволен, ако не го бях направил. Детската царица не е в Кулата от слонова кост, не е там от незапомнени времена и никой не знае къде се намира.

Ледена вълна обля Бастиан и изведнъж той почувства в себе си празнота.

— Сигурно бъркаш. Това не може да е вярно.

— Другите пратеници също ще го потвърдят, господарю.

Бастиан помълча известно време и после каза глухо:

— Добре тогава, благодаря.

Той се обърна и влезе в шатрата си.

Седна на постелята и зарови глава в ръцете си. Невъзможно беше Месечка да не знае, че той отдавна е на път към нея. Нима не искаше да го види? Или пък й се бе случило нещо? Не, не е възможно в собственото й царство да се случи нещо на нея, на Детската царица.

Но щом не е там, няма да му се наложи и да й връща Златин. От друга страна, той беше дълбоко разочарован, че няма отново да я види. Каквато и причина да имаше, за да постъпи така, той не можеше да я разбере, не, дори му беше обидно!

Тогава се сети за онова, което често повтаряха Атрею и Фухур — че всеки може да се срещне с Детската царица само веднъж.

Тъгата го накара внезапно да закопнее за Атрею и Фухур. Той искаше да поговори с някого, да сподели мъката си с приятели. Хрумна му да сложи колана Гемал и невидим да отиде при тях. Така можеше да е при тях и присъствието им да го утеши, без да се налага да отстъпва.

Той бързо отвори богато украсената кутийка, извади колана и го препаса. Както и първия път, отново го обзе неприятното чувство, че сам не може да се види. Почака малко, докато свикне с тази мисъл, и тръгна да се разхожда из стана, като търсеше Атрею и Фухур.

Навсякъде се чуваше възбуден шепот и шушнене, призрачни образи пробягваха между палатките, мнозина седяха тук-там и тихо обсъждаха положението. Междувременно се бяха върнали и другите пратеници. Вестта, че

Месечка не е в Кулата от слонова кост, бе преминала като светкавица през лагера. Бастиан се разхождаше между палатките, но все още не откриваше двамата, които търсеше.

Атрею и Фухур бяха седнали в самия край на стана под един изсъхнал храст розмарин. Атрею, подвил крака по турски, бе сплел ръце пред гърдите си и гледаше с неподвижно лице по посока на Кулата от слонова кост. До него лежеше Драконът на щастието, сложил голямата си глава на земята в краката му.

— Последната ми надежда беше, че тя ще направи изключение за него, за да си вземе обратно знака — каза Атрею, — но сега вече всичко е загубено.

— Тя знае какво прави — отвърна Фухур.

В този момент Бастиан откри двамата и се приближи до тях, без те да го забележат.

— Дали наистина знае? — промърмори Атрею. — Златин не бива повече да остава в него.

— Какво искаш да направиш? — попита Фухур. — Той доброволно няма да го даде.

— Аз трябва да му го взема — отвърна Атрею.

При тези думи на Бастиан му се стори, че земята под краката му се клати.

— Как ще направиш това? — чу той думите на Фухур. — Да, вземеш ли го веднъж, той не ще може вече да те накара да му го върнеш.

— О, не съм чак толкова сигурен — отвърна Атрею, — той все още ще притежава силата и вълшебния си меч.

— Но знакът ще те закриля — възрази Фухур, — дори и от него.

— Не, не вярвам — каза Атрею. — Не и от него. Това няма да стане.

— При това — продължи Фухур с тих, жлъчен смях — той сам ти го предложи в Амарганта вечерта след като се срещнахте. А ти отказа.

Атрею кимна.

— Тогава още не знаех какво ще се случи.

— Тогава какво друго ти остава? — попита Фухур. — Какво би могъл да направиш, за да му отнемеш знака?

— Да го откраднa — отвърна Атрею.

Фухур вдигна бързо глава. Рубиненочервените му очи стрелнаха Атрею, който сведе поглед към земята и тихо повтори:

— Трябва да го откраднa. Друга възможност няма.

Известно време те мълчаха загрижено, след това Фухур попита:

— И кога?

— Още тази нощ — отвърна Атрею, — утре вече може да е късно.

Бастиан просто не можеше повече да слуша. Бавно си тръгна. Не усещаше нищо друго, освен студена, безгранична пустота. Ето че вече всичко му беше безразлично… както бе казала Ксайде.

Той влезе в шатрата си и свали колана Гемал. После изпрати Илуан да извика тримата рицари Хисбалд, Хикрион и Хидорн. Докато чакаше и вървеше напред-назад, се сети, че Ксайде му бе предрекла това. Тогава не искаше да повярва, но ето че вече го знаеше. Сега виждаше, че Ксайде не го лъже. Тя единствена му бе останала вярна. Но все още не е казано, че Атрею ще изпълни плана си. Може би това беше само хрумване, от което после ще се срамува. В такъв случай Бастиан нямаше да каже нищо… въпреки че не държеше вече на това

приятелство. Всичко беше свършено.

Когато рицарите пристигнаха, той им обясни, че очаква тази нощ в шатрата му да дойде крадец. Затова ги моли да стоят на стража вътре и да хванат крадеца, независимо кой е той. Хисбалд, Хидорн и Хикрион се съгласиха и се разположиха. Бастиан излезе.

Отиде в кораловата носилка на Ксайде. Тя спеше дълбоко и само петимата великани с черните си брони на бръмбари стояха около нея, без да помръдват. В тъмнината те приличаха на канари.

— Искам да ми се подчините — каза тихо Бастиан.

Петте чудовища веднага извърнаха към него черните си железни лица.

— Чакаме заповедите ти, господарю на нашата господарка — проговори с тенекиен глас едното от тях.

— Смятате ли, че ще се справите с Дракона на щастието Фухур? — попита Бастиан.

— Зависи от волята, която ни командва — отвърна тенекиеният глас.

— Това ще е моята воля — каза Бастиан.

— Тогава ще се справим — беше отговорът.

— Добре, в такъв случай идете близо до него! — Той показа с ръка посоката. — И веднага щом Атрею се раздели с него, го арестувайте! Но останете там, където сте. Аз ще ви повикам, когато трябва да го доведете.

— С удоволствие ще го направим, господарю на нашата господарка — отвърна тенекиеният глас.

Петте черни чудовища тръгнаха безшумно в крак. Ксайде се усмихна насън.

Бастиан се запъти обратно към шатрата си, но когато я видя пред очите си, не посмя да влезе. Ако Атрею действително се опиташе да открадне знака, не искаше да присъства на залавянето му.

Небето започна бавно да просветлява. Бастиан седна под едно дърво недалече от своята шатра и зачака, увит в сребърната си мантия. Времето течеше безкрайно бавно, настъпваше сива утрин, започна да става по-светло и Бастиан вече се надяваше, че Атрею се е отказал от намеренията си, когато изведнъж от вътрешността на разкошната шатра долетя шум и глъч. Не след дълго Хикрион изведе Атрею с вързани на гърба ръце. Другите двама рицари излязоха след тях.

Бастиан се надигна уморен и се облегна на дървото.

— И все пак го направи! — промърмори той под носа си.

После се отправи към шатрата си, не искаше да погледне Атрею,

но и той бе навел глава.

— Илуан — рече Бастиан на синия арабски дух при входа на шатрата, събуди целия стан! Всички да се съберат тук. А черните бронирани великани да доведат Фухур.

Арабският дух издаде пронизителен вик на орел и побягна. Навсякъде, откъдето минаваше, настъпваше раздвижване — в малките и големи палатки и в другите места за нощуване.

— Изобщо не се съпротивлява — измърмори Хикрион и кимна към Атрею, който стоеше с наведена глава и без да помръдне. Бастиан отвърна лице и седна на един камък.

Когато четиримата черни великани доведоха Фухур, около прекрасната шатра вече се бе събрала голяма тълпа. Щом тежките метални стъпки на маршируващите чудовища започнаха да се чуват съвсем наблизо, зяпачите се разпръснаха и направиха място да минат. Фухур не беше вързан, а и бронираните великани не го държаха. Те вървяха от двете му страни с извадени мечове.

— Изобщо не се съпротивлява, господарю на нашата господарка — каза един от тенекиените гласове на Бастиан, когато колоната спря.

Фухур легна на земята пред Атрею и затвори очи.

Настъпи продължителна тишина. Бързо се стичаха и последните закъснели обитатели на лагера. Те протягаха вратове, за да видят какво става. Нямаше я единствено Ксайде. Постепенно шепотът и шушненето утихнаха. Погледите се насочваха ту към Атрею, ту към Бастиан. В сивия сумрак неподвижните им тела бяха застинали сякаш завинаги в картина, лишена от багри.

Най-сетне Бастиан се надигна.

— Атрею — каза той, — ти искаше да откраднеш знака на Детската царица, за да го присвоиш. А ти, Фухур, знаеше за това и взе участие в замислянето на коварния план. Вие двамата осквернихте не само нашето приятелство, но и извършихте най-тежкото престъпление срещу волята на Месечка, която ми даде Съкровището. Признавате ли се за виновни?

Атрею изгледа продължително Бастиан и после кимна.

Гласът на Бастиан секна и той трябваше два пъти да започва, за да продължи по-нататък.

— Атрею, не съм забравил, че ти беше онзи, който ме доведе при Детската царица. Помня също песента на Фухур в Амаргант. Затова ще пощадя живота ви, живота на един крадец и на съучастника му. Правете каквото искате, само ми се махайте от главата. И да не сте

посмели да ми се мернете пред очите. Прогонвам ви завинаги. Все едно, че никога не съм ви познавал!

Той направи на Хикрион знак да махне белезниците на Атрею, после извърна глава и седна отново.

Атрею стоя дълго, без да помръдне, накрая погледна към Бастиан. Искаше да каже нещо, но после се отказа. Наведе се над Фухур и му прошепна нещо. Драконът на щастието отвори очи и се изправи. Атрею скочи на гърба му и Фухур се издигна в небесата. Той полетя право към разпукващата се зора и въпреки че движенията му бяха тежки и измъчени, след няколко мига изчезна в далечината.

Бастиан стана и влезе в шатрата. Хвърли се на постелята си.

— Сега вече достигна истинското си величие — каза тихо един кротък и сподавен глас, — вече всичко зависи само от теб, никой не може да ти попречи.

Бастиан седна. Тези думи бяха на Ксайде. Тя седеше в най-тъмния ъгъл на шатрата.

— Ти? — попита Бастиан. — Как попадна тук?

Ксайде се усмихна.

— За мен, господарю и учителю мой, няма стражи, които да ме спрат. Това може да стори само твоята заповед. Пъдиш ли ме?

Бастиан се отпусна назад и отново затвори очи. След известно време промърмори:

— Вече ми е все едно. Ако искаш, остани, ако искаш, си върви!

Тя дълго го разглежда с притворени очи. След това се осведоми:

— За какво мислиш, господарю и учителю мой?

Бастиан се обърна на другата страна и не отговори.

На Ксайде й беше ясно, че в никакъв случай не трябва да го оставя сам. Сега той лесно можеше да й се изплъзне. Трябваше да го утешава и да го ободрява… по своя си начин. Трябваше да го накара да продължи пътя, който тя бе избрала за него… и за самата себе си. Сега нямаше да мине само с някой вълшебен подарък или обикновена хитрост. Трябваше да използва по-силни средства. Дори най-силното, с което разполагаше — тайните желания на Бастиан. Тя седна до него и започна да шушне в ухото му:

— Кога най-сетне ще отидеш в Кулата от слонова кост, господарю и учителю мой?

— Не зная — каза Бастиан, заровил глава във възглавниците. — Какво ще

диря там, щом като Месечка я няма? Вече съвсем не зная какво да правя.

— Ти можеш да отидеш там и да изчакаш Детската царица. Бастиан погледна Ксайде.

— Нима мислиш, че тя ще се върне?

Той трябваше още веднъж настойчиво да повтори въпроса си, преди Ксайде да отговори уклончиво:

— Не вярвам. Мисля, че тя е напуснала Фантазия, и ти, господарю и учителю мой, си нейният приемник.

Бастиан бавно се надигна. Той се взираше в двуцветните очи на Ксайде. Трябваше да мине доста време, за да разбере какво му бе казала.

— Аз? — възкликна той. По бузите му избиха червени петна.

— Толкова много ли те плаши тази мисъл? — прошепна Ксайде. — Тя ти даде знака на своята власт. Предостави ти царството си. Сега ти, господарю и учителю мой, ще станеш Детски цар. И това е твое пълно право. Нима ти не спаси Фантазия, като дойде и я създаде отново! Всички ние — дори и аз самата — сме твои творения! Ти си големият учен, защо сега се плашиш да поемеш в ръцете си цялата власт, която ти се полага след всичко сторено?

И докато очите на Бастиан заблестяваха все по-силно и по-силно, обхванати от треска, Ксайде му разказваше за една нова Фантазия, за един свят, създаден изцяло по негово желание, който той ще изгражда или руши по собствена воля и никой няма да може да изправя препятствия или условности пред него, където всяко творение — добро или лошо, красиво или грозно, глупаво или мъдро — ще бъде плод на неговото въображение, а той, величествен и загадъчен, ще властва над всичко и ще ръководи вечната игра на съдбините.

— Едва тогава — заключи тя, — ти наистина ще бъдеш свободен, свободен от всичко, което те притеснява, ще бъдеш свободен да правиш каквото пожелаеш. Не искаше ли да откриеш истинската си воля? Е, това е тя!

Още същата сутрин те вдигнаха стана и многохилядната колона, водена от Бастиан и Ксайде в кораловата носилка, тръгна към Кулата от слонова кост. Една безкрайна върволица преминаваше през лъкатушещите пътища на Лабиринта. И когато привечер предните й редици бяха вече достигнали Кулата от слонова кост, последните едва влизаха в голямата цветна градина.

На Бастиан му беше устроено такова тържествено посрещане, за каквото надали би могъл и да мечтае. Целият двор на Детската царица беше на крак. На всички бойници и покриви стояха духове стражи с лъскави фанфари и свиреха с пълни гърди, фокусници правеха номера,

астролози вещаеха на Бастиан щастие и величие, сладкари правеха торти като планини, министри и велможи, строени в шпалир около кораловата носилка, я съпроводиха през блъсканицата на тълпата, изкачиха се по постепенно стесняващата се спирала на главната улица, опасваща конусовидната Кула от слонова кост, и накрая достигнаха голямата врата към самия дворец. Последван от Ксайде и другите сановници, Бастиан се изкачи по снежнобелите стъпала на широката стълба, премина през всички зали, коридори, през втората врата, продължи по-нагоре през градините с животни, цветя и дървета от слонова кост, по витите мостове и накрая прекрачи последната врата. Искаше да попадне в онзи павилион, който образува върха на огромната кула и има формата на магнолиев цвят. Оказа се обаче, че цветът е затворен и последната част от пътя, който водеше нагоре, е толкова гладка и стръмна, че никой не може да се изкачи.

Бастиан си спомни, че на времето и тежко раненият Атрею не бе успял да се добере със собствени сили догоре… защото никой, който е бил там, не знае как е стигнал. Тази част от пътя всеки минаваше даром.

Но Бастиан не бе Атрею. Ако някой отсега нататък щеше да благоволява да подарява тази последна част от пътя, това можеше да бъде само той. А и нямаше никакво намерение да позволява някому да го спира насред пътя.

— Извикайте майстори! — заповяда той. — Нека издълбаят стъпала в гладката повърхност или да построят стълба, или пък каквото измислят там, защото аз желая да отседна горе.

— Господарю — осмели се да възрази най-старият съветник, — там живее нашата Златоока повелителка на желанията, когато е при нас.

— Правете, каквото ви казвам! — сгълча ги Бастиан.

Сановниците пребледняха и се отдръпнаха. Но го послушаха. Доведоха майстори, които започнаха да работят с големи чукове и длета, но колкото и да се стараеха, не успяха да отчупят от върха нито парченце. Длетата отскачаха от ръцете им и по гладката повърхност не оставаше дори и драскотина.

— Измислете нещо друго — каза Бастиан и се извърна ядосан назад, — защото аз трябва да се кача там. Но не забравяйте, че търпението ми може да се изчерпи.

След това той се върна и временно се настани с двора си, към който спадаха преди всичко Ксайде, тримата рицари Хисбалд, Хикрион и Хидорн, а също и Илуан, синият арабски дух, в другите

помещения на двореца.

Още същата нощ той свика на събрание всички велможи, министри и съветници, които досега бяха служили на Месечка. То се проведе в същата онази голяма кръгла зала, където бяха заседавали лекарите. Оповести им, че Златооката повелителка е оставила нему, на Бастиан Балтазар Букс, цялата власт над безкрайното Фантазийско царство и отсега нататък той ще заема мястото ѝ. Подкани ги да му се закълнат в пълно подчинение.

— Дори и тогава — добави той, — когато моите решения ви се струват непонятни. Защото аз не съм като вас.

После определи, че точно след седемдесет и седем дни ще се коронова за Детски цар на Фантазия. Тържествата по този повод трябвало да бъдат необикновено пищни, каквито дори и Фантазия не помни. Трябвало веднага да се пратят посланици до всички страни, защото желаел всеки народ от Фантазийското царство да изпрати представител за коронованието.

С тези думи Бастиан се оттегли и остави безпомощните съветници и сановници насаме.

Те не знаеха какво да правят. Всичко, което бяха чули, прозвуча в ушите им толкова чудовищно, че останаха смълчани и оклюмали по местата си. Чак дълго след това започнаха да преговарят, заседаваха часове наред и решиха да изпълнят нарежданията на Бастиан, защото той носи знака на Детската царица, а това ги задължава да му се подчиняват… независимо дали вярват, че Месечка наистина е предоставила властта си на Бастиан, или тази работа отново е едно от непонятните ѝ решения. Бяха изпратени вестоносци, изпълнено беше и всичко друго, което бе разпоредил Бастиан.

Самия него това изобщо не го интересуваше. Всички подробности около подготовката на коронацията той предостави на Ксайде. Тя умееше да намира работа на дворцовите служители в Кулата от слонова кост, и то толкова много, че едва ли някой от тях успяваше да се замисли.

Колкото до Бастиан, през следващите дни и седмици той почти не напусна покоите, които си бе избрал. Седеше неподвижно и гледаше втренчено пред себе си, без да прави нищо. Искаше му се да си пожелае нещо или да съчини някоя приказка, която да го забавлява, но нищо вече не му хрумваше. Той се чувстваше празен и кух. Накрая го обзе фикс идеята, че ако пожелае, Месечка ще дойде при него. Щом като сега той действително беше всемогъщ и всички негови желания се изпълняваха, то и тя трябваше да се подчини. По цели нощи той

седеше и шепнеше:

— Месечке, ела! Трябва да дойдеш. Заповядвам ти да дойдеш.

И той си спомняше погледа й, съхранил го беше в сърцето си като нещо много съкровено и светло. Но тя не идваше. И колкото по-често се опитваше да я накара да дойде, толкова повече помръкваше тази светлина в сърцето му, докато накрая то изцяло потъна в тъма.

Той се утешаваше, че отново ще намери загубеното, когато се добере до павилиона с формата на магнолиев цвят. Непрекъснато ходеше при майсторите и ги подканваше или със заплахи, или с обещания, но всичко, което

те вършеха, се оказа напразно. Стълбите се чупеха, стоманените пирони се огъваха, длетата се разбиваха.

Рицарите Хикрион, Хисбалд и Хидорн, с които досега Бастиан обичаше да си говори и да играе различни игри, вече за нищо не ги биваше. Те бяха открили в дълбоките подземия на Кулата от слонова кост една винарна и седяха сега там ден и нощ, пиянстваха, играеха хазартни игри, крещяха глупави песни или се караха, като не рядко вадеха дори мечовете си един срещу друг. По някой път се клатушкаха по главната улица и задяваха феите, миловидните духове цветя, самодивите и другите женски създания в кулата.

— Какво искаш, господарю? — казваха те, когато Бастиан ги заставяше да отговарят за постъпките си. — Трябва да ни възложиш някаква работа.

Но на Бастиан нищо не му хрумваше и той само ги залъгваше, че ще имат работа след коронацията, макар и сам да съзнаваше, че с нея нищо няма да се промени.

Постепенно започна да се разваля и времето. Рядко залезът на слънцето обагряше хоризонта, сякаш се бе изляло течно злато. Небето най-често беше сиво и облачно, а въздухът — задушен. Не полъхваше никакъв ветрец.

Така постепенно приближаваше денят, определен за коронацията.

Изпратените вестоносци се върнаха. Много от тях доведоха представители от най-различни страни на Фантазия. Някои обаче дойдоха, без да са свършили работа, и съобщиха, че жителите, при които били изпратени, без много заобикалки отказали да участват в церемонията. Изобщо в много краища народът тайно или съвсем открито се бунтувал.

Бастиан гледаше безразлично.

— Когато станеш цар на Фантазия — рече му Ксайде, — трябва веднъж завинаги да се справиш с тези неща.

— Аз искам те да желаят това, което искам аз — каза Бастиан.

Но Ксайде вече си бе отишла, за да даде нови разпореждания.

И ето че дойде денят на коронацията, която така и не се състоя, а вместо това той влезе в историята на Фантазия като Деня на кървавата битка за Кулата от слонова кост.

Още от сутринта небето се покри с пелена от дебели оловносиви облаци, която не позволи на деня да настъпи истински. Всичко беше покрито с боязлив сумрак, въздухът не помръдваше и беше толкова тежък и потискащ, че не можеше да се диша.

Ксайде бе подготвила заедно с четиринайсетте церемониалмайстори на Кулата от слонова кост богата празнична програма, която трябваше да надхвърли с великолепието и разточителството си всичко, което Фантазия бе виждала някога.

Още от ранни зори всички улици и площади бяха огласени от музика, и то такава, която до този ден не бе чувана в Кулата от слонова кост — дива, крещяща и все пак монотонна. Краката на всеки, който я чуеше, започваха да се движат и той, иска не иска, захващаше да танцува и да подскача. Никой не познаваше музикантите, които носеха черни маски, и не знаеше откъде ги е довела Ксайде.

Всички сгради и фасади на къщите бяха украсени с ярки пъстри флагчета и знамена, които висяха обаче неподвижно, защото нямаше вятър. По продължението на главната улица и по високата стена на двореца бяха окачени безброй портрети, малки и огромни, които показваха едно и също лице — на Бастиан.

Тъй като все още не се бяха добрали до Магнолиевия павилион, Ксайде бе предвидила друго място за коронацията — там, където спираловидната главна улица завършваше пред вратата на двореца. Тронът щеше да се постави на широк постамент от слонова кост. Тук димяха хиляди златни кадилници, а пушекът им, упойващ и едновременно с това възбуждащ, се спускаше бавно по стъпалата, по площада, по главната улица и проникваше във всички странични улички, ъгълчета и помещения.

Навред стояха на пост черни великани с брони на бръмбари. Никой освен самата Ксайде не знаеше как от петимата оцелели те бяха станали петстотин. Но не само това — около петдесет от тях сега бяха възседнали огромни коне. Те също бяха целите от черен метал и се движеха по един и същи начин.

По време на триумфалното шествие по главната улица тези конници ескортираха трона. Никой не знаеше откъде е взет той. Беше голям колкото църковна врата и направен изцяло от огледала с най-

различна форма и размери. Само седалката беше от коприна с цвят на стара мед. Най-странното беше, че тази лъскава грамада се плъзгаше бавно нагоре по спиралата на улицата, без някой да я бута или дърпа, сякаш беше живо същество.

Когато шествието спря пред голямата врата от слонова кост, Бастиан излезе от двореца и седна на трона. Сред цялото това бляскаво и студено великолепие той изглеждаше безкрайно малък — като кукла. Тълпата зяпачи, задържана от шпалир черни бронирани великани, взе да ликува, но някак си необяснимо вяло и кресливо.

След това започна най-продължителната и изморителна част на празненството. Всички пратеници и представители на Фантазийското царство трябваше да се подредят един зад друг и тази опашка се проточи не само по цялата спираловидна главна улица на Кулата от слонова кост, а далече-далече навътре в Лабиринта, като все нови и нови хора заставаха на края й. Всеки от тях, когато му дойдеше редът, трябваше да падне пред трона, да докосне с чело три пъти земята, да целуне десния крак на Бастиан и да каже:

— От името на моя народ и моите братя моля теб, комуто ние всички благодарим за съществуването си, да се короноваш за Детски цар на Фантазия!

Вече бяха минали два или три часа, когато внезапно сред чакащите настъпи суматоха. Един млад фавн мина тичешком нагоре по улицата. Личеше, че тича със сетни сили, защото залиташе, от време на време се подхлъзваше и падаше, после отново се съвземаше и продължаваше да тича. Накрая той се хвърли пред Бастиан, без да може да си поеме дъх. Бастиан се наведе към него.

— Какво има, та се осмеляваш да нарушиш церемонията?

— Война, о, господарю! — възкликна фавнът. — Атрею е събрал всички бунтовници и пристига тук с три армии. Иска да предадеш Златин, а ако не го сториш доброволно, щели да те накарат насила.

Внезапно настъпи гробно мълчание. Развихрената музика и пронизителните викове на ликуващите секнаха. Бастиан се втренчи пред себе си. Беше пребледнял.

Сега дотичаха и тримата рицари Хисбалд, Хикрион и Хидорн. По всичко личеше, че са в много добро настроение. Те викаха един през друг:

— Най-сетне работа и за нас, господарю! Остави всичко на нас! Недей да си развaляш празненството! Ще съберем няколко надеждни хора и ще пресрещнем бунтовниците. Ще им дадем добър урок, та дълго да ни помнят.

Сред хилядите присъстващи фантазийци имаше доста, които изобщо не ги биваше да ходят на война. Но повечето умееха да си служат с оръжие — било с боздуган, с меч, лък, копие, прашка или чисто и просто със зъби и нокти. Всички се събраха около тримата рицари, които щяха да предвождат войската. Те тръгнаха, а Бастиан остана с не малкото на брой негодни да воюват, за да продължи церемонията. Но от този момент нататък той беше само телом там. Очите му непрекъснато се насочваха към хоризонта, който добре се виждаше от мястото му. Огромните облаци прах, които се вдигаха там, показваха с каква войска настъпва Атрею.

— Хич да не те е грижа — каза Ксайде, която се бе приближила до Бастиан. — Все още не са се намесили моите черни бронирани великани. Те ще отбраняват твоята Кула от слонова кост, а кой ще излезе насреща им… освен ти и твоят меч.

Няколко часа по-късно дойдоха и първите съобщения от бойното поле. На страната на Атрею воювал целият народ на Зелените кожи, а също Двеста кентавъра, петдесет и осем каменояди и много други същества. От въздуха участвали в борбата пет Дракона на щастието, водени от Фухур, и ято огромни бели орли, долетели от Планината на съдбата.

Макар по брой да бяха далече по-малко от войската, предвождана от рицарите Хикрион, Хисбалд и Хидорн, те се биеха с такава решимост, че Бастиановата армия отстъпваше все повече и повече към Кулата от слонова кост.

Бастиан искаше сам да тръгне, за да поеме ръководството на войската си в свои ръце, но Ксайде го посъветва, да не ходи.

— Помисли само, господарю и учителю мой — каза тя, — не подхожда на новото ти положение като цар на Фантазия да нападаш. Спокойно остави това на твоите приближени.

Битката продължи целия ден. Войската на Бастиан отбраняваше със зъби и нокти всяка педя от Лабиринта и той се превърна в изпотъпкано и окървавено бойно поле. Когато започна да се стъмва, първите бунтовници достигнаха подножието на Кулата от слонова кост.

Сега Ксайде изпрати черните си бронирани великани със и без коне, които започнаха да вилнеят сред приближените на Атрею.

Не може с думи да бъде описана тази битка за Кулата от слонова кост, затова не си и струва да се опитва. Във Фантазия и до днес има безброй песни и предания за нея. Та нали всеки, който е участвал в тази битка, е изживял нещо различно. Всичко това са приказки, които

може би един ден ще бъдат разказани.

Някои говорят, че и на страната на Атрею имало един или дори няколко бели магьосници, чиито вълшебни сили по нищо не отстъпвали на тези на Ксайде. Не може да се каже със сигурност кое е вярно. Може би в това се крие обяснението, защо Атрею и хората му успяха да завладеят Кулата от слонова кост въпреки черните бронирани великани. Вероятно причината обаче е друга — Атрею се бори не за себе си, а за своя приятел, когото искаше да победи, за да спаси.

Нощта отдавна бе настъпила — една беззвездна нощ, изпълнена с пушек и пламъци. Падналите по земята факли, прекатурените кадилници и разбитите лампи бяха причинили много пожари по кулата. Бастиан обикаляше сред сражаващите се със запалена главня и на трепкащия й пламък телата им хвърляха призрачни сенки. Около него звънтяха оръжия и ехтяха войнствени викове.

— Атрею! — крещеше той с прегракнал глас. — Атрею, покажи се! Застани срещу мен с оръжие в ръка! Къде се криеш?

Но мечът Сиканда стоеше в ножницата си и не помръдваше.

Бастиан обиколи като светкавица всички помещения в двореца, после излезе на крепостната стена. Тук тя беше широка колкото улица. Точно понечи да тръгне към голямата външна врата, където, разпилян на хиляди парченца, се намираше огледалният трон, когато видя, че Атрею идва насреща му. Той беше с меч в ръка.

Те застанаха един срещу друг, очи в очи. Сиканда не помръдваше.

Атрею опря върха на меча си в гърдите на Бастиан.

— Дай ми знака — каза той, — за твое добро е.

— Предател! — изкрещя Бастиан. — Ти си мое създание! Всичко тук дължи живота си на мен! Ти също! Нима искаш да се опълчиш срещу мен?! Коленичи и ме помоли за прошка!

— Полудял ли си — отвърна Атрею, — ти нищо не си създавал. За всичко трябва да благодариш на Детската царица! Дай ми Златин!

— Вземи си го сам! — каза Бастиан. — Ако можеш.

Атрею се поколеба.

— Бастиан, защо ме караш да те побеждавам, за да те спася?

Бастиан започна да дърпа дръжката на меча си и само благодарение на огромната си сила успя да извади Сиканда от ножницата, без сам да е скочил в ръката му. В момента когато стана това, отекна някакъв звук, който беше толкова злокобен, че и сражаващите се долу на улицата пред вратата спряха за момент като

вкаменени и погледнаха нагоре. Бастиан позна този звук. Това беше страшното скърцане, което бе чул, когато Граограман се превръщаше в камък. И светлината на Сиканда угасна. През главата му като мълния мина с какво го бе заплашил лъвът, ако изтегли оръжието по своя воля, но вече нито можеше, нито искаше да се връща назад.

Той замахна към Атрею, който се опита да се защити с меча си. Но Сиканда разсече неговото оръжие и докосна гърдите му. Зейна дълбока рана и бликна кръв. Атрею залитна назад и падна през една от бойниците на голямата врата. В този миг от талазите пушек изплува бял остър пламък, който проряза нощта, подхвана падащия Атрею и го отведе със себе си. Това беше Фухур, белият Дракон на щастието.

Бастиан изтри потта от челото си с мантията. Докато правеше това, той съзря, че мантията му е станала черна, черна като нощта. Все още с меча Сиканда в ръка слезе от стената на двореца и застана на площада.

С победата над Атрею ходът на боя се промени за секунди, щастието напусна едните и отиде на страната на другите. Войската на бунтовниците, чиято победа допреди малко изглеждаше сигурна, се обърна в бяг. Бастиан се чувстваше като в кошмарен сън, от който не можеше да се пробуди. Победата му горчеше като пелин, но въпреки това изпитваше и някакъв див възторг.

Увит в черната си мантия, с кървавия меч в ръка, той заслиза бавно по главната улица на Кулата от слонова кост. Тя беше обхваната вече от бушуващите пламъци и приличаше на огромна факла. Бастиан продължаваше обаче да върви през съскащите и бумтящи огньове, които едва усещаше, докато накрая стигна в подножието на кулата. Там намери остатъците от войската си, която го чакаше сред опустошения Лабиринт, приличащ сега на безкрайно бойно поле, осеяно с избити фантазийци. Там бяха и Хикрион, Хисбалд и Хидорн, последните двама тежко ранени. Илуан, синият арабски дух, бе загинал в боя. Държейки колана Гемал в ръка, Ксайде стоеше до трупа му.

— Той спаси това за теб, господарю и учителю мой — каза тя.

Бастиан взе колана, стисна го в юмрук и го пъхна в джоба си.

Бавно огледа заобиколилите го спътници и бойни другари. Бяха останали само няколкостотин. Изглеждаха изтощени и съсипани. На трептящата светлина на пожара те приличаха на призраци.

Всички бяха обърнали лица към Кулата от слонова кост, която догаряше като клада. Магнолиевият павилион на върха й беше обхванат от пламъци, листенцата на цвета му се отвориха широко и

всички видяха, че е празен. После пламъците погълнаха и него.

Бастиан насочи меча си към купчината жарава и развалини и каза с дрезгав глас:

— Това е дело на Атрею. И затова ще го преследвам до края на света!

Той се хвърли на един от великанските коне от черен метал и извика:

— След мен!

Конят се изправи на задните си крака, но Бастиан му наложи волята си и той със стремителен бяг потъна в нощта.

ДВАЙСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА Градът на бившите царе

Чак след като Бастиан бе напреднал с коня си много напред, изминавайки доста километри в непрогледната нощ, неговите оцелели бойни другари успяха да тръгнат на път. Много от тях бяха ранени, всички бяха изморени до смърт, а и никой не притежаваше дори отчасти неизмеримите сили и издръжливост на Бастиан. Даже и черните бронирани великани се придвижваха едва-едва с металните си коне, а онези, които ходеха пеш, все още не можеха да влязат в крак. Следователно и волята на Ксайде, която ги Направляваше, бе стигнала границите на възможностите си. Нейната коралова носилка бе изгоряла в пламъците на Кулата от слонова кост. Сега от разни дъски на каруци, счупени оръжия и почернели остатъци от кулата й сковаха нова носилка, която приличаше наистина повече на мизерна колиба. Останалата част от войската се влачеше отзад, накуцвайки и едва тътрейки крака. Хикрион, Хисбалд и Хидорн, които бяха загубили конете си, трябваше да се подпират един друг. Никой не отронваше дума, всички знаеха, че е невъзможно някога да настигнат Бастиан.

Той продължаваше да препуска в тъмнината, черната мантия плющеше диво на гърба му, металните крака на огромния кон скърцаха и стенеха при всяко движение, а огромните копита трополяха по земята.

— Дий — крещеше Бастиан, — дий, коньо, дий!

Все му се струваше, че не препуска достатъчно бързо.

Искаше Да настигне Атрею и Фухур, и то на всяка цена, дори и да трябваше да погуби това метално чудовище с образ на кон!

Искаше да си отмъсти! Отдавна щеше да е постигнал желанието си, но Атрею го осуети. Бастиан не стана цар на Фантазия. Атрею трябваше скъпо да плати за това!

Бастиан продължаваше да пришпорва металното животно, без каквото и да било състрадание към него. Ставите му тракаха и скърцаха все по-силно, но то се подчиняваше на волята на ездача и препускаше все по-бързо и по-бързо.

: Тази гонитба трая много часове, а нощното небе така и не започна да се прояснява, Бастиан продължаваше да вижда пред себе си горящата Кула от слонова кост и непрекъснато си спомняше онзи миг, когато Атрею опря меча си в гърдите му… И най-сетне за пръв път си

зададе въпроса: „Какво възпря Атрею? Защо след всичко, което се случи, не се реши да го прободе, за да вземе насила Златин?“ И той изведнъж се сети за раната, която бе причинил на Атрею, и как той го погледна в момента, когато се олюля и падна.

Бастиан, който размахваше досега Сиканда, го пъхна обратно в ръждивата ножница.

Утрото просветна и той полека-лека успя да види къде се намира. Металният му кон се носеше като вихър по едно поле. Тъмните контури на хвойновите храсти приличаха на грамадни монаси с качулки или вълшебници с островръхи шапки, сгушили се един до друг. Между тях бяха пръснати скали.

И ето, както препускаше лудо, металният кон внезапно се разпадна на съставните си части.

Бастиан остана да лежи, зашеметен от удара. Когато най-сетне се съвзе и се надигна, търкайки натъртените части на тялото си, разбра, че се намира сред малък хвойнов храсталак. Изпълзя и видя, че остатъците от коня са пръснати като черупки по цялото поле, сякаш е бил взривен някакъв паметник на конник.

Бастиан стана, метна черната мантия на раменете си и тръгна без цел към хоризонта на проясняващото се утринно небе.

В хвойновите храсти остана да блести един предмет, който той загуби там — коланът Гемал. Бастиан не забеляза, че го няма, а и по-късно изобщо не се сети за него. Напразно Илуан бе спасил колана от пламъците.

Няколко дни по-късно го намери една сврака, но тя не можеше и да подозира какво представлява този лъскав предмет. Занесе го в гнездото си, но така започва друга приказка, която ще бъде разказана друг път.

Към обяд Бастиан стигна до един висок земен насип, който пресичаше полето. Покатери се по него. Оттам се откриваше широка котловина, надолу тя се стесняваше и наподобяваше малък кратер. Цялата долина беше изпълнена с един град, поне количеството на сградите навеждаше на тази мисъл, въпреки че това беше най-странният град, който Бастиан някога бе виждал. Сградите бяха нахвърляни без какъвто и да е план и замисъл, сякаш някой ги бе изсипал ей така от огромен чувал. Нямаше нито улици, нито площади, да не говорим за някакъв ред.

Но и отделните сгради имаха налудничав вид, входната врата беше на покрива, стълбите — там, където няма какво да търсиш. Имаше и такива, по които трябваше да ходиш с главата надолу, а

други завършваха във въздуха. Кулите стърчаха напреки, балконите висяха отвесно на стените, вместо врати имаше прозорци, а вместо стени — под. Имаше мостове, чиито сводове внезапно прекъсваха по средата, сякаш онзи, който ги е строил, бе забравил по време на работата какво ще прави. Имаше кули, криви като банани, пирамиди, изправени на върха си. С две думи, целият град правеше умопомрачително впечатление.

След това Бастиан видя жителите. Мъже, жени и деца. По външен вид приличаха на нормални хора, но ако се съди по дрехите им, те до един бяха луди, защото не можеха да различат какво е за обличане и какво — за други цели. На главите си носеха абажури, кофички за пясък, купи за супа, кошчета за хартия, пликове или кутии. Телата им бяха увити в покривки за маса, килими, големи парчета станиол.

Мнозина теглеха или бутаха каручки, на които бяха струпани какви ли не боклуци — счупени лампи, дюшеци, чинии, парцали и финтифлюшки. Други пък влачеха същите вехтории в големи вързопи на гърба си.

Колкото повече навлизаше в града, толкова по-голяма ставаше навалицата. Но никой от хората май не знаеше накъде е тръгнал. Бастиан често ставаше свидетел как някой, който с мъка бе изтеглил количката си по една стръмнина, след кратко време я дърпаше точно в обратната посока, а малко по-късно тръгваше на другаде. Но никой не спираше нито за минута.

Бастиан реши да заговори някого от тях.

— Как се казва този град?

Човекът, когото заговори, пусна каручката си, изправи се, почеса се по челото, сякаш се напрягаше да се сети, после тръгна нанякъде и заряза количката. Изглежда, бе я забравил. Но не минаха няколко минути и една жена обсеби превозното му средство и го задърпа отчаяно Господ знае накъде. Бастиан я попита дали вехториите са нейни. Известно време жената стоя потънала в дълбок размисъл, сетне си тръгна. Бастиан се опита още няколко пъти да поведе разговор, но не получи отговор на нито един от въпросите си.

— Няма смисъл да ги питаш — чу той внезапно едно кикотещо се гласче, — те нищо не могат да ти кажат. Би трябвало да се наричат нищонеказващите.

Бастиан се обърна по посока на гласа и видя, че една малка маймунка седи на издатина в стената (това беше долната страна на един обърнат еркер). Животното беше с черна шапка с пискюл, като на професор, и най-настоятелно броеше нещо на пръстите на краката си.

После то се усмихна на Бастиан и каза:

— Извинете, трябваше набързо да пресметна нещо.

— Кой си ти? — попита Бастиан.

— Казвам се Аргакс, приятно ми е! — отговори маймунката и повдигна професорската си шапка. — С кого имам честта?

— Аз съм Бастиан Балтазар Букс.

— Ето на! — каза маймунката, видимо доволна.

— Кой е този град? — осведоми се Бастиан.

— Всъщност той няма име — поясни Аргакс, — но би могъл да се казва, да речем, Градът на бившите царе.

— Градът на бившите царе? — повтори Бастиан обезпокоен. — Защо? Не виждам никой, който да има вид на бивш цар.

— Нима? — закиска се маймунката. — Всички, които виждаш тук, са били на времето царе на Фантазия или най-малкото са искали да станат.

Бастиан се уплаши.

— Откъде знаеш това, Аргакс?

Маймуната вдигна отново професорската си шапка и се ухили.

— Ами аз съм, да речем, надзирател на града.

Бастиан се огледа. Съвсем наблизо един старец бе изкопал яма. Сега той постави в нея запалена свещ и отново започна да я засипва.

Маймунката се закиска.

— Ще пожелае ли господинът да разгледа града? Да речем, първо запознанство с мястото, където ще живее занапред?

— Не, какви ги дрънкаш? — каза Бастиан.

Маймунката скочи на рамото му.

— Хайде, ела! — прошепна тя. — Няма нищо да ти струва. Вече си платил каквото трябва, за да влезеш тук.

Бастиан тръгна напред, въпреки че му се щеше да побегне. Стана му неловко и това чувство растеше с всяка крачка. Той наблюдаваше хората и му направи впечатление, че не говорят един с друг. Те изобщо не се интересуваха от околните, дори май не ги и забелязваха.

— Какво им е? — осведоми се Бастиан. — Защо се държат така странно?

— Няма нищо странно — закикоти се Аргакс в ухото му, — те са, да речем, като теб, или по-точно казано, били са такива на времето.

— Какво имаш предвид? — Бастиан спря. — Искаш да кажеш, че са хора ли? От смях Аргакс заподскача по гърба на Бастиан:

— Точно така! Точно така!

Бастиан видя на пътя си седнала жена, която се опитваше да

набоде с игла граховите зърна в една чиния.

— Как са попаднали тук? Какво правят? — попита Бастиан.

— О, открай време е имало хора, които не могат да намерят пътя към своя свят — обясни Аргакс. — Първоначално самите те не искат, а сега, да речем, вече не могат.

Бастиан проследи с поглед едно малко момиченце, което с голямо усилие буташе количка за кукла, чиито колела бяха четвъртити.

— Защо да не могат вече? — попита той.

— Те трябва да го пожелаят. Но вече не желаят нищо. Изразходвали са последното си желание за кой знае какво.

— Последното си желание ли? — устните на Бастиан бяха пребледнели. — Та не можеш ли да си пожелаваш разни неща, докато искаш?

Аргакс отново се закиска. Опита се да свали тюрбана на Бастиан, за да го попощи.

— Престани! — извика Бастиан. Понечи да се отърве от маймуната, но тя се бе вкопчила здраво в него и квичеше от удоволствие.

— Ама, разбира се, че не! Разбира се, че не! — изписка тя. — Можеш да си пожелаеш нещо само докато си спомняш за твоя свят. Тези тук са изразходвали всичките си спомени. Онзи, който няма минало, няма и бъдеще. Затова и не остаряват. На, виж ги! Ще повярваш ли, че някои от тях са вече на хиляда години и дори повече? Но си остават такива, каквито са. За тях нищо вече не може да се промени, защото и те самите не могат да се променят.

Бастиан наблюдаваше някакъв мъж, който насапуниса едно огледало и после започна да го бръсне. Онова, което в началото все още му се струваше смешно, сега го караше да настръхва.

Той продължи бързо нататък и чак сега осъзна, че навлиза все по-навътре в града. Искаше да се върне обратно, но нещо го привличаше като магнит. Започна да тича и се опита да се отърве от досадната сива маймуна, но тя не помръдваше и дори започна да го подканва:

— По-бързо! Хайде! Давай!

Бастиан разбра, че нищо няма да постигне с това, и спря.

— И всички тези тук — попита той, като едвам си поемаше дъх, — са били някога царе на Фантазия или са искали да станат?

— Разбира се — рече Аргакс, — всеки, който не намери пътя към къщи, рано или късно пожелава да стане цар. Не всеки успява, но всички са го искали. Затова тук има два вида луди. Крайният резултат обаче е, да речем, един и същи.

— Какви два вида? Обясни ми! Трябва да знам, Аргакс!

— По-спокойно! Не бързай толкова! — закикоти се маймуната и хвана Бастиан още по-здраво за врата. — Едните малко по малко прахосвали спомените си. Когато забравели всичко, Златин вече не можел да им изпълни никакво желание. След това попадали тук, тъй да се каже, от само себе си. Другите се обявявали за царе и загубвали паметта си изведнъж. Златин не можел да изпълни и на тях нито едно желание, защото нямали желания. Както виждаш, няма никаква разлика. Те също са тук и за нищо на света не могат да си отидат.

— Това означава ли, че всички те са притежавали някога Златин?

— Естествено! — отговори Аргакс. — Но отдавна са го забравили. Пък и с какво ли би помогнал той на бедните глупаци.

— А на тях… — Бастиан се поколеба дали да продължи, — на тях взели ли са им го?

— Не — рече Аргакс, — когато някой се обяви за цар, той автоматично го загубва. Та това е ясно като бял ден, не може, така да се каже, да използваш властта на Детската царица, за да й отнемеш тази власт.

Бастиан се почувства толкова зле, че ужасно му се прииска да поседне, но малката сива маймуна не му позволи.

— Не, разглеждането на града все още не е свършило — крещеше тя, — тепърва идва най-важното! Продължавай да вървиш! Продължавай!

Бастиан видя едно момче, което с голям чук забиваше пирони в някакви чорапи, които лежаха на земята пред него. Дебел мъж се опитваше да залепи пощенски марки върху сапунени мехури, които, естествено, винаги се пукаха. Но той не преставаше да прави нови.

— Виж! — чу Бастиан кискащия се глас на Аргакс и усети как маймунската ръчица завърта главата му в определена посока. — Погледни натам! Не е ли смешно?

Там, накъдето сочеше, имаше група хора, мъже и жени, млади и стари, които бяха облечени с много странни облекла и не говореха. Всеки се бе затворил в себе си. На земята имаше безброй големи зарове и на всяка от шестте им страни бяха написани букви. Хората непрекъснато разместваха заровете и след това дълго ги гледаха.

— Какво правят тези там? — прошепна Бастиан. — Каква е тази игра? Как се нарича?

— Това е играта „Както ви се хареса“ — отвърна Аргакс. Той махна на хората с ръка и извика: — Браво, деца мои! Продължавайте така! Само не се отказвайте!

Тогава той отново се обърна към Бастиан и прошепна на ухото му:

— Те вече нищо не могат да ти кажат. Загубили са говора си. Затова измислих за тях тази игра. Както виждаш, забавлява ги. И е много проста. Ако малко се замислиш, ще признаеш, че всъщност всички приказки на този свят не са нищо друго, освен сбор от буквите на азбуката. Буквите винаги са едни и същи, само са подредени по друг начин. От буквите се образуват думи, от думите — изречения, от изреченията — глави, а от главите — приказки. Ето на, виж какво се е получило!

Бастиан прочете:

ИЯЦШБНМАСДФГХЙКЛЪЬ

ХГИКЛОПФМВЕМЮЯШ

ЩВЕРГЦУИОПЖ

АСДФ ГХЙ КЛЪЬ

МНБЮЦЯЙЛКИХГФДСА

ЖПОИУЗТРЕВШАС

ШВЕРТЗУИОПЖАСДФ

ИЯЦЮБНМЛКЙ

ШВЕРГЗУИОПЖ

АСДФГХИКЛЪЬИЯЦ

ЖПОИУЗТРЕВШ

ЪЬЛКЙХГФДСАМНБЮ

ГКХДСРЗИП

ЦЕТЧОЖСФХКЬ

ИЦБМВРЗИП

АРЦГУНИКЙЪ

ШВЕРТЦУИОПЖАСД

МНЮЦЯЙАСД

ЛКЙУОНГРЕФГХЛ

— Да — изкиска се Аргакс, — така е в повечето случаи. Но ако играеш много дълго, години наред, понякога случайно се получават думи. Не са особено остроумни, но поне са думи. Например спанакоспазма или четкосалам, или полиряка. Ако играеш обаче сто години, хиляда години, сто хиляди години, има вероятност случайно да се появи някое стихотворение, а ако играеш безкрайно дълго, непременно ще откриеш всички стихотворения и приказки, които изобщо са възможни, включително и приказките за това, какво е станало от тези приказки, а даже и онази, в която участваме сега. Логично е, нали?

— Това е ужасно! — възкликна Бастиан.

— О — рече Аргакс, — зависи от гледната точка. Би могло да се каже, че на тези там им доставя удоволствие. А освен това какво да правим с тях във Фантазия?

Бастиан дълго наблюдава играещите, после попита тихо:

— Аргакс… ти знаеш кой съм, нали?

— Как да не знам? Кой не е чувал името ти във Фантазия?

— Кажи ми едно, Аргакс. Ако вчера бях станал цар, щях ли вече да съм тук?

— Днес или утре — отвърна маймуната, — или след една седмица. Но във всеки случай щеше да пристигнеш.

— Тогава Атрею ме е спасил.

— Не знам дали е така — добави маймуната.

— А ако му се бе удало да ми вземе Съкровището, какво щеше да се случи тогава?

Маймуната пак започна да се кикоти.

— Може да се каже, че тогава също щеше да попаднеш тук.

— Защо?

— Защото ти е нужен Златин, за да намериш пътя към къщи. Но честно казано, не вярвам, че ще успееш.

Маймуната започна да пляска с ръце, да вдига професорската си шапка и да си хили.

— Аргакс, кажи ми какво да направя?

— Намери желание, което да те върне в твоя свят.

Бастиан дълго мълча и после попита:

— Аргакс, можеш ли да ми кажеш колко желания изобщо имам още?

— Не са много. По мое мнение максимум три или четири. Но с тях трудно ще се справиш. Започваш твърде късно, а обратният път не е лек. Трябва да минеш през Морето от мъгла. Само това ще ти струва

едно желание. Какво идва след това, не зная. Никой във Фантазия не знае откъде минава вашият път към човешкия свят. Може би ще стигнеш до Йор в Минроуд, той е последното спасение за някои твои братя. Но се страхувам, че е твърде далече за теб. Макар че ти този път ще успееш да се измъкнеш от Града на бившите царе.

— Благодаря ти, Аргакс! — каза Бастиан.

Малката сива маймунка се ухили.

— Довиждане, Бастиан Балтазар Букс!

И с един скок тя изчезна в една от странните къщи. Тюрбана обаче взе със себе си.

Бастиан стоя още известно време, без да помръдне. Онова, което научи, така го объркa и изуми, че не можеше да вземе никакво решение. Изведнъж всички негови досегашни цели и планове се сринаха. Струваше му се, че в душата му всичко се е обърнало с краката нагоре — като онази пирамида, чийто връх беше забит надолу, а основата стърчеше отгоре. Надеждите му го водеха към гибел, а онова, което ненавиждаше, беше неговото спасение.

Едно беше ясно — трябваше веднага да напусне този град лудница! А и не желаеше никога вече да се връща тук!

Той потегли през бъркотията от безсмислени сгради, но скоро разбра, че да влезеш тук е много по-лесно, отколкото да излезеш. Непрекъснато се улавяше, че е сбъркал посоката и отново бърза към центъра на града. Нужен му беше цял следобед, за да стигне до земния насип. Тогава побягна през полето и не престана да тича, докато нощта — също така мрачна като предишната — не го принуди да спре. Той падна изтощен под един хвойнов храст и потъна в дълбок сън. И докато спеше, забрави, че някога е измислял приказки.

Цялата нощ пред очите му беше само едно — Атрею стои неподвижен, с кървяща на гърдите рана и безмълвно го гледа. Образът му нито изчезваше, нито се променяше.

Бастиан подскочи, събуден от гръм. Навред беше пълен мрак. Насъбралите се от дни облаци бяха сякаш обезумели. Една след друга проблясваха светкавици. Така трещеше и гърмеше, та чак земята трепереше. Бурята виеше по полето и прегъваше хвойната чак До земята. Като сива стена се лееше поройният дъжд.

Бастиан се надигна. Изправи се, омотан в черната си мантия. Вода се стичаше по лицето му.

Една светкавица проблесна пред самия него и разцепи възлестия дънер на едно дърво. Клоните пламнаха тутакси; вятърът разнесе искрите из нощното поле. Но падащият като из ведро дъжд веднага ги

угаси.

Ужасният трясък хвърли Бастиан на колене. Той започна с две ръце да дълбае земята. Когато се получи достатъчно дълбока дупка, свали меча Сиканда от пояса си и го сложи в нея.

— Сиканда — продума той тихо сред воя на бурята, — ще се разделя с теб. Не бива човек, който те е извадил срещу приятеля си, да причинява повече беди. Нека никой не те намери тук, преди да се забрави какво направих с теб.

Тогава той затрупа дупката, а най-отгоре постави мъх и клонки, така че никой да не я открие.

Мечът Сиканда лежи там и до днес. Защото едва след много, много време ще дойде някой, който ще го докосне, без да му се случи нещо, но това е друга приказка и ще бъде разказана друг път.

Бастиан тръгна в тъмнината.

Призори бурята отмина, вятърът спря, дъждът започна да се изцежда от дърветата и стана тихо.

От тази нощ за Бастиан започна дълго самотно странстване. Той вече нямаше желание да се върне при спътниците си и бойните си другари, при Ксайде. Искаше да намери път към човешкия свят, но не знаеше как и къде. Дали имаше някъде врата, брод иди граница, които да го отведат там?

Знаеше, че трябва да го пожелае. Но това не зависеше от него, Той се чувстваше като водолаз, който търси по дъното на морето потънал кораб, но то непрекъснато го изтласква нагоре, преди да е намерил нещо.

Знаеше също, че са му останали само няколко желания, затова се стараеше да не използва Златин. Малкото спомени, които все още му бяха останали, можеше да жертва само ако по този начин щеше да се доближи до своя свят или ако това на всяка цена се наложеше.

Но не можеш веднага щом ти се прииска да повикаш или да пропъдиш желанията. Те ни спохождат като всички намерения, независимо дали са добри или лоши, от най-дълбоките глъбини на душата. Идват, без да усетиш.

Без Бастиан да осъзнава, в него узряваше и постепенно добиваше ясни очертания ново желание. Самотата, в която бродеше вече много дни и нощи, го накара да поиска да е отново сред хора, да живее в някаква общност, но не като господар или победител или изобщо да има особено положение, а да бъде един от многото, може би даже най-малкият или най-незначителният, но човек, чието място е там и който е част от това общество.

И ето че един ден той стигна до някакъв бряг. Поне така мислеше в началото. Застана на стръмните скали, а пред очите му се бе ширнало море от бели замръзнали вълни. Едва по-късно забеляза, че в действителност те не бяха неподвижни, а помръдваха бавно и имаше течения и водовъртежи, които се въртяха незабележимо като стрелките на часовника. Това беше Морето на мъглите!

Бастиан продължи да върви по стръмния бряг. Въздухът беше горещ и малко влажен, не полъхваше никакъв ветрец. Все още беше ранно утро и слънцето огряваше снежнобялата мъгла, която се стелеше чак до хоризонта.

Бастиан вървя няколко часа и към обяд стигна до малък град, разположен на високи колове малко навътре в морето. Дълъг висящ мост без никакви подпори го свързваше с един нос на скалистия бряг. Когато момчето тръгна по моста, той започна леко да се поклаща.

Къщите бяха сравнително малки, вратите, прозорците, стълбите — всичко изглеждаше, сякаш беше правено за деца. И действително хората, които ходеха по улиците, не бяха по-големи от деца, макар да бяха възрастни мъже с бради и жени с вдигнати нагоре коси. Правеше впечатление, че толкова си приличаха, та човек почти не можеше да ги различи. Лицата им бяха тъмнокафяви като мокра пръст и изглеждаха младежки и кротки. Щом забележеха Бастиан, те му кимаха, но никой не го заговаряше. Изобщо бяха май много мълчаливи, по улиците и уличките рядко се чуваше дума или вик, макар там да цареше голямо оживление. Не можеше да се види и сам човек, те ходеха постоянно на малки или по-големи групи, хванати под ръка или за ръце.

Когато Бастиан разгледа по-подробно къщите, установи, че всичките са оплетени като кошници, някои — от по-дебели, а други — от по-тънки пръчки. Дори и улиците бяха направени по същия начин. Накрая той забеляза, че даже и облеклото на хората — панталони, поли, палта и шапки — беше от същата плетка, в случая обаче много ситно и изкусно изтъкана. Явно, че тук всичко се правеше от този материал.

Бастиан успя да хвърли тук-там по един поглед в работилниците на различните майстори. Всички те се занимаваха с плетене на разни предмети — обувки, стомни, лампи, чаши, чадъри и какво ли не още. Никога не работеха сами, защото да направят всичко това можеха само няколко души заедно. Удоволствие беше да гледаш как умело работеха ръцете им, помагайки си едни на други. При това те често пееха прости мелодии без думи.

Градът не беше особено голям и така Бастиан скоро достигна края му. Онова, което видя пред очите си, показваше, че тук живеят моряци. Имаше стотици кораби с различна форма и размери. И все пак беше твърде странен моряшки град, защото всички кораби бяха окачени на огромни въдици и висяха, леко поклащайки се, един до друг, над бездната долу, където се стелеше на талази бялата мъгла. Между другото и корабите, изглежда, бяха оплетени като кошници. Нямаха нито платна, нито мачти, ни гребла, ни кормило.

Бастиан се бе навел над парапета и гледаше надолу към Морето на мъглата. Колко високи са коловете, върху които беше строен градът, можеше да се види по сенките, които хвърляха върху бялата повърхност долу.

— Мъглата се покачва нощем до нивото на града — чу той да казва един глас до него. — Тогава можем да отплаваме. През деня слънцето я разпръсва и морето спада надолу. Нали това искаше да узнаеш, чужденецо?

На парапета до Бастиан се бяха облегнали трима мъже, които гледаха кротко и дружелюбно. Той се заговори с тях и разбра, че името на града е Искал или Градът на кошниците. Жителите му се наричаха искалнари. Думата означавала нещо от рода на задружните. Тримата бяха по професия моряци. Бастиан не пожела да назове името си, за да не разберат кой е, и спомена, че се казва Един. Както тримата моряци обясниха, те изобщо нямали имена и според тях имената били излишни. Те всички заедно са искалнари и това им стигало.

Беше точно време за обяд и те поканиха Бастиан да тръгне с тях. Той прие с благодарност. Седнаха на една маса в близката гостилница и по време на обяда Бастиан научи всичко, което го интересуваше за града Искал и неговите жители.

Морето на мъглата, което те наричаха Скаидан, било огромен океан от бяла пара, който разделял Фантазия на две части. Все още никой не знаел колко е дълбок Скаидан и откъде се е взело това невероятно количество мъгла. Можело да се диша под повърхността на морето, а и да се навлезе до дъното му откъм брега, защото там мъглата била сравнително плитка. Но само ако си вързан с въже, с което после да те изтеглят. Мъглата те лишава за броени минути от способността да се ориентираш. Много смелчаци и лекомислени хора били загинали с течение на времето при опит да прекосят пеш Скаидан. Само малцина успели да оцелеят. Единственият начин да се стигне до другия край на Морето на мъглата бил този на искалнарите.

Материалът, от който били оплетени къщите на град Искал,

всички предмети за потребление, дрехите, а и корабите, бил някаква тръстика, която растяла близо до брега по дъното на морето. Но от казаното дотук всекиму става ясно, че рязането й съвсем не е безопасна работа. Макар и извънредно гъвкава и дори провиснала на въздуха, тази тръстика, когато се намира сред мъглата, полека изплува нагоре и щръква. Затова, естествено, не потъват и корабите, които са построени от нея. Така че дрехите, които носели искалнарите, били и нещо като спасителни ризи, в случай че някой падне в мъглата.

Но не това беше истинската тайна на искалнарите и не в нея се криеше причината за присъщата им задружност, характерна за всички техни действия. Както Бастиан скоро забеляза, те май изобщо не познаваха думата „аз“, във всеки случай никога не я използваха, а казваха само „ние“. Едва по-късно той узна откъде идва това.

Като разбра от тримата моряци, че тази нощ ще отплават, той ги попита дали не биха го взели за помощник на кораба. Те му обясниха, че пътуването по Скаидан коренно се различава от всяко друго корабоплаване, защото

никога не знаеш колко дълго ще пътуваш и къде ще пристигнеш накрая. Бастиан им каза, че е съгласен с това, и моряците го качиха на техния кораб.

Когато нощта настъпи, мъглата, както се очакваше, започна да се издига и към полунощ достигна нивото на града кошница. Сега всички кораби, които преди това висяха във въздуха, плаваха по бялата повърхност. Гемията, на която се намираше Бастиан, беше ниска и дълга около трийсет метра. Освободиха въжетата от кея и бавно потеглиха по безкрайната нощна морска шир.

Още в първия момент Бастиан се попита какво ли движи този кораб, който няма нито платна, нито весла или перка.

Платната, както после научи, нямаше да са му от полза, тъй като в Скаидан цареше пълно безветрие, а с весла и перка изобщо не можеш да се придвижиш в мъглата. Силата, която движеше кораба, беше съвсем друга.

В средата на палубата се издигаше кръгла площадка. Бастиан я забеляза още в началото и смяташе, че е команден мостик или нещо подобно. И наистина, през цялото пътуване там, горе, стояха най-малко двама, а понякога трима, четирима или повече моряци (целият екипаж наброяваше четиринайсет души, естествено, без Бастиан). Когато се качваха на площадката, те слагаха ръце на раменете си и гледаха по посока на движението. Ако не обърне внимание, човек можеше да помисли, че стоят неподвижно. Чак когато се вгледаше по-

внимателно, той забелязваше, че се полюшват бавно и сплотено в ритъма на някакъв танц. При това припяваха простичка, но много хубава и нежна мелодия.

Бастиан си помисли най-напред, че това странно поведение е някаква особена церемония или обичай, чийто смисъл не му е известен. Едва на третия ден от пътуването попита един от тримата си приятели, който седна до него. Той, изглежда, от своя страна се; учуди не по-малко на въпроса на Бастиан и му обясни, че мъжете движат кораба със силата на въображението си. Бастиан не можа да проумее първоначално това обяснение и попита дали не въртят някакви скрити колела.

— Не, та нали когато искаш да преместиш крака си, е достатъчно само да си го помислиш… или задвижваш крака си чрез зъбчати колела? — отвърна морякът.

Разликата между собственото тяло и кораба се състояла единствено в това, че най-малко двама искалнари трябвало да обединят въображението си, защото едва при това сливане се получавала силата, която може да премести кораба. А ако желаели да се движат по-бързо, трябвало Да се обединят повече хора. Обикновено работели на смени по двама. Останалите почивали, защото, макар да изглеждал лек и привлекателен, това бил тежък и напрегнат труд. Изисквала се голяма непрекъсната концентрация. Но това бил единственият начин да се преплава Скаидан.

И така, Бастиан се зае да изучи и усвои от моряците тайната на тяхната задружност — танца и песента без думи.

По време на дългото плаване той полека-лека стана един от тях. Когато участваше в танца, усещаше как силата на въображението му се слива с тази на другите и се образува сплав, обземаше го странно, неописуемо чувство на унес и хармония. С всичките си сетива долавяше, че го приемат като брат, че е сред свои… и едновременно с това в паметта му избледняваше споменът, че в света, от който бе дошъл и където искаше да се върне, има хора и всеки от тях има собствени представи и собствено мнение. Смътно си спомняше единствено за бащиния дом и за родителите си.

Но наред с желанието да не бъде сам таеше дълбоко в сърцето си и друга съкровена мечта. И тя започна да се обажда съвсем тихичко.

Усети го в деня, когато за пръв път забеляза, че задружността на искалнарите не се постига, като се слеят напълно различни по вид представи. Те бяха толкова еднакви, че не им беше нужно никакво усилие, за да се почувстват като общност. По-скоро обратното, при тях

изобщо не можеше да има спорове и различни мнения, защото никой не се чувстваше отделна личност. Те не трябваше да преодоляват противоречия, за да намерят хармония помежду си, и точно тази леснина започна постепенно да омръзва на Бастиан. Тяхната кротост му се струваше скучна, а постоянно повтарящата се мелодия на песните им — монотонна. Той чувстваше, че нещо му липсва в цялата тази работа, че жадува това нещо, но още не можеше да каже какво точно е то.

Осъзна го едва доста по-късно, когато на небето се появи грамадна врана. Обзети от страх, всички искалнари се втурнаха колкото им държат краката и се скриха под палубата. Един обаче не можа да стигне навреме и чудовищната птица се спусна с крясък върху него, сграбчи нещастника и го отвлече, стискайки го в клюна си.

Когато опасността отмина, искалнарите излязоха и продължиха пътуването си с песни и танци, сякаш нищо не се бе случило. Хармонията помежду им не бе ни най-малко накърнена, те не тъжаха, не жалееха и не отрониха нито дума за случилото се.

— Не, на нас никой не ни липсва — каза един от тях, когато Бастиан го попита защо правят така. — За какво да жалим?

Отделният човек не означаваше нищо за тях. И понеже не се различаваха, никой не беше незаменим.

Бастиан обаче искаше да е самостоятелен човек, да бъде някой, а не като всички други. Щеше му се да го обичат, защото е такъв, какъвто е. В общността на искалнарите имаше хармония, но не и любов.

Той не искаше вече да е най-великият, най-силният и най-умният. За него това бе минало. Копнееше да бъде обичан такъв, какъвто е, добър или лош, красив или грозен, умен или глупав, с всичките му слабости… или даже точно заради тях.

Но какъв беше той всъщност?

Това вече не знаеше. Толкова много бе получил във Фантазия, че сега измежду всичките си дарби и сили не можеше да открие самия себе си.

От този момент той престана да участва в танца на моряците. Седеше отпред на носа и по цял ден, а понякога дори и нощем реше поглед из Скаидан.

И когато най-сетне стигнаха до другия бряг и корабът хвърли котва, Бастиан благодари на искалнарите и слезе на сушата.

Това беше земя, осеяна с рози, цели гори от рози с всевъзможни цветове. А по средата на този безкраен розов гъсталак се виеше

пътечка.

Бастиан тръгна по нея.

ДВАЙСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА Дамата Аиуола

Шушукаше се какво ли не за края на Ксайде и като много неща във Фантазия той може лесно да се опише, но е трудно да се разбере, защото е изпълнен с противоречия. И до днес учените и хроникьорите си блъскат главите, как е било възможно да се случи всичко това, някои поставят под съмнение фактите или се опитват да ги тълкуват по друг начин. Тук ще разкажем накратко какво стана в действителност, а нека всеки сам се опита да си обясни нещата, доколкото може.

В същото време, когато Бастиан пристигна в град Искал при моряците, Ксайде достигна с черните си великани онова място сред полето, където металният кон на Бастиан се бе разпаднал на парчета. В този момент тя вече предчувстваше, че не ще го намери. Когато малко по-късно съгледа земния насип, към който водеха следите на Бастиан, разбра, че предчувствието й не я е излъгало. Щом като бе попаднал в Града на бившите царе, той беше загубен за нейните планове, независимо дали ще остане в него завинаги, или ще му се удаде да се измъкне. В първия случай е станал безсилен като всички там и не може нищо повече да си пожелае, във втория — не ще го блазни ни власт, ни величие. И в двата случая тя, Ксайде, бе загубила играта.

Тя заповяда на брониранитe си великани да спрат, но неизвестно защо те не се подчиниха на волята й, а продължиха да маршируват. Тогава тя се ядоса, с разперени ръце скочи от носилката и се изпречи на пътя им. Ала и пехотинците, и конниците продължиха да настъпват, сякаш изобщо не бяха я забелязали, и като тракаха с крака и копита, преминаха отгоре й.

Едва след като Ксайде издъхна, цялата дълга колона изведнъж спря, подобно на часовник, чиято пружина се е развила докрай.

Когато по-късно Хисбалд, Хидорн и Хикрион пристигнаха с остатъците от войската и видяха какво се бе случило, те не можаха да го проумеят. Та нали именно волята на Ксайде, движеше кухите великани и следователно тя ги бе оставила да я стъпчат. Ала размишляването не беше голямата сила на тримата рицари, така че в края на краищата те вдигнаха рамене и оставиха нещата каквито са. Обсъдиха какво да правят сега и стигнаха до заключението, че явно походът е завършен. Освободиха останалата войска и разпратиха всички по домовете им. Колкото до самите тях, те решиха да търсят

Бастиан из цяла Фантазия, за да не потъпчат клетвата, която бяха дали пред него. Но не можаха да се споразумеят в каква посока да тръгнат. Сметнаха, че е най-добре всеки да тръгне накъдето иска. Сбогуваха се и всеки закуцука накъдето му видят очите. Тримата преживяха много приключения и във Фантазия сега се разказват безброй предания за тяхното безсмислено търсене. Но това са други приказки и ще бъдат разказани друг път.

А колкото до черните кухи метални великани, оттогава те не са помръднали от онова място в полето, близо до Града на бившите царе. Върху тях се изваля много дъжд и сняг, те ръждясаха и постепенно затънаха в земята, прави или изкривени на една страна. И до днес могат да се видят много от тях. Това място има лоша слава и всеки странник го заобикаля. Но нека сега се върнем при: Бастиан.

Докато следваше лъкатушещата пътека из розовия гъсталак, той съгледа нещо, което много го учуди. През нито едно от странстванията си по пътищата на Фантазия не бе видял пътепоказател. Този имаше формата на ръка, която сочеше в определена посока.

„Към Къщата на промените“ беше написано на нея.

Без да бърза, Бастиан тръгна накъдето показваше стрелката, Наслаждаваше се на уханието на многобройните рози и все повече се развеселяваше. Имаше чувството, че му предстои някакво радостно събитие.

Накрая той достигна права алея с топчести дървета, целите окичени с напращели червени ябълки. В края на алеята се показа къща и когато се приближи, Бастиан забеляза, че тя има много странен вид — той никога не бе виждал по-смешна къща. Висок остър покрив стърчеше като палячовска шапка върху една сграда, наподобяваща по-скоро грамадна тиква, защото беше топчеста, а стените й — осеяни с много подутини, които стърчаха като шкембета и придаваха на къщата закръглен и добродушен вид. Имаше и няколко прозорци, и врата, всичките някак си криви и изкорубени, сякаш отворите им бяха изрязани недотам умело в тиквата.

Докато Бастиан се приближаваше към къщата, забеляза, че тя бавно и непрекъснато се променя. Това ставаше с такова спокойствие, с каквото само охлювът подава рогцата си. Например върху дясната страна се образува малка издатина, която постепенно се превърна в еркер с кула. Едновременно с това един от прозорците на лявата страна се затвори и постепенно изчезна. От покрива израсна комин, а над входната врата се образува малко балконче с метален парапет.

Бастиан бе спрял и с удивление и радост наблюдаваше

непрекъснатите изменения. Сега му стана ясно защо се казваше Къщата на промените.

Той още беше там, когато от вътрешността на къщата Долетя топъл, приятен женски глас:

О, значи ти си гостът мил,
когото чакаме от сто лета.
Не друг, а точно ти си бил,
щом спрял си ти на таз врата.
Глад и жажда засити,
всичко тук за тебе пита,
всичко, що си търсил ти,
от бедите си защита
и разтуха след злините.
Лош или добър си бил,
прав си бил и си ни мил,
че без път ти дълго скита.

— Ах — помисли си Бастиан, — колко приятен глас! Де тази песен да беше за мен!

Гласът отново започна да пее:

Малък от голям стани,
с детски взор ме погледни!
На вратите ни почукай,
че добре дошъл си тука.
Всичко тук за теб е скрито
и за теб отдавна пита.

Гласът покори Бастиан. Той беше убеден, че така може да пее само много добър човек. Почука на вратата и оттам се чу:

— Влез! Влез, прекрасно мое момче!

Бастиан отвори вратата и видя пред себе си уютна, не особено голяма стая, през чиито прозорци проникваха лъчите на слънцето. В средата имаше кръгла маса, а на нея — различни подноси и кошници, препълнени с непознати за Бастиан цветни плодове. До масата седеше жена, която също приличаше малко на ябълка, така червени и закръглени бяха бузите й, толкова здраве и обаяние излъчваше тя.

Още от първата секунда Бастиан изпита силно желание да се затича към нея и с протегнати ръце да извика: „Мамо! Мамо!“, но се овладя. Майка му беше мъртва, а и едва ли беше тук, във Фантазия. Макар тази жена да се усмихваше също така мило и да го гледаше по същия вдъхващ доверие начин, приликата между тях бе в най-добрия случай като на сестри. Майка му беше дребна, а тази жена тук беше едра и някак си представителна. Носеше широкопола шапка, отрупана с цветя и плодове, а роклята й бе от пъстър плат, осеян с много цветя. Едва след като я разгледа по-подробно, той забеляза, че в действителност и тя самата се състои от листа, цветя и плодове.

Докато стоеше така и я гледаше, го обзе чувство, каквото отдавна не го бе спохождало. Той не можеше да си спомни кога и къде, знаеше само, че така се бе чувствал понякога, докато беше още малък.

— Защо не седнеш, мило мое момче? — каза жената и му посочи един стол. — Ти сигурно си гладен, защо не хапнеш?

— Извинявай — отвърна Бастиан, — навярно чакаш гости. Аз просто минавам съвсем случайно оттук.

— Така ли? — попита жената и се подсмихна. — Е, какво от това? Но да похапнеш все пак можеш, нали? Аз ще ти разкажа през това време една малка приказка. Вземи си, не ме карай дълго да те моля!

Бастиан свали черната си мантия, сложи я върху стола, седна и боязливо посегна към един от плодовете. Преди да го захапе, той се осведоми:

— А ти? Ти не ядеш ли? Или не обичаш плодове?

Жената се засмя топло и сърдечно. Бастиан не знаеше защо.

— Добре — каза тя, след като се овладя. — Щом като настояваш, ще ти правя компания и ще си хапна нещо, но както аз си знам. Не се стряскай!

Тя взе една лейка, която стоеше до нея на пода, надвеси я над главата си и започна да се полива.

— Ах! — възкликна тя. — Как ме ободри!

Сега дойде ред на Бастиан да се засмее. После захапа плода и веднага установи, че никога не бе ял толкова хубаво нещо. След това изяде друг, който беше дори още по-сладък.

— Вкусно ли е? — попита жената, която го наблюдаваше внимателно.

Устата на Бастиан беше пълна и той не можа да отговори, а само кимна, дъвчейки.

— Радвам се — рече жената. — Значи ненапразно съм се старала.

Вземи си още, наяж се хубаво!

Бастиан посегна към нов плод — той беше истинско вълшебство. Момчето възкликна от наслада.

— А сега искам да ти разкажа приказката — продължи жената, — но ти си яж, не спирай.

Бастиан трябваше да положи голямо усилие, за да слуша думите й, защото всеки нов плод предизвикваше в него все по-голям възторг.

— Преди много, много време — започна Жената на цветенца — нашата Детска царица беше на смъртно легло. Тя трябваше да получи ново име, а това име можеше да й даде само представител на човешкия род. Но във Фантазия вече не идваха хора и никой не знаеше защо. Ако умреше, това щеше да е краят на Фантазия. Но един ден или по-точно една нощ отново дойде човек. Той беше едно малко момче, което даде на Детската царица името Месечка. Тя оздравя напълно и от благодарност обеща на момчето, че в царството й ще се сбъднат всичките му желания… докато той открие истинската си воля. И тогава малкото момче тръгна на дълго пътуване от едно към друго желание, всяко от тях се изпълняваше, но после идваше ново. Това бяха не само добри желания, а и лоши, но Детската царица не прави разлика, за нея всичко е еднакво важно и това важи и за царството й. Дори когато накрая по вина на момчето беше разрушена Кулата от слонова кост, тя не предприе нищо, за да го спре. Ала с всяко изпълнено желание малкото момче забравяше част от спомените си за света, от който бе дошло. Това не го интересуваше особено, защото то така и така не искаше да се върне там. Продължаваше да си пожелава различни неща, но по този начин пожертва почти всички свои спомени и от човек щеше да стане жител на Фантазия. А все още не знаеше каква е истинската му воля. Имаше опасност, без да разбере, да изразходва и последните си спомени. Но тогава никога нямаше да може да се върне в своя свят. Ето че накрая пътят му го отведе в Къщата на промените, за да остане там, докато открие истинската си воля. Да, Къщата на промените не се казва така само защото самата тя се променя, а защото преобразява и онзи, който живее в нея. Но това е много важно за малкото момче, тъй като досега хем му се искаше да стане друг, хем нищо не правеше, за да го постигне.

На това място Жената на цветенца прекъсна разказа си, защото посетителят й бе престанал да дъвче. Той държеше в ръката си наяден плод и я гледаше със зяпнала уста.

— Ако не ти харесва — рече тя загрижено, — можеш спокойно да го оставиш и да си вземеш друг!

— Какво? — заекна Бастиан. — О, не, много е вкусен.

— Тогава всичко е наред — каза жената доволна. — Но аз забравих да ти кажа името на малкото момче, очаквано толкова отдавна в Къщата на промените. Мнозина във Фантазия го наричаха просто Спасителя, други — Рицаря на свещника със седемте рамена или Големия учен, или пък Господар и повелител, но истинското му име е Бастиан Балтазар Букс.

След това жената дълго гледа госта, като се усмихваше. Той преглътна няколко пъти и после каза тихо:

— Аз се казвам така.

— Ето, виждаш ли! — жената изглеждаше малко изненадана.

Пъпките по шапката и роклята й внезапно се разтвориха и цъфнаха до една.

— Та аз не съм от сто години във Фантазия — възрази Бастиан несигурно.

— О, в действителност ние те чакаме много по-отдавна — отвърна дамата, — още моята баба и бабата на моята баба са те чакали. Виждаш ли, сега слушаш една приказка, която е нова и въпреки това разказва за прастари времена.

Бастиан си спомни думите на Граограман в началото на пътуването си. Сега наистина му се струваше, че всичко е станало преди сто години.

— Между другото аз все още не съм ти казала името си. Наричай ме Дамата Аиуола.

Бастиан повтори името, но малко мъчно успя да го изговори правилно. Тогава взе нов плод. Отхапа и както досега, пак му се стори, че тъкмо този, който яде, е най-прекрасен. Малко разтревожен, той забеляза, че е взел предпоследния.

— Искаш ли още? — попита Дамата Аиуола, която бе уловила погледа му. Бастиан кимна. Тогава тя посегна към шапката и роклята си и започна

да бере плодове, докато подносът отново се напълни.

— Нима плодовете растат върху шапката ти? — осведоми се Бастиан изумен.

— Защо върху шапката? — Дамата Аиуола го погледна с недоумение. После прихна да се смее високо и от сърце. — А, ти смяташ, че това на главата ми е шапка? О, не, мое прекрасно момче, всичко това расте от мен. Както ти имаш коса. От това можеш да разбереш колко се радвам, че най-сетне дойде. Затова цъфнах. Ако бях тъжна, всичко щеше да повехне. Но, моля те, не забравяй да ядеш!

— Но аз не знам — рече Бастиан смутено — яде ли се нещо, което расте от някого?

— Защо не? — попита Дамата Аиуола. — Малките деца също сучат мляко от майките си. Та това е прекрасно.

— Права си, но това е само докато са съвсем малки — възрази Бастиан и леко се изчерви.

— Тогава ще трябва да станеш отново съвсем малък, мое прекрасно момче — рече Дамата Аиуола, сияейки.

Бастиан взе и захапа нов плод, а Дамата Аиуола се радваше и разцъфна още по-прекрасно. След кратко мълчание тя се обади:

— Все ми се струва, че тя иска да се преместим в съседната стая. Вероятно е приготвила нещо за теб.

— Кой? попита Бастиан и се огледа.

— Къщата на промените — обясни му Дамата Аиуола, сякаш се разбираше от само себе си.

И наистина. Случило се беше нещо странно. Без Бастиан да усети, стаята се бе преобразила. Таванът се беше изместил нагоре, три от стените бяха дошли доста близо до масата, а четвъртата се намираше все още на известно разстояние от нея и там имаше врата, която беше отворена. Аиуола се надигна — сега можеше да се види колко е висока — и предложи:

— Да вървим! Много е твърдоглава. Като си науми нещо, няма смисъл да й се опъваш. Нека бъде волята й! А освен това в повечето случаи намеренията й са добри.

Тя мина през вратата в съседната стая. Бастиан я последва, за всеки случай взе и подноса с плодовете.

Помещението беше голямо колкото зала, но представляваше всъщност трапезария, която някак си беше позната на Бастиан. Обърквало бе само това, че всички мебели, които се намираха в нея, включително масата и столовете, бяха грамадни, твърде големи, за да може Бастиан да седне на тях.

— Я виж! — каза Дамата Аиуола развеселена. — Къщата на промените все ще се сети нещо ново. Сега ти е приготвила една стая такава, каквато я виждат малките деца.

— Защо? — попита Бастиан. — Тази зала преди това нямаше ли я?

— Естествено, че не — отвърна Дамата Аиуола. — Знаеш ли, Къщата на промените е много общителна. Тя участва както може в нашия разговор. Мисля, че с това иска да ти каже нещо.

Тогава тя седна на един от столовете до масата, но Бастиан

напразно се опитваше да се качи на другия стол. Дамата Аиуола трябваше да му помогне и да го вдигне, но и тогава носът му едва стигаше до плота на масата. Много се радваше, че е взел подноса с плодовете, и го остави в скута си. Ако беше сложен на масата, не би могъл да го достигне.

— Често ли трябва да се местиш? — попита той.

— О, не — отвърна Дамата Аиуола, — най-много три-четири пъти на ден. Понякога Къщата на промените си прави просто шега и изведнъж всички стаи се обръщат наопаки, подът е горе, а таванът — долу, или нещо от този род. Но това си е чиста лудория и щом започна да я увещавам, тя веднага се вразумява. Всъщност това е една мила къща и на мен ми е добре в нея. Да знаеш само колко сме се смели двете.

— Та това не е ли опасно? — осведоми се Бастиан. — Искам да кажа нощем, когато човек спи и стаята започне да става все по-малка и по-малка?

— Какво си мислиш, прекрасно момче — извика Дамата Аиуола едва ли не възмутена, — та тя ме обича, а и теб те обича. Тя ти се радва.

— А ако не обича някого?

— Нямам представа. Що за въпрос поставяш! Досега тук не е имало друг освен теб и мен.

— Ах, така ли! — възкликна Бастиан. — Тогава аз съм първият ти гост?

— Естествено.

Бастиан огледа огромното помещение.

— Просто да не повярваш, че тази стая може да се побере в къщата. Отвън тя не изглеждаше толкова голяма.

— Къщата на промените — обясни Дамата Аиуола — е по-голяма отвътре, отколкото отвън.

Междувременно се бе здрачило и в стаята постепенно започна да се смрачава. Бастиан се облегна назад в големия си стол и подпря глава. Някак си странно му се доспа.

— Мила Дама Аиуола — попита той, — защо ме чакаш толкова отдавна?

— Винаги съм искала да имам дете — отвърна тя, — малко детенце, което да глезя, което да се нуждае от моята нежност, за което да се грижа… някое като теб, мое прекрасно момче.

Бастиан се прозя. Чувстваше, че топлият й глас го приспива и че не може да му устои.

— Но ти нали каза — отвърна той, — че твоята майка и твоята баба също са ме чакали?

Лицето на Дамата Аиуола вече бе изчезнало в мрака.

— Да, и майка ми, и баба ми са желали да имат дете — чу той гласа й. — Но едва аз се сдобих.

Очите на Бастиан се затваряха. С мъка той попита:

— Защо, та нали майка ти е имала теб, когато си била малка, а баба ти — майка ти? Значи и те са имали деца?

— Не, мое прекрасно момче — отвърна тихо гласът, — при нас е другояче. Ние не умираме и не се раждаме. Макар и да сме различни, си оставаме все същата Дама Аиуола. Когато майка ми остаря, тя изсъхна, листата й опадаха както на дърветата през зимата и тя се затвори в себе си. Това продължи дълго, но един ден започнаха да покарват нови листа, пъпки, цветове, а накрая и плодове. Така се появих аз, защото новата Дама Аиуола бях аз. Същото се е случило и с моята баба, когато майка ми се появила на този свят. Ние, Дамите Аиуола, можем да се сдобием с дете едва след като повехнем. Но тогава ние сме деца на самите себе си и не можем вече да бъдем майки. Затова толкова се радвам, че сега си при мен, мое прекрасно момче…

Бастиан не каза нищо повече. Беше се унесъл в сладка дрямка и думите й минаваха като напевна реч покрай ушите му. Чу как тя стана, приближи се към него и се наведе. Погали го нежно по косата и го целуна по челото. После усети, че го вдига и го изнася на ръце. Той облегна глава на рамото й като малко дете. Все по-дълбоко и по-дълбоко потъваше в топлата тъма на съня. Стори му се, че го събличат и го поставят в меко и приятно ухаещо легло. Последното нещо, което чу сякаш някъде много, много отдалече, беше как приятният глас тихичко запява една песничка:

Нани-на, заспи ми, сине!
През главата ти какво не мина.
Малък от голям стани,
спи ми, сине, подремни!

Когато се събуди на следващата сутрин, той се чувстваше така добре и толкова доволен, както никога досега. Огледа се и видя, че се намира в уютна малка стаичка, при това в детско креватче! Всъщност то беше много голямо или по-точно така сигурно изглежда леглото в очите на едно малко дете. За миг това му се стори смешно, защото

съвсем не беше вече малко дете. Все още притежаваше всички сили и способности, с които го бе дарила Фантазия, а и знакът на Детската царица висеше на врата му. В следващия момент обаче му стана безразлично дали някому ще се стори смешно, че лежи тук, или не. И бездруго никой освен него и Дамата Аиуола нямаше да научи за това, а те двамата знаеха, че всичко е наред.

Той стана, изми се, облече се и излезе. Слезе по дървената стълба и се озова в голямата трапезария, която обаче през нощта се бе превърнала в кухня. Дамата Аиуола го чакаше вече със закуската. И тя беше в прекрасно настроение, всичките й цветя цъфтяха, тя пееше, смееше се и дори затанцува с него около кухненската маса. След като се наяде, го прати навън да подиша чист въздух.

В обширния розов гъсталак, сред който се намираше Къщата на промените, май цареше вечно лято. Бастиан поскита наоколо — наблюдаваше пчеличките, които неуморно обикаляха из цветовете, заслуша се в птичките, чуруликащи от всички храсталаци, игра си с гущерите, а те бяха толкова доверчиви, че пълзяха по ръката му, както и със зайчетата, които се оставяха да ги гали. Понякога полягаше под някой храст и се наслаждаваше на сладкия мирис на розите, гледаше с притворени очи слънцето и оставяше времето да ромоли като поточе, без да мисли за нищо определено.

Така минаваха дни, от дните ставаха седмици, а той не се интересуваше за нищо. Дамата Аиуола беше весела, Бастиан се бе оставил изцяло на нейната майчина грижовност и нежност. И му се струваше, че без да е съзнавал, отдавна е жадувал за нещо, което сега получаваше в изобилие. И просто не можеше да му се насити.

За кратко време той преброди цялата Къща на промените от тавана до зимника. Това беше занимание, при което не може да ти доскучае, тъй като помещенията непрекъснато се променят и човек постоянно открива нещо ново. Явно къщата се стараеше да забавлява госта. Предлагаше му стаи за игра, железопътни линии, куклен театър и пързалки, та дори и голяма въртележка.

Понякога пък Бастиан предприемаше целодневни пътешествия из околността. Но той никога не се отдалечаваше много от Къщата на промените, защото често и внезапно го спохождаше страшен глад и трябваше да хапне от плодовете на Аиуола. Едва изтрайваше да се върне при нея и да се наяде до насита.

Вечер те често водеха дълги разговори. Той й разказваше за всичко, което бе преживял във Фантазия, за Перелин и Граограман, за Ксайде и Атрею, когото тежко бе ранил, а може би дори убил.

— Вършех всичко както не трябва — говореше той, — съвсем погрешно разбирах нещата, Месечка ми Даде толкова много, а с даровете й аз донесох само нещастия за мен самия и за Фантазия.

Дамата Аиуола го гледа дълго.

— Не — отвърна тя, — не вярвам да е така. Ти си вървял по пътя на желанията, а той никога не е прав. Вървял си по криви пътеки, но това е твоят път. И знаеш ли защо? Ти си от онези хора, които могат да се върнат едва след като открият извора, от който блика Водата на живота. А това е най-потайното кътче на Фантазия. До него не е лесно да се стигне.

И след кратко мълчание тя добави;

— Всеки път, който води натам, в края на краищата е правилен.

Тогава изведнъж Бастиан се разплака. Той сам не знаеше защо. Но имаше чувството, че от сърцето му падна камък, който се превърна в сълзи. Той плачеше ли, плачеше и просто не можеше да спре. Дамата Аиуола го взе в скута си и започна да го гали нежно, а той зарови лице в цветята на гърдите й — и плака, докато се измори.

Тази вечер те не говориха нищо повече.

Едва на следващия ден Бастиан още веднъж я разпита за пътя, който търсеше:

— Знаеш ли къде се намира Водата на живота?

— На границата на Фантазия — каза Аиуола.

— Но Фантазия няма граници — отвърна той.

— О, не, има, но те не са отвън, а вътре в нея. Там, откъдето Детската царица получава цялата си власт и където тя самата не може да отиде.

— Й аз трябва да намеря това място? — попита Бастиан угрижено. — Не е ли вече твърде късно?

— Има само едно желание, с което можеш да достигнеш дотам — с последното.

Бастиан се уплаши.

— Но, мила Дама Аиуола… за всяко мое желание, което Златин изпълняваше, аз все забравях по нещо. И сега ли ще бъде така?

Тя кимна бавно.

— Но аз още нищо не забелязвам.

— А другите пъти забелязваше ли? Не можеш да се сетиш за нещо, което вече си забравил.

— А какво ще забравя сега?

— Ще ти кажа, когато му дойде времето. Иначе ще се опиташ да спреш хода на нещата.

— Нима трябва всичко да загубя?

— Нищо не се губи, само се превръща в нещо друго.

— Но тогава — Бастиан беше разтревожен — трябва може би да побързам. Сигурно не бива да оставам повече тук.

Тя погали косата му.

— Не се безпокой. Ще продължи колкото трябва. Ти ще разбереш, когато се пробуди последното ти желание, а и аз също.

И от този ден наистина нещо започна да се променя, въпреки че самият Бастиан нищо не усещаше. Преобразуващата сила на Къщата на промените си казваше думата. Но като всички истински промени и тази протичаше бавно, също както никнат растенията.

Дните в Къщата на промените отминаваха, а лятото все още продължаваше. Бастиан не преставаше да се радва като дете на милувките на Дамата Аиуола. Нейните плодове му бяха вкусни също както в самото начало, но постепенно гладът му се утоли. Сега ядеше по-малко. И тя го забеляза, но не му каза нищо. Той започна да се насища и на грижите, и на нежността й. А колкото повече намаляваше нуждата му от тях, толкова повече зажадняваше за нещо съвсем друго, което не бе изпитвал никога досега и което коренно се различаваше от всичките му досегашни желания — той копнееше сам да може да обича. С учудване и тъга осъзна, че никога не е можел да обича. Но това го караше още по-силно да жадува за това.

И една вечер, когато отново седяха заедно, той разказа на Дамата Аиуола за желанието си.

След като го изслуша, тя дълго мълча. Погледът й се задържа върху Бастиан, но той не разбираше изражението на очите й.

— Сега вече намери последното си желание — рече тя, — твоята истинска воля е да обичаш.

— Но, мила Дама Аиуола, кажи ми защо не мога да обичам?

— Ще можеш едва след като пиеш от Водата на живота — отвърна тя — и ти не ще можеш да се върнеш в твоя свят, без да занесеш и другиму от нея.

Смутен, Бастиан млъкна.

— А ти? — попита той. — Ти също ли си пила от нея?

— Не, при мен е другояче — каза Дамата Аиуола. — На мен ми е нужен само някой, когото да обсипя с изобилието си.

— Нима това не беше любов?

Дамата Аиуола помисли малко и отговори:

— То беше онова, което ти си пожела.

— Създанията на Фантазия също ли не могат да обичат като

мен? — попита той боязливо.

— Казват, че във Фантазия имало някои създания, на които било разрешено да пият от Водата на живота, но никой не знае кои са те — отвърна тя тихо. — А има и една поличба, за която рядко говорим. Според нея след много, много години ще дойде време, когато хората ще донесат любовта във Фантазия. Тогава двата свята щели да се слеят. Но какво значи това, аз не знам.

— Мила Дама Аиуола — Бастиан говореше също така тихо, — ти обеща да ми кажеш, когато му дойде времето, какво е трябвало да забравя, за да намеря последното си желание. Сега вече настъпи ли този момент?

Тя кимна.

— Трябваше да забравиш баща си и майка си. Сега нямаш нищо друго, освен своето име.

Бастиан се замисли.

— Баща си и майка си? — повтори той бавно. Но тези думи вече не му говореха нищо. Той не можеше да си спомни за тях. — Какво да правя сега? — попита той.

— Трябва да ме напуснеш — отвърна тя, — престоят ти в Къщата на промените свърши.

— И къде трябва да отида?

— Твоето последно желание ще те води. Гледай да не го загубиш!

— Веднага ли трябва да тръгна?

— Не, вече е късно. Утре рано, когато пукне зората. Остава ти още една нощ в Къщата на промените. Хайде да вървим да спим.

Бастиан стана и пристъпи към нея. Едва сега, когато се доближи, той забеляза в тъмнината, че всичките й листа бяха повехнали.

— Не се безпокой! — каза тя. — И утре сутринта изобщо не ме поглеждай. Тръгни по своя път! Всичко е както трябва. Лека нощ, мое прекрасно момче.

— Лека нощ, мила Дама Аиуола — измърмори Бастиан.

После той се качи в стаята си.

Когато на следващия ден слезе долу, видя, че Дамата Аиуола все още седи на същото място. Всичките й листа, цветове и плодове бяха изпопадали. Тя бе затворила очи и приличаше на черно изсъхнало дърво. Бастиан стоя дълго пред нея и я гледа. Тогава вратата, която водеше навън, изведнъж се отвори.

Преди да излезе, той пак се обърна назад и каза, без да знае дали го казва на Дамата Аиуола, на къщата или и на двете:

— Благодаря, благодаря за всичко!

После прекрачи прага на вратата. За една нощ навън бе настъпила зима. Снегът стигаше до колене и от цветущия скат, осеян с рози, бяха останали само черни трънливи храсти. Не подухваше никакъв ветрец. Беше ужасно студено и цареше гробна тишина.

Бастиан понечи да се върне в къщата, за да вземе мантията си, но всички врати и прозорци бяха изчезнали. Тя бе затворена отвсякъде. Тракайки със зъби, той тръгна на път.

ДВАЙСЕТ И ПЕТА ГЛАВА Мината с картините

Южното слънце грееше слабо, когато Йор, слепият миньор, излезе пред колибата си и се ослуша. Накъдето и да погледнеше, се ширеше снежно поле. Цареше пълна тишина, така че острият му слух долови скърцането на снега под краката на странника, макар той да беше още много далече. Стъпките се приближаваха към колибата. Йор беше едър възрастен мъж, по лицето му нямаше ни брада, ни бръчки. Всичко по него — дрехите, лицето, косите, беше сиво като камък. Както стоеше, без да помръдва, приличаше на голяма статуя, изваяна от лава. Тъмнееха само слепите му очи и дълбоко в тях, мъждукаше нещо като. малко пламъче,

Бастиан — той беше този странник — се приближи и каза:

— Добър ден. Аз се заблудих. Търся извора, от който блика Водата на живота. Можеш ли да ми помогнеш?

Миньорът се вслуша в гласа, който говореше.

— Ти не си сбъркал пътя — промълви той. — Но говори тихо, иначе ще се разпаднат картините ми.

Махна на Бастиан и двамата влязоха в колибата.

Тя имаше само едно малко помещение, при това подредено простичко и крайно бедно. Дървена маса, два стола, нар и дървена етажерка, на която бяха поставени различни хранителни продукти и съдове. В огнището мъждукаше огън, а над него висеше котле, в което димеше супа.

Йор напълни две чинии — за себе си и за Бастиан, и подкани с ръка госта да яде. Те се, нахраниха мълчаливо.

Тогава миньорът се облегна назад — погледът му бе втренчен сякаш през Бастиан в далечината — и попита шепнешком:

— Ти кой си?

— Казвам се Бастиан Балтазар Букс.

— А, та аз съм знаел името ти.

— Да. А кой си ти?

— Аз съм Йор, наричат ме Слепия миньор. Но аз съм сляп само на светло. Под земята, в мината, където цари пълна тъмнина, виждам всичко.

— Каква е тази мина?

— Наричат я рудник Минроуд. Това е мина с картини.

— Мина с картини ли? — повтори Бастиан учудено. — Никога не съм чувал за подобно нещо.

Йор като че ли непрекъснато се ослушваше.

— И все пак — прошепна той — тя е точно за такива като тебе. За хора, които не могат да намерят пътя към Водата на живота.

— Какви са картините? — поинтересува се Бастиан.

Йор затвори очи и известно време мълча. Бастиан не знаеше дали да не повтори въпроса си. Тогава чу, че миньорът шушне:

— На този свят нищо не се губи. Сънувал ли си някога нещо, което не си можел да си спомниш на следващата сутрин?

— Да — отвърна Бастиан, — често ми се е случвало.

Йор кимна замислено. Тогава той се надигна и направи знак на Бастиан да го последва. Преди да излязат от колибата, той го стисна здраво за раменете и прошепна в ухото му:

— Но нито дума, нито звук, разбра ли? За онова, което ще видиш, съм работил дълги години. Всеки шум може да го разруши. Затова мълчи и се движи тихо!

Бастиан кимна и двамата напуснаха колибата. Зад нея бе изградена дървена подемна кула, от която надолу в глъбините на земята се спускаше отвесна шахта. Те минаха покрай нея и продължиха по ширналото се снежно поле. И ето, Бастиан видя картините — те лежаха там като скъпоценни камъни, положени върху бяла копринена възглавница.

Това бяха съвсем тънки плочи от нещо като слюда, прозрачни и цветни, във всички възможни размери и форми, правоъгълни и кръгли, отломъци или цели късове, някои бяха големи колкото прозорец на църква, а други — малки като миниатюра върху кутийка. Те бяха подредени горе-долу по размер и форма, в редици, които стигаха чак до хоризонта на бялата равнина.

На картините бяха изобразени твърде загадъчни неща. Имаше забулени с плащове странници, които витаеха над голямо птиче гнездо, и магарета, облечени в съдийски тоги. Виждаха се часовници, разтекли се като топено сирене, както и кукли с подвижни ръце и крака, застанали на ярко осветени безлюдни площади. Нарисувани едно до друго животни се превръщаха, когато ги погледнеш отдалече, в лица и глави, а понякога и в различни пейзажи. Ала имаше и съвсем обикновени картини — мъже жътвари, жени, които седят на балкон. Можеше да се видят планински села и морски пейзажи, военни сцени и циркови представления, улици и стаи. Но най-често се срещаха различни лица — стари и млади, мъдри и простовати, мрачни и весели,

на шутове и на царе. Имаше и страшни картини — екзекуции и мъртвешки танци, ала и смешни — млади дами, въз седнали морж, или нос, тръгнал на разходка, комуто всички минувачи кимат за поздрав.

Колкото по-дълго разглеждаха картините, толкова по-малко Бастиан разбираше смисъла им. Само едно беше ясно — на тях просто можеше да се види всичко, и то най-често в много причудливи комбинации.

С Йор обикаляха часове наред покрай редиците от плочи, докато мракът забули широкото снежно поле и те се върнаха в колибата. Когато затвориха вратата, Йор попита с тих глас:

— Позна ли някоя?

— Не — отвърна Бастиан.

Миньорът поклати замислено глава.

— Защо? — поинтересува се Бастиан. — Какви са тези картини?

— Това са забравени сънища от човешкия свят — обясни Йор. — Появили се веднъж, сънищата не могат да се превърнат в нищо. А къде мислиш отиват, ако този, който ги е сънувал, не ги запомни? Тук при нас, във Фантазия, долу, в глъбините на нашата земя. Там те се отлагат, подредени на тънки слоеве. Колкото по-надълбоко копаеш, толкова по-плътно са прилепнали един до друг. Тези забравени сънища са устоите на цяла Фантазия.

— Моите също ли са тук? — попита Бастиан, ококорил очи.

Йор само кимна.

— И ти смяташ, че трябва да ги намеря? — продължи да разпитва Бастиан.

— Поне един. Той ти стига — отвърна Йор.

— Но защо? — попита Бастиан.

Миньорът обърна лице към него. Сега то беше осветено само от лъчите на малкото пламъче в огнището. Слепите му очи пак гледаха през Бастиан, вперени далече напред.

— Чуй, Бастиан Балтазар Букс — каза той, — аз не обичам да говоря много. Предпочитам тишината. Но едно ще ти кажа за пръв път и за последен път. Ти търсиш Водата на живота. Иска ти се да можеш да обичаш, за да се завърнеш в своя свят. Но лесно е да се каже — да обичаш! Нали Водата на живота ще те попита кого? Защото не може да обичаш просто така, някак си или изобщо. Но ти си забравил всичко освен името си. И ако не си в състояние да отговориш, няма да ти позволят да пиеш. Единственото, което може да ти помогне, е да намериш отново някой свой забравен сън, картина, която да те заведе при извора. Но затова ще трябва да забравиш и последното, което още

притежаваш — самия себе си. А това означава упорит и продължителен труд. Запомни добре думите ми, защото никога вече няма да ги изрека.

След това той легна на дървения нар и заспа. На Бастиан не му остана нищо друго, освен да се примири с твърдия студен под. Но това ни най-малко не го разтревожи.

Когато на следващата сутрин се събуди със сковано тяло, Йор вече бе излязъл. Вероятно бе отишъл в рудника Минроуд. Бастиан сам си сипа чиния гореща супа, която го стопли, но не му се услади особено. Толкова беше солена, че имаше вкус на сълзи и пот.

После излезе и тръгна да броди из снега, обикаляйки многобройните картини по широкото поле. Разглеждаше ги внимателно една след друга, защото вече знаеше, че бъдещето му зависи от това. Но не можа да открие нито една, която поне малко да го развълнува. Всичките му бяха напълно безразлични.

Привечер видя Йор да излиза от шахтата в кош, теглен нагоре от въже. На гърба си като самар носеше различни по големина плочи от същата тънка слюда. Бастиан тръгна мълчаливо след него, а той повторно отиде навътре в полето, за да постави внимателно новите си находки в пухкавия сняг — в края на една от редиците. Една от картините представляваше мъж, който вместо гърди имаше кафез с два гълъба. Друга изобразяваше каменна жена, яхнала голяма костенурка. На една много малка картина беше разперила крила пеперудка, но петната по тях бяха с формата на букви. Имаше и други картини, но нито една не говореше нищо на Бастиан.

Когато отново седнаха с миньора в колибата, той го попита:

— Какво става с тия картини, когато снегът се стопи?

— Тук е вечна зима — отвърна Йор.

Това беше всичко, което си казаха тази вечер.

През следващите дни Бастиан продължи да разглежда картините една след друга, за да открие нещо познато или поне по-разбираемо… Но всичко беше напразно. Вечер седяха с миньора в колибата и тъй като той мълчеше, Бастиан също свикна да не говори. Полека-лека той възприе от Йор начина, по който се движеше, внимаваше да не вдига шум, за да не се разпаднат картините.

— Днес видях всички картини, сред тях няма нито една за мен.

— Лошо, лошо — отвърна Йор.

— Какво да правя сега? — попита Бастиан. — Да чакам новите картини, които ще изнесеш?

Йор мисли известно време, после поклати глава.

— На твое място — прошепна той — щях сам да сляза в мината Минроуд и да копая в забоя.

— Но аз нямам твоите очи — рече Бастиан, — не мога да виждам в тъмнината.

— Нима по време на дългото пътуване не ти дадоха нищо, с което да си светиш? — попита Йор и погледът му отново прониза Бастиан. — Никакъв светещ камък или каквото и да е, с което да можеш сега да си помогнеш?

— О, да — отвърна Бастиан тъжно, — но аз използвах Ал Тсахир за нещо друго.

— Лошо — повтори Йор с каменно лице.

— Какво ще ме посъветваш? — попита Бастиан.

Миньорът мълча дълго, преди да отговори.

— Ами тогава ще трябва да работиш на тъмно.

Тръпки полазиха Бастиан. Той все още притежаваше силите и безстрашието, които му бе дал Златин, но мисълта, че трябва да лежи Там долу, в глъбините на земята, в пълен мрак, го смрази чак до мозъка на костите. Не каза нищо повече и двамата легнаха да спят.

На следващата сутрин миньорът го разтърси за рамената.

Бастиан се изправи.

— Изяж супата си и ела! — заповяда рязко Йор.

Бастиан го направи.

Той последва миньора до шахтата, качи се заедно с него в коша и двамата се спуснаха в мината Минроуд. Навлизаха все по-навътре и по-навътре. Отдавна последната слаба светлинка, която проникваше през отвора на шахтата, бе изчезнала, а кошът слизаше все по-надолу и по-надолу в мрака. Накрая се удари в нещо твърдо и ето че достигнаха дъното. Слязоха.

Тук долу беше много по-топло, отколкото горе, където беше зима. Много скоро Бастиан целият плувна в пот, защото се мъчеше да не изгуби в тъмнината бързо вървящия пред него миньор. Те лъкатушиха през безброй галерии, подземни ходове, а понякога и цели зали, както можеше да се разбере от тихото ехо на стъпките им, На няколко пъти Бастиан се удари много лошо в издадените скали и подпори, но Йор не обърна никакво внимание на това.

През този първи ден, а също и през няколко от следващите, хванал ръцете му, миньорът мълчаливо го учеше как умело да разделя един от друг тънките, безкрайно крехки слоеве слюда и грижливо да ги оставя настрана. Служеха си с инструменти, които на пипане приличаха на дървени или рогови шпакли; той така и не ги видя,

защото, когато приключваха работа, винаги ги оставяха в забоя.

Полека-лека се научи да се ориентира в пълния Мрак долу. С някакво ново чувство, което не би могъл да обясни, той разпознаваше галериите и подземните ходове. И един ден безмълвно, Само докосвайки го с ръцете си, Йор му каза, че отсега нататък трябва да работи сам в една ниска галерия, където можеше да се стигне единствено пълзешком, Бастиан го послуша. В забоя беше много тясно, над него тежеше бремето на прастарите скали.

Свил се на кравай като неродено дете в утробата на майка си, той лежеше в мрачните глъбини на Фантазия и търпеливо копаеше в устоите й, за да намери забравен сън — картина, която можеше да го отведе при Водата на живота.

И тъй като не виждаше във вечната нощ на земните глъбини, не можеше нито да избира, нито да преценява. Оставаше му надеждата, че някога случайността или милостивата съдба ще му поднесе точно картината, която търси. Вечер след вечер той изнасяше горе на чезнещата светлина онова, което бе успял да открърти от недрата на мината Минроуд. И вечер след вечер разбираше, че е работил напразно. Но Бастиан не се оплакваше и не се възмущаваше. Той не изпитваше никакво съжаление към себе си. Станал беше мълчалив и тих. Въпреки че силите му бяха неизчерпаеми, често усещаше умора.

Не може да се каже колко продължи това сурово изпитание, защото такава работа не може да се измерва с дни или месеци. Все пак една вечер дойде дългоочакваното събитие. Той донесе една картина, която така го натъжи, че едва се въздържа да не извика от изненада и с това да развали всичко.

Върху тънка плоча от слюда — тя не беше особено голяма, приблизително с размерите на нормална страница от книга — се виждаше съвсем ясно и отчетливо някакъв мъж, облечен с бяла престилка. В едната си ръка държеше гипсова отливка от протеза. Неговата стойка и кроткото, загрижено изражение на лицето му дълбоко разчувстваха Бастиан. Ала най-много го измъчваше, дето мъжът е замразен в прозрачен като стъкло леден блок. Той беше окован от дебел слой лед, от който никой не можеше да го измъкне.

Докато Бастиан разглеждаше поставената в снега картина, в него се събуди копнежът да отиде при непознатия мъж. Това чувство сякаш долетя от далечината като морска вълна, която в началото почти не се вижда, но колкото по-близо и по-близо идва, става все по-грамадна, извисява се като къща и разрушава и помита всичко по пътя си. За Бастиан това беше така внезапно, че от уплаха едва си пое въздух.

Сърцето го прободе — не беше достатъчно голямо, за да побере този силен копнеж. И вълната отвлече всичко, което все още помнеше за себе си. Той забрави и последното, което имаше — собственото си име.

Когато по-късно отиде при Йор в колибата, не каза нищо. Миньорът също мълчеше, но дълго го гледа, като погледът му сякаш пак се рееше из хоризонта. И за пръв път по сивите като камък черти на лицето му се прокрадна усмивка. Въпреки цялата умора момчето, което сега вече нямаше име, тази нощ не можа да заспи. То непрекъснато виждаше пред себе си картината. Струваше му се, че мъжът иска да му каже нещо, но не може, защото е затворен в ледения блок. Момчето без име искаше да му помогне, искаше да разтопи леда. И като в някакъв сън наяве то виждаше как прегръща ледения блок, за да го стопи с топлината на тялото си. Но всичко беше напразно.

Тогава изведнъж чу какво иска да му каже мъжът. Не го чу с ушите си, а дълбоко в сърцето си:

— Моля те, помогни ми! Не ме оставяй! Сам няма да мога да се освободя от този лед. Помогни ми! Само ти можеш да ме освободиш… само ти!

Когато на следващата сутрин се надигна в ранни зори, момчето без име каза на Йор:

— Днес аз няма да дойда с теб в мината Минроуд.

— Ще ме напуснеш ли?

Момчето кимна.

— Отивам да търся Водата на живота.

— Намери ли картината, която ще те води?

— Да.

— Ще ми я покажеш ли?

Момчето отново кимна. Двамата отидоха в снежното поле, където лежеше картината. Момчето я погледна, а Йор вместо към нея насочи слепите си очи към неговото лице и те отново не виждаха него, а се рееха из далечината. Миньорът сякаш дълго се вслушва в нещо. Накрая кимна.

— Вземи я със себе си — прошепна той — и внимавай да не я изгубиш. Няма спасение за теб, ако я загубиш или разрушиш. Това е единственото, което все още имаш във Фантазия. Ясно ти е какво означават думите ми.

Момчето, което вече нямаше име, постоя мълчаливо и с наведена глава, после каза също така тихо:

— Благодаря ти, Йор, за всичко, на което ме научи.

Те си подадоха ръка.

— Ти бе добър ученик — промълви Йор — и работи усърдно.

При тези думи той се обърна и тръгна към шахтата на мина Минроуд. Без дори да хвърли поглед назад, той се качи в коша и потегли с него надолу.

Момчето без име вдигна картината от снега и тръгна по широкото бяло поле.

Бродил бе вече много часове, колибата на Йор отдавна се бе скрила зад хоризонта. Вече не го заобикаляше нищо друго, освен бели поля, простиращи се във всички посоки. Но той усещаше, че картината, която държеше грижливо с двете си ръце, го тегли в определена посока.

Момчето бе решило да следва тази сила, защото тя рано или късно щеше да го отведе където иска. Вече не го спираше нищо. Той искаше да намери Водата на живота и беше сигурен, че ще успее.

Тогава изведнъж от въздуха долетя някакъв шум. Хиляди гърла писукаха и цвъртяха. Когато погледна нагоре към небето, той видя тъмен облак, който се носеше като голямо ято птици. Едва когато приближи, му стана ясно с кого ще си има работа и от ужас замръзна на мястото си.

Това бяха молците палячовци, галиматийците.

— О, милост! — помисли си момчето без име. — Дано да не са ме видели! Ще ми разрушат картината с техните писъци!

Но те го бяха видели!

Ятото се спусна със страшни викове и врява към самотния странник и накаца около него в снега.

— Ура! — крещяха те, широко зяпнали с пъстрите си муцунки. — Най-сетне го намерихме. Големият ни благодетел!

Те се ровеха из снега, замеряха се със снежни топки, търкаляха се и заставаха на главите си.

— Тихо! Моля ви, не вдигайте шум! — шепнеше момчето без име в отчаянието си.

Но те продължаваха да викат въодушевено в хор:

— Какво каза?

— Той каза, че сме много тихи!

— Не бяхме чували подобно нещо досега!

— Какво искате от мен? — попита момчето. — Защо не ме оставите на мира?

Те се въртяха около него и повтаряха като кречетала:

— Велики благодетелю! Велики благодетелю! Спомняш ли си как ни спаси, когато бяхме още олелийци. Тогава бяхме най-нещастните създания на Фантазия, но сега сами не можем да се понасяме. Това, което направи с нас, в началото беше много весело, но сега ще умрем от скука. Летим напред-назад и няма за какво да се хванем. Не можем дори една истинска игра да изиграем, защото не зачитаме никакви правила. Твоето спасение ни направи смешни палячовци. Ти ни излъга, велики благодетелю!

— Но аз исках да направя добро — прошепна ужасено момчето.

— Точно така, желаеше го, но за себе си! — викаха в хор галиматийците. — Струваше ти се, че правиш нещо велико. Но ние трябваше да платим за твоята добрина, велики благодетелю.

— Какво да направя сега? — попита момчето. — Какво искате от мен?

— Ние те търсихме — крещяха галиматийците с изкривените си лица на клоуни, — искахме да те хванем, преди да си офейкал. И ето че те спипахме. Няма да те оставим на мира, преди да станеш наш главатар. Трябва да станеш най-големият галиматиец, върховният галиматиец, генералът на галиматийците! Нали това искаше?

— Но защо, защо? — шепнеше умолително момчето.

И хорът на палячовците закрещя насреща му:

— Искаме да ни даваш заповеди, да ни командваш, да ни принуждаваш и да забраняваш да правим различни неща! Искаме животът ни да има някакъв смисъл!

— Но аз не мога това! Защо не изберете някого от вас?

— Не, не, тебе искаме, велики благодетелю! Нали ти ни създаде такива, каквито сме сега!

— Не! — изпъшка момчето. — Трябва да си отида. Трябва да се върна!

— Не бързай толкова, велики благодетелю! — крещяха с широко отворени уста клоуните. — Няма да ни Избягаш. Много ти се иска да се ометеш на бърза ръка от Фантазия.

— Но аз не мога повече! — помъчи се да ги убеди момчето.

— А ние можем ли? — отвърнаха в хор те. — А ние къде да се денем?

— Вървете си! — извика момчето. — Не мога да се грижа повече за вас!

— Тогава трябва да ни направиш пак каквито си бяхме — Запищяха гласовете, — по-добре да сме си олелийци. Езерото на сълзите пресъхна, а Амаргант е на дъното му. Сега няма кой да извайва

фин сребърен филигран. Искаме отново да сме олелийци.

— Но аз вече не мога! — отвърна момчето. — Не притежавам вече никаква власт във Фантазия.

— Тогава ще те вземем с нас! — изрева грамадният орляк и започна да се върти презглава.

Хиляди малки ръчички го хванаха и се опитаха да го издигнат нагоре. Момчето се съпротивляваше със сетни сили и отбиваше молците във всички посоки. Но те непрекъснато се връщаха като освирепели оси.

Сред това цвъртене и пищене от далечината изведнъж се чу тих, но мощен звън, който проехтя като голяма бронзова камбана.

И ето че галиматийците мигновено побягнаха и изчезнаха в небето като тъмен рояк.

Момчето, което нямаше вече име, коленичи в снега. Пред него лежеше картината му, разпаднала се на прах. Загубил беше всичко, което имаше. Вече нямаше кой да го отведе при Водата на живота.

Когато погледна нагоре, успя да различи, че недалече от него на полето стоят две фигури — една голяма и една малка. Той избърса очите си и погледна още веднъж. Това бяха Фухур, белият Дракон на щастието, и Атрею.

ДВАЙСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА Водата на живота

Явно не знаейки какво да прави, момчето, което вече нямаше име, стана и се запъти към Атрею. След това спря. Атрею не направи нищо, само го гледаше внимателно и спокойно. Раната на гърдите му вече не кървеше.

Те стояха дълго един срещу друг, но никой от двамата не проронии дума. Беше толкова тихо, че всеки чуваше дъха на другия.

Момчето без име бавно посегна към златната верижка, която висеше на врата му, и свали Златин. Наведе се и внимателно сложи Съкровището в снега пред краката на Атрею. Още веднъж разгледа за момент двете змии, светлата и тъмната, които бяха захапали опашките си и образуваха елипса. След това остави амулета.

И в този момент Златин започна така да сияе и да грее, че заслепено, момчето трябваше да затвори очи, сякаш бе гледало срещу слънцето. Когато отново ги отвори, видя, че се намира в зала, чийто купол беше голям колкото небесния свод. Стените бяха изградени от блокове златна светлина, а сред това необятно помещение лежаха двете змии, грамадни като крепостна стена.

Атрею, Фухур и момчето без име стояха един до друг откъм черната змийска глава, която бе захапала опашката на бялата змия. Неподвижното й око наблюдаваше тримата със зеницата, която странно стърчеше напред. В сравнение с окото те бяха ужасно малки, дори и Драконът на щастието приличаше на бяла гъсеничка.

Неподвижните огромни тела на змиите блестяха като неизвестен метал, едното — катраненочерно, а другото — сребристобяло. И гибелта, която се таеше в тях, беше укротена само защото бяха в плен една на друга. Пуснеха ли се, щеше да дойде краят на света. Това беше съвсем ясно.

Но оковани една в друга, те пазеха Водата на живота. Защото в средата на обграденото от тях място бълбукаше пълноводен извор, а струята му танцуваше нагоре-надолу и падайки, образуваше хиляди причудливи фигури, които се сменяха много по-бързо, отколкото можеше да проследи погледът. Разпененатa вода се разбиваше и образуваше фина мъгла, в която златната светлина се пречупваше във всички цветове на дъгата. Сякаш хиляди гласове ликуваха, пееха, викаха и бушуваха от радост и възторг.

Момчето без име гледаше водата като човек, умиращ от жажда, но не знаеше как да стигне до нея. Змийската глава не помръдваше.

Фухур вдигна внезапно глава. Неговите рубиненочервени очи искряха.

— И вие ли разбирате какво казва водата? — попита той.

— Не — отвърна Атрею, — аз нищо не разбирам.

— Просто не знам как е възможно — прошепна Фухур, — но аз разбирам всичко съвсем ясно. Може би защото съм Дракон на щастието. Езиците на радостта са сходни.

— Какво казва водата? — попита Атрею.

Фухур се вслуша внимателно и започна бавно да повтаря дума по дума онова, което чуваше:

Ние, струи на водата жива,
извор сам от себе си избил,
който все по-буйно се разлива,
щом от него жадно ти си пил.

Фухур отново слуша известно време и каза:

— Непрекъснато вика: „Пий! Пий! Прави това, което желаеш!“

— Но как можем да стигнем дотам? — попита Атрею.

— Тя иска да знае имената ни — рече Фухур.

— Аз съм Атрею! — извика Атрею.

— А аз Фухур — рече Фухур.

Момчето без име стоеше безмълвно.

Атрею го погледна, после го хвана за ръка и извика:

— Той е Бастиан Балтазар Букс.

— Тя пита — преведе Фухур — защо той сам не го каже?

— Не може — рече Атрею, — забравил е всичко.

Фухур слуша отново известно време ромоленето на водата.

— Но тя казва, че без памет той не може да се явява тук. Никъде няма да го пуснат.

— Вместо него аз съм съхранил всичко, което ми е разказвал за своя свят — извика Атрею. — Ще отговарям от негово име.

Фухур се ослуша.

— Те питат от къде на къде правиш това.

— Аз съм му приятел — отговори Атрею.

Фухур пак се вслушва внимателно няколко минути.

— Не е ясно — прошепна той на Атрею — дали ще приемат този

довод… Сега говорят за раната ти. Искат да знаят как се е стигнало дотам.

— И двамата бяхме прави — каза Атрею, — и двамата сбъркахме. Но сега Бастиан доброволно предаде Златин.

Фухур се ослуша и после кимна.

— Да — каза той, — сега признават довода ти. Това място е Златин. Казват ни, че сме добре дошли.

Атрею погледна нагоре към огромния златен купол.

— Всеки от нас — прошепна той — го е носил на врата си… Дори и ти, Фухур, го носи за малко.

Драконът на щастието му направи знак да мълчи и отново се вслуша в песента на водата.

После преведе:

— Златин е вратата, която търси Бастиан. Той от самото начало я носи със себе си. Но тя казва, че змиите няма да позволят той да вземе със себе си нищо от Фантазия. Затова Бастиан трябва да върне на Детската царица всички дарове. Иначе няма да може да пие от Водата на живота.

— Но ние се намираме в нейния знак извика Атрею. — Нима тя самата не е тук?

— Водата казва, че Месечка няма власт над това място. Единствено нейният крак не може да стъпи тук. Тя не може да влезе във вътрешността на Сиянието, защото не може да се откъсне от него.

Атрею млъкна слисан.

— Сега пита дали Бастиан вече е готов? — продължи Фухур.

— Да, готов е — рече Атрею високо.

И в същия момент огромната черна змийска глава започна бавно да се надига, без при това да изпуска от устата си опашката на бялата змия. Грамадните тела се огънаха и образуваха висока порта, половината от която беше черна, а другата половина — бяла.

Атрею хвана Бастиан за ръка и го поведе през тази зловеща порта към бликащия извор, който сега се открояваше пред очите им с цялото си величие и блясък. Фухур ги следваше. И докато вървяха напред, с всяка следваща крачка Бастиан започна да се отърсва от приказните дарове, които бе получил във Фантазия. Красивият, силен и безстрашен юнак се превърна отново в малко, пълно и срамежливо момче. Дори дрехите му, които в Минроуд при Йор бяха заприличали на парцали, изчезнаха напълно. Така той стоеше гол и бос под голямата златна елипса, от средата на която бликаше Водата на живота и се издигаше нагоре като кристално дърво.

В този последен миг той не притежаваше вече никакви дарове от Фантазия, споменът за неговия свят и за самия него все още не се бе върнал и той се почувства напълно несигурен. Вече просто не знаеше на кой свят принадлежи и дали наистина някога е съществувал.

После обаче, без много да мисли, скочи в кристално чистата вода, започна да се премята, да диша шумно, да пръска и да улавя с уста искрящия порой от капки. Колко ли пи, докато утоли жаждата си? И ето че го обзе чувство на радост, което постепенно завладя цялото му тяло — от главата до петите. Радост, че живее и че е този, който е. Защото сега отново знаеше кой е и къде е мястото му. Чувстваше се като новороден. И най-хубавото беше, че сега искаше да е това, което е. Дори и да му се предлагаха много други възможности, той не би избрал никоя друга. Защото сега знаеше — на този свят има хиляди, хиляди форми на радост, но те се свеждат всъщност до една — радостта да обичаш, така че е все едно.

Тази радост Бастиан запази дълго след като се върна в своя свят и когато порасна, и дори когато остаря, тя никога вече не го напусна. Остана в сърцето му и в най-трудните мигове на живота го караше да се усмихва и да утешава другите.

— Атрею — извика той приятеля си, който заедно с Фухур стоеше в края на голямата златна елипса, — ела и ти! Ела! Пий! Прекрасно е!

Атрею, смеейки се, поклати глава.

— Не — отвърна той, — този път ние само те съпровождаме.

— Този път ли? — попита Бастиан. — Какво искаш да кажеш?

Атрею се спогледа с Фухур и после каза:

— Ние двамата сме били вече тук, само че не познахме веднага мястото, защото тогава ни доведоха и ни отведоха, докато спяхме. Сега обаче вече си спомнихме.

Бастиан излезе от водата.

— Сега пак знам кой съм — каза той, сияейки.

— Да — рече Атрею и кимна, — веднага те познах. Сега си същият както по-рано, когато те видях във Вратата с вълшебното огледало.

Бастиан погледна нагоре към разпенената искряща вода.

— Бих искал да занеса и на баща ми — извика той през оглушителния шум, — но как?

— Мисля, че е невъзможно — отвърна Атрею, — нали нищо не може да се изнесе отвъд Фантазия.

— Е, на Бастиан е разрешено! — обади се Фухур, чийто глас

отново ехтеше като меден звън на камбана. — Той ще може!

— Ти си истински Дракон на щастието! — каза Бастиан.

Фухур му направи знак да млъкне и се вслуша в хилядогласното ромолене. После рече:

— Водата казва, че трябва да си тръгваш, ние също.

— Но откъде да мина? — попита Бастиан.

— През другата врата — преведе Фухур, — там, където е бялата змийска глава.

— Добре — каза Бастиан, — но как ще изляза? Бялата глава не се помръдва.

И действително главата на бялата змия беше неподвижна. Захапала в устата си опашката на черната змия, с огромното си око тя гледаше втренчено Бастиан.

— Водата те пита — оповести Фухур — дали си завършил приказките, които си започнал във Фантазия.

— Не — каза Бастиан, — всъщност нито една.

Фухур се вслушваше известно време. Гледаше изумен.

— Казват, че тогава бялата змия няма да те пусне и ще трябва да се върнеш във Фантазия и да ги довършиш.

— Всички приказки ли? — запъна се Бастиан. — Та тогава аз никога няма да се върна. Нима всичко е било напразно?

Фухур отново напрегнато заслуша.

— Какво казва? — поиска да узнае Бастиан.

— Тихо! — рече Фухур. След малко той изпъшка и обясни: — Казва, че това не може да се промени, освен ако се намери някой, който се съгласи вместо теб да изпълни тази задача.

— Но това са безброй приказки — извика Бастиан — и всяка ражда нови. Никой няма да се нагърби.

— Не бързай — намеси се Атрею, — аз ще се заловя с тази работа.

Бастиан го погледна, без да може да каже нещо. После се хвърли на врата му и възкликна:

— Атрею, Атрею! Никога няма да забравя какво направи за мен.

Атрею се усмихна.

— Добре, Бастиан, тогава няма да забравиш и Фантазия.

Той го плесна приятелски по бузата, после бързо се обърна и тръгна към портата на черната змийска глава, която все още беше извита нагоре както в момента, когато влязоха.

— Фухур — рече Бастиан, — как ще успеете да довършите всичко, което ви оставям?

Белият дракон намигна с едно от рубиненочервените си очи и отвърна:

— С малко късмет, момчето ми! С малко късмет!

И той последва господаря и приятеля си.

Бастиан проследи с поглед, как те минават през портата и се връщат във Фантазия. Двамата се обърнаха още веднъж и му махнаха. Тогава черната змийска глава се отпусна отново на земята. Бастиан вече не можеше да вижда Атрею и Фухур.

Останал беше самичък.

Той се обърна към другата, бялата змийска глава, и видя, че тя е започнала да се надига, после телата на змиите се извиха и образуваха същата порта, каквато преди това бяха образували от другата страна. Той бързо гребна с двете си шепи от Водата на живота и се втурна към вратата. Зад нея цареше пълен мрак.

Бастиан се хвърли надолу… и започна да пада в зеещата празнина.

— Татко! — викаше той. — Татко!… Аз съм… Бастиан… Балтазар… Букс!

— Татко! Татко!… Аз… съм… Бастиан… Балтазар… Букс!

Още докато викаше, той се озова на тавана в училището, откъдето на времето, много, много отдавна, бе тръгнал за Фантазия. Не позна веднага къде се намира. Заради странните неща, които виждаше около себе си, заради препарираните животни, скелета и картините и дори се поколеба известно време, дали не се намира още във Фантазия. Но после видя училищната си чанта и ръждясалия свещник със седем рамена и разбра къде е.

Колко ли време бе минало, откакто бе потеглил оттук на голямото си странстване из Приказката без край? Седмици? Месеци? Може би и години? Веднъж чете за някакъв мъж, който останал само един час в една вълшебна пещера, но когато се върнал, били минали сто години. И от всички хора, които познавал, бил жив само един, който на времето бил малко дете, а сега — грохнал старец.

През капандурата на покрива проникваше сива дневна светлина, нане можеше да се разбере дали е сутрин или следобед. Цареше ужасен студ, също както през онази нощ, когато Бастиан напусна тавана. Той отхвърли настрана купчината прашни войнишки одеяла, под които лежеше, обу обувките си, облече палтото си и с учудване установи, че те са също така мокри, както през онзи ден, когато бе

валяло толкова много.

После прехвърли каишката през рамо и потърси книгата, която тогава бе откраднал и с която бе започнало всичко. Твърдо бе решил да я върне на недружелюбния господин Кореандер. Нека да го накаже както иска за кражбата, да го обади, пък ако ще и да измисли нещо още по-лошо. Трудно може да се уплаши човек като Бастиан, минал през толкова приключения. Но книгата я нямаше. Момчето търси ли, търси, разрови всичките одеяла и надникна във всяко ъгълче. Но това не помогна. Приказката без край безследно бе изчезнала.

„Е, добре — каза си накрая Бастиан, — тогава ще трябва да му кажа, че съм я изгубил. Сигурно няма да повярва, но аз нищо не мога да променя. Да става каквото ще. А кой знае дали той изобщо ще може да си спомни за толкова отдавнашни неща. Може би книжарницата изобщо я няма?“

Но това щеше скоро да се разбере, нали първо щеше да мине през училището. Ако учителите и децата, които срещнеше, са му непознати, ще знае какво го очаква.

Но когато отключи вратата на склада и тръгна надолу по коридорите на училището, го посрещна пълна тишина. Изглежда, в сградата нямаше жива душа. И все пак часовникът на училищната кула преди малко удари девет. Следователно беше предобед, занятията трябваше отдавна да са започнали.

Бастиан надникна в няколко класни стаи, но навсякъде беше празно. Когато се доближи до прозореца и погледна надолу към улицата, видя там няколко минувачи и коли. Така че поне краят на света не бе настъпил.

Той слезе надолу по стълбите към входната врата и се опита да я отвори, но тя беше заключена. Позвъни и потропа на входната врата на жилището на домакина, но никой не се обади.

Бастиан размисли. Не можеше да чака някой да дойде. Макар и да бе разсипал Водата на живота, той искаше веднага да отиде при баща си.

Нима трябваше да отвори прозореца и да вика, докато го чуят и отключат вратата? Не, срам го беше да направи това. Той се сети, че може да излезе през някой от прозорците. Те се отваряха отвътре, но на партера бяха с решетка. После си спомни, че когато погледна от първия етаж към улицата, забеляза скеле. Явно подновяваха мазилката на една от външните стени на училището.

Бастиан отново се качи на първия етаж и отиде при прозореца. Успя да го отвори и излезе навън.

Скелето беше направено само от вертикални греди, между които на определени разстояния хоризонтално бяха сложени дъски. Под тежестта на тялото му те се разклатиха нагоре и след това надолу. За момент му се зави свят, обзе го страх, но после се овладя. Това не беше никаква трудност за господаря на Перелик… макар да не притежаваше вече онези приказни физически сили, а и дебелото му тяло малко да му тежеше. Внимателно и спокойно той търсеше къде да се хване с ръка и да опре крака си, така че да се спусне надолу по гредите. Веднъж му влезе треска в ръката, но подобни дреболии вече не му правеха впечатление. Той стъпи на улицата леко позачервен и запъхтян, но невредим. Никой не го бе забелязал.

Бастиан побягна към къщи. На всяка крачка книгите и кутията за моливи потракваха в чантата му и от време на време го пробождаха в хълбока, но той продължи да тича. Бързаше за баща си.

Когато най-сетне стигна до къщата, в която живееше, поспря за миг и погледна нагоре към прозореца, където беше лабораторията на баща му. Внезапно сърцето му се сви от страх, защото за пръв път му мина мисълта, че баща му може да го няма вече.

Но той беше там и май го бе видял, защото изтича насреща му, докато Бастиан препускаше нагоре по стълбите. Разпери ръце и Бастиан се хвърли в прегръдките му. Баща му го вдигна и го внесе вкъщи.

— Бастиан, момчето ми — повтаряше непрекъснато той, — мило мое малко дете, къде беше? Какво стана с теб?

Едва когато вече седяха на кухненската маса и Бастиан закусваше с горещо мляко и кифлички, грижливо намазани с дебел слой масло и мед, той забеляза колко бледо и изпито е лицето на баща му. Очите му бяха почервенели, не беше бръснат. Иначе беше същият като преди, както когато Бастиан бе излязъл от дома. И той му каза това.

— Преди? — попита учудено баща му. — Какво искаш да кажеш?

— Ами колко време ме нямаше?

— От вчера, Бастиан. Откакто отиде на училище. Когато не се върна, аз се обадих на учителите и научих, че изобщо не си бил там. Търсих те цял ден и цяла нощ, момчето ми. Обадих се и в полицията, защото вече се опасявах за най-лошото. 0, Бастиан, какво стана с теб? Едва не полудях. Къде беше?

Сега Бастиан започна да разказва какво е преживял. Описа

всичко най-подробно и това продължи часове наред. Баща му го слушаше, както никога досега не го беше слушал. Попиваше всяка дума.

Към обяд той го прекъсна, но само за да се обади в полицията и да съобщи, че синът му се е върнал и всичко е наред. После приготви нещо за обяд, а Бастиан продължи да разказва. Вече се свечеряваше, когато той стигна до Водата на живота и разказа как искал да вземе и за татко си, но я разсипал.

В кухнята се бе стъмнило. Баща му седеше, без да помръдне. Бастиан стана и щракна ключа на лампата. И видя нещо, което никога преди не се бе случвало.

В очите на баща му имаше сълзи.

Тогава разбра, че все пак е успял да му донесе от Водата на живота.

Баща му го взе мълчаливо в скута си и го притисна към себе си. Прегърнаха се.

След като дълго седяха така, баща му въздъхна тежко, погледна го в лицето и започна да се смее. Бастиан не бе виждал баща си толкова щастлив.

— Отсега нататък — каза баща му със съвсем променен глас, — отсега нататък при нас нещата ще тръгнат другояче, не смяташ ли?

Бастиан кимна. Сърцето му беше изпълнено с твърде много чувства, за да може да говори.

На следващата сутрин бе паднал първият сняг. Лежеше пухкав и чист върху перваза на прозореца в стаята на Бастиан. Щумът от улицата се чуваше едва-едва.

— Знаеш, ли, Бастиан? — рече засмян баща му по време на закуската. — Мисля, че двамата имаме истински повод да празнуваме. Ден като днешния се случва рядко в живота… а пък в нашия изобщо не е имало такъв ден. Затова предлагам да предприемем нещо, което ще помним цял живот. Аз ще зарежа работата, ти няма да ходиш на училище. Ше ти дам извинителна бележка. Какво смяташ, а?

— На училище ли? — попита Бастиан. — Че има ли още училище? Когато вчера минах през класните стаи, там нямаше жива душа. Дори и домакинът бе изчезнал някъде.

— Вчера ли? — отвърна бащата. — Но, Бастиан, вчера беше неделя.

Момчето разбърка замислено чашата с какао и после каза тихо:

— Мисля, че ще мине известно време, докато свикна напълно.

— Точно така — каза бащата и кимна — и затова днес двамата ще празнуваме. Какво ти се прави най-много? Да отидем на екскурзия или в зоологическата градина? А на обяд ще си хапнем както никога досега. Следобед ще отидем на пазар. Ше купим каквото поискаш. А вечерта… дали да не отидем на театър?

Очите на Бастиан заблестяха, но той каза решително:

— Първо трябва да свърша нещо друго. Ше отида при господин Кореандер да му кажа, че съм откраднал и загубил книгата.

Татко му го хвана за ръка.

— Виж какво, Бастиан, ако искаш, ще уредя всичко вместо теб.

Бастиан поклати глава.

— Не — отсече той, — това е моя работа. Сам ще я свърша и най-добре — веднага.

Стана и облече палтото си. Баща му не каза нищо, но начинът, по който гледаше сина си, издаваше изненада и уважение. Досега момчето му не се бе държало така.

— И аз мисля, че известно време ще ми е трудно да свикна с промяната — рече накрая той.

— Скоро ще се върна — извика Бастиан вече по коридора, — положително няма да трае дълго. Този път не.

Когато застана пред книжарницата на господин Кореандер, смелостта му все пак понамаля. Той надникна в магазина през стъклото, на което бяха изписани буквите със заврънкулки. Господин Кореандер точно имаше клиент и Бастиан предпочете да изчака, докато си отиде. Започна да ходи напред-назад пред антикварната книжарница. Отново заваля сняг.

Най-сетне клиентът напусна магазина.

— Сега! — заповяда на себе си Бастиан.

Той си спомни как се бе справил с Граограман в Цветната пустиня Гоаб и решително натисна дръжката на вратата.

Зад стената от книги, която ограждаше мрачното помещение в другия край, се чу кашляне. Бастиан се приближи, после се изправи малко бледен, но сериозен и спокоен пред господин Кореандер. Както и при първата им среща, той пак седеше на своето изтъркано кожено кресло.

Бастиан мълчеше. Очакваше, че почервенял от гняв, господин Кореандер ще се нахвърли върху него и ще започне да му вика:

„Крадец! Престъпник!“ Но не се случи нищо подобно. Вместо това старият човек запали непохватно кривата си лула, като с присвити очи разглеждаше момчето през смешните си малки очила. Когато лулата най-сетне запуши, той известно време дърпа настоятелно и после изръмжа:

— Е? Какво има? Какво търсиш пак тук?

— Аз… — запъна се Бастиан, — аз ви откраднах една книга. Исках да ви я върна, но това е невъзможно. Загубих я или по-точно… във всеки случай вече я няма.

Господин Кореандер престана да пуши и извади лулата от устата си.

— Каква книга? — попита той.

— Тази, която четяхте, когато предния път бях тук. Взех я със себе си. Вие отидохте отзад да говорите по телефона. Тя остана на креслото и аз чисто и просто я взех.

— Така значи — каза господин Кореандер и се изкашля. — Но на мен не ми липсва никаква книга. Коя е според теб тази книга?

— „Приказка без край“ — обясни Бастиан. — Корицата й е от коприна с цвят на стара мед и блести, когато я въртиш напред-назад. На нея има две змии, светла и тъмна, които са захапали една на друга опашките си. Вътре е напечатана с два различни цвята… и има много големи, красиви начални букви.

— Доста странна работа! — рече господин Кореандер. — Такава книга не съм притежавал никога. Тогава не може и да си я откраднал от мен. Да не би да си я задигнал отнякъде другаде?

— Със сигурност не — увери го Бастиан. — Спомнете си само. Тя е… — той се поколеба, но после каза и това: — Тя е вълшебна книга. Докато я четях, попаднах в Приказката без край, а когато я напуснах, книгата вече я нямаше.

Господин Кореандер изгледа изпитателно Бастиан през очилата си.

— Ей, да не се опитваш да ме направиш за смях?

— Не — отвърна Бастиан едва ли не обиден, — ей Богу, не. Това, което ви казвам, е истина. И вие би трябвало да го знаете!

Господин Кореандер помисли малко, после поклати глава.

— Трябва да ми обясниш — всичко по-подробно. Седни все пак, момчето ми. Ето тук!

Той посочи с дръжката на лулата си второ кресло, което: беше точно срещу неговото. Бастиан седна.

— И така — рече господин Кореандер, — я сега ми разкажи

какво означава всичко това. Но, ако обичаш, бавно и поред.

И Бастиан започна да разказва.

Не го правеше така подробно, както пред баща си, но тъй като господин Кореандер проявяваше все по-голям интерес и разпитваше за всичко с най-големи подробности, минаха повече от два часа, докато Бастиан свърши.

Странно, но кой знае защо, през цялото време нито един клиент не влезе и не смути разговора им.

Дълго пуши господин Кореандер, след като Бастиан завърши разказа си. Изглежда, беше дълбоко погълнат от мислите си. Накрая отново се изкашля, оправи очилата си, гледа Бастиан известно време изпитателно и каза:

— Едно е ясно — ти не си ми откраднал тази книга, защото тя не е нито моя, нито твоя, нито пък на някого другиго. Ако не се лъжа, самата тя също е от Фантазия. Кой знае, може би точно в този момент се намира в ръцете на другиго и той я чете.

— Тогава значи ми вярвате? — попита Бастиан.

— Разбира се — отвърна господин Кореандер, — всеки разумен човек би го направил.

— Честно казано — рече Бастиан, — никак не се надявах на това.

— Има хора, които никога не могат да отидат във Фантазия — каза господин Кореандер, — има и други, които могат, но остават там завинаги. Но макар и малко, има и такива, които отиват във Фантазия и се връщат обратно. Като теб. Те спасяват и двата свята от гибел.

— А, аз нямам никаква заслуга за това — рече Бастиан и се изчерви. — За малко нямаше да се върна и аз. Ако не беше Атрею, сега сигурно щях да съм в Града на бившите царе и да остана там завинаги.

Господин Кореандер кимна и продължи да пуши замислено.

— Да — изръмжа той, — добре си ти, имаш приятел във Фантазия. С това, ей Богу, не всеки може да се похвали.

— Господин Кореандер — попита Бастиан, — откъде знаете това?… Искам да кажа… били ли сте вече във Фантазия?

— Разбира се — отвърна господин Кореандер.

— Но кога сте били там? — попита Бастиан. — Тогава трябва да познавате Месечка!

— Да, познавам Детската царица — каза господин Кореандер, — е, името й тогава не беше същото. Аз я нарекох другояче. Но това

няма никакво значение.

— Тогава трябва да знаете и книгата! — извика Бастиан. — Тогава сте чели Приказка без край!

Господин Кореандер поклати глава.

— Всяка истинска приказка е приказка без край. — Той обходи с поглед многото книги, които се намираха по стените чак до тавана, посочи към тях с дръжката на лулата си и продължи: — Има много врати към Фантазия, момчето ми. Не по-малко са вълшебните книги. Доста хора така и не узнават нищо за тях. Така че важното е кой ще вземе в ръце една такава книга.

— Тогава Приказката без край е различна за всеки човек?

— Точно това искам да ти кажа — добави господин Кореандер, — освен това човек може да отиде във Фантазия и да се върне не само с книгите. Има и други пътища. Има време да ги научиш.

— Искате да кажете — попита Бастиан, изпълнен с надежда, — че аз все пак ще видя Месечка още веднъж, но нали всеки я среща само един път?

Господин Кореандер се наведе напред и рече:

— Момчето ми, чуй нещо от един стар, опитен странник из Фантазия! Това е тайна, която там никой не знае. Ако помислиш малко, ще разбереш защо е така. Вярно, при Месечка не можеш да отидеш втори път… но само докато е Месечка. Дадеш ли й ново име, ще я видиш отново. Колкото и често да се повтаря това, все ще ти се струва, че е за пръв и единствен път.

По навъсеното като на булдог лице на господин Кореандер засия за момент някакъв мек блясък, който го направи младо и едва ли не красиво.

— Благодаря, господин Кореандер!

— Аз трябва да ти благодаря, момчето ми — отвърна господин Кореандер. — Ще ми е приятно, ако наминаваш от време на време при мен, за да си кажем какво ново сме научили. Не са много хората, с които можеш да говориш за такива неща.

Той протегна ръка към Бастиан.

— Съгласен ли си?

— С удоволствие — рече Бастиан и се изправи. — Сега трябва да си вървя. Баща ми ме чака. Но пак ще дойда.

Господин Кореандер го съпроводи до вратата. Когато отиваха натам, Бастиан видя през обърнатите букви на надписа върху стъклото, че баща му стои от другата страна на улицата и го чака.

Цялото му лице сияеше.

Бастиан бутна вратата, при което гроздът от месингови звънчета започна лудо да бие, и побягна към баща си.

Господин Кореандер затвори внимателно вратата и дълго гледа след двамата.

— Бастиан Балтазар Букс — промърмори той, — ако не се лъжа, ти ще покажеш на още много хора пътя към Фантазия, за да ни донесат Водата на живота.

И господин Кореандер не се излъга.

Но това е друга приказка и ще бъде разказана друг път.

info

Информация за текста

© 1979 Михаел Енде
© 1990 Николай Краев, превод от немски

Michael Ende
Die unendliche Geschichte, 1979

Сканиране и разпознаване: sir_Ivanhoe, 2008
Редакция: NomaD, 2008

Издание:
Михаел Енде. Приказка без край
Немска. Трето издание
Издателство „Дамян Яков“, 2005

Превод: Николай Краев, 1990
Редактор Даниела Гакева
Технически редактор Екатерина Такова
Предпечат и експонация „Дедракс“ ООД
Формат 70×90/16. Печатни коли 20
Печат ПК „Димитър Благоев“ ООД — София
ISBN 954-527-284-8

The first edition of the book was published in 1979
Cover illustration: Claudia Seeger
Cover design: Michael Kimmerle
Thienemann Verlag GmbH, Stuttgart / Wien

Свалено от „Моята библиотека“ [http://chitanka.info/text/9256]
Последна редакция: 2008-09-27 20:46:17

notes

1

Стиховете в книгата преведе от немски Богдана Зидарова. — Б.р.

2

Митологично животно с тяло на кон и голям рог в средата на челото. — Б.пр.; единорог — Б. NomaD.

3

Храм или място, където жреците правят предсказания. — Б.пр.